ALAIN BOMBARD

NAUFRAGÉ VOLONTAIRE

ALAIN BOMBARD
NAUFRAGÉ VOLONTAIRE

Sallanır ama batmaz

KOLEKSİYON "YÜZYILIN BÜYÜK MACERALARI"

*PARİS YAYINLARI 20, Rapp Caddesi PARİS VIIe*Telif Hakkı 1953 Les Éditions de Paris GROU
RADENEZ MATBAASI *11, Sèvres Caddesi PARİS VIe*

SUNUM

Her yıl 200.000 kayıp denizci denizde hayatını kaybediyor, bunlardan 50.000'i ise kurtarma botlarına binmeyi başarmıştı.

Bu 50.000 hayat kurtarılabilir mi? Yirmi sekiz yaşındaki genç bir Fransız doktorun olağanüstü bir başarısı bunu kanıtlıyor.

Naufrage sorununu uzun süre inceleyen Alain BOMBARD, 1952 yılında, önce Akdeniz'de bir arkadaşla, sonra yalnız olarak Atlantik Okyanusu'nu geçerek denizde yüz on üç gün geçirdi. Kayıp denizcilerin karşılaşabileceği en kötü koşullarda bunu gerçekleştirdi. Yardım malzemelerini (her duraklamada resmi olarak kontrol e dilen) tüketmeden, tamamen deniz ürünleriyle yaşadı ve tüm kaynaklardan yoksun bir kayıp denizcinin, bir şişme bot üzerinde hayatta kalabileceğini kanıtladı.

4 m.65 boyunda ve 1 m.90 genişliğinde bir şişme botla, yeryüzünün çevresinin dörtte birinden fazlasını geçerek, navigasyon tarihindeki eşi benzeri görülmemiş bir başarıya imza attı.

Bilimsel kontrol altında titizlikle uygulanan böyle bir rejimin, organizması üzerindeki deneyimi, denizde hayatta kalma konusunda çok tartışılan probleme kesin bir çözüm sunmaktadır.

Doğal bir yazar yeteneği ile Alain BOMBARD, denizde geçirdiği garip ve bazen trajik hayatı, hayvanlar, fırtınalar, yalnızlık ve umutsuzluk karşısında yoğun bir şekilde yeniden canlandırıyor.

Yavaş yavaş, okuyucu yeni bir insanın zihniyetine dalar: deniz adamı, kara adamının sadece bir anı olduğu için.

Hikayesi, gemi günlüğünden alıntılarla zenginleştirilmiş olup, insan durumuna dair eşsiz bir tanıklık oluşturur; kayıp denizcinin durumu ise son derece... ve ne kadar anlamlıdır.

Carcharhinus longimanus (requin de haute mer) suivant l'*Hérétique* dont une petite partie est visible au bas de la photo.

(Photo extraite du film en couleurs pris par Alain Bombard.)

DEDİKASYON

Bu kitap şunlara
adanmıştır:

Üç adam

Doktor Furnestin
Amiral SOL
Kaptan CARTER

Üç kadın

Eşim
Annemi
Kazablanka

AYNI YAZAR :

- Uzun süre hayatta kalma deneyimi ile ilgili teknik rapor denizde
- Gönüllü gemi kazası hikayesi (SAMIVEL tarafından illüstre edilmiş eser)

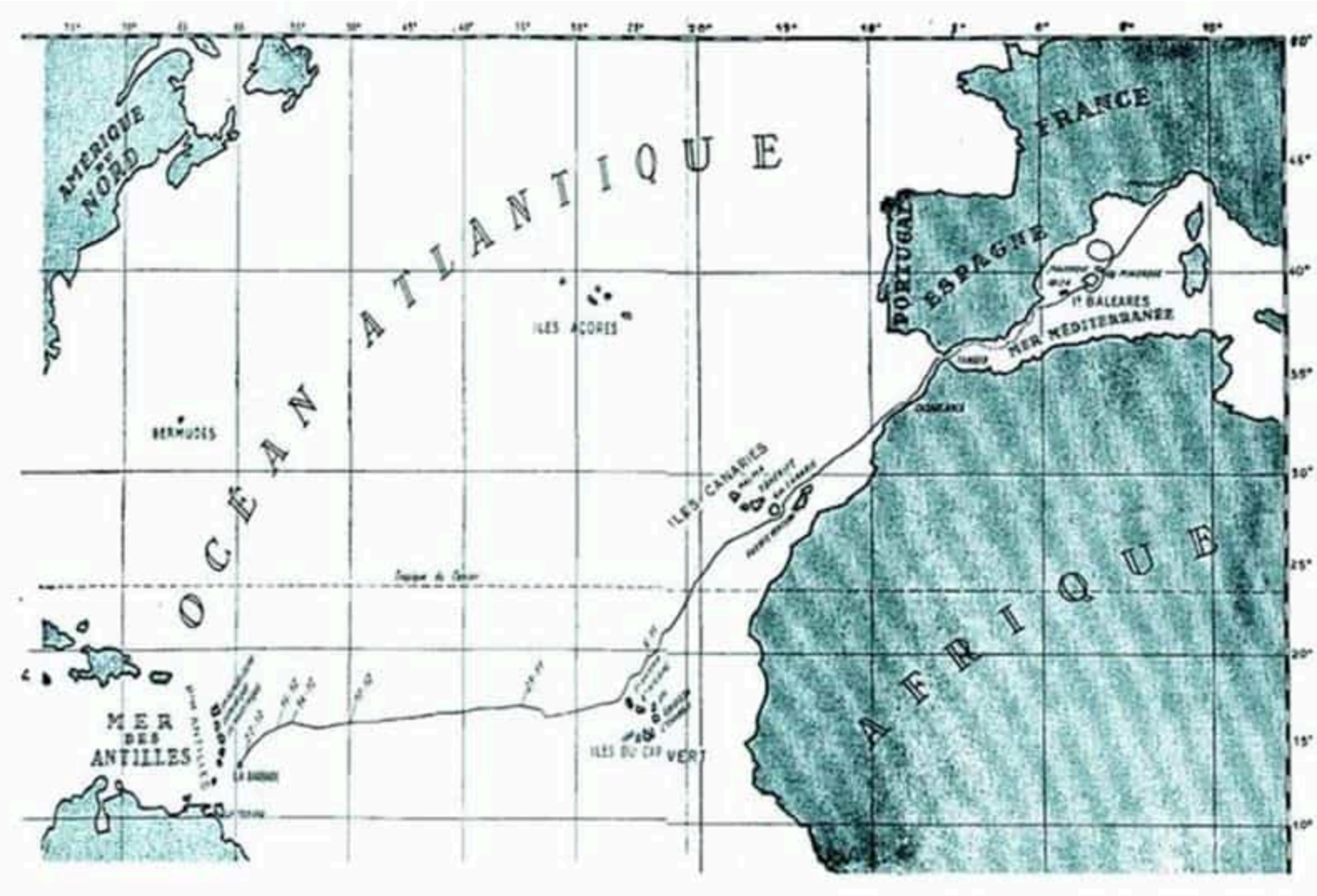
AMERIQUE DU NORD
OCEAN ATLANTIQUE
FRANCE
PORTUGAL
ESPAGNE
1ES BALEARES
MER MEDITERRANEE
ILES ACORES
BERMUDES
ILES CANARIES
AFRIQUE
MER DES ANTILLES
ILES DU CAP VERT

ÖN SÖZ

1951 yılı baharının bir sabahı BOULOGNE-SUR-MER. Yurt odasında hâlâ uyuyorum ki telefon çalıyor:

– Görevli stajyer lütfen? – Bu ne demek? – Carnot İskelesi'nde bir kaza oldu.– Geliyorum.

Kazanın ciddiyetini şüphe etmeden, söylenerek, aceleyle giyinip acil servise doğru koşuyorum. Henüz hiçbir şey yok. Beni bilgilendiren kapıcı, bir balıkçı teknesinin, Notre-Dame-de-Peyragues*, Equihem'deki küçük plajdan, sis yüzünden yanıltılarak, Carnot İskelesi'nin ucuna çarptığını anlatıyor. Hava soğuk, ama deniz çok sakin ve ben fazla endişelen miyorum. Bu iskele, limanın ileriye doğru uzanan yapısıdır; büyük rüzgârda çok tehlikelidir, ama düz denizde kolayca tırmanılabilir, her yirmi metrede bir denize bakan merdivenler bulunmaktadır.*

Bir korna çaldı: bu itfaiye aracıdır.

Kapı çift kanatlı açılıyor ve, önemimden çok gururlu olarak, ilerliyorum...

Bu kırk üç adamın üst üste yığılmış, bozuk kuklalar gibi duruşlarıyla, çıplak ayaklarıyla ve hepsinin cankurtaran kemeriyle donatılmış halleri asla aklımdan çıkmayacak. O gün, tüm çabaları mıza rağmen, hiçbirinin hayata döndürülememesi. Bir dakikalık bir hata sonucu: 43 ölü, 78 yetim.

Sanırım bu andan itibaren, kaza ile ilgili büyük dramın farkına vardım ve burada, Heresy*'nin keşif seferinin tohumları atıldı.*

Kaza! Bu kelime benim için insanlık acısının tam ifadesi haline geldi. Umutsuzluk, açlık, susuzluk ile eş anlamlıydı. Boulogne, her yıl denizde 100 ile 150 çocuğunu kaybediyordu ve barış zamanında dünya genelinde yaklaşık 200.000 adamın böylece öldüğünü öğrendim.

Eğer ortalama olarak kurbanların dörtte biri, kurtarma botları sayesinde kazadan kurtuluyorsa, kısa süre sonra korkunç bir acı içinde ölüyorlar.

Uzun zamandır insan vücudunun yoksunluklara karşı maksimum direncinin incelenmesiyle ilgileniyordum ve bir bireyin bazen fizyolojinin genel olarak belirlediği sınırların ötesinde hayatta kalabileceğine dair bir inanç geliştirmiştim.

Sürgün, mahkum ve yetersiz beslenen nüfusların durumunu uzun bir süre inceledim ve bu tıp eğitimiyle, bilim pratik bir uygulama ile takip edilmediği sürece anlam kazanmadığı için, teorik araştır malarımı sık sık şu soruyla sonlandırıyordum: "Bunun ne faydası var?"

Kayıp denizcinin sorunu artık diğerlerine ekleniyordu. Özellikle, insan acısına katkıda bulunan dış koşulların artık mahkumlar durumundaki gibi insanların keyfine bağlı olmaması, buna karşı bir şey yapılamaz, ya da Hindistan'daki kıtlıklar gibi aniden meydana gelen bir kuraklığa bağlı olmaması, buna karşı da pek bir şey yapılamaz, ama doğal bir ortamdan kaynaklanması, kuşkusuz tehlikeli, ama yine de zengin, zengin [1] *yaŞAMAK için gerekli olan her şeyle, ya da en azından* HAYATTA KALMAK *için, yardımın gelmesine kadar, karaya yaklaşmaya kadar.*

Kısacası, deniz kayıp denizci için sürekli bir tehlike oluşturduğunu düşünüyordum, ama nefret dolu değil ve özellikle de verimsiz değil. Korkuyu yenmek ve yiyeceğini bulmak bu nedenle aşılmaz zorluklar değildir.

Benim için çevre ile ilgili başlangıç noktam buydu. Bu çevrede hayatta kalması gereken insan organizması ile ilgili olarak, hem onunla hem de ona karşı, en kötü koşullarda uzun süreli hayatta kalma ile ilgili ünlü vakaları inceleyerek, fizyologların genellikle zihnin gücünü ve bunun bedenin tepkileri üzerindeki etkisini dikkate almadıkları konusunda bir inanç edinmiştim; bu etki, Gandi'nin oruçları, kaptan Bligh'ın yolculuğu[2], Scott ve Amundsen'in kutup seferleri ile doğrulanmıştır. Bir yanlış anlama vardı. Şöyle demek gerekmezdi: "Böyle fiziksel koşullarda hayatta kalınabilir", ama matematikçilerin sevdiği formülü kullanmak gerekirse, sadece şunu söylemek yeterdi ki, "diğer her şey eşit olduğunda (bu da zihnin rolünü saklı tutar, bunu kastettiğim)

cesaret, yaşama umudu), eğer belirli fiziksel koşullar sağlanırsa hayatta kalmak mümkündür. »

Bundan sonra, istatistiklere döndüm:

Her yıl kurtarma botlarında ölen 50.000 kişi için, onları kurtar mak için bir şeyler denemek mümkün müydü? Ama neyi denemek?

O zaman okuduğum büyük efsanevi hikâyeler, her mücadelenin, her umudun boş, hayali olduğunu düşündürüyordu.

Frigate La Méduse *, 2 Temmuz 1816'da Afrika kıyısına 180 kilo metre uzaklıkta bir kum bankasına karaya oturdu. 149 kişi, yolcular, askerler ve birkaç subay, botlarla çekilen bir yüzer platformda yer alıyordu. Gizemli bir şekilde bağlı olduğu halat koptuğunda, terkedilen platform Atlantik'in ortasında sürüklendi. Gemide altı fıçı şarap ve iki fıçı tatlı su bulunuyordu. Ancak platformun bulunması on iki gün s ürdü. Hayatta kalanların sayısı 15'ti. On kişi ölmekteydi ve gerçekten de, toplanır toplanmaz öldüler.*

14 Nisan 1912'de, Titanic *yolcu gemisi bir buzdağına çarptı. Geminin batması birkaç saat sürdü. İlk kurtarma ekipleri, geminin tamamen kaybolmasından üç saat sonra geldiğinde, kurtarma botlarında zaten ölüler ve deliler vardı. Önemli bir nokta, on yaşının altındaki hiçbir çocuğun, paniğin delilikle, deliliğin ise ölümle ödendiği kişiler arasında bulunmamasıydı. Onlar hala akıl çağına girmişlerdi.*

Bu örnekler, moralin önemi konusundaki hislerimi doğruladı. İstatistikler, kazadan sonraki 3 gün içinde kurbanların %90'ının öldüğünü gösterdiğinde, bu durum garip bir şekilde aydınlanıyordu; çünkü açlık veya susuzluktan ölmek için daha fazla zamana ihtiyaç vardır.

Bir adamın gemisi battığında, evrenin de onunla birlikte battığını düşünür ve ayaklarının altındaki iki tahtanın eksikliğiyle birlikte, cesaretinin ve aklının da kaybolduğunu hisseder. Eğer o anda bir kurtarma botu bulursa, bu onu kurtarmaz; çünkü orada hareketsiz kalır, sefaletine dalar. Artık yaşamıyor gibidir.

Geceye kapılmış, su ve rüzgardan donmuş, boşluktan, sesten, sessizlikten korkmuş, onun için ölümü tamamlamak üç gün yeter.

Efsanelerin kayıp denizcileri, sert ve aceleci kurbanlar, denizden ölmediğinizi, açlıktan ölmediğinizi biliyorum, siz

susuzluktan ölmediniz, çünkü martıların çığlığı altında savrulurken, dehşetten öldünüz.

Böylece benim için kısa sürede bir kesinlik haline geldi: birçok kayıp denizci, fiziksel veya fizyolojik koşullar kendiliğinden ölümcül hale gelmeden çok önce ölür. Umutsuzlukla nasıl mücadele edilebilir ki, bu, herhangi bir fiziksel faktörden daha etkili ve daha hızlı bir katil?

HAZIRLIK: LABORATUVAR –
MATERYAL

« Kurtarma konusunda, her gerçek söylenmeye değerdir.»

Eylül 1951'in sonlarında, Manş Denizi'ni yüzerek geçme yarışımda bir rakibim olan Jean Van Hemsbergen, beni arıyor ve denizde bir gezinti yapmayı öneriyor. Yeni bir tür kurtarma botunun denemelerini yapıyor. Yurt görevim biter bitmez, plajda onu buluyorum; bana daha sonra *Heresy* olacak olan, ama daha küçük bir dinghy tipi kayığı gösteriyor. Bu, arka kısmı ahşap bir levha ile kapatılmış, at nalı şeklinde bir lastik bot. Saat 16:00'da motor denemesi için yola çıkıyoruz.

Hava güzeldi. – "Folkestone'a gitsek mi?" dedi arkadaşım. Ben de kabul ettim ve kuzey-kuzeybatı yönünde, gece karanlığında düzenli olarak ışık veren South Foundland fenerine doğru yöneldik. Rüzgar yükseldi, deniz kabardı. *Hitch Hiker**[3]* (bu şekilde adlandırılmıştı) mükemmel bir şekilde davranıyor ve saat 23:00'te İngiliz limanına giriyoruz. Pasaportum yok, ama yetkililer bana her türlü kolaylığı sağlıyor.

Hava gerçekten bozuldu ve Kuzey Denizi'nden gelen bu güzel fırtınalardan biri yükselmeye başlıyor. Kayığa olan güvenimize rağmen, geri dönmek için bir sakinlik beklemeye karar veriyoruz. Pazartesi günü denemeyi düşündüğümüz bir girişim, bize tamamen deli bir fikir gibi geliyor. Vazgeçiyoruz.

Ancak, kötü hava devam ediyor. Hastanede benimle ilgili ciddi şekilde endişelenmeye başlamaları gerekiyor. Bir telgraf göndermiş olsam da, hizmetime geri dönmem gerekiyor, çünkü yurdum ancak 1er Ekim'de sona eriyor.

Sonunda salı günü, arkadaşlarımızın uyarılarına rağmen, on sekiz saat 9'da Folkestone limanını fırtınalı bir denizle terk ediyoruz. Limanın iskelelerini geçmek o kadar zor ki, devam etmeye tereddüt ediyoruz, a ma deneyim cazip. Sonuçta, kayıp denizciler hava koşullarını seçmez ve üçte üç durumun çoğunda, ince botları kullanmamız gerektiğinde tam olarak fırtınalı bir denizle karşılaşmayacak mıyız?

Dalganın ortasında yer alıyoruz ve motorun suya gö mülmesinden her an korkuyoruz. Ama hayır, her şey harika bir şekilde dayanıyor. *Hitch Hiker* denizle mükemmel bir şekilde başa çıkıyor, deniz tamamen boş. Genellikle yoğun bir trafiğe sahip olan Pas-de-Calais, bugün çöl gibi. Birkaç kez yutulma tehlikesi atlattıktan sonra, on sekiz saat civarında Wissant plajına ayak basıyoruz.

Performans başarılı olmuştu. Kıyıda beni bekleyen bir adam vardı, o bir süreliğine benim meceneim olacaktı. Hollandalı, kurtarma konusunda tanınmış bir uzman, 1.80 m, 152 kilo, güzel, açık ve sadık bir bakış, büyük bir ikna gücü, büyük bir inanç. En azından o zaman bana böyle göründü.

O gün, ikimiz de heveslendik ve bana kayıp denizcinin hayatta kalma teorim üzerinde laboratuvar deneyleri yapmamı sağlayacak bir burs önerdi.

Hayatta kalma için gıda şanslarını bilimsel olarak belirleyecektim, sonra hepimiz denize açılacaktık, yalnızca bu insan deneyimi gelecekteki kayıp denizcileri umutsuzluktan kurtarabilirdi. Seyahatimizin rotasını inceleyecektim. Mecene, malzeme ile ilgili gerçekleştirilmesini sağlamalıydı. Araştırma merkezi olarak Monako Okyanografya Müzesi'ni belirledik. Ayrılışımız yılın sonunda gerçekleşmeliydi.

Kader, bir kez daha, olayları hızlandıracaktı ve ben, herkes gibi, *isteyerek kayıp denizci* olarak deneylerime başlayacaktım.

⁂

Monako'ya varmadan önce, Van Hemsbergen ve ben, arkadaşlarımızdan birinin düğününe katılmak için İngiltere'ye gitmemiz gerekiyordu. Çarşamba 3 Ekim'de, Wissant plajının önünde yeni motorumuzla dinghy'mizle deneme yaparken, Gris-Nez Burnu'nun kuzey-kuzeybatısında üç milya kadar bir arıza meydana geldi ve sürüklenmeye başladık.

Kısa bir deneme için yola çıktığımızdan, gemimizde ne yelken ne de itme araçları vardı. Kuzey-kuzeydoğudan gelen düzenli bir rüzgarla, böylece iki gün ve üç gece boyunca, karaya yaklaşma imkanımız olmadan yelken açıyorduk.

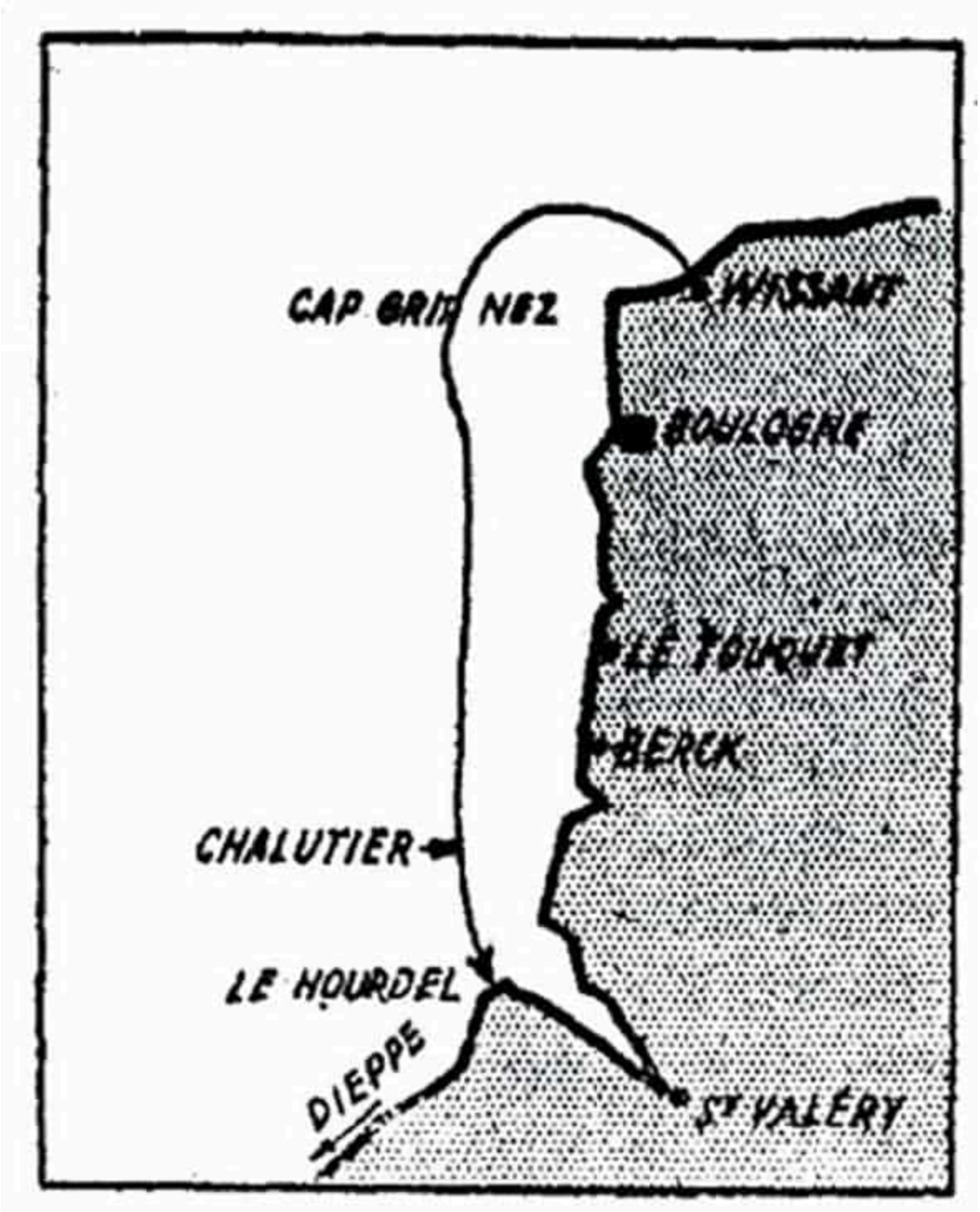

Fransız kıyısı, Somme nehrinin ağzından itibaren batıya doğru eğilmesi gerekiyordu ve biz fazla endişelenmiyorduk. Görmüyor olsak da, paralel bir rota izlediğimizi biliyoruz. Nihayetinde Saint-

Valéry ve Dieppe. Nihayet, Cuma günü, sabah dokuz civarında, bir balıkçı teknesi, *Notre-Dame du Clergé*, görüyoruz ve yöneliyoruz, yelken olarak şişme botumuzun bezini kullanarak. Büyük zorluklardan büyük araçlarla kurtuluyoruz.

Bu ders kaybolmayacak. İki gündür Van Hemsbergen hiçbir şey içmemişti. Ben ise, aksine, susuzluğumu gidermek için az miktarda deniz suyu içmiştim, bu tür oranların bana hiçbir risk oluşturmadığını bilerek. Besin olarak elimizde sadece tesadüfen gemide bulunan bir pound tereyağı vardı ve bu, susuzluğumuzu gidermeye yetmiyordu.

Balıkçı teknesine biner binmez, arkadaşım büyük bir su kabını boşaltıyor ve ben, susuz olduğuma inanarak, aynı şeyi yapmaya hazırlanıyorum. İkinci yudumda duruyorum, çünkü aslında susuz değilim. Sadece öyle düşündüm. Gerçekten de, diyetim sayesinde, dehidrasyona uğramamıştım ve suya ihtiyacım yoktu. Psikolojinin organizmayı ne kadar etkilediğini, ona ihtiyaçları olmadığına inandıracak kadar, bir kez daha gözlemleyelim.

Üç gün sonra bir gazetede şunları okuyordum: « Alain Bombard, Saint-Valéry yakınlarında açlıktan ölü bulundu. » Hikayemi romancılaştırmaya başlamışlardı bile. Oysa, daha karaya ayak basar basmaz, İngiltere'deki bir düğünü kaçırmamak için Touquet'ten uçağa atlayan iki adam, ceset gibi görünmüyordu. Ancak deniz yetkilileri endişeleniyor. İşte o zaman, her seferinde beklenmedik bir şekilde, yolculuğum boyunca, benim *komik ara* dediğim olayların senaryosunun gelişmeye başladığı an başlıyor.

İlk perde, kağıtlarla dolup taşan masaların olduğu bir büroda geçiyor. Bu masalardan birinin arkasında, beş yıldızlı bir subay (bir gemi kaptanı[4]), yüksek sesle konuşuyor. Ben de onun karşısında, suçlu bir öğrenci gibi oturuyorum, suçluluğumu kabul etmiyorum.

– Bilginiz var mı, sefer izni olmadan sahip olduğu suları terk ettiğiniz için deniz mahkemelerine tabi olabilirsiniz?

– Ama küçük boyutlu botlar için bir tolerans var. .

– Elbette, ama bunlar “plaj araçları” olarak nitelendiriliyor; sahip olduğu suları terk edebilecekleri belirtilmemiş.

– Deniz sularına girmeleri yasak mı?

– Bu belirtilmemiştir.

– Peki?

Ve offiser, bana şöyle bitiriyor:

– Yine de, ardışık aşırılıklarınıza böyle göz yummak mümkün değil.

– Benim yolcu olmam ve sahibinin gemide bulunması sizi ilgilendirmiyor mu?

– Size cevap vermek zorunda değilim; kararımı daha sonra öğreneceksiniz.

Bu konuda, uzlaşmadan ayrılıyoruz ve her zamanki gibi, bu aralıklardaki kaderin bana avantaj sağlaması gerekiyordu; antichambre'da aynı rütbede bir subayla karşılaşıyorum, ama o bir denizci, Kaptan Maupéou, kollarını açıyor ve bana şöyle diyor: «Tebrikler, sevgili dostum.»

BİLİMSEL HAZIRLIK

19 Ekim'de Monako'ya vardım ve bir laboratuvara sahip araştırmacılar arasında kaydolmak için Okyanus Müzesi'ne başvurdum.

Müdür Yardımcısı M. Belloc tarafından kabul edildim; kendisi benim deneyimime sürekli bir ilgi duymaktan ve bana karşı sürekli bir dostluktan vazgeçmedi. Aynı gün, araştırmalarıma devam edebilmem içi n tüm kolaylıkları sağladım. Hemen çalışmalarıma dört elle sarıldım.

Burada, çalışmaya başladığım sırada, kaza ile ilgili olarak bilinen ve sanılanları kısaca özetlemek gerekiyor:

İki ana tür kaza vardır: kıyıda (karada) kaza ve açık denizde kaza. Deniz felaketleri nedeniyle her yıl 200.000'den fazla ölüm gerçekleşiyor; bunların biraz daha fazlası kıyıya vurduğunda meydana geliyor. Bu kayıp denizcilerin kurtarılması, Kayıplara Yardım Derneği'nin olağanüstü kurtarma ekiplerinin sorumluluğundadır.

Açık denizde, durum böyle değil ve her yıl 50.000 adam f elaketten hemen sonra boğuluyorsa, kurtarma botlarından birinde kalmayı başaran 50.000 adama ne oluyor? Yine burada iki durum ortaya çıkıyor:

İki kategori gemi ayırt ettim: toprakla sürekli radyo bağlantısı olanlar, seferleri boyunca sürekli konuşanlar. Bu, yolcu gemileri ve büyük savaş gemileri için geçerlidir. Bu gemilerden biri battığında, tüm dünya, felaketin nerede meydana geldiğini birkaç milya kadar bilir ve yardım çok hızlı gelir. Bu, *Titanic* için de geçerlidir. Hayatta kalanlara, yardım beklerken güvenle beklemelerini sağlayacak " moral aşısı" vermek yeterli olacaktır, ancak uzun süreli hayatta kalma sorunu ortaya çıkmaz.

Başka bir gemi kategorisi vardır; sadece karada radyo randevuları olanlar, bu randevular 6, 12, bazen hatta 24 saat aralıklarla gerçekleşir. En son duyulduğundan beri çok uzun bir yol katetmişlerdir. Felaketin nerede meydana geldiği bilinmemektedir. Kurtulanları bulamayacağız. Bu, “serseri” olarak adlandırılan gemilerin durumudur; büyük balıkçı tekneleri, büyük kargo ge mileri, genel olarak balıkçı botları.

İşte bu kayıp denizcilere benim deneyimim özellikle etkili bir yardım sağlayabilirdi. Peki, şu anda onlar için ne yapılıyor? Zaten kaybolmuş olarak kabul edilen adamlar olduğunu görmekten dehşete düştüm. En iyi ihtimalle ve en elverişli durumlarda, araştırmalar on gün boyunca yapılacaktır. Deniz üzerindeki yer tespiti imkânsızlığı nedeniyle bu araştırmalar neredeyse her zaman boşuna olacaktır. 10 günün sonunda, bazı “normlar” nedeniyle araştırmalar sürdürülemez hale gelir. Her halükarda, açık denizde on gün geçtikten sonra, kurtulanların hayatta bulunması için artık hiçbir umut kalmadığı tahmin edilmektedir. Verilen açıklamalara göre, ne insan ne de malzeme bu koşullarda daha uzun süre dayanamaz. Bu zavallılara karaya ulaşma şansını geri vermek gerekiyordu. Yılda birkaç bin dul kadının azalması, bir hayat riske atmaya değer bir hedeftir.

⁂

Tam bir bibliyografya oluşturmak için çalışmaya başladım :

a) önceki kazalar ve bunların dersleri; b) kayıp denizcilerin hayatta kalması; c) balık ve bileşimi; d) onu nasıl avlayacağım; e) rüzgarlar ve uygun akıntılar.

Aynı zamanda, laboratuvarımda bu anormal yöntemlerle gıda denemeleri yapmaya çalışırken, bana katılan Van Hemsbergen, çeşitli tipteki botların denemelerini hazırlıyordu.

Tüm alanların incelenmesi gerekiyordu. Altı ay boyunca, deniz suyunun kimyasal analizinden plankton çeşitlerinin incelenmesine, balığın bileşim tablolarına kadar geçecektim. Gösterimimi, bir kurtarma kayığının teorik olarak kurtarma için gerekli olan birçok nesneyle donatıldığını ve aslında, ihtiyaç duyulduğu gün her şeyin kaybolduğunu esas alarak yapmam gerekiyordu.

⁂

İlk günden itibaren, yeni yayımlanan « Okyanus Müzesi Dostları Bülteni »nde bilimsel destek arayışına çıktım. Bu, iletişim [5] 17 Aralık'ta Bilimler Akademisi'ne sunulmuştu.

Aralık 1888'de Monako Prensi I. Albert tarafından, Okyanus Müzesi'nin kurucusu olarak:

Bu gerçeklerden, Atlantik Kuzeyi'nde ve muhtemelen ılıman ve sıc ak denizlerin herhangi bir noktasında, yiyeceksiz terkedilmiş bir teknenin personelinin, en azından kısmen, aşağıdaki malzemelere sahip olması durumunda açlıktan ölümü önleyebileceği anlaşılmaktadır:

1. Pelajik fauna toplamak veya sargasso kümelerini elenmek için, bir ila iki metre açıklığında, yirmi metre ip ile bir veya daha fazla ince ağ;

2. Her biri üç brase bakır tel ile biten, elli metre uzunluğunda birkaç ip, üzerine büyük bir kanca yerleştirilmiş, tonlar için yapay yem ile;

3. Kayıplardaki merouları zıpkınlamak için küçük bir foëne ve bazen yem olmadan bile takılan parlak kancalar;

4o Kayıpları takip eden en büyük hayvanlar için bir zıpkın.

Belirttiğim olaylar, birçok durumda, gemileri batan denizcilerin varlığını, olası bir yardımın gelmesine kadar uzatabilecek kapasitededir.

Bu nedenle, gerekli ve yeterli bir gıda rasyonunun belirlenmesi ve her durumda denizin bunu sağladığını göstermesi gerekiyordu.

Ya da, denizden her zaman elde edilebilecek ürünler nelerdir? Deniz suyu, balık ve plankton[6]. Deniz suyunun ortalama bir bileşi mi aşağıdaki gibidir[7] :

COMPOSITION DE L'EAU DE MER
POUR UN LITRE

$ClNa$	27 gr. 3
$MgCl^2$	3 » 4
SO^4Mg	2 »
SO^4Ca	1 » 3
KCl	0 » 6
CO^3Ca	0 » 1
H^2O	965 » 3

Balık, analiz edildiğinde, onu oluşturan üç ana madde ve seyahatim sırasında karşılaşacağım türler için aşağıdaki rakamları verir[8] :

NOMS	HUMIDITE (%)	PROTIDES (%)	LIPIDES (%)
RAIE	82,2-76,8	24,2-18,2	1,6-0,1
PÈLERIN	68,0	15,2	16,0
DORADE	78,89-77,00	19,00-17,25	3,31-1,0
BRAMA RAII ..	78,90	18,42	0,34
SARDINE	78,34	21,00-16,3	12,00-2,0
ANCHOIS	76,19	21,92	1,11
BONITE	69,17-67,5	24,0-18,52	12,46-7,0
BAR	79,94-77,00	19,96-18,53	2,50-0,84
MULET	75,6	19,5	3,9
MAQUEREAU ..	74,27-68,84	23,10-17,59	8,36-5,14
THON	58,5	27,0	13,00
ŒUFS DE POISSON ...	de 48,8 à 78,31	de 11,50 à 45,9	de 1,16 à 16,2

Plancton konusunda, bileşimi açıkça çok daha değişken ve çok daha az biliniyor; eksik olan unsurları bulmaya çalışmak için ona yönelmek üzereydim.

Kısıtlı sayıda malzeme sağlanan ve "Bunlarla bir mayonez yapmalısınız" denilen bir adamın durumundaydım. Ben de yaptım.

Öncelikle içmek gerekiyordu; herkes içmenin yemekten daha önemli olduğunu bilir; eğer su olmadan toplam on gün diyet yapmak kesinlikle ölüme yol açıyorsa, yemek yemeden yaklaşık otuz gün hayatta kalmak mümkündür.

Tatlı suyu nerede bulabilirim? Balığın bana yeterince büyük miktarda sağlayacağına hızla kanaat getirdim. Yukarıda bahsedilen bileşim tablosu, balığın ağırlığının %50 ila %80'inin su içerdiğini gösteriyor: bu, susuzluktan kurtaracak olan sıvıydı, çünkü bu tatlı su.

Hiç bir ev hanımının unuttuğu deniz balığını tüketme şansınız oldu mu? Tamamen tatsızdır. Aslında, analiz bunu bana gösterecekti; balık etinin, memelilerin etine göre daha az sodyum klorür içerdiği ortaya çıkıyor, bazı istisnalar hariç, bunlar üzerinde protidler hakkında döneceğiz. Eğer sıvıyı çıkarabilirsem, günlük 3 kilo balıkla su ihtiyacım karşılanmış olacaktı. Sorun, bunu çıkarmaktı, ama bu laboratuvarın kapsamı dışındaydı.

Ancak, eğer balık tutmazsam ne olacaktı? İşte bu, felaketten sonraki üç ila dört günde kayıp denizcilerin başına gelen talih. Eğer su içmezseniz, susuzluktan ölüm on gün içinde, düzenli bir eğri izleyerek gerçekleşir. Su alımının yeniden başlaması, yalnızca günlük normal rasyonun sağlanması durumunda, kişiyi yeniden başlama gününe denk gelen aşamada tutar ve normal hidrasyonunu geri kazandırmaz. Bu nedenle, balık olmayan ilk günlerde, alışılmış hidrasyon seviyesinde kalmak önemlidir ve bunun için deniz suyu içilebilir.

Deniz suyu tehlikelidir, herkes bunu bilir: büyük miktarlarda içmek nefritten ölüme yol açar. Peki, ne yapmalı? Çözüm, kompozisyon tablosunun basit bir okumasından çıkıyor: en önemli elementin sodyum klorür olduğunu açıkça gösteriyor. Bu nedenle, deniz suyundan günlük sodyum klorür rasyonumu alarak basitçe tüketecektim. Bu, bana 800 ila 900 gram tuzlu sıvı emmemi sağlıyordu. Değiştirilecek tek element, Malpighi glomerülündeki konsantrasyon olacaktı; bu yüzden bu tuzlu su alımı 5 günü geçmemeliydi, bu süreden sonra nefrit tehditkar bir şekilde yeniden ortaya çıkacaktı. "Ama diğer çözünmüş tuzlar?" diye itiraz ettiler bazı karamsar ruhlar. İşte! 800 gram deniz suyuna karşılık gelen:

– bir litre Salies suyunda bulunan magnezyum klorür (MgCl2) miktarı (3,4);

– magnezyum sülfatı (SO2Mg) içeren bir litre Montmirail suyu (2) ; – kalsiyum sülfatı (SO2 Ca) içeren bir litre Contrexéville suyu (1,3) ; – potasyum klorür, bir litre Bourbon suyunda (0,6) ;

– kalsiyum karbonat (CO2Ca) içeren bir litre Vichy “Grande Grille” suyunda (0,1).

İçme problemi böylece çözülmüş görünüyordu. O zaman gerçek beslenmeye geçtim:

Öncelikle gerekli kalori sayısını sağlayan bir miktar gıda bulmak ve bunları üç ana gıda grubuna eşit olarak dağıtmak gerekiyordu: proteidler, lipitler ve karbonhidratlar.

Balığın besin bileşimi tablosu, nicelik açısından doktorların dinamik dediği şeyin – proteidlerin yeterli miktarda olduğunu açıkça gösteriyor.

Ancak sorun, insan organizmasının zorlayıcı olması ve belirli proteidlere ihtiyaç duyması nedeniyle karmaşıklaşıyor. Bazıları, amino asitler olarak adlandırılan, gerçekten var olması gereken ve yerlerine başka bir şey konulamayan gıdalardır; bunlar doktorların plastik dediği gıdalardır. Bunlar 10[10] sayıda mevcuttur. Balık bunları bana sağlayacaktı. İşte bazı türlerdeki miktarları:

POISSONS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
MAQUEREAUX .	5,8	3,8	5,2	7,2	8,1	2,7	3,5	4,9	1,0	5,4
HARENGS	5,5	2,4	4,9	7,1	7,8	2,7	3,4	4,4	0,8	5,0
SARDINES ...	5,1	4,7	4,6	7,2	8,4	2,8	3,7	4,3	1,0	5,2
THONS	5,3	5,7	4,7	7,2	8,3	2,8	3,5	4,5	1,0	5,1
CREVETTES ..	9,4	2,2	5,3	8,5	8,5	3,4	4,5	4,1	1,0	5,1

Özetle, bazı tehlikeli proteidlere dikkat etmem gerekiyordu: üreidler ve purin bazları. Bunlar yalnızca kıkırdaklı balıklarda bol miktarda bulunur. Bu nedenle, vatoz ve köpekbalıklarına dikkat etmek gerekiyordu.

Lipitler söz konusu olduğunda, tek soru fosfolipitlerin veya lesitinlerin, yani fosforlu yağların var olup olmadığıydı; tüm balıklarda bol miktarda bulunduğunu söylemekle yetineyim.

Ancak o zaman diyetisyenler için büyük bir sorun ortaya çıkıyordu – "*büyük*" sorun: karbonhidratlar, şekerler. Bunlar iki kaynaktan gelebilir: ya doğrudan beslenmeden, yani dış kaynaktan, ya da kişisel bir üretimle, iç kaynaktan. Ne yazık ki! Dış kaynak zayıf görünüyordu: denizde şekerleri nerede bulabilirdim? Plankton, bitkisel kısmında oldukça fazla içeriyor: fitoplankton, ama bunlar insan organizması tarafından sindirilebilir ve kullanılabilir mi? Şekerler üç ana gruba ayrılır:

1) Ozlar, doğrudan sindirilebilir şekerler olarak adlandırılır ve C12 şekerleri olarak da bilinir, çünkü molekülleri 6 karbon atomundan oluşan bir merkezi zincir ile şekillenir: örneğin glikoz.

2) Sakaritler veya C12 şekerleri (12 karbon atomu), sakkaroz gibi: şeker kamışı veya şeker pancarı, eğer doğrudan sindirilebilir değillerse, "hidroliz" olurlar, yani ikiye bölünerek iki molekül C6 şekerine dönüşürler.

3) Son olarak, polisakaritler veya Cn şekerleri (n değişken bir sayı ama çok büyük), selüloz gibi, belirli sayıda C6 şeker molekülüne bölünemeyen ve hidroliz edilemeyen yapılar olarak, organizma tarafından kullanılmazlar: atıklar içinde sağlam bir şekilde atılırlar; ne yazık ki plankton yalnızca bu üçüncü kategori şekerleri içerir.

Balıklarda glikoz üreten bir madde olan glikojen bulunmasına rağmen, bolca tüketmek, A vitamini ve D vitamini gibi iki hayati ama tehlikeli maddenin aşırılığından kaynaklanan korkunç hastalıklar riski taşımama neden oluyordu. Bu yüzden, ihtiyaç duyduğum karbonhidratları, diğer tükettiğim gıdalardan kendim üretmem gerekiyordu.

Bu sentez mümkündür ve genellikle etler ve yağlardan gerçekleştirilir, ancak önemli miktarda su gerektirir; bir kısır döngüdeydim; su elde etmek için yeterince maddeye ihtiyacım vardı ve yalnızca insan üzerindeki deneyim bu tartışmayı çözebilirdi. Ancak bana güven veren bir örnek vardı: Kutuplar kışında altı ay boyunca yalnızca et ve yağ yiyen Eskimolar. Sadece tuzlu olan buzul suyunu içiyorlar ve buna rağmen ciddi sindirim sorunları yaşamıyor gibi görünüyordu.

Diğer bazı maddeler vazgeçilmezdir, ancak miktarları sonsuz küçüktür: bunlar ünlü vitaminlerdir. Bu maddeler çok küçük dozlarda etki eder, ancak

onların yokluğu ciddi hastalıklara, *yetersizlik hastalıkları* veya avitaminozlara yol açar. Aksine, aşırı miktarları da başka ciddi hastalıklara, hipervitaminozlara neden olur; bu vitaminlerden dördü kesinlikle gereklidir ve bunlarsız çok kısa bir süre bile geçiremezsiniz; bunlar A, B, C ve D vitaminleridir.

Diğerleri için güvenlik marjı çok daha dikkate değerdir. A vitamini ve D vitamini, herkesin bildiği gibi, balık yağlarında son derece bol bulunur (medeni adamların bu vitamini aradığı kaynak balık karaciğeri yağıdır). B1 B2 vitaminleri de balık etinde bol miktarda bulunur; B12 vitamini orada henüz belirlenmedi, ama bu madde açısından güvenlik marjı daha büyüktür. Geldiğimdeki anemim, B12 vitamininin (anti-anemik faktör) denizde yalnızca sı nırlı miktarda bulunduğunu kanıtlar gibi görünüyordu.

Ama bu sorular bir kez çözüldüğünde, denizcilerin karşılaştığı büyük sorun kalıyordu: skorbüt. Skorbüt, C vitamininin yokluğundan kaynaklanan bir yetersizlik hastalığıdır; bu vitamin taze meyvelerde, yeşil sebzelerde ve genel olarak bitkilerde bulunur. Bu vitaminin yokluğu, eski denizciler tarafından çok korkulan ciddi bir hastalık olan skorbüte yol açar.

Bu belayı nasıl önleyebiliriz?

Aşağıdaki mantığı geliştirdim: Hayvanlar iki kategoriye ayrılır: askorbik asit üretenler ve dışarıdan, besinlerinde alanlar (askorbiqjenler ve an-askorbiqjenler). Oysa, balina dışarıdan askorbik asit bulmak zorundadır ve yalnızca plankton veya planktonla beslenen küçük kabuklularla beslenir. Bu nedenle, C vitaminini planktonda bulmam gerekiyordu. Kimyasal analiz bu hipotezi doğruladı.

Bu nedenle, dengeli gibi görünen bir rasyonun önündeydim: güvenliğim için gerekli olan A, B, C, D vitaminlerine ve kalorik açıdan, proteidlere ve lipitlere sahiptim. Bu nedenle, yalnızca içimde bir sorunla yola çıkacaktım, ama bu büyük bir sorun: su rasyonum, karbonhidrat dengesini sağlamak için yeterli olacak mı?

Fark ettim ki, istatistiklerle desteklemek çok kolay olsa da, uzmanları ikna etmek, denizciler çok daha isteksiz kalıyordu. Gerçekten de, işimden bahsettiğimde, bana cevap verenler

değişmez bir şekilde: « Bunlar çok güzel, ama bu bir teori; bir laboratuvarın içinde kapalıyken mümkün, ama deniz çok farklı bir şey; biz, bunu çok iyi biliyoruz. »

Ancak, yenilmesi gereken önemli bir faktör vardı: bu, öldüren umutsuzluğu yok etmekti; bu beslenme kapsamına girmiyordu, ama içmek yemek yemekten daha önemliyse, güven vermek içmekten daha önemlidir. Susuzluk açlıktan daha hızlı öldürüyorsa, umutsuzluk yine de susuzluktan daha hızlı kazanır, "Unutma, insan, sen bir ruhtun." Ruha da dikkat etmek gerekiyordu.

Peki, kim kaza yapar? Bilim insanı mı, denizci mi, doktor mu yoksa balıkçı mı? İşte burada, kararlı bir şekilde alışılmış yolları terk ettim, tıbbi eğitim, fizyolog eğitimini geride bırakıyordu. Hipotezi min sadece bir hipotez olmaktan çıkması gerekiyordu, bir işe yaraması gerekiyordu ve bunun için insan deneyinin, yolculuğun gerekliliği belirgin hale geliyordu.

Hangi yolculuğu yapmak gerekiyordu? Amaç, denizde bir aydan fazla ve üç aydan az bir süre boyunca izole olmanın bir yolunu bulmaktı. Rüzgarların ve akıntıların bizi kesinlikle götüreceği, kimseyle karşılaşmayacağımız, böylece baştan çıkma temptation'ına kapılmayacağımız bir güzergah bulmak gerekiyordu; en sonunda, hayal gücüne hitap ederek, kıyılardan uzak bir yaşamın mümkün olduğunu kanıtlayacaktık.

Je me plongeai alors dans l’étude des navigations “anormales”, essentiellement de la navigation solitaire. Je ne reviendrai pas sur l’ histoire de la navigation solitaire qui vient magistralement d’être établie par mon ami Jean Merrien[11], ama l’étude de ces denizciler me montra de toute évidence que pour frapper les imaginations il fallait traverser un okyanus, que pour rester le temps nécessaire et suffisant, c’était l’Atlantik qu’il fallait choisir, et que pour être sûr d’arriver quelque part en deux mois environ, sans rencontrer la tentation à chaque pas, il fallait suivre la route des alizeler, refaire deux des voyages de “Kristof Kolomb”, le deuxième et le quatrième : İspanya, Kanaralar, geniş Yeşil Burun Adaları, Antiller. Ainsi nous évitions les routes de navigasyon. Celles-ci passent en effet plus au nord pour Kuzey Amerika et les Antiller, et plus au sud pour Güney Amerika. Nous évitions également la mer des Sargasso Denizi et le Kara Kutu où nous nous serions perdus sans profit pour personne.

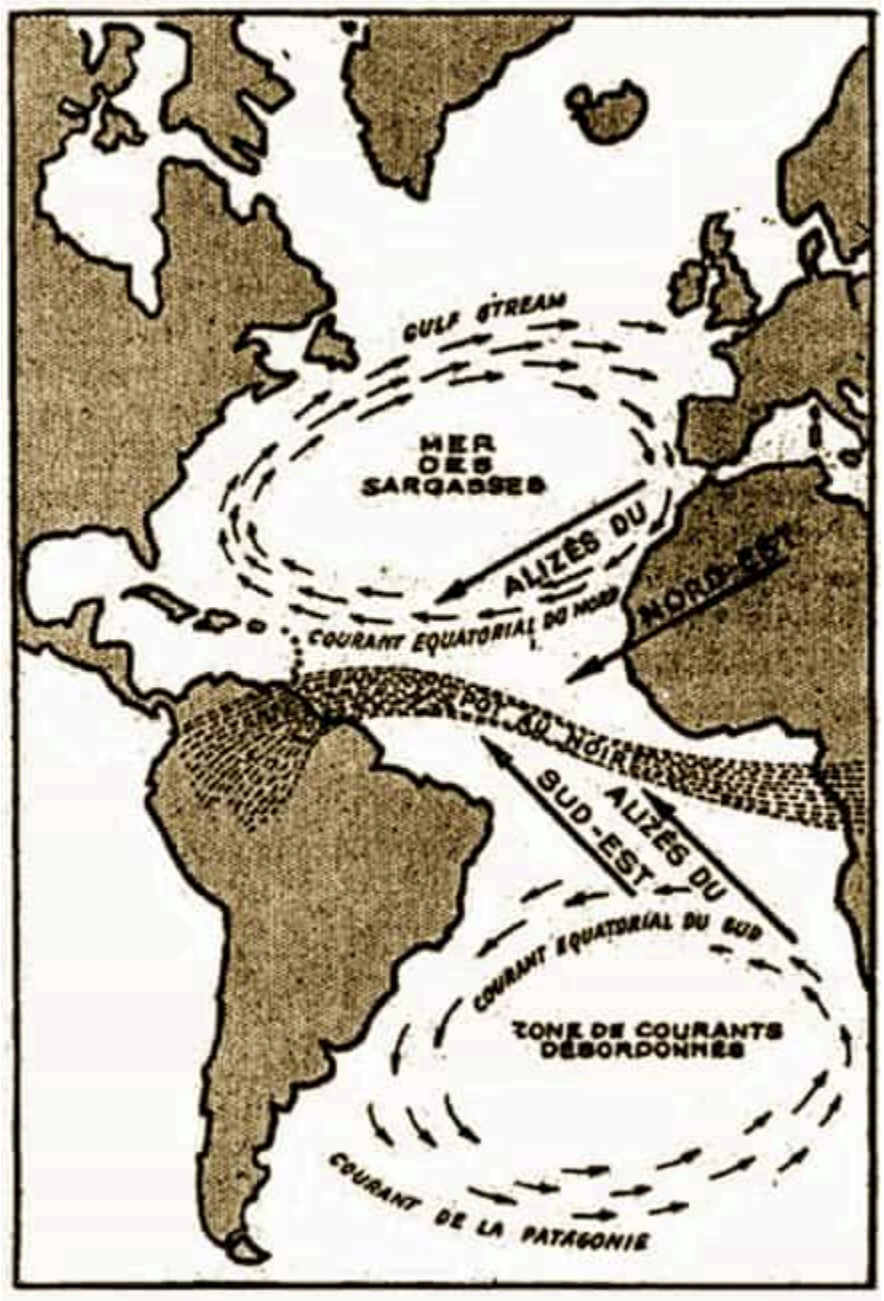

Durant tous ces travaux, j'avais mené à Monako une vie très active. Je passais de longues journées à la bibliothèque, feuilletant les fichiers et en extrayant, grâce au bibliothécaire, M. Comet, la "nourriture" pour la semaine. Je sortais presque quotidiennement avec l'un des bot du musée, soit le *Pita,* soit *l'Eider ;* enfin, je pressais à tour de bras les balık les plus variés, deneme d'obtenir le meilleur rendement possible, tant au point de vue du tat qu'au point de vue de la miktar. J'avais en

Elde edilen etki, suyu elde etmenin en iyi yolunun balığı basit bir meyve presinde sıkmak olduğunu gösteriyordu.

Yavaş yavaş, gelecekteki beslenmemle tanışıyordum ve sonuçlar karşısında güven kazanmaya başlıyordum.

Laboratuvar ortamında, teori giderek daha fazla doğrulanıyordu. Projem etrafında pek fazla gürültü çıkmadan mucizevi bir şekilde başarılı olmuştum. Ayrıca, çoğunluğun gülümseyen ironi ve nazik kuşkuculuğunun bu huzuru sağladığını düşünüyorum. Gerçekten de, yalnızca benim “*y*” buna inandığımı öğrenmem gerekiyordu.

Başlangıçta belirlenen tarihler, yavaş yavaş ertelendi. Mürettebat başlangıçta üç adamdan oluşacaktı: Van Hemsbergen, mecene ve ben, sonra beş, ardından altı; gerçek bir kurtarma aracıyla yola çıktıktan sonra, finansörümüz bize karışık bir aracı denettiriyordu.

Bu hikayeyi anlatmak istiyorum ki bu, beni "yalnız bir şovalye" yapan şeylerden biri oldu.

Mecenamız, projelerimizde zaten bir değişiklik yapmıştı ve deneyimimize daha uygun bir araçla yola çıkmayı arzulayarak, iki gövdesi ortada bir zeminle birleştirilmiş bir polinezya salı olan bir Katamaran kullanmaya karar vermişti; kısacası, ama yelkenle itilen bir tür pedal bot.

Bize, gerçekten sadece bir plaj oyunu için inşa edilmiş, oldukça onurlu bir "model" araç gönderdi, ancak gerçekten sadece bunun içi n, Korsika'ya gitme ve geri dönme görevini üstlenmek üzere.

Après avoir passé de nombreux jours à monter ce “kayık” absurde, ve Tanrı nasıl da kıyıdakiler eğleniyordu! Van Hemsbergen ve ben, bizi güzel bir şekilde çekiyorlar, Kasım ayı sonlarının sabahında limanın dışına. S aat 11’de hafif bir rüzgar esmeye başlıyor. Cihaz oldukça yüksek bir hızla ilerliyordu ve geri dönüyorduk ki, bir dérivelerden biri kırıldı. Yine de her şeyin iyi gideceği görünüyordu. İki yüzerin üst kısmının açık olduğunu bilmek gerekir, böylece içinde oturabilmek için bir kano gibi. Cihazın stabilitesini öğrenmek için köprüyü açık bırakmıştık ve bazen bir dalga, rüzgar altındaki yüzerin içine giriyordu. Kaçınılmaz olan oldu: aniden su dolmaya başladı ve tüm cihaz ters döndü. O anda Monte Carlo’ nun tam ortasındaydık, rüzgar bizi Cap Martin'e doğru itiyordu. İşte orada saat 8:00'de karaya çıkıyoruz.

akşam, ben ilk olarak, yüzerek, Jean le second, bir römorkla çekiliyordu. Polis bu işe karışıyordu çünkü, ucu sivri kayalıklara bacağımı yaralamış olduğumdan, çıplak ve kanlar içinde bir adamın ormanlarda dolaştığı bildirilmişti.

Gönüllü kayıp denizci olmadan önce, bazı istem dışı kazalar geçireceğim söylenmişti!

Deneme, mecene için bu yolda ısrar etmenin gereksizliğini ortaya çıkarmalıydı. Tam tersine, 14 m. uzunluğunda, kabin ve mutfak (!) bulunan büyük bir Katamaran için iddialı planlar hazırlatmaya başladı; hedeflerimizin ve kavramlarımızın giderek birbirinden uzaklaştığı açık hale geliyordu. Çekingen öneri veya itirazlarıma, seferin uluslararası bir karakter kazanması gerektiği, birkaç botla yola çıkılacağı, zamanın olduğu ve hatta dünya turu yapılacağı yanıtı veriliyordu. Utopi içinde derinleşiyorduk. Peki, tüm bunlar içinde kayıp denizciler ne oluyordu?

Yavaş yavaş kafamda, önceki projelerimize sadık kalma kararı yerleşti, her şeyi hazırlayıp ekip arkadaşlarımı hazır duruma getirmeye karar verdim. O zaman, her şey hazır görünce, bu kararsızların nihayet bir karar vereceğini ve seferin, ilkel koşullarda, gerçek bir başlangıç yapacağını düşünüyordum. Mayıs veya Haziran için her şeyin hazır olacağı bildirildi. İçimde, bu tarihe kadar her şeyi hazırlamaya ve bir kez hazır olduğumda yola çıkmaya karar verdim.

Büyük arkadaşımız o zaman onaylayacaktı.

O sırada, yani Mart ayının sonlarında, deneyimimi ve teorimi neredeyse tamamlamıştım. Laboratuvar komşum, Monako'ya gambarotti[12], çalışmak için gelen Reading Üniversitesi'nden Dr S.K. Kon'du ve bana bazı eksik bilgiler sağlayacak uzmanlarla tanışmamı önerdi. Bu nedenle, ona ve Sağlık Bakanlığı'ndan Dr Maggee'ye teşekkür ederek İngiltere'ye gittim, burada deniz ve havacılık temsilcileriyle tanıştım, bunlardan biri olan Dr Wittengham, bir arkadaşım olacaktı. Bana ilgi ve şüphelerini (varsa) belirttiler. Mecenamızla tanıştıktan sonra, Wittengham daha sonra Monako'ya geldi. İngiltere'yi terk ederken, ne yazık ki, planktonun Cambridge uzmanı Pr Mac Cance'yi iki kez kaçırmıştım.

Bu kısa yolculuğun ilginç sonuçları olacaktı. Calais'deki gümrükten geçerken, bir gümrük memuru bana dedi ki:

– Peki, Manş ne olacak?

Gülerek cevaplıyorum:

– Oh! Artık çok uzak, şimdi Atlantik'i geçiyorum.

İnançsız bir şekilde o an güldü, sonra düşündüğünde kendine dedi ki: aslında neden olmasın... ve bir İngiliz günlük gazetesine haber verdi.

Böylece yavaş yavaş basın hikayemize sahip çıktı. Bir gazeteci Monako'daki laboratuvarıma geldi ve makaleler yayınlanmaya başladı, çoğu zaman gerçeği kaba bir şekilde çarpıtarak. Bilmeden, bir mekanizmayı tetiklemiştim; çırak büyücünün laboratuvarı bunun yanında sadece bir şaka gibiydi. Bu bir abartıya dönüştü; "Bombard konservatuvarı birinciliği"nden, "profesör Bombard"dan... vb. bahsedilmeye başlandı.

Tüm bu gürültü, kötü bir reklam etkisi yaratıyordu ve çalışmamı engellemeye başlamıştı.

Öte yandan, her şeyde bir iyilik olduğu için, gönüllüler kalabalık halinde ortaya çıkıyordu. Hayır, yalnız gitme riskim yoktu. Van Hemsbergen olmadan gitmeyi düşünmediğim için, mürettebatımı tamamlamak için sadece bir üyeye ihtiyacım vardı. Bir gün, otelime büyük, kızıl saçlı, sakin ve soğukkanlı bir İngiliz geldi; o, kendi sektantını ve botunu benim hizmetime sunuyordu. O, Panama vatandaşı olan, Jack Palmer adıyla daha çok bilinen Herbert Muir-Palmer'dı. Mükemmel bir denizciydi; Panama'dan Kahire'ye Atlantik üzerinden yaptığı bir yolculuk gerçekleştirmişti, bunun kesin tarihini asla öğrenemedim. Daha sonra, eşiyle birlikte, 10 metrelik küçük yelkenlisi *Hermione* ile Kahire'den Monako'ya, Kıbrıs, Tobruk ve Messina boğazı üzerinden geri dönmüştü. Monako'da neredeyse bir yıldır, parası bitmişti; birçok gezginin sıkça yaşadığı bir durumdu. Ona projelerimden tam olarak bahsettim: kayıp denizciler gibi aynı koşullar altında iki veya üç kişi olarak, benzer bir araçla, yiyecek ve su olmadan, dünyaya bu koşullarda hayatta kalmanın yine de mümkün olduğunu göstermek. O, düşünmek için birkaç saat i stedi; hafif bir şekilde taahhüt vermek istemiyordu. Sonunda geri döndü ve bana basitçe şöyle dedi:

– Dr Bombard, *Ben senin adamınım*.

Gün geçtikçe daha da çekici hale geliyordu ve bu “buluntu” için seviniyordum. Ama henüz toprakta idik. İstemeden de olsa kendime sürekli soruyordum: « Açlık çektiğimizde ne olacak? Birbirimize karşı mı döneceğiz? Hemsbergen'in tepkilerini biliyorum, ama Palmer? »

Bu nedenlerden dolayı, Tanca veya Kazablanka'dan doğrudan ayrılmak yerine, Akdeniz'i bir deneme alanı yapmaya karar verdik. Göl gibi yanıltıcı görünümleri olan bu deniz, malzemeyi ve adamları test etmek için bize hizmet etmelidir. Ne kadar merhametsiz olursa, o kadar işimize yarar. Böylece bizi neyin beklediğini bileceğiz ve Atlantik'e karşı koymaya hazır olacağız.

Önceki projelere dönersek, *Hitch-Hiker* yapımcısıyla daha büyük bir bot elde etmek için anlaşmıştım. Ancak, görüşmeler uzuyordu. Her taraftan, katılmam için daha az veya daha çok ciddi talepler alıyordum. Gazeteciler üzerime geliyordu.

Mektuplar arasında bazen hoş veya garip fikirler de vardı; biri, tamamen gastronomik bir amaçla gemiye çıkmayı öneriyordu: deney başarısız olursa onu yememize izin veriyordu. Diğeri ise üç kez intihar etmeyi denediğini itiraf ediyordu; benimle birlikte gitmemi istiyordu, çünkü bunun geçerli bir yol olduğunu düşünüyordu.

Üçüncü bir kişi, güzel annesini yolcu olarak sunarak, bu tatlı yaratığın hatasıyla derinliklere düşen bir aileyi kurtarma çabalarıma başlamamı önerdi.

Deniz suyuyla çiçeklerini nasıl sulayacağını soran, çünkü onu susuzluğu giderici olarak nitelendirdiğimi söyleyen kişi hakkında ne söyleyebilirim, ve kuzey yönünü kaybetmeyenlerin bana daha az ya da daha çok gelişmiş bir malzeme denememi teklif ettikleri hakkında?

15 Mayıs'ta, bir Perşembe, bir telefon aldım: Jean-Luc de Carbuccia, sadık bir dost olarak, gelecekteki kitabımı yayımlamayı teklif etti ve benim seferimin kendi kendine yetebilmesi için bir sözleşme sundu, böylece eşim huzur içinde bekleyebilecekti.

17. cumartesi günü, Paris'e geldim; burada, inşaatçıyla yapılan hızlı bir görüşmenin ardından, *Heresy* olacak kayığı elde ettim. Zaferle, transatlantikimle Monako'ya döndüm. Nihayet sefer başlayabilirdi, insanların buna inanmaya başladığı anda.

Van Hemsbergen'e ve mecene'ye bir telgraf gönderdim; o, ayrılışın bir gün öncesinde bana gelerek şöyle dedi:

– Hayatımın en güzel günü, doğum günüm ve keşif yolculuğunun başlangıcı. Van Hemsbergen tutuldu, ama onun yerini almak için geliyorum.

Ona, 152 kilosunun bu kadar hafif bir kayıkta işleri zorlaştıracağını ve bir sonraki aşamayı hazırlamak için karada kalarak keşfe çok daha faydalı olacağını ikna etmem gerekti.

Artık ertesi gün 24'ünde yola çıkmaya hazırdık.

Yapımcı, hava aracı uzmanı Debroutelle, Monako limanında şişme botumuzu kesin olarak tamamlıyordu.

Bu şişme bot 4 metre 60 santimetre uzunluğunda ve 1 metre 90 santimetre genişliğindeydi. Bizim gibi bir keşif için gerekli şartları taşıyordu: uzun bir at nalı şeklinde, şişirilebilir kauçuk bir boudin'di ve uçları arka kısımda bir ahşap panelle birleştirilmişti. Böylece, çekme hatlarımızın neden olacağı, şişme bir yüzeye fatal olan sürtünmeyi önleyebiliyorduk. Kauçuk zemin üzerinde ince bir ahşap zemin vardı.

Bu araçta tek bir metal parça yoktu. Yüzücüler, isteğe bağlı olarak açılıp kapatılabilen su geçirmez bölmelere ayrılmış dört bölme ile bölünmüştü. Seyahat boyunca bu düzenlemenin ne kadar faydalı olduğunu göreceğiz. Araçın tabanı neredeyse düz bir yapıya sahipti. Orta kısımda yer alan sert bir diken, uzunluk yönünde iki kavis oluşturarak denize yapışmayı artırıyordu, bu da dalgalara karşı bir direnç sunmuyordu. İtme, yaklaşık 3 m2'lik bir kare yelkenle sağlanıyordu. Ne yazık ki, bu yelken, rüzgarı yakalamayı engelleyen çok önde yer alan bir direğe sabitlenmişti. Yine de, iki derivenin, ön üçte bir ile orta üçte birin kesişim noktasına yanlardan sabitlenmesi sayesinde bir miktar manevra kabiliyeti sağlanıyordu. Bu iki plaka nın aslında sadece iniş için kullanılması gerekiyordu.

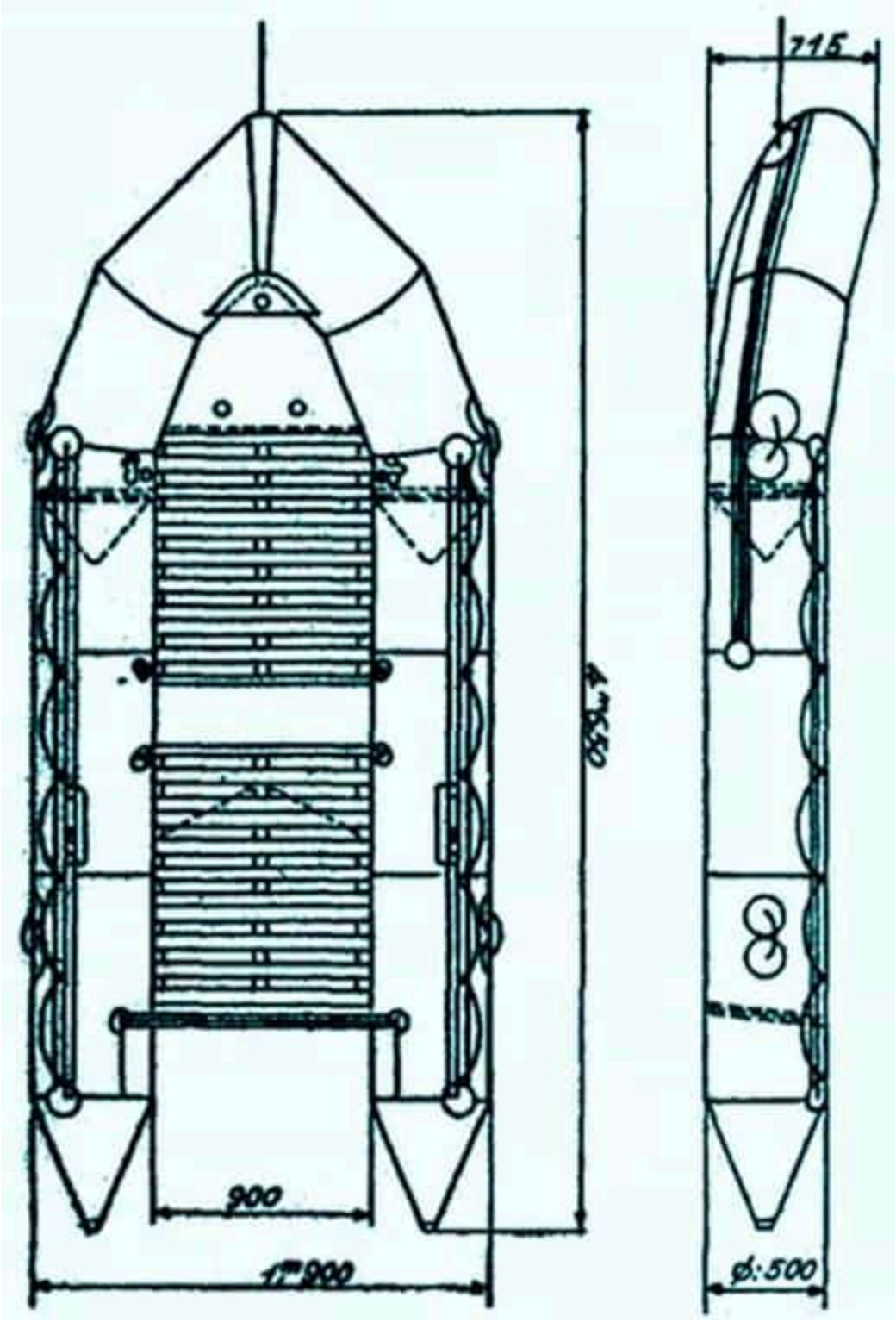
715
900
1700
Ø:500

Artık bir sefer izni almak gerekiyordu. Bunun sadece basit bir formalite olduğunu düşünebilirsiniz. Aslında durum tamamen farklıydı ve bir an için bu izin olmadan seferin başlayamayacağı korkusunu taşıdım; birkaç gün önce, Kuzey'de açık denizdeki trafik düzenlemelerini ihlal ettiğim için, yokluğumda 2.000 frank para cezası ile ertelenmiş bir mahkûmiyet kararı aldığımı öğrenmek beni şaşırttı. Kendimi savunmak için, karara itiraz etmek üzere bir trene atladım.

⁂

Bu, bir ceza mahkemesinin görkemli çerçevesinde, benim *Komik Ara* olarak adlandırdığım şeyin ikinci perdesinin gerçekleştiği yerdir. Açık denizde, sefer izni olmadan, “plaj aracı” adı altında tolerans gösterilen bir bot kullandığım iddia ediliyordu.

O zaman söz alıyorum:

– Sayın Başkan, öncelikle yalnızca bir kayıkta bulunan sahibi olan bir yolcu olarak Mahkeme önünde tek başıma bulunmamın en azından tuhaf olduğunu açıklamak istiyorum. Öte yandan, sizden rica etmem durumunda, bana bir sefer izni verilip verilmeyeceğini sorabilir miyim?

– Size ne verildi ne de reddedildi. Gereksizdir.

– O zaman?

O zaman, bir şeytan kutudan çıkar gibi, Cumhuriyet Savcısı vekili, şimdiye kadar sessiz kalan, şiddetli bir diatribe başlıyor:

– Mahkemeye bildirmeliyim ki sanık, kötü örneğiyle birçok gencin kaybına neden olabilecek bir kamu tehlikesidir. 2.000 Fr. para cezasıyla yokluğunda mahkum edilmiştir. Aslında, iki ihlal gerçekleştirdiği için, iki para cezasıyla mahkum edilmesini talep ediyorum!

– Sayın Başkan, belki de uluslararası bir yankı uyandıracak bir deney hazırlamakla meşgulüm. Hem sizin hem de benim için bir kınama yapmamanızı rica ediyorum.

– Açıkça görülüyor ki sanık Monako'dan, Marsilya'nın yakınlarından geliyor. Neşeli bir şakacı; bu deney sadece onun hayal gücünde var.

Bu durumda, Mahkeme müzakere ettikten sonra, beni 1.000 Fr. tutarında iki ayrı para cezasına, ertelenmiş olarak, şu gerekçeyle mahkum ediyor: « Açık denizde trafik düzenlemelerine aykırılık: plaj aracını açık deniz gemisi olarak kullanmak. »

O zaman itiraz etme lüksüm yoktu ve Monako'ya dönmüştüm.

⁂

Mahkemeden dönerken, deneyimi sonsuza dek tehlikeye atabilecek talihsiz bir ziyaretim oldu.

Otuzlu yaşlarında, oldukça yakışıklı, Amerikan tarzı “gazeteci” olan bir adam, beni röportaj yapmaya davet etti ve sert bir şekilde sordu:

– Radyo verici istasyonunuz var mı?

– Hayır.

– Eh İyi! Sevgili dostum, Providence'ı kutsayın, bunu size sağlayacağım.

Ve ben hayret içinde benefaktörümü izlerken, bu beklenmedik katkıya inanmakta cesaret edemeyerek, devam etti:

– Deneyinizle çok ilgileniyoruz. Biliyorsunuz ki, bir yayın-alım istasyonu ile donatılmış bir araç, sizin gibi zorlu teknik sorunlar ortaya çıkarıyor; bunları incelemek ve sizinle işbirliği yapmak istiyoruz. Bu projeyi kabul eder misiniz?

Ona şükranımla tüm içtenliğimle elimi sıkacağım.

– Prenslikten yayın yapma izni alın, bu en zor olanı; resmi bir çağrı işaretine sahip olduğunuzda, hemen geleceğiz.

– Ama... bu durumda cihazları oldukça hızlı bir şekilde almak istiyorum, çünkü kurulumun hassas olması gerekiyor.

– Bize güvenin.

Bu yeni haberin coşkusuyla, Prenslik yönetimine bir talepte bulundum ve sürecin hızlandırılmasını rica ettim. 23 Mayıs'ta onayı aldım.

Önceden haberdar olduğum için, 20 Mayıs'ta muhabirimi bile bilgilendirebilmiştim.

16'sında, Paris'te, bunu Jean-Luc'a anlattım. Bir sevinç patlaması bekliyordum, o ise daha temkinli davrandı.

– Böyle bir kurulumun hangi sorunları ortaya çıkardığını biliyor musun? 3.000 kilometre okyanus boyunca bağlantılar kurmak için küçük bir radyo cihazı kullanarak bir teknisyen veya deneyimli bir amatör olmak gerektiğini biliyor musun?

Açıkçası, bundan şüphelenmiştim. Hatta muhabirime radyo konusunda bilgisiz olduğumu da söylemiştim.

– Daha fazla sebep, bana yanıt vermişti.

Paris'i terk ettim, endişeyi yayarak. Jean-Luc, sorunu olgunlaştırırken, Fransız verici ağı'ndan Jean Ferré'ye iletecekti.

Benim için, kendimden emindim; radyosuz kalmam gerektiğini bilmiyordum, ama bunun karşılığında iki sadık arkadaş kazanacağımı biliyordum.

22 May. – Jean Ferré Paris'ten beni arıyor. Onun öfkesi, merakından az değil.

– Amplifikasyon istasyonunda hangi lambalar var? Hangi tür anten? Hangi enerji kaynağı? Hangi çalışma bantları? Hangi alıcı?

Cehaletten dolayı mahcup oldum.

– Onlara güveniyorum, dedim.

– Ama biliyor musunuz, dedi, profesyonellerin böyle bir sorun için aylarca çalışmaya ihtiyaç duyduğunu? Biz amatörlerin, mütevazı malzemelere ve zor çalışma koşullarına alışkın olduğumuzu, en azından on beş gün, tamamlanmış cihazlarla, geliştirme için ihtiyacımız olduğunu biliyor musunuz? Bugün 22'si, 24'ünde gitmek istiyorsunuz ve henüz hiçbir şeyiniz yok. Gerçekten, deli misiniz...

Ve telefonu kapattı.

Hemen radyo muhabirime ulaştım.

– Acele edin, 24'ünde gidiyorum.

– Biliyoruz, sevgili Doktor, bize güvenin.

23'ünde sabah, istasyonun peronunda Carbuccia ve Ferré'yi bekliyordum. Ferré, kendini tanıtmak için bir daktilo kağıdını havaya kaldırdı.

« Fransız Yayıncılar Ağı Başkanı, Doktor Bombard adına Bay Jean Ferré F 9 0 V[13]), onunla birlikte geçişi sırasında radyo bağlantısının tüm teknik sorunlarını incelemesi için yetkilendiriyor. Bay Ferré, Doktor Bombard'ı bu denemenin, amatör yayıncılar için birinci sınıf deneysel bilimsel ve sportif ilgi taşıyan sorunları takip eden önle mler hakkında bilgilendirecektir. İmza: Marcheville F 8 N H. »

J’étais étonné d’un tel déploiement. Il me fut alors expliqué que j’étais un “ cas.” En effet jamais bir böyle deneme yapılmamıştı; cihaz dont j’allais

yerleştirmek olağanüstü teknik nitelikler sunmalıdır.

Öncelikle, hem beni rahatsız etmemesi hem de aracı ağırlaştırmaması için sızma ve yoğuşma suyuna karşı mükemmel bir izolasyon. Sonrasında ise, kesintisiz bir beslenme ve tüm antenlere ve tüm dalgalara uyum sağlama. Ancak bunun için, deneyimli bir operatör olmak ya da büyük teknik karmaşıklığa sahip bir cihaza sahip olmak gerekir...

– Ve biliyor musunuz, diye devam etti Jean Ferré, kısa dalgaların yayılımındaki düzensizlik nedeniyle, bağlantıyı sağlamak için 10 ile 40 metre arasındaki dalgalar üzerinde denemeler yapmanız gerekecek mi? Belirli saatlerde, 100.000 watt'lık bir verici ulaşamaz ve sizin vericiniz, maksimumda, 10 watt yapar!

Tek bir çözüm kalmıştı: amatör vericileri kullanmak. Onlar, zayıf yayınları almak ve anlamaktaki yetenekleri sayesinde beni belki duyabilirlerdi ve her halükarda, dünya genelinde 200.000 kişi var. Fransız verici ağı tarafından bilgilendirilen 200.000 kişi, gece gündüz beni dinleyecek. Bu 200.000 gönüllü sayesinde beni sürekli takip edecekleri düşüncesiyle teşekkürlerimi sunuyordum.

– Hum ! Sizi takip edeceğimizden emin olmak için, materyali görmek istiyorum. l.

Ve yeniden telefon edildi.

– Endişelenmeyin, her şey olur. Telefonun diğer ucunda, yarın sabah orada olacağız, deniliyordu.

Len yarın, 22 Perşembe, kimse. Jean Ferré telefona geri döndü. :

– Sorunların neler olduğunu biliyor musunuz?

– Tabii ki.

– Hangi anteni planladınız?

– Ama onu direğe sabitleyeceğiz.

– *Heresy*'nin direği sadece iki metre, böyle bir anten asla taşınamaz.

–... – Size bir balon ya da metal bir olta öneriyorum. – Tabii ki. – Peki ya alıcı? – Endişelenmeyin. – Frekans ne olacak? – 10 megasiklus (30 metre).

Bu bilgiyi M. de Marcheville'e, Fransız Yayıncılar Ağı Başkanı'na telgrafla ilettik. Hemen yanıtladı: « 30 Mc

W W V durak frekansı. Anlamıyoruz. »

Biz de değiliz. Elbette, Washington'daki Ulusal Standartlar Bürosu'nun W W V istasyonu, dünyayı sinyalleriyle inund ediyordu. Ama 100 KW ile; zavallı cihazım bu güçlü yayını aynı dalga üzerinde asla algılayamazdı.

Tekrar telefon açılıyor:

– Endişelenmeyin.

Cuma 23. – Bir elçi Monako'ya iniyor.

– Arazinin hazırlanması için gönderildim. Malzeme yarın gelecek.

Onu sorunun farkına varması için bilgilendirdik. Yüzünde şaşkınlık belirdi.

– Ama bu bir meydan okuma!

Ona gülümseyecek gücümüz yoktu.

Artık böyle bir gerçekleştirmenin imkansız olduğuna ikna olmuşken, her şeyi iptal etmelerini söylemek için aramayı düşünüyordum, radyo olmadan gideceğimi. Bir tereddüt buna engel oldu. Belki de, derinlerde, tüm çabalarını yok edeceğim, belki de her şeyi hazırladılar mı?

Cuma öğle. – Hâlâ hiçbir şey yok. Eşim, Jean Ferré'yi endişeyle sorguluyor:

– Alain ile iletişim kurabileceğimizi düşünüyor musunuz?

Ama o yanıt vermiyor. İyi arkadaşımız kafeste bir aslan gibi dönüp duruyor. Bir amatör için bir cihazın ayarlanmasının gerektirdiği yüzlerce saate ve bir sanayicinin kullanacağı teknisyenlerin dağıtımına düşünüyor ve cihaz hâlâ ortada yok.

Telefon görüşmesi: 15:00, 16:00, 17:00'de hemen geliyoruz. Monakolu ve Nice'li radyo amatörleri, komşu ülkenin radyo yayın istasyonunun teknik hizmetlerinin hafifliğinden hayrete düşmüş durumda, kendilerine tüm güvenimizi emanet ettiğimiz.

24 Mayıs'ta, hareket saati hala 15:00 olarak belirlenmişti. Saat 11:00'de duyurulan teknik ekip nihayet Monako'ya varıyor. 50 kilometreyi kat etmek için neden 4 saat gerekiyor?

Radyo adamı Jean Ferré'ye doğru koşuyor:

– Kiminle anlaşmamız gerekiyor özel hak için? Jean, anlamadan ona bakıyor. Özel hak mı?

Ama hangi özel hak? İki kayıp denizciye yardım etmekten başka bir şey mi söz konusu, hayatlarını başkalarını kurtarmak için riske atıyorlar?

– Radyo exclusivity. Anlayacaksınız. Bunu BBC'ye, belki Amerikalılara satabilirim, eğer exclusivity'im varsa!

Alain Bombard dans son laboratoire de Monaco, tenant dans sa main gauche une presse à poisson et dans sa main droite le jus de poisson. *(Photo A.G.I.E.).*

Bu arada, malzemeye bakıyorum.

Verici, laboratuvar masasında kullanılan, hiçbir koruma olmadan, son derece dikkatli bir şekilde yerleştirilen basit bir şasidir. Bu alıcı: basit bir ticari cihaz, pille çalışır. Sadece jeneratör kalitelidir.

Merak ediyoru
m:

– Peki anten?

– A h ! Zamanımız olmadı, bir uçurtma kullanacaksınız. t.

Öğle, Jean bizi otelde, odama çağırıyor.

– R.E.F. adına, bana görüşümü sorduğu için, bu setle sizinle t oprak arasında hiçbir iletişim mümkün olmadığını ifade ediyorum, çünkü:

1o Bu cihazlar deniz suyu için izole edilmemiştir;

2o Kullanımı için bir teknisyen gereklidir. İlk çatışmada, ilk tehlikede, eğer antenin teli kesilirse, yeni bir radyo dalgası parçasını nasıl uyarlayacağınızı bilemeyeceksiniz. Bu arıza. Sizi kaybolmuş olarak düşüneceğiz ve bu korkunç bir endişe olacak;

3o Ni Bombard, ne Palmer morse'u bilmiyor; oysa, istasyon sesli çalışmıyor.

– Sevgili Doktor, o zaman teknisyenler yanıtlıyor, endişelenmeyin, bu iyi niyet dolu ama deneyimsiz genç adamı dinlemeyin. Bize güvenin. Sizinle ilgileniyoruz.

Arkadaşlarım dehşete kapılmış durumda. Eşim endişeden ölmüş. Palmer ile bir savaş konseyindeyim.

Artık radyonun çalışmayacağını biliyorum, ama ne önemi var! Bir ay önce bunu düşünmüyordum. Bir kayıp denizci radyoya sahip olmayacak. Gitmemiz gerekiyor.

Ancak, rüzgar uygun olmadığı için, sadece ertesi gün gideceğiz ve yirmi dört saatlik bir süre kazanacaklar.

Gazetecinin, 25 Pazar günü bizi denizde kurtaracak olan motorbotun radyo raporunu yaparken söylediği son cümleyi her zaman aklımda tutacağım:

– Sizi radyo ile sorgulayacağız, evet yanıtını bir nokta ile vereceksiniz. Hayır ise bir çizgi ile.

– Hoşça kal, Doktor: nokta evet, çizgi hayır, nokta evet, çizgi...

⁂

Gidişimizden önceki bu günü anlatmak istiyorum. Basın hikayemize el koyduğundan beri, meraklıların ve gazetecilerin akışı durmaksızın arttı. Herkesin en iyi çekim açısını bulduğuna inandığı anlık fotoğraf sanatının benim için artık bir sırrı kalmadı. Birkaç haftadır, sürekli olarak muhabirler tarafından rahatsız edildiğim için çalışamaz hale gelmiştim. Gidiş günümde, bu

gerçek bir panayır haline geldi. Eşimle birlikte sokakta yürüyemez hale geldim, tanımadığım biri yanıma yaklaşmadan ve bana: "Mme Bombard'ı öpmek ister misiniz, böylece sizi fotoğraflayabiliriz?" demeden geçemiyordum.

Ekspedisyonumuz etrafında yapılan gürültü, ayrılışımızı kötü koşullara soktu. Kesin olan, haber medyasının kamuoyunu bilgilendirmesi gerektiği ve bunun her zaman olayların doğru bir sunumu olmadığı, ama orijinal anekdotun geniş kitleleri ilgilendirdiğidir. Ancak bu durum, birçok insanın gözünde girişimin ruhunu tamamen çarpıttı ve bazıları nezdinde itibarsızlaştırdı. Ayrılışımızın “sansasyonel” yönü abartıldıkça, Akdeniz'de kendimize belirlediğimiz amacın: adamların ve malzemenin saf ve basit bir testi olduğu unutuluyordu. Olan bitene adeta bir karşıtlık olduğunda, ya da daha da önemlisi, bize söyletilenlere aykırı bir durum ortaya çıktığında, ekspedisyon tamamen itibarsızlaşabilirdi. Deneyimin ilk olarak denemelerden ve testlerden oluştuğu unutuluyordu. İste meden de olsa, güncel olaylar sahnesinde öne çıkarıldık. Aslında, Akdeniz, daha önce de belirttiğim gibi, yalnızca bir tekrar olacaktı. En küçük bir aksaklıkta, hakaretlere maruz kalmamız bekleniyordu. Basının çok erken müdahalesinin ortaya koyduğu sorun, deneyimimizin genel kabul görmüş normlara ve sağduyuya aykırı olması nedeniyle daha da ciddiydi.

Ben birkaç nedenle bir heretikim. İyi navigasyon yapmadığı bilinen bir araçla, önceden belirlenmiş bir noktaya ulaşmaya çalışacaktık. Bu ilk heretiklik, deniz ve navigasyon teknisyenlerini doğrudan etkiliyordu. Gerçekten de, birçok uzman bize Hyères Adaları'nı geçemeyeceğimizi garanti etmişti. Daha da ciddi olan, de niz kaynaklarıyla ve tuzlu suyun içilebilir olmadığına dair genel inanca saldırıyor olmamdı. Son olarak, “ciddi” bir günlükte bizimle ilgili yayımlanan bir makaleyi alıntılamak gerekirse, « deneyimli denizciler denizin öfkelerinden, rüzgarlardan ve akıntılardan asla yeterince güvende hissetmezken, bir acemi hayatını ve arkadaşının hayatını basit bir ceviz kabuğuna emanet etmekte tereddüt etmez.»

Ayrıca, kayığımızı *Heresy* olarak adlandırmıştım.

Neyse ki, birçok yetkili kişinin desteğine sahiptik. Milli Deniz Kuvvetleri Bakanı M. Jacques Gavini'nin kişisel müdahalesi sayesinde sefer iznimi aldım. Böylece, *Heresy* bayrağımızı Amerika'ya kadar taşıyabilecekti.

Akdeniz

BÖLÜM I : AYRILIŞ

Sabahın ilk saatlerinde, Fonvieille'deki küçük limanda buluşmuştuk. Hemen ardından gazeteciler bizleri sorularla sıkıştırmaya başladı. Elimden gelenin en iyisiyle yanıtladıktan sonra, şişme botun malzeme yüklemesini kontrol ettim. Kalabalık akın etmeye başlamıştı, ancak ayrılış sadece öğleden sonra 3 saat için planlanmıştı; bu saatlerde rüzgar genellikle daha güçlüdür. Teknik ekip, Monako ve Nice'ten gönüllü amatör radyocuların desteğiyle, radyomuzu kurmak için durmaksızın çalışıyordu. Saat 2 civarında, deneysel gıda çalışmamızın başarısız ol ması durumunda kullanılacak benzin bidonlarını mühürleyen bir görevli geldi. Sürekli olarak beni rahatsız eden fotoğrafçıların ortasında, Okyanus Müzesi'nden bir temsilci, cumartesi ve pazar günleri müzenin botu tarafından açık denizde bizim çekilmemizin mümkün olmadığını bildirdi.

Anlaşılması gereken bir nokta var.

Şişme botumuz rüzgarda pek ilerleyemiyordu. Kayıp denizci olabilmemiz için kıyıdan mümkün olduğunca uzaklaşmamız gerekiyordu; çünkü eğer olumsuz bir rüzgar çıkmış olsaydı, hemen karaya fırlatılacaktık. Bunu önlemek için, *Kon-Tiki* gibi, kıyıdan on mil kadar uzakta çekilmemiz gerekiyordu. Neyse ki, o tarihte bize hızlı bir botunu ödünç verebilecek bir Amerikan kruvazörü vardı.

Kalabalık giderek daha da yoğunlaşıyordu. Rüzgar güneybatıdan esmeye başladı ve eğer yola çıkarsak bizi hızla kıyıya geri götürme riski vardı. Yardımcılar, limanı terk etmemizi sabırsızlıkla bekliyord u çünkü beklemekten yorulmuşlardı.

Komutan Amerikan kruvazörü, ertesi gün şafakta bize bir römork vermeyi kabul edince, kalkışı ertelemeye karar verdik. Jack, rüzgarın ertesi gün bizim lehimize olacağını düşündü, yerel hava durumu bunu bildiriyordu ve bir kez olsun, tahminleri doğru çıktı. Bunu dinleyen bazı insanlar, hatta bazı gazeteciler, gereksiz yere rahatsız oldukları için öfkelenip söylenmeye ve dolandırıcılık bağırmaya başladılar. O sırada geniş kenarlı bir şapka takan, kovboy tarzında oldukça uzun bir adam tarafından yakalandım:

– Küçük çocuk, bir tavsiye. Soruyu biliyorum: Güney Amerika'dan döndüm. Kesinlikle şaka yapma. Eğer arkadaşın yolda ölürse, onu denize atma. Yiyeceksin. Her şey yenir!

– Tamam, tavsiyelerine uyacağım.

– Ve senin birkaç ay boyunca “kendini oyalayacağını” söylemek ve bu süre zarfında herkesin toprakta seni şikayet edeceğini düşünmek...

Ben de dinlenmek için otelime döndüm.

Sabah dört buçukta küçük limanda buluşuyoruz. Grup dağılmış durumda. Sadece sadık arkadaşlar kaldı. Atmosfer çok daha yoğun ve aniden gerçek gibi. Artık “şenlik” yok. Bu, büyük ve zorlu bir yolculuğa çıkış. Yavaş yavaş, bir şekilde, kesinlik yerleşiyor: « Buradayız, her şey başlıyor. » Katılım oldukça az: Ginette, Jean, Jean-Luc, birkaç muhabir, İsviçreli teknisyenler. Jack ve ben son sütlü kahvemizi içiyoruz ve son bir jambonlu sandviç sipariş ediyoruz. Bize birkaç dakika sonra geldiğinde, büyük maceramız hakkında düşünmeye başlamışken, onu reddediyoruz. Sonuçta, birkaç saat içinde ya da hemen yemek yemeyi bırakmak... Bu “kaçırılan” sandviçin anısının, takip eden uzun oruç günlerinde ne kadar bizi rahatsız edeceğini henüz bilmiyoruz.

Beş saat! Savaş gemilerinde olduğu gibi dakik, Amerikan muhripinin teknesi küçük limana giriyor. Komutan, sabahın erken saatlerine rağmen, operasyonları kendisi yönetmek için gelmeyi istedi. Her şey hazır. Jack ve ben, *L’Hérétique* üzerinde sessizce yerimizi alıyoruz. Boğazımız düğümlü, sabahdan beri henüz iki kelime bile konuşmadık.

– Hazır mısınız? diye s
oruyor komutan. – Evet. –
Devam et.

Ve yavaşça tekne, bizi bekleyen açık denize doğru çekmeye başlıyor. Kauçuk halkanın iki yanında oturmuş, ayaklarımız içeride sarkıyor.

Deniz hızla kötüleşti. Kötü havanın ne olacağını önceden görebiliyoruz: dalgalar ces ur, kısa, düzensiz ve birçok etkileşim erken kırılmalara neden oluyor. Tekne dönüyor ve sallanıyor. Dalgaların bizi saldırmasına rağmen, kayığımız esnek bir denge koruyor ve bu, güvenliğimiz için iyi bir işaret. Fizikte buna "platform stabilitesi" denir ve mükemmeldir. Ne dönme ne de sallantı olmadan, şişme botumuz dalgaları sarsıntısız aşıyor.

Amerikan teknesindeki herkes dengelerini sağlamak için tutunmak zorunda; ara sıra, dalga nedeniyle dengesizleşen manevra çanının çanı net bir nota çıkarıyor. Jack ve ben, ellerimiz serbest, veda işaretleri yapıyoruz. Başlangıçtan itibaren bir *Heresy*, bir *Orthodox* üzerindeki üstünlüklerinden birini iddia ediyor.

Botun içinde, Ginette gülümsemek için cesur çabalar harcıyor; güneşin eksik olduğu bir yerdeki siyah gözlükler, gözyaşlarını pek iyi gizleyemiyor.

Kıyıdan birkaç yüz metre uzakta, filo iki veya üç tekne ile genişliyor. İlk ayrılışımız, bir dönme dolabı görünümünü alıyor. Bu sefer oldukça mütevazı bir dönme dolabı, çünkü her yeni adımda, zafer kazanan Sapkınlığın taraftarları daha da kalabalıklaşacaktı. O zamanlar pek tanınmıyorduk, pek anlaşılmıyorduk.

Ama biz gülümsemelere gülümsemelerle, el sallayarak veda edenlere büyük el hareketleriyle karşılık verirken, Jack ve ben, çok güçlü bir hissiyatla, çok uzakta olduğumuzu, "onların" dünyasının bir parçası olmadığımızı, ama bu zayıf tekneyle bir bütün haline geldiğimizi hissediyorduk; bu tekne, uzun süre bizim tek Evrenimiz olacaktı ve bizim için dünyanın merkezi haline geliyordu.

Beyaz koyunlar, sayısız sürüleriyle, artık bizim ana arkadaşlığımız haline gelecekti, görünmeye başlamıştı.

İnce yağmuruyla üzerimizi ıslatmaya başlayan dalgaların ortasında, tugboat'ımızın çanı çaldı ve Jack'in bir hareketiyle, römork bırakıldı.

Son bir veda. Gazetecilerin botlarının dönme dolabı hala etrafımızda bir tur atıyor. Mekanik olarak elveda hareketleri yapıyoruz. İnsanlar, bunu bilmeden, bizim için zaten yabancılar. Artık macera ile onlardan ayrıyız, bir duvar kadar kesin bir şekilde. Evet, işte bu, aniden güçlü bir şekilde hissediyoruz, sanki sert bir aydınlanma: *adamlarla aramızda ayrıldık!* Denizdeki yaşamımız, bu varlıklarla olan ilişkilerimizden çok daha gerçek, daha doğru, daha hayati hale geldi, oysa onlar hala çok yakın. "Gidin, ama gerçekten gidin!" Bunlar, bizden onlara hala bir anlam ifade eden tek keli meler, haykırmak istediğimiz, hatta fısıldamadığımız kelimeler.

Yavaş yavaş botlar uzaklaşıyor. Şimdi yalnızız, tamamen izole olmuşuz, bizim olmayan bu unsurlar üzerinde ve bizi tutan şişe üzerinde. Korku, bu düşman, geçen yedi ay boyunca beni sık sık saldırıya uğrattı, aniden sahneye girdi, sanki ufkumuzdan kaybolan son bot ona sahneyi teslim etmiş gibi. Bu sefer, sonrasında bana derin yaralar açacak olanlarla karşılaştırıldığında, sadece kısa bir deneme oldu. Gerçekten, Korkuyu, gerçek Korkuyu tanımak için başka fırsatlarımız oldu, bu hafif ayrılış kaygısı değil, unsurlar tarafından altüst edilen bedenin ve ruhun panik isyanıydı, sanki evren artık tek bir kaçınılmaz tehlikeden ibaretmiş gibi.

Rüzgar, sağanaklar halinde esmeye başladı. Sis, her zaman uykuda olan toprağı saklıyordu. Sadece “Tête de Chien”in zirvesi ve Bordighera'nın İtalyan ucu görülebiliyordu.

Uzaklarda, artık sadece beyaz izlerini görebiliyorduk. Aradığımız bu Bilinmeyen ile yüz yüze geldik. Bu yalnızlığı o kadar sık hayal etmiştik ki, bizim için uzun yıllar hayalini kurduğumuz muhteşem bir hediye gibi geliyordu ve nihayet alıyorduk. Su oradaydı, rüzgar oradaydı, su sesi mevcuttu. Şimdiye kadar, randevuya yalnız gelmiştik. Artık oraya vardığımızda, daire kapanmıştı, her şeyin yerinde olduğunu düşünüyorduk.

BÖLÜM II : KİYILARA YAKIN CABOTAGE(25-28 MAYIS 1952)

Jack ile benim aramda, ne sessizlik düşüyor ve bizi önce ezip geçiyor! Gelecek, gizli ama yakın bir şekilde üzerimizde ağırlaşıyor.

Hemen yelken açmıyoruz. Jack, rüzgarın etkisiyle yelkenin kopmasından korkuyordu ve yelkenin yanı sıra direğin direncini de yavaşça test etmeyi tercih ediyordu. Nice'e doğru sürüklenmemek için, ilk kez yüzer çapa kullandık[14].

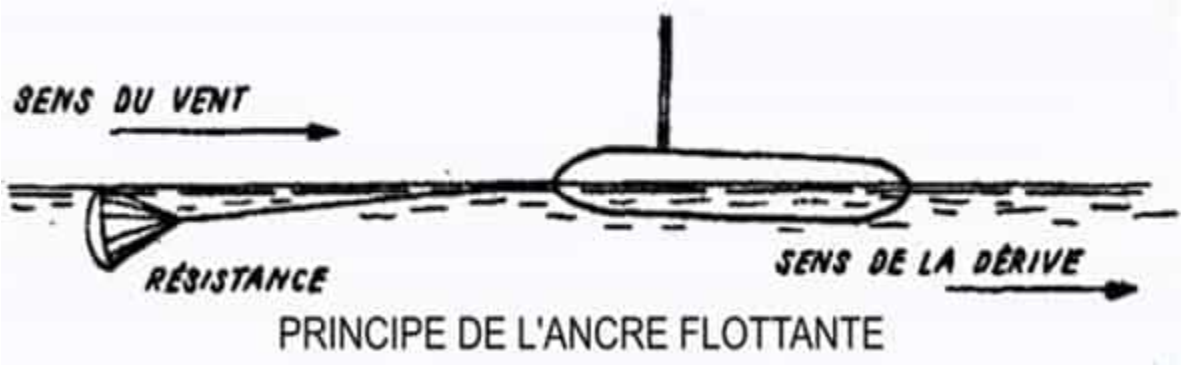

PRINCIPE DE L'ANCRE FLOTTANTE

Usulca, *Heresy* isteklerimize itaat etti ve önünü İtalyan kıyısına çevirdi.

O gün doğdu: sis dağılırken, kıyı yakın ve tehlikeli bir şekilde belirmeye başladı. Öncelikle açık denize mümkün olduğunca uzaklaşmak gerekiyordu, böylece birçok burundan kaçınabilirdik.

Yolumuzda tuzaklar vardı: Ferrat Burnu, Antibes Burnu, Lérins Adaları. Bir sonraki engel, Levant Adası ile çevrili olan Cap Camarat'tı; en az karamsar işaretler bile bu engelin kayığımız için aşılmaz olduğunu gösteriyordu. Levant Adası'nı geçtikten sonra, kıyı batıya doğru kayboluyordu: önümüzde deniz serbestti.

Rüzgar azaldı. O zaman yelkeni çekmeye başladık.

Bu operasyon çok karmaşıktı, çünkü ön taraftaki direği kazanmak gerekiyordu. Kayık, ön kısmı yarı kapalı ve arka kısmı açık olan bir küvet gibiydi: 2 metreye 1 metre 10 santimlik dar bir alanda sıkışıyorduk. Ön tarafta gerili çadırın üzerinde yürüyemezdim, ç ünkü bu zayıf barınağı delme riski vardı ve

iki floater'dan birinde denge sağlamak için harikalar yaratmam gerekiyordu. Platforma dönüş daha da akrobatikti. Genelde, kollarım önde, suya dalıyor, sonra ellerimle sürünerek kendimi çekiyordum.

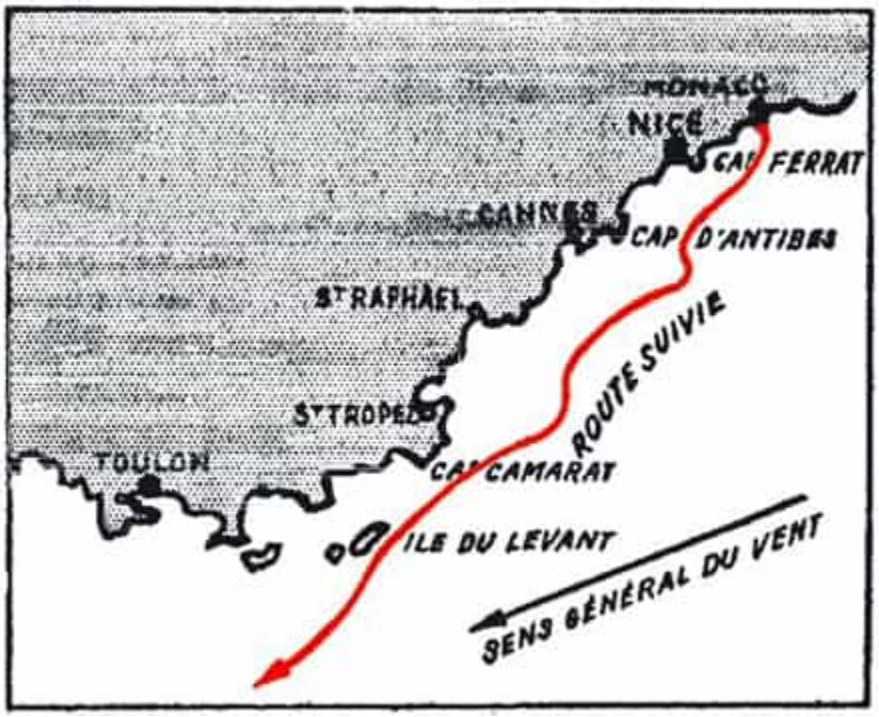

Heresy hareket etmeye başladı. Böylece gururlu bir görünümü vardı: yelken açılmış, halat gerilmiş, hızıyla orantısız bir sörf yapıyordu, ama ilerlediğimizi hissediyorduk. Arkamızda güçlü bir dalgalanma oluşuyordu. Bu dalgalanma, bizimle birlikte giden, hızımızı ölçmek için ilk önce kullanacağımız şey olacaktı. Daha sonra, ortalamama alıştıkça, yelkenin halat üzerindeki çekişi bana hızımı değerlendirecekti. Şu anda, zar zor bir buçuk knot hızla ilerliyorduk, ama yine de ilerliyorduk.

Ancak, on bir saat civarında, rüzgar bizi terk ediyor, Ferrat Burnu açıklarında seyrederken. Kesinlikle, kayıp denizci olmak kolay değil.

Sessizliğin etkileyici olduğu ve istemeden de olsa onu bozmak için çaba sarf etmek zorunda kaldığımız bir an vardı. Herkes, terk ettiği şeyleri düşünüyordu. Nihayet, olaylara normal bir bilinçle geri dönmeye başladık, anılarımız ve

toprak adamlarının pişmanlıkları yeniden belirmeye başladı. Ayrıldığımız sevdiklerimiz, akıllarımızda tekrar tüm yerlerini alıyordu. Artık potansiyel kahramanlar değildik, gerçekten olduğumuz adamlar haline geri dönüyorduk.

Tepkide bulunmak için ilk genelkurmay toplantımızı yapıyoruz, her biri diğerinin gözünde sakin ve huzurlu görünmek için çaba sarf ediyor. Belki de en zor olanı, seslerimizin alışıldık tonunu korumak; çünkü alçak sesle konuşma eğilimindeyiz.

Ama bu aynı zamanda en önemli olandı: birbirimizi çok iyi hissediyorduk ki eğer böyle fısıldamaya devam edersek, Korku denizde her yerde yeniden ortaya çıkacak ve bu kötü duayı dinleyecekti.

Bize verilen dinlenme süresinden faydalanarak, manevra için hazırlık yapmadan önce gemideki hayatımızın malzeme organizasyonunu oluşturuyoruz.

Technique de vidage et d'extraction du liquide de poisson par incision. *(Photos* Jean Ferré)

L'Hérétique remorqué au large de Monaco. (photo Keystone)

İki hat önce ihtiyaçlarımızı karşılamak için geride bırakıldı, ardından program daha dikkatli bir şekilde ayarlandı, bu da uzun hazırlığımız sebebiyle yapabildiğimizden daha titizdi.

Öncelikle, nöbetleri nasıl organize edeceğiz? Gün boyunca birimiz kürek-güverteye yerleşirken, diğeri dinleniyordu, çünkü bu kadar anormal bir yaşamın mümkün olduğunca fazla rahatlama gerektirdiğini düşünüyordum.

Büyük sorun geceydi; Akdeniz gibi bu kadar yoğun bir denizde, birimizin sürekli olarak nöbet tutması zorunluydu. Gece, iki çeyrek veya daha doğrusu iki nöbete bölündü: biri akşam 8'den sabah 1'e kadar nöbet tutacak, diğeri ise 1'den 8'e kadar onun yerini alacaktı.

Her nesne, en büyük karanlıkta bile dokunmadan alabileceğimiz bir konuma yerleştirildi. Çadırın önünde, deniz suyundan ve ne mden su geçirmez çantalarla korunan, tüm fotoğraf malzemesini, film, navigasyon kitaplarını, sektantı, tıbbi çantayı, acil durum sinyalizasyon malzemesini, yola çıkmadan kontrol edilen yiyecekleri ve onarım malzemesini düzenlemiştik. Pusula, dümen başındaki adamın önünde, yerinde duruyordu ve o, gözlerini ona dikmiş olmalıydı.

Henüz oltalara hiçbir şey takılmamıştı ki, yemek saati geldi. O zaman yüzer çapa yerine, aynı hizmeti sunan ama aynı zamanda plastik veya kaliteli, en azından dinamik ya da nicelik açısından faydalı bir yiyecek filtreleyen bir plankton ağı kullandık[15]. Bir saatlik avlanma, bize tadı oldukça hoş ve besleyici, ama görünüşü pek iştah açıcı olmayan yaklaşık iki yemek kaşığı bir püreden oluşan bir karışım getirdi. Bu karışımın çoğunluğu zooplanktondu, neredeyse tamamen kopepodlardan oluşuyordu; bu da bir karides veya ıstakoz püresi tadı veriyordu, gerçek bir lezzet... Jack'in, payımı yerken bana şüpheli bir gözle baktığını söylemeliyim. Ama korkak görünmek istemedi ve sonunda, kaybolmuş bir Avrupalı'nın Sioux Kızılderilileri tarafından salyangoz reçeli t atmasına benzer bir şekilde dudaklarını ileri doğru uzattı. Büyük bir sürprizle, bu yemek ona tadı açısından itici gelmedi ve ben de gizlice z afer kazandım.

Yavaş yavaş zihinlerimizdeki sakinlik geri dönüyordu ve güneş bu muhteşem bahar gününde battığında, bu heretik aletteki varlığımızı normal olarak görmeye başlamıştık ve tüm kaygımız kaybolmuştu. İşte bu kademeli normalleşme, kaynamanın ardından gelen bu sakinlik, ayrılığın iyileşmesi, Atlantik'te belirginleşecek ve bu garip hayatı hızla normal ve tam bir hayat olarak görmemi sağlayacaktı. Teorim zaten doğrulanıyordu. İlk uyum saatlerini geçmek yeterliydi.

Deniz suyu müshil olarak kabul edilir. İçerdiği kalsiyum sülfatı ve magnezyum sülfatının, normal koşullarda karada olduğunda böyle bir etki yaratabileceği doğru olabilir, ancak deneyimime göre, denizde kesinlikle böyle olduğunu inkar ediyorum.[16].

Jack, deniz suyunu alırken çok daha temkinli davranmıştı ve, hipotetik bir av veya olası bir yağmur ummayı tercih ederek susuzluğunu gidermekten kaçınmıştı; buna rağmen, benim tavsiyelerime ve gözlemlerime rağmen bunu yapmamıştı. Aşırı kökleşmiş bir geleneğin zihinlerde yarattığı tehlikenin çarpıcı bir kanıtıydı. Hatta benim örneğim bile onu ikna edememişti.

Kara, yine de, benim akıl yürütmem ona kusursuz görünüyordu ve deney yapmayı kabul etmişti. Ama gerçek koşullara yerleştirildiğinde, nesiller boyunca deniz suyuna atılan "tabu" hâlâ zihninde hâkimiyet sürüyordu. Böylece, kurtarma botunda klasik ortodoks kayıp denizci tipi ile modern, heretik kayıp denizci bir araya gelmişti. Aniden arkadaşımın sesi bu düşüncelerden beni çekti:

– Alain, saat üç, yayınlarımızı beklediğimiz zaman, sakinlikten faydalanabiliriz.

– Hadi deneyelim.

Hiçbir aldanışımız yoktu, Jean Ferré, yola çıkarken bunları bizden almıştı. Bu "mekano" gibi monte edilmiş cihazın bir laboratuvar aracı olduğunu, en küçük sarsıntının bile zarar vereceğini biliyorduk. Neminin, devrelerin izolasyonunu sonsuza dek tehlikeye atacağını biliyorduk. Bu cihazın çalışmadığını ve asla çalışmayacağını biliyorduk, ama saat üçtü...

Uzun dakikalardır, Akdeniz'in her yerinde, teknik malzememizin komik durumu hakkında hiçbir şey bilmeyen meraklılar, frekansları araştırıyordu.

– Üç saat, diye tekrar etti Jack.

Eşim Monako'da yalnızken, Radyo-Cenevre'de, radyoyu almak i çin kendimizi mahrum bıraktığımız su bidonu hakkında düşünüyordum; dörtte, eşime "Bir saattir onu arıyoruz." diyecek telefon görüşmelerini hayal ediyordum.

Ve eğer Jean Ferré yanılmışsa! Ve eğer bu malzeme, aslında benim için hazırlandıysa ve geliştirildiyse, üreticilerin yemin ettiği gibi! Eğer toprağa tutunabilseydik!

Tüm umutlarımı yeniden kazanmıştım. Bu ipler ve lambalardan oluşan grup artık benim için yaşıyordu, canlanacaktı. İki adamın böyle bir maceraya çıkarken alay konusu olabileceği düşünülemezdi.

– Jack, anteni yükseltelim.

Ah! anten. Oturduğunuz yerden bir uçurtma fırlatmayı denediniz mi? “Teknisyenler” bu zorluğu başarmamız gerektiğini öngörmüştü: üç metre uzunluğundaki platformumuzdan, antenin destekçisi olan uçurtmayı havalandırmak.

Her dalgada sallanıp, sendeleyerek komik görünüyorduk, böylece mucizenin gerçekleşmesini umuyorduk. Ve uçurtma bir dalgaya düştü, ıslak, işe yaramaz. İçimizi bir korku kapladı. Yine de, karada olan arkadaşlarımıza rağmen, umudumuzu yitirmemiştik.

Hızlıca, Jack, “yedek anteni” kaldır, basit bir olta!

O sırada direğimiz dalgaların beş metre üzerinde, bir dalga yüksekliğindeydi. Onu uzatan ip, verici şasisine takıldı. Dikkatlice gösterge lambasını bağladım, ampermetreyi vida ile sabitledim ve Jack’e dedim ki:

– Dön.

Bacaklarının arasında, jeneratör homurdandı. İçimizden gizemli bir akım geçtiğini hissettim. Lambalar kızardı. Son mermiyi atar gibi, morse manipülatörüne bastım...

Bunu yüz kez yaptım. Tüm düğmeleri çevirdim. Tüm telleri kontrol ettim, tahmin edilen 250 volt'u 'tatmak' için parmaklarımı koydum. Bir damla su, kuvars üzerindeki bir şok yeterli olmuştu...

Hiçbir şey söylemeden, Jack dönmeyi bıraktı; bakışları benimle buluştu.

« Bitti, gerçekten bitti, her şeyi terk ettik. »

Bu ilk deniz gününün akşamı, çok renkli bir parıltıyla düştü ve sağımızda ilk bir fener yandı: bu, Antibes'in feneridir, "fener kitabı[17]" diye tanımladığına göre tanıyoruz.

Sonra beklediğimiz fenomen gerçekleşti: kara meltemi yükseldi ve bizi daha açık denize sürükledi. On iki saatten önce kıyıya geri döneceğimizi tahmin edenler, şimdiden kaybetmişti. Bu net bir zaferdi ve onu kazanmış olmamız, bize bu ilk günde cesaret verdi. Sonuçta, şüphe edenlere teşekkür edelim. Onlar olmasaydı, bu sevinci asla yaşamazdık.

İlk gece başlıyor. Kader beni sabah bir saatine kadar nöbet t utmak için seçti. Yarın nöbetleri değiştireceğiz. Bu kombinasyon hızla vazgeçilmez hale gelecektir; sabah 8'den itibaren olan ilk nöbet, daha uzun olmasına rağmen, karşılaştırılmayacak kadar daha zor çıkacaktır.

Evet, gündüz pozisyonlarımız çeşitli ve bazen riskli olsa da, geceyi aşağıdaki şekilde geçiriyoruz: dümen başında oturan kişi, yani ben, dümenin yanında oturuyor, sırtını bir can yeleğine yaslamış, pusula bacaklarının arasında (uyuyakalma riskini azaltmak için bu rahatsız pozisyon). Ayakları çadırın ucuna değiyor, bu da uyuyan kişiyi gizliyor. Uzanmamız için yeterli bir alan sağlamak amacıyla, malzemeleri bu küvetin sol kenarına yerleştirdik. Böylece altmış santimetre genişliğinde, bir metre seksen uzunluğunda bir alan açılmış oldu. Çadır örtü olarak kullanılıyor ve yastıklar da çanta görevi görüyor.

Jack şimdi uyuyor. Ancak ben yalnız değilim. Gece çökünce etrafımızda yoğun bir aktivite başlıyor. Deniz hayvanları bize bakmaya geliyormuş gibi görünüyordu ve kayığın etrafında marsuinlerin hırıltıları, balıkların dalışları ve sıçramalarının sesleri geceyi tuhaf, başlangıçta korkutucu ama kısa süre sonra tanıdık hayaletlerle dolduruyor. Dalgaların şıngırtısı, içindeki bazı seslerin yankılandığı düzenli bir mırıltıya dönüşüyor, sanki bir orkestra i çinde bir solistin sesi gibi. "Deniz, deniz her zaman yeniden başlayan, bir gürültü içinde benzer bir sessizlikte kendini ifade ediyor[18]." İşte bu doğruydu. Denizin düzenli hareketi, yüksek dağların serinliği kadar sessiz görünmeye başlıyor. Oh! Sessizlik ve gürültü kavramları ne kadar göreceli. Su değirmeni durduğunda uyanan o değirmenciyi hatırlıyor musunuz? Ve bazen sessizlik, gürültü kadar etkileyici olabilir. Bach, bu büyük orkestra şefi, Re Minör Toccata'da harika bir sessizlik akoru kullanmamış mıydı? Bir sessizlikte bir nokta!

⁂

Rüzgar esiyordu, kayığımız yavaşça kayıyordu. Karasal rüzgar bu ilk gece boyunca sürdü. Düzenli rüzgarlar bölgesine girmeden önce, ilerlemek için genellikle "karasal rüzgarlar" ve "deniz rüzgarları"nın günlük değişimine güveniyorduk. Deniz sabahları eser ve bu, karaya doğru giden rüzgardır; hız almak için durur, ardından

gece için hava depoluyormuş gibi akşam rüzgarını emer. Okyanusun derin nefesi, bu canlı nefese devasa bir sallanma ile doğru gidiyorduk [19].

Bu ilk gece, bekçiliğin ne kadar gerekli olduğunu bize gösterdi. Yaklaşık on kadar gemi ile karşılaştık. Su üzerinde çok alçak olan fenerimiz neredeyse görünmezdi; her halükarda güvenliğimizi sağlamak için yetersizdi.

Tehlikeyle başa çıkmak için mevcut imkanlarla bir fikir bulduk. Bir gemi görünür olduğunda ve tehlikeli bir şekilde bize yaklaşır gibi göründüğünde, yelkenin üzerine elektrikli fenerimizin ışığını yansıtıyorduk ve böylece büyük bir aydınlık yüzey sağlıyorduk. Uzaklardan görünür olmamız gerekiyordu. Bu ışık lekesi, dalgaların yüzeyinde kaybolmuş olarak, zirveler ve çukurlar arasında süzülen bir görüntü oluşturuyordu. Bazı denizcilerin aklında, deniz efsanelerinden bazılarını yeniden canlandırmamış mıydı?

Dev bir ateşböceği gibi, onlara Beyaz Hanım veya Hayalet Gemisi'ni müjdelediği gibi mi göründü? Ama belki de sadece “son yelkenlimiz” bizim aşırı aydınlatmamıza rağmen gözden kaçıyordu!

Sonunda nöbetim sona eriyor ve pilotaj sorumluluklarını Jack'a devrediyorum.

26 Mayıs sabahı Jack beni uyandırdığında, ben de bir mutlu gibi uyuyordum. Öncelikle, kaybolmuş hissettim. Çocukluğumda, bir otel odasında uyandığımda hissettiğim bu bilinmezlik, bu tamamen farklılık hissini yaşamıştım. Bu ilk uyanış, bir anda, ilginç bir şekilde, uzun zamandır unuttuğum bu hissi canlandırdı ve bunu sadece Antiller'e varışımızdan sonra karada ilk uyanışımda tekrar yaşayacağım.

Tahmin edildiği gibi, rüzgar değişmişti ve bizi karaya doğru itiyordu; ilk kez, rüzgarı 90 derece bir açıdan alarak seyretmeye çalışarak suya dériveler koyduk. Kayığımızın “serilme” kapasitesi bu kadardı, rüzgara karşı çıkması imkansızdı. İki dérivemiz de oldukça etkiliydi ve hızımız azalmış olsa da (maksimum bir knot), en azından kıyıya tehlikeli bir şekilde yaklaşmıyorduk ve karaya paralel bir yol da kalıyorduk.

Açlık, ancak, kendini sert bir şekilde hissettirmeye başlamıştı. Şimdiye kadar sadece "geç kalmış öğle yemeği" hissini yaşamıştık.

Şimdi, gerçek bir takıntı yerleşmişti, buna bir mide krampları eşlik ediyordu; "sıkışma ve bükülme hissi" diyor internat sorusu. Bu rahatsızlık dışında, beni şaşırtmayan bir durumdu, kendimi gayet iyi hissediyordum. Jack daha fazla etkilenmiş görünüyordu. Ona ilk tıbbi muayeneyi önerdiğimde, kendini bırakmıştı. Dili kuru, saburrale; ellerinin arkasında küçük bir döküntü belirmişti. Nabzı yavaş ama iyi atıyordu ve ciddi susuzluk belirtileri göstermiyordu. Susuyordu ama benim tavsiyelerime rağmen içmemeye devam ediyordu. Örnek olarak, deniz suyunu düzenli olarak emdiğim için onu rahatlatmam gerekiyordu, "plan dahilinde" diyerek. İkimiz de kabızdık, böylece adamların kayıp denizciler için zorunlu tuvalet tahminlerini boşa çıkartıyorduk [20] .

Öte yandan, eğer susuzluk benim için yoksa, arkadaşım için katlanılabilir durumdaysa, açlık giderek daha acı verici hale gelmeye başlıyordu. Sırasıyla, ayrılış anında reddettiğimiz o sandviçi duyguyla anıyorduk; bu, bizim için hayal edebileceğimiz zarif menülerden daha gerçek, daha umutsuzca çekici bir şey haline geliyordu. Hep ondan aç kalacağız, ondan "yiyebilirdik". Böylece, insanın nasıl arzuladığını ve pişmanlık duyduğunu öğrendim.

Öğleden sonra, kürek-güverte başında nöbette olmadığım zamanlarda, Boulogne ve Amiens'deki yurtta yaptığımız atıştırmalıkları hayal ediyordum ve zaman zaman beynime sinsice bu düşünce sızıyordu: "Küçük, rahat yaşamında bu kadar iyi olan sen, bu kayıkta ne işin vardı?"

Sempatik marsuinler birkaç on metre uzakta oynamaya geldi. Kendileri güvenli görünüyordu ve arkadaşça bir varlık olarak bizim içimizi rahatlattı. Eğer onlar avlanıyorsa, neden biz de avlanmayalım ki? Gün güzel ve sakindi, etrafımızı çekim yapma fırsatım oldu. Ne yazık ki, yenecek hiçbir şey yoktu, sadece bir kaşık plankton. Daha fazlasını avlayabilirdik, ama yüzer çapa olarak işlev gören ağ bizi çok yavaşlatırdı ve kıyıya bu kadar yakınken, yarı uygun koşulları israf etmek akıllıca olmazdı.

Sonunda, öğleden sonra, Jack ısrarlarıma karşı koyamadı ve deniz suyundan birkaç yudum içmeye başladı. Ona, şimdi içmeye başlamazsa, o kadar susuz kalacağını ve daha sonra deniz suyu alımının gereksiz hatta tehlikeli hale geleceğini açıkladım. Büyük bir rahatlama ile, sonunda bu mantığa ikna oldu. Ertesi gün, susuzluk belirtilerinin hepsi kaybolmuş olacaktı. Hatta susuzluğu bile sakinleşecekti. Bu sapkınlığa dönüşümü çok eğlenceli bulduk ve moralimiz mükemmel hale geldi.

Bizi takip eden gecelerde hoş bir sürpriz bizi bekliyordu; her sabah yoğunlaşmadan dolayı yarım litre tatlı suya sahip olacaktık. Bu su, çadırın iyi kapatılmış tavanına yapışan buhar gibi, botumuzun dibine birikiyordu. Atmosferin nem açısından çok yoğun olması nedeniyle, bu fenomen önemli miktarda su üretiyordu ve kayığımız henüz bir damla deniz suyu almamış olduğundan, bu içeceği bir sünger yardımıyla toplayabiliyorduk. Toplanan su miktarı elbetteki tüketimimiz için yeterli değildi, ama bir ek sağlıyordu. Özellikle, bu tatlı suydu, oh! ne kadar tatlı...

Akşam, rüzgar gerçekten umutsuz edici. Tüm gün boyunca gücü ve konumu açısından düzensizdi; tamamen sakin, on dakika sonra şiddetli bir esinti ile ve pusula etrafında değişkenlik göstererek. Kısa süre sonra deniz hareketleniyor. Bot bu iğrenç Akdeniz'e karşı dayanıyor, kesinlikle "kötü bir deniz." Acaba gerçekten, düşündüğüm gibi, ideal kurtarma botu mu?

Kıyıyı bütün gün göremedik. Ancak, onun yakınlarda olduğunu biliyoruz, ama yoğun bir sıcak sisin içinde kaybolmuş durumda. Jack sektant ile konum belirlemedi. Tam olarak neredeyiz? Akşam altı saat civarında, kıyı yeniden belirdi. Bu, Estérel ve Saint-Raphaël mi yoksa hala Antibes Burnu mu? Bu soruya yanıt veremeden, güneş denize ikinci kez batıyor. Derhal, sadakatle, fenerler bize ışıklı mesajlarını gönderiyor, Saint-Raphaël ile Cap Camarat arasında bulunuyoruz. Hayli uzakta, ama yine de tehlikeli bir şekilde yakın. Gerçekten çok açız ve bu ikinci geceye yaklaşırken, azalmış bir iyimserlikle birlikteyiz. Paradoxal olarak, deniz rüzgarı kendini hemen hissettiriyor. Keşif, başlangıcına bu kadar yakın mı başarısız olacak?

Cap Camarat, “uzmanlar”ın bize tahmin ettiği gibi mi? Çok fazla soru; uyuyakalıyorum.

Ne büyük rahatlama, Jack beni sabahın bir saatinde nöbetim için uyandırdığında, Cap Camarat'ı iskele tarafında çoktan geçmiş görmek. Her halükarda, burası iniş noktamız olmayacak. Levant Adası'nı geçmemiz gerekiyor ve Fransız kıyısının hemen tehlikeleri sadece bir anıdan ibaret olacak. Kayıp denizci olmak o kadar da kolay değil!

Bu 27 Mayıs aklımdan çıkacak gibi değil! Bizi bekleyen büyülü bir g ün vardı. Her şeyden önce, o gün, büyük endişemiz yatışmıştı: öğleden sonra ortasında, bileğime bağlı olan ip ile uyukluyordum. Daha sonra, böyle bir aptallık yapmamam gerektiğini öğreneceğim, çünkü yemle avlanan çok büyük bir hayvan ayağımı kolayca kesebilirdi.

Birden ip şiddetle gerildi. Harika bir merou yakalanıyordu. Onu, çölü geçtikten sonra bir vahadaki ilk su kovasını çekmek zorunda kalır gibi, heyecanla çıkardık. Ne şans! Hayvan düzgün bir şekilde içi boşaltıldı, sonra düzenli dilimler halinde kesildi, ey medeni alışkanlıklar! Ön yarısı yarına bırakıldı, arka kısmını paylaştık. Bu pembe eti dudaklarıma götürdüğümde şiddetli bir kusma isteği duyuyorum, arkadaşım da aynı tiksintiyi hissetmeli, ama ben bunu laboratuvarımda zaten yaptım. Örnek olmalıyım. Bakalım, *bunun iyi olduğunu biliyorum* ve ilk lokma iyi geçiyor. Tabu aşıldı, zafer! Eğiti mi ayaklarımızın altına alıyoruz ve bu mucizevi şekilde şimdi sağlıklı ve iştah açıcı görünen eti büyük dişlerle yırtıyoruz. Balığın geri kalanı, “meyve presimde” sıkarak sıvısını çıkardıktan sonra, çadırımızın üzerine serilerek güneşte kurutuluyor. Sonraki yemeklerde böylece avladığımız etten yedik.

Her medeniyet bazı yiyecekler üzerinde bir tabu koymuştur. Sıçanlar veya beyaz kurtlar yer misiniz? Hayır. Ve bir Müslüman domuz etini yiyemez. Bana gelince, İngiltere'de balina yeme şansım oldu. Ne yazık ki, bunun balina olduğunu biliyordum: onu sev medim.

Kaç insan at ya da kedi yiyemiyor ki, sadece sığır ya da tavşan yediklerini düşündüklerinde! Her şey alışkanlığa bağlı. Büyükannelerimiz bu kadar kayıtsız bir şekilde

çok barbarca bir steak-tartare'ı yutabilirler miydi? Ayrıca, bu ilk günde fazla yediğim için, deniz tutmasından çok yaklaştığımı düşünüyorum.

O gün rüzgar çok sıcak, çok zayıftı. Ayrıca, karnımızın tok olması bize iyimserlik veriyordu. Bu yüzden, Toulon limanından yeni çıkmış olan milli deniz kuvvetleri patrollerinin bize yaklaştığını çok sakin ve kendinden emin bir şekilde gördük. Yine de, kaptan bize gülerek birkaç şişe soğuk bira teklif ettiğinde, Tantale'nin hissettiği şeyin birazını hissettik. Stoik bir şekilde reddettik. Bu olay, bildiğim kadarıyla, hiçbir yerde rapor edilmedi. Öte yandan, kabul etmemiz durumunda ne kadar reklam alırdık! On gün sonra karşılaştığımız *Sidi-Ferruch* olayı bunu fazlasıyla kanıtlıyor.

Sonunda, bu hareketli ama durgun günün ardından, alacakaranlığın son parıltılarında, olumlu bir rüzgar yükseldi ve toprak ateşleri yavaşça geceye karıştı. Fransa'nın toprakları kayboldu ve tahminlerin aksine, orada başarısız olmamıştık.

BÖLÜM III : AÇIK DENİZ (28 MAYIS - 7 HAZİRAN)

İnsanlar olarak, iyileşmeyen topraklılar olarak, toprağı hâlâ görebiliyor olmanın derin bir rahatlığını hissettiğimizi görmek beni şaşırtıyor. Ancak, 27 Mayıs sabahı, onun kalıcı olarak kaybolduğunu görmek, belirli bir kaygıyla gerçekleşti. O sırada, 210 pusula derecesinde yürüyorduk[21], yani güneybatı yönünde teorik bir rota izliyorduk. Ancak, sapma [22]10o batı olduğundan, bu bize güney-güneybatı yönünü veriyordu. O sırada, doğuda Korsika ve Sardunya ile batıda Balyar Adaları arasında hemen hemen eşit mesafede iniyorduk, ama yavaş ya vaş onlara yaklaşarak. Yola çıkmadan önce yaptığım akıntılar çalışmasında, belirsiz ama muhtemel bir akıntı olan "Balyar Akıntısı"nın bizi belki de batıya doğru iteceğini öğrenmiştim.

Ne yazık ki, en son merou parçasından geliyorduk! Yeniden oruç t utmamız gerekecekti. Bir tane yakalamıştık, diğerlerinin de peşinden gelmeyeceği şeytanın bile aklına gelmezdi. Plankton yemeye ve tuzlu su içmeye yeniden başlayacaktık. En azından içecek konusunda endişelenmeye gerek yoktu; çünkü Jack ciddi şekilde deniz suyuna geçmişti.

29. gün, çok yakın mesafeden iki kargo gemisiyle karşılaştık, biri Yunan, diğeri İngiliz *(Dego)* geçerken bize selam verdiler. Bu olağanüstü bir durumdu; çünkü önceki günlerde olduğu gibi, gelecekte de karşılaştığımız botlar, varlığımızı görmezden gelmişti ve gelecekte de görmezden geleceklerdi. Bu kasıtlı mıydı? Bizi görmedikleri için mi? Her halükarda, bir kayıp denizcinin yardım aramak için harekete geçmesi gerektiği konusunda giderek daha çok kanaat sahibi oluyorum; çünkü yardımın ona geleceği pek olası değil. Sonuçta, denizde yiyecek ve su olmadan bizim orada olduğumuzu herkes biliyordu. Durum o kadar garip ki, suyun yüzeyine yakın olmamızın, bizi görmelerini engellediğine inanıyorum. Bu, gerçek kayıp denizciler için de geçerli olmalı. Gerçekten sadece kendine güvenmek gerekir.

Akşam saatlerinde, doğu rüzgarı yükselebilir ve bizi Balyar Adaları yoluna yönlendirebilirdi. Açlık yeniden acımasızca karnı mızı kemirmeye başlamıştı. Önceki gün öğle saatlerinde meroumuzu bitirmiştik ve hiçbir balık oltaya takılmamıştı. Balıkların açık denizde peşimizden gelmeyeceği görünüyordu ve deniz hayal gücümüzde bir çöl şekline bürünmüştü. Geceye doğru ilerliyorduk.

İlk nöbeti ben aldım. Başlangıçta her şey normal görünüyordu. Açlıkla keskinleşen duyularım uyanıktı. Kulaklarım gergin, denizin büyük sessizliğinde, saat 11 civarında etrafımızda garip sesler duyduğumu sandım. Bir halüsinasyonun oyuncağı mıydım? Endişe kapladı beni. Kendimi mantıklı düşünmeye zorladım. Adamlar uzaktaydılar, o kadar uzaktaydılar ki, sadece birkaçının düşüncesi bile peşimizden geliyordu. Ancak bu şaşırtıcı sesler sürekli denizden geliyordu. Gece karanlıktı ve hiçbir şey göremiyorduk. O zaman delfinler, marsuinlerin, muhtemelen onurumuza, ince tekne etrafında bir şenlik düzenlediğini hayal ettim.

Ama kutlamanın coşkusu, süresi, büyüklüğü beni şaşırtıyordu. Merakım, sabahın ışığına kadar uyanık kalmamı sağladı ve sabahı sabırsızlıkla bekledim. Şafak vakti, *Heresy* etrafında büyük gri hayaletler, metalik yansımalarla belirdi.

« Balinalar! » diye haykırdım hemen. Jack'i kolundan sertçe çektim. Etrafımızda yavaşça dönen yaklaşık on tane balina saydık. Bu cetaceanların boyları 20 ile 30 metre arasında olmalıydı. Bazen, aramıza doğru yönelen bir tanesi, teknenin birkaç metre yakınında suya dalıyordu; başı suyun üstüne çıktığında hala kuyruğunu görebiliyorduk. Bu büyük hayvanlar bize sakin, uysal ve iyi niyetli görünüyordu. Jack, bu beklenmedik varlıktan çok daha endişeliydi. Bir ruh hali değişikliği ya da bu büyük hayvanlardan birinin dikkatsizliğiyle devrilmekten korkuyordu. İki kardeş Smith'in başından geçen macerayı kısaca anlattı; hafif bir botta uyuyorlardı ve bir balinayı kazara vurduklarında onun öfkesini uyandırmış ve onun korkunç kuyruk darbeleriyle ters dönmüşlerdi. Balinalar gün ışığıyla uzaklaştığında, beni yalnız başıma bekletmemeye söz verdi, çünkü gece ziyaretçilerimizin nazikliğine benim kadar güvenmiyordu. Bu beni sevindirdi, çünkü daha sonra bu masum hileyi, nöbetimin en karamsar anlarında yanımda kalması için kullandım.

La journée du 30 se passa sans histoire, et rien ne vint s’ajouter au menu. Peu à peu biz bu hayatımıza alışıyorduk; bir nevi kendimizi geliştiriyorduk. Yine de bir bilinmezlik vardı: kayık bir fırtına sırasında nasıl davranacaktı? Kötü havayı, Boulogne'dan Folkestone'a gittiği gibi, yayacak mıydı? Ben öyle düşünüyordum. Jack, ise bununla ilgili farklı düşünüyordu.

moins sûr, mais acceptait de courir le risque. Il valait mieux, certes, risquer des accidents dans cette deniz très fréquentée, plutôt que de les affronter à 1.500 milya de toute kıyı.

30 May akşamı, büyük bir sevinç bizi sardı. Fransız kıyısını görmeyi bıraktıktan yaklaşık yetmiş iki saat sonra, Minorca adasının en yüksek noktası olan Toro Dağı'nın, alacakaranlıkta silueti belirmeye başladı. Jack, bin bir zorlukla meridyen güneş yüksekliğini kullanarak konumumuzu belirlediğinde, bunu öğle vakti tahmin etmişti. Normal koşullarda benim için zaten anlaşılması zor olan bu işlem, bulunduğumuz koşullarda olağanüstü bir performans görünümüne sahipti.

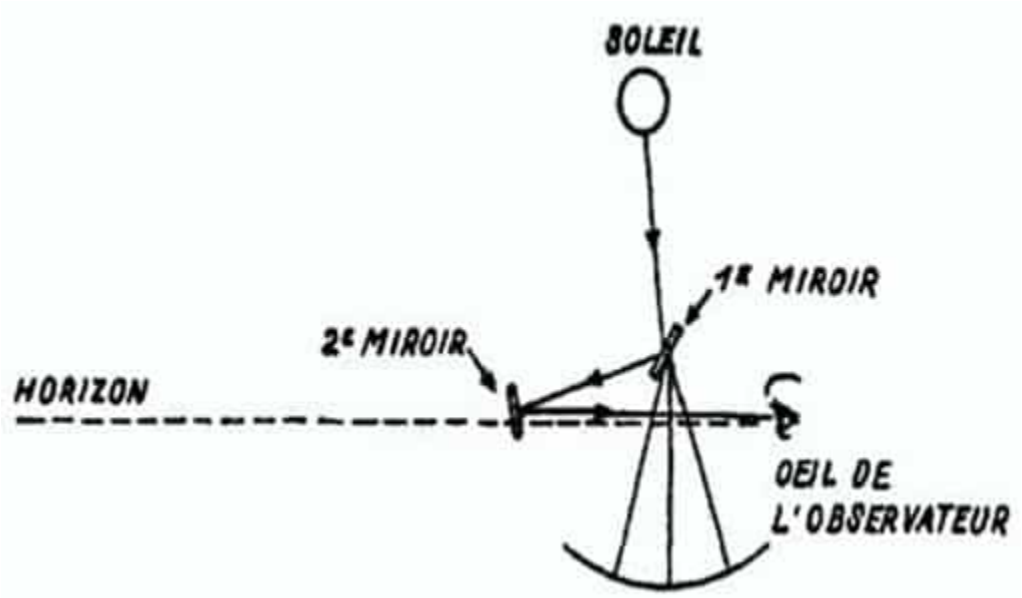

Jack'in, sektantı kullanarak, güneşin alt kenarının görüntüsünü ufukla birleştirmesi gerekiyordu. Bu işlem, bir geminin köprüsünden yapıldığında bile zordur. Bunu dalgaların üzerinde zıplayan bir lastik botun içinde oturarak yapmayı deneyin!

– Toprak! Minorca!

Ne kadar güçlü, o kadar acı bir sevinç, kayıp denizcinin beklenen yönde, uzun zamandır beklenen toprak belirdiğinde kapladığı gerçek yıkıcı sevinç. Zamanın geldiği düşüncesindeydik, çünkü açlık bize

korkunç bir şekilde eziyet ediyordu. İki gündür sadece birkaç kaşık plankton yiyorduk.

Ancak, sıkıntılarımızın sonuna gelmemiştik. Gözlerimizin ö nünde beliren bu kıyı, elimizin ulaşabileceği kadar yakın görünüyordu, ancak ona ulaşmak için hâlâ on iki gün daha geçmesi gerekiyordu; bu, denizde geçirdiğimiz sürenin iki katıydı. Eğer bunu bilseydik, belki de umutsuzluğa kapılırdık! Ama, farkında olmadan, karada yaşam planları yapmaya başlamıştık; telgraf formülleri aklımıza kazınmıştı. Küçük bir kırsal lokantada yiyeceğimiz ilk yemeğin görüntüsü düşüncelerimizi büyülüyordu... birden rüzgar kesildi ve yelken dalgalanmaya başladı. Etrafımızdaki gökyüzünü dikkatle inceledik: kararmıştı; güneydoğuda birçok bulut birikiyordu, fırtına hazırlanıyordu. Hızla, yüzer çapa denize atıldı, çünkü hâlâ " görmeye cesaret edemiyorduk[23]." Tüm yelkenleri indirdikten sonra, botu uçtan uca kapattık, fırtınanın dinmesini beklerken geceyi geçirmek için. Bir anda üzerimize çöktü[24].

Dar bir alanda sıkışıp kalmıştık, dizlerimiz bükülmüş, olabildiğince rahatsızdık ama güvendeydik. Dalgalar *Hérétique*'in önüne çarpıyordu ve suyun kayık üzerinde geçerken başımızın üstünde gürlediğini duyuyorduk. Sanki Viyana'nın dev döner kafesindeydik, devasa bir salınım içinde sürükleniyorduk ama her zaman yatay bir düzlemdeydik. Bir ahtapot gibi, *l'Hérétique* dalgaya yapışıyordu. Artık mükemmel dengeyi bozacak hiçbir şeyin olamayacağına ikna olmuştum. Gemi günlüğümüzü yazabilirdim. Botun içinde hiçbir şey hareket etmiyordu. Ancak dışarıda, dalgalar öfkeyle artıyordu.

ALAIN BOMBARD NAUFRAGÉ VOLONTAIREBiz bu uzun bekleyiş sırasında pek az söz alışverişinde bulunduk, zaman zaman haykırışlarla kesildi. Uyku için ayrılmış alanda çadırın altında çömelmiş olarak birbirimize bakıyorduk, kaderci. Her şey, sığınağımızdan sızan sarı ışıkla aydınlatılmıştı. Jack sarıydı, ben sarıydım, hatta atmosfer bu narçiçeği rengini almıştı. Yine de, fırtınanın ortasında çaresiz hissetmek bizi sıkan bir kaygı vardı. Bu pasif, umutsuz bekleyişte, tahminlerde bulunuyoruz. Fırtınanın bizi nereye götüreceğini tahmin etmeye çalışıyoruz. Jack, bir kağıt parçasına sürüklenmemizi değerlendirmek için karmaşık hesaplamalar yapıyor ve sonunda bizi körfezin dibine atılacağımız sonucuna varıyor.

Valens. Hemen "denizcilik talimatları"nı kontrol ediyorum ve bunun, rüzgarların fırtına halinde girdiği, ardından korkunç Aslan Koyu'nun yönünde devam ettiği tehlikeli bir bölge olduğunu öğreniyorum. Bu körfezi her ne pahasına olursa olsun kaçınmayı istemiştik. Ama bu tıkanıklığın kaderine bağlı adamların iradesi ne yapabilir? Kendimizi İl ahi Takdir'e teslim ediyoruz ve, akıllıca, zayıflamış güçlerimizi yeniden oluşturmak için istemeden hareketsizlikten faydalanmaya çalışıyoruz.

Ancak, çadırın karanlığında, hayal gücümüz çalışıyor. Yukarıda, deniz ve gökyüzü arasındaki bu öfkeli mücadelede, bizi bir saman parçası gibi sürükleyen ne oluyor? Saatleri sayıyoruz, belki de bizi yeniden insanlar yapacak gece sona erene kadar, unsurların insafına kalmış basit şeyler olmaktan çıkacağız.

Son derece katlanılabilir bir Mayıs gününden sonra, ama yavaş yavaş amacımızdan uzaklaşırken, 1er Haziran, fırtınalı bir deniz ve bıçakla kesilecek kadar yoğun bir sisle doğuyor. Kayığımızın ucunu bile göremiyoruz.

Daha sonra, sis, yüz metre kadar uzakta büyük bir transatlantik gemisini Barselona'ya doğru tüm hızıyla ilerlerken görmemizi sağladı. Rüzgar doğu-kuzeydoğudan esmeye başladı; İspanyol kıyısına s ürüklenme tehlikesi artıyordu. O kadar zayıflamıştık ki, kayığımızda gereksiz yere sarkmış olan yirmi beş metre ipi geri almak için üç kez nöbetleşmek zorunda kaldık. Öğle saatlerinde, Jack, solgun güneşin ancak üzerimizdeki alçak tavanı zorla deldiği bir sırada, konumumuzu belirlemeye çalıştı. Başaramadı ve ardından sürüklenmemizi değerlendirmeye çalıştı. Ona göre, Valens Körfezi'nde, kıyıda yer alan Columbretes adacıkları etrafında sürüklenmiş olmalıydık. Önümüzde iki tuzak kurulmuştu. Geçireceğimiz gün, zorunlu olarak hareketsiz geçeceği için, daha da uzun ve bunaltıcı olacaktı.

Aniden, garip ve uzaktan bir ses, denizde tuhaf bir şeyler olduğunu haber verdi. Her ihtimale karşı hazırlıklı olarak sığınağımızdan sızdık, ama şaşkınlık bizi yerimizde dondurdu. *Heresy*'nin yüz metre kadar solunda, lekesiz bir beyazlıkta bir kütle belirdi, gerçek dışı ve yine de devasa, çağların derinliklerinden ortaya çıkmış bir canlı. Bu fantastik görüntü, yavaş yavaş bize yaklaşıyordu: her ihtimale karşı su altı tüfeği mi doldurdum. Şimdi, şaşkınlıkla, tanıdım;

bu 20 ile 30 metre uzunluğundaki canavarımsı hayvanda, özellikle Akdeniz'de en nadir örneklerden biri olan bir albino balina, bir beyaz balina[25] vardı.

Her şeyden önce, kendime kanıtlamam ve daha sonra bu anda deli olmadığımı kanıtlamam gerekiyordu. Bu yüzden, gereksiz silahımı fırlatıp, kameramı aldım ve canavarın tehditkar yaklaşımını sakin bir şekilde filme aldım. Sonra, nefes nefese, olayların gelişimini bekledik. Hayvanın kırmızı gözleri beni büyülemişti, ama Jack, korkuyla, her an tehlikeli kuyruğun hareketini izliyordu; bu, aniden kayığımızı denizin yüzeyinden süpürebilirdi. Son barışçıl karşılaşmamızı bir grup balina ile anımsasam da, bu yalnız ve beklenmedik hayvanın yaklaşması beni endişelendirmeden edemedi.

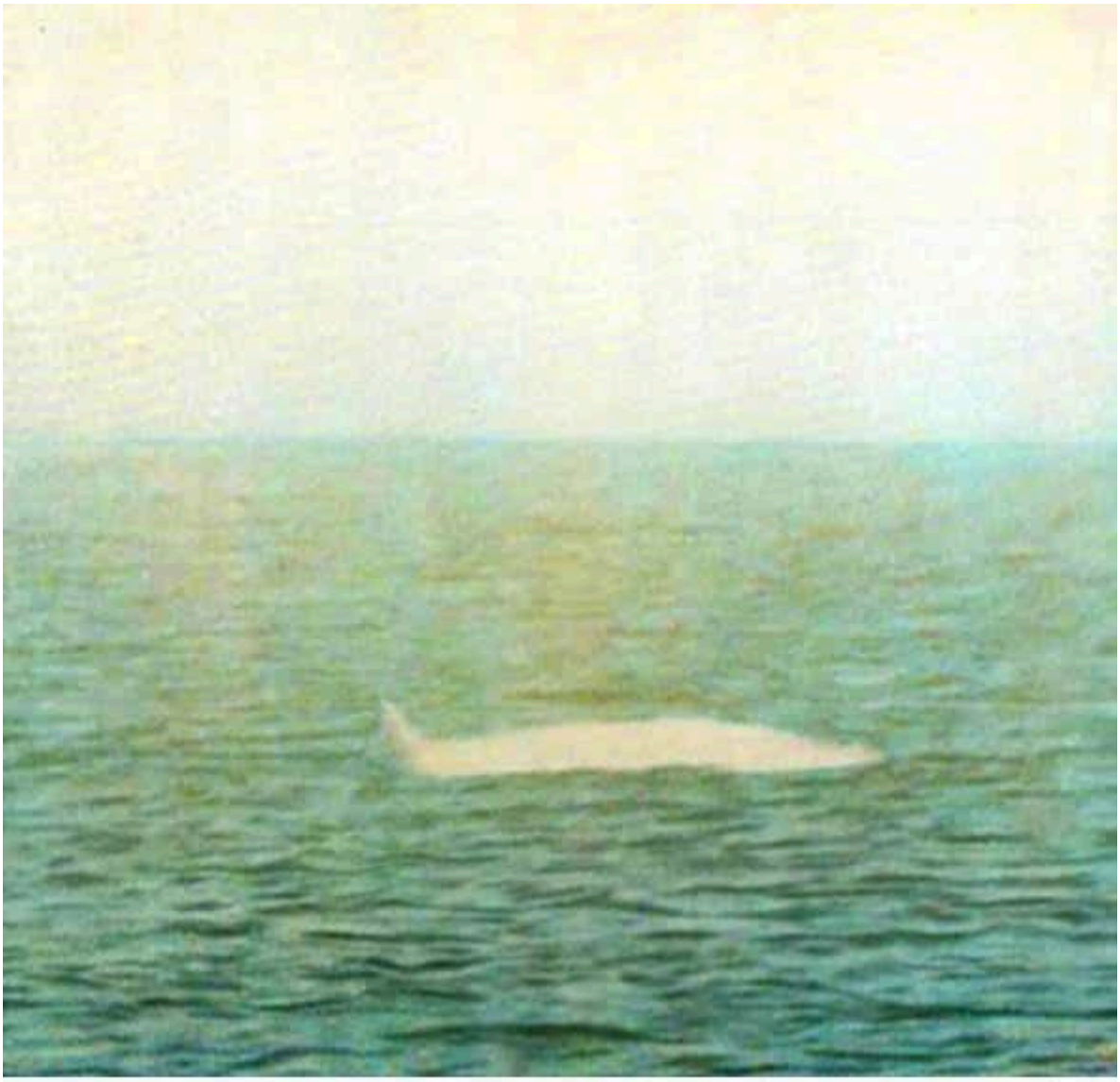

« La baleine blanche » : Ce qui semble être la queue de l'animal est l'aileron médian. La partie postérieure de l'animal est encore sous l'eau.

(Photo extraite du film en couleurs pris par Alain Bombard.)

Canavar üzerimize geldi, kayığın altına daldı ve nazikçe etrafımızda döndü; sanki muazzam beyaz tüylerini keyifle seyretmemize izin veriyordu. Sonra, yavaşça döndü ve sisin kalınlığına doğru uzaklaştı.

Bu uyarıdan zar zor kurtulmuş ve muhteşem görünümü hâlâ tartışırken, yeniden kulak kabarttık. İmzasız balina

büyülerin zihnimizi sarsmak için önceden haberci bir işaret mi olmuştu? Dev hayvanın kaybolmasından sadece bir saat geçmişti ki, sisin içinde bir denizkızının uluması belirgin bir şekilde doğuyordu. Bu acil durum sinyali, ikimizi de ayakta dikilmemize sebep oldu. Doğrusu, daha önce birkaç kez benzer bir sesi, ama zayıf ve geçici olarak ayırt etmiştim, bu yüzden işitme güvenliğimden şüphelenerek olayı kendime saklamıştım. Bir toprak parçasının yakın olduğu düşüncesi aklıma gelmişti... Ama neden bu umudu arkadaşımın zihninde uyandırayım ki, eğer boşsa? Şimdi, şüpheye yer yoktu. İnsanlardan gelemeyecek olan bu çağrı, seslerimizin gürültüsünü örtmeye yetecek kadar büyüyordu: Kaynağını belirleyememenin verdiği bir tür sersemlik bizi sardı.

Sis bir sis sinyalinin kaynağını tanımak çok zordur. Güneybatıdan geldiği bana öyle geliyordu, ama Jack onu kuzeybatıda duyuyordu. Tamamen konumumuzu göz ardı ederek, Akdeniz haritasını açtık ve sakinleşmeye çalışarak, en yakın olmamız gereken karayı aramaya başladık. Parmaklarımız aynı noktaya ulaştı: Columbretes adası, Jack'in konumumuzu tahmin ettiği yerin güneyinde yaklaşık on mil mesafede, kaybolmuş bir ada.

Aniden, hiçbir geçiş olmaksızın, yakın bir tehlike hissi üzerimizi kapladı: şimdi motorun aniden gürültüsüyle boğulmuş, sirenin derin ulumasını örtüyordu, *L'Hérétique* üzerine bir geminin hızla geldiğini gördüğümüzü sandık. Bu kaçınılmaz felaketti. Eşyalarımızdan ses çıkarabilecek her şeye doğru bir sıçrama yaptık; ben bir tencere kaptım ve balık presinin vidasıyla ona ardı ardına vururken, Jack de tavasını bir kapakla öfkeyle dövüyordu. Çevremizdeki cehennem gürültüsü yükseldikçe, umutsuz bir çılgınlık gücümüzü kat kat artırıyordu - motor ve siren, eşi benzeri görülmemiş bir şiddetle karışıyordu. Sonra her şey aniden durdu. Trajik bir sessizlik hâkim oldu. Jack ve ben donup kaldık, sonra şans uyarı seslerimizi artırdık. Aniden motorun gürültüsü tekrar patladı, ardından korkunç bir acil durum korna sesi yükseldi. Denemenin uzaması durumunda deliliğin bizi ele geçireceği hissine kapıldım.

Açıkça, etrafımızı saran uyumsuz seslerin eşit yoğunluğunu değerlendirdim, sanki her taraftan geliyorlardı. Dakikaları saydım: on

dakika, on ölümcül dakika geçti ki bunlar hayatımızın en uzun dakikaları gibi geldi. Sonra bir kez daha gürültü kesildi ve aynı anda heyecanlı hareketliliğimizi askıya aldı.

Böylece, bir sihir gibi, sis aniden bir rüzgar nefesiyle yarıldı ve denizin dev çölü ufuk boyunca tamamen açığa çıktı. 30 kilometre çapında bir dairede, kesinlikle hiçbir şey yoktu. Şaşkın bir halde kaldık. Duyularımız yanılsamalara kurban gitmemişti, bundan emindik. Ancak zihinsel yetilerimizin zayıf durumunda, mantıklı düşünceye başvurmak neredeyse imkansızdı, asla unutmamış olduğumuz şeyi anlamaya çalışmak için: "Columbretes Gizemi." Ortak bir kararla, hemen ardından gelen dakikalarda, bu gerçek kâbusu geçici olarak unutmaya çalışmaya karar verdik, gecelerimizi rahatsız etmesinden korkarak... acilen, güçlerimizi toparlamamız gerekiyordu. Daha sonra, izlenimlerimizi karşılaştırdığımızda, yüzeye çıkmış bir denizaltının hava rezervini yenilemekte olduğunu düşündük. Ama denizaltılar sis sirenine sahip değildir. Böylece gizem devam ediyor... Tüm çağların kayıp denizcileri her zaman aynı kalacak, denizin bilinmeyen büyülerine tabi olacaklar.

Beni bekleyen daha basit ama bir o kadar da trajik bir kişisel dene me vardı: 1er ile 2 Haziran arasındaki bu kabus gecesi boyunca çene bölgemde, bir abse oluşumunun tipik belirtisi olan acı verici sancılar hissetmiştim: abse ortaya çıktı ve hızla kötüleşti; bu muhtemelen yakın zamanda oluşmuş bir yaradan kaynaklanıyordu. Çiğ balığın eti iyileş meyi desteklememişti. Ayrıca, en küçük sıyrıklarımız bile kapanmak için uzun günler alıyordu ve enfeksiyona karşı belirli bir eğilim g österiyorduk. Eğer bu durum arkadaşım için olsaydı, hemen aklıma gelen penisilin kullanma fikri, benim için bir kobay olarak çok radikal ve kesin bir çözüm gibi geldi. Kısa süre sonra acı o kadar şiddetli hale geldi ki, petrol lambasının alevinde cebimdeki bıçağımı sterilize ettikten sonra geniş bir kesik açtım ve üzerine sulfamidler serptim. Acı, neredeyse dayanılmaz bir an yaşattı ve Jack bu durumdan oldukça korkmuştu. Ama ardından rahatlama geldi, hemen ve kalıcı bir şekilde: sonuçta, tedavi o kadar da kötü olmamıştı.

Balinalar etrafımızda hareket etmeye devam ediyordu. Beni, tüm geçişin en gürültülü gecelerinden birini geçirmeye zorlamalıydılar. Rüzgar

her zaman rüzgâr halinde esiyor. Deniz, kayığımızın önüne alışıldık sesiyle çarpıyor, ancak bu monoton arka planda belirgin bir şekilde ayırt edilebilen, etrafımızı saran devasa cetaceanların yaptığı hapşırıklar ve nefes sesleri duyulabiliyor. Gece ve pasifliğimizle rahatlayan bu hayvanlar çok yakına geliyordu ve itiraf etmeliyim ki ben de pek rahat değildim. Gerçekten de bu meraklı balinaların uzunluklarını unutarak çok erken doğrulmasından korkuyordum; o zaman, hoşça kal lastik şişme bot, hoşça kal onu kullananlar...

Işığımız, mümkün olan tüm komşuları çekiyordu; marsuinler, her tür balık, ışınlarında neşeyle oynuyordu. Aniden, derinliklerden arkamızdan iki küçük yeşil ışık yükseldi. Bunlar, bir otomobilin farlarıyla gece aydınlatılan bir kedinin gözleri gibi görünüyordu. Bu, alışılmadık ışığa çekilen küçük bir vatozdu. Çabalarıma rağmen onu zıpkınlayamadım; bu iyi oldu, çünkü suyun yokluğunda, deniz suyuyla aynı oranda tuz içeren eti, belimize büyük tehlike oluştururdu.

O gece, yanlış bir hareket yaptım ve bir kürek denize düştü. Bu bir felaketti: yalnızca iki tane vardı, bu nedenle kürek çekmek imkansız hale geliyordu. Yüzeyde elektrik lambasıyla aradık, ama sonuç alamadık. Artık rüzgar bize yardım etmezse yakın bir kıyıya ulaşmamız imkansızdı.

Ertesi gün, 2 Haziran, gökyüzü açık hale gelmişti, ancak rüzgar, güneybatıya geçmiş olmasına rağmen, büyük bir şiddetle devam ediyordu. Keşke bu korkunç Aslan Koyu'na doğru sürüklenmemizi durdurabilseydik. Jack, günde yaklaşık elli mil kadar sürüklendiğimizi tahmin ediyordu. Beş gündür yemek yememiştik ve açlık artıyordu, ya da daha doğrusu yeni bir şekilde acı çekiyorduk. Midemiz artık bizi rahatsız etmiyordu. Hayır, bu genel bir yorgunluktu, bir 'hiçbir şey yapmama isteği.' Bu döneme ait fotoğraflarımız bize yorgun ve tükenmiş, gözaltlarımızda torbalarla gösterilecek. Yüzümde büyük bir ödem deformasyona neden oluyordu. Üzerimize yenilmez bir uyku hali çöküyordu, miskinler gibi davranma eğilimindeydik. Uyuyup, uzun süre uyumak, tek arzumuzdu. Bu nedenle, sabah 9 civarında, dümen tutan J ack bağırdığında, ben de uykulu bir haldeydim:

– Alain, Alain ! *bir balık* !

Je bondis et vois encore bir merou qui, se servant de notre remous, nage sans façon entre les pointes des flotteurs. Cette fois, c’est un gros, d’au

moins üç veya dört kilo! Nezini kürek-güverteye yaslayarak, zaman zaman sırtını kaşımak için oraya geliyor, bir eşek gibi bir duvara. Öncelikle, onu kaçırmamak lazım! Su altı okçuluğum yüklü. Bir göz kırpmasında, ateş pozisyonuna geçiyorum, dikkatlice hayvana niş alıyorum. Zıpkınım suya değiyor; hemen meraklı balık bu garip nesneyi tanımlamak için geliyor. Ölümcül merak! Tetikteki parmağımı bastırıyorum, ok on beş santimetre kadar kafasına saplanıyor, anında öldürüyor, su kırmızıya boyanıyor. Onu tekneye çektiğimizde, bu avın önünde uzun bir süre aptala dönmüş halde kalıyoruz, önce gözlerimizle yiyoruz. Bu bekleyişin mükemmel olduğunu düşünüyorum, midelerimizin rahatça salgı yapmasına ve iyi hayvansal maddeleri almak için hazırlanmalarına olanak tanıyor. Maddi olarak, midemiz önceden dudaklarını yalıyor (ah Pavlov'un refleksi!).

İçmek bizim ilk önceliğimizdi. Bu iyi boyuttaki balık üzerinde sırt kesme tekniğini denemeye karar verdim; aslında, çam ağaçlarının reçinelerini toplamak için kullanılan teknikle oldukça benzer bir yönte m. Nihayet tuzlu olmayan bir sıvı içmek ne büyük bir hazdı! Önceki seferde olduğu gibi, ilk yemek sindirilmesi zor oldu. Mide bulantımız bu barok diyeti, çiğ balık ve oruç, oruç ve çiğ balık! Ne önemi var, iki gün yetecek kadar erzağımız vardı. Moral gözle görülür şekilde yükseldi. Ancak, fırtına bizi sert bir şekilde savurmaya devam ediyordu, ama hava sıcaktı ve başa çıkacak kadar şeyimiz vardı.

Korkunç derecede hareketsiz üç gün, gözlemci bir yaşamın üç günü geçti ve tekrar "yiyecekler tükenmeye başladı." Adalara doğru tek bir adı m bile atılmamıştı; aksine, düzenli bir şekilde onlardan uzaklaşmıştık ve dördüncü günün sabahında oruç yeniden başlayacaktı. Moralimiz ne kadar iyi olursa olsun, bu perspektif bizi bunaltıyordu.

Bu rejim altında uzun süre hayatta kalmanın mümkün olmadığı açıktı. Akdeniz hayatta kalmaya pek izin vermez. Yine de, motorların korkutucu gürültüsü içinde oldukça sık gemilerle karşılaşıyorduk, ama hiçbiri bizi görmüyordu ya da eğer görüyorsa, umursamıyordu. Onları çağırmadığımızı biliyorum, ama aksi durumda ne olurdu?

Bir gün denemeyi denememiz gerekli hale geliyordu.

Sonunda, 5 Haziran sabahı, yolculuğumuzun onuncu günü, doğa olayları sakinleşiyor ve bizi yorgun ama güvenli, aç ama her şeye göğüs germeye ve devam etmeye kararlı bir şekilde terk ediyor. Neredeyiz? Bu, kendimize sorduğumuz ilk soru.

Jack, altı gündür ilk kez konumumuzu belirliyor. Minorka'nın kuzey-kuzeydoğusunda 150 mil uzağındayız. Fırtına sırasında bir döngü çizdik. Birkaç gün önce yaptığımız rotayı geçmemiz gerekecek. Ancak bu kafa karıştırıcı denizdeki alışılmadık kontrastla, rüzgar tamamen kesilmiş, etrafımızda hiç nefes yok.

Bombard et Parmer dans l'*Héroïque* remorqué à la sortie du port de Monaco *(Photo Paris-Mach)*

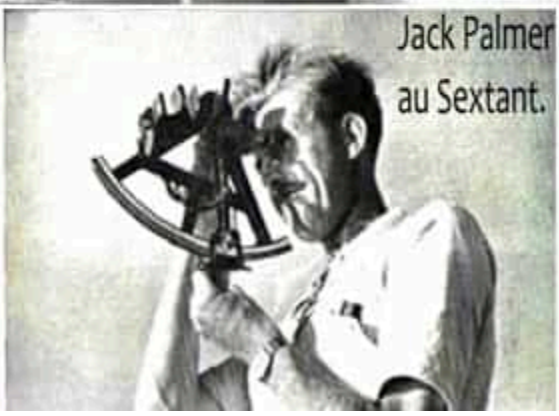

Su sakindir, zaman zaman zıplayıp düşen siyah noktalarla delik bir ayna gibi, onu konsantrik dairelerle çiziyor. Gerçekten tonlar ve marsuinlerle çevriliyiz, her yöne zıplayarak. Gözlerimizin önünde bir yiyecek deposu açılıyor. Oradan birkaç gıda maddesi almak için her şeyi denemek gerekiyor. O sabah yaptığım denemeyi düşündüğü mde, gülümsemekten kendimi alamıyorum. Gerçekten bir ton zıpkınlama denemesi yapmaya karar verdim. Bence, böyle bir işe girmek için gerçekten açlıkla itilmeli. Eğer bir tonu zıpkınlamak bir başarı değilse, onu tekneye geri getirmek bir meydan okumadır.

qui amusera tous les balıkçılar sous-marins avertis. Je mets mes lunettes, ajuste mon respirateur et descends à l'su où Jack me passe mon arbalète. Rapidement, j'arrive à m'approcher du banc de tonlar, « vrran » ! Mon zıpkın décoché se plante en vibrant dans la masse compacte. J'ai bien failli ce jour-là être pêché par le balık, car c'était le thon qui m'entraînait ! Heureusement la résistance des filins de pêche a une limite, même quand ils sont en nylon. Tanrı soit loué ! Grosjean comme devant, je remonte à bord, avec grand-peine, aidé par Jack, ayant seulement perdu mes illusions et un zıpkın. La difficulté que j'éprouve à me hisser me fait remercier la Providence que Jack soit là : seul, il ne me serait pas possible de mener à bien cet effort !

Ve oruç devam ediyor: 4 Haziran, 5 Haziran, 6 Haziran... Günler monoton bir şekilde geçiyor ve giderek daha da yorucu hale geliyor. Deniz suyu rasyonumuz tek içeceğimiz, yiyecek olarak da her gün biraz daha tiksindiğimiz plankton var. Her hareket bize olağanüstü ve acı verici bir çaba gerektiriyor. Açlık kıtlığa dönüştü; akut durumdan kronik duruma geçti. Kendi proteinlerimizi tüketmeye başlıyoruz, bu bir öz yıkım. Artık düşünmüyoruz, zamanımızın üçte ikisini uyuyarak ya da uykulu bir şekilde geçiriyoruz.

Rüzgar nadir, ama neyse ki, hedefimize biraz daha yaklaşmaktayız. 6 Haziran Cuma akşamı, sinyalleme denemesi yap ma zamanının geldiğine karar veriyoruz. Bir bot durdurmayı planlıyorduk: böylece acil bir durumda görünme şansımızın ne olduğunu bilecektik. Ailemize haber gönderebilirdik. Onlar e ndişeden ölüyor olmalı ve ayrıca her gün, talep etmediğimiz yardımların gelmesinden korkuyorduk; bu da deneyin sonunu getirebilirdi.

Or, eğer biz Akdeniz'de "konuşuyorsak", aslında istediğimiz gibi, hayatta kalma meselesi bizi endişelendirmemişti. Gerçekten de, geçi m sorunu Akdeniz'de ortaya çıkmıyor; kayıp denizci bu denizi dolaşan birçok gemi tarafından hızla tespit edilmelidir. Öte yandan, bu, Atlantik gibi büyük bir yalnız okyanusta hayati önem kazanıyor. Artık adamları ve malzemeyi deneyimlediğimize göre, Tanca veya Cebelitarık'a ulaşmak ve Atlantik'e açılmak istiyorduk. Jack aslında Eylül'den önce oraya girmek istemişti. Gerçekten de, Antiller'de tayfunların bu dönemde başladığına inanıyor.

Eylül'de bitiyorlar ve Kasım'dan Mart'a kadar, hiç kimse bunu görmedi. Bu hatayı neden yaptılar, bunu hâlâ anlamıyorum.

Böylece karar verilmişti; akşamdan itibaren bir gemiyi durdurmaya çalışacaktık ve, inanın, neyse, yardım malzemesi istemekten de çekinmeyecektik. Şu ana kadar, hiç bir an bile, sıkıştırılmış yiyeceklerimizi tüketme eğilimi göstermemiştik. Bu yiyecekleri temin etmek çok zor ve Atlantik geçişi için çok faydalı olabilirdi. Ve nihayet, yiyeceklerimizi yiyerek geçiş yapmak bizim için hiçbir anlam ifade etmiyordu: yalnızca daha fazla dayanamayacak durumda olursak kullanılmalıydılar.

Henüz, göreceli bir sağlık içinde, onları tüketmeyi bile düşünmemiştik. Tekrar ediyorum, bu deneme tüm anlamını yitirirdi.

18 saat. Sağ tarafta bir gemi. Uzun zamandır hazırlanan düzeni harekete geçiriyoruz. Jack iki patlayıcı roket fırlatıyor. Gemiden hiçbir tepki yok. O sırada, gözlemcinin gözüne güneşi yansıtan, çocukların geçerken insanların üzerine yönlendirdiği ayna prensibine göre çalışan héliographe'ımı alıyorum ve S.O.S. ritmine göre cihazı parlayarak geminin dikkatini çekmeye çalışıyorum. Gemi seyrine devam ediyor. Gerçekten bizi görmemiş olmaları mümkün mü? O anda bu kesinlikle imkansız görünüyor. Ancak şimdi, geminin ön tarafında hiç kimsenin bizi görmediğinden eminim, çünkü en azından bir yolcu tarafından bize işaret edilmemiz gerekirdi.

Gemide ufka daldıktan hemen sonra, düz deniz üzerinde bir sessizlik oluştu.

Yine de, adamlar kayıtsız kalırlarsa, hayvanlar kendilerini göstermeye devam edecekti.

Bu akşam, hem garip hem de unutulmaz bir manzarayla sona ermeliydi. Güneş batarken, gökyüzündeki yıldızın denizde binlerce yansımasını gördüm. O parlak aynayı incelerken, yüzlerce deniz kaplumbağasının kabuklarının birbirine yapışmış gibi göründüğünü fark ettiğimde ne kadar şaşırdım. Ara sıra bu kütleden bir baş yükseliyor, bize canavarımsı küçük gözlerle bakıyordu. Birine yaklaşmak ve zıpkınlamak için yaptığım yanlış bir hareketle, tüm kütle kayboldu, sanki bir metal levha dalgalanarak suya batıyordu. Sonra gece, sakinliğe ve fırtınaya kayıtsız bir şekilde her şeyin üzerine tekrar hükmetmeye başladı.

⁂

7 Haziran Cumartesi. Gün doğuyor, çok bunaltıcı bir sıcak olacak. Sadece barometre karamsar bir not veriyor: düzenli olarak düşüyor. Jack hâlâ uyuyor. Onu sessizce uyandırıyorum: "Jack, yaklaşık iki mil uzakta bir bot!" Yeniden alarm sistemi devreye giriyor; Jack, sinyallerini alıyor: bir, iki, üçüncü; patlamalara ve doğan günde aydınlatmalara rağmen, gemi sakin bir şekilde yoluna devam ediyor. Heliografım için çok erken. Ne yapmalıyım? Bu bot da mı elimizden kayıp gidecek?

Bir kayıp denizci her umudunu kaybetmeli mi? Son çare olarak, gündüz görünür olan turuncu duman bombamız var; onu denize atıyoruz ve bulut üzerimizi örtmeye başlıyor. Uzun bir endişe anı. Beklemek saniyeleri uzattığında zamanı kim ölçebilir?

Bulut dağılınca, ağır kütlenin bize doğru yaklaştığını görüyoruz. Büyük bir şaşkınlıkla, geminin yaklaşırken hızını azaltmadığını fark ediyoruz. Bu *Sidi Ferruch*.

Sesimizin ulaşabileceği mesafede, köprüde kaptan bize bağırıyor: « Bir isteğiniz var mı? » Sanki ona cevap vermek için rahatsız etmişiz gibi: « Hiçbir şey », « Pozisyonumuzu ve bazı acil yiyecek gönderin », diyoruz. Geminin büyük bir daire çizip yaklaşık beş yüz metre mesafede durduğunu görüyoruz.

Yorgun halime rağmen, kürek çekmem gerekiyor. Bu yüzden büyük gemiye yanaşıyorum ve yolcular bizimle dostça konuşuyorlar, ayrıca ikinci kaptan da bize biraz yiyecek ve su veriyor. O sırada, çok " astsubay" tarzı bir kaptan ortaya çıkıyor. "Hadi, hadi, deney yapacak vaktimiz yok," diye bağırıyor. Kısacası, mükemmel bir centilmen. Jack somuruyor ve susuyor. Beş gündür sigara içmediği için en azından bir sigara umuyordu ama istemiyor. İkinci kaptan hareketleniyor ve her şey, kimsenin bize gemiye binmemizi teklif etmeden sona eriyor. *Sidi Ferruch* o sırada uzaklaşıyor, nazik kaptanını yanına alarak.

Bu buluşmanın bize ne kadar pahalıya mal olacağını ve bu önemsiz ikmalin ne kadar kınanacağını bilmiyoruz. On dört gün boyunca yiyecek ve su olmadan geçirdiğimiz on günü unutmak için kendimize izin vereceğiz ve diğer dört günde sadece merou ve balık suyu ile yaşadık. İstediğimiz için şakacı hale geleceğiz,

ince bir yardım istemek, oysa ki kaderimiz La Méduse'nin kayıp denizcileriyle önemli ölçüde benzerlik göstermiştir.

Ve yine on dört gün sürdük. Şarap ve su ile bile, La Méduse'nin çoğu kayıp denizcisi on ikinci günün sonunda toplandıklarında ölmüştü.

BÖLÜM IV : 7 HAZİRAN'DAN 21 HAZİRAN'A

Sidi Ferruch hızla uzaklaşıyor. Size, kaptan, "deney yapma" zorunluluğu yaşamamanızı diliyorum. Geminiz, ama bunu henüz bilmiyoruz, önümüzdeki aylarda üzerimize dökülecek olan gülüşler, iftiralar ve hatta hakaretler dolu tüm yükü taşıyor.

Jack, Fransız kaptanın nezaket eksikliğine duyduğu öfkeyi dışa vuruyor. Onun sözlerini sadece onaylayabilirim. Ama en azından, bizimkiler rahatlayacak ve gemiye binme şansına kapılmadık... Deney devam ediyor. Şartsız bir şekilde, nihayet tatlı su içmenin sevinçine kapılıyoruz ve erzak çantasını inceliyoruz. İçinde denizci bisküvisi, dört kutu muz ve bir kutu süt tozu var.

Barometre yalan söylemedi; parlak güneşe rağmen, rüzgar yine çok kuvvetli esiyor ama bu sefer doğru yönde - gerçekten de bizi güney, güneybatıya doğru itiyor. Minorka yaklaşıyor ve pazar hediyesi olarak, 8 Haziran pazar günü saat 12'de, Toro Dağı'nın zirvesi çok daha net bir şekilde sekiz gün önceye göre yeniden belirdi. Bu sefer yanaşabilecek miyiz?

Balyar Adaları, üç ana adası olan Minorka, Mayorka ve İbiza'dan oluşan altı adadan oluşmaktadır. 8 Haziran öğleden sonra gördüğümüz Minorka, doğuda en çok bulunan adadır. Doğu kıyısının güney kısmında yer alan başkenti Mahon'dur ve burada Richelieu Dükü'nün bir mücadele verdiği ile ünlüdür.[26]. Ona yaklaşmak için doğudaki başkent ve batıdaki küçük Ciudadela limanı arasında iki liman seçeneğimiz var. Gerçekten de, birçok kazanın yaşandığı ve özellikle *General Chanzy*'nin 1910'da battığı kayalıklarla çevrili olan kuzey kıyısına yanaşmak imkansızdır. Bu yüzden etrafından dolaşmamız gerekiyor.

Nous nous dirigeons tout d’abord vers la pointe nord-est, pensant ainsi pouvoir atteindre Mahon dans la nuit. Le vent en décide autrement et, rejetés légèrement vers l’ouest, c’est à quelques encablures de la kıyı nord que nous parvenons le matin suivant. Où sont, Tanrı, les criques fleuries qu’évoquent pour nous ce nom : les Balyar Adaları ! Les plaj ne se trouvent que sur la kıyı sud. Pendant trois journées interminables nous allions dériver devant ces côtes sans pouvoir les aborder. Nous en sommes

o halde ama çok yakın; onları hevesle filme alıyorum. Eğer şiddetli bir rüzgar bizi uzaklaştırırsa, film bizim için tanıklık etmelidir.

Pazartesi günü, adanın kuzeybatı ucuna doğru yavaş yavaş sürükleniyoruz. O kadar yakınız ki, tepe üzerinde bir tavşanın koştuğunu görebiliyorum. Açlık eziyeti sona erdi: her gün su altı balıkçılığı yapacağım. Ne mükemmel bir av alanı, büyük Tanrım! Kıyı boyunca yaptığımız tüm navigasyon boyunca ve adada geçirdiğimiz süre zarfında, neredeyse her gün bir saat balık tutacağım ve asla altı kilo balıktan azını geri getirmeyeceğim.

Yine de, limana ulaşmak için sabırsızlanıyoruz; bu Akdeniz yolculuğu gereksiz göründüğünden, bu ilk aşamayı hızlıca bitirip en kısa sürede Malaga veya Tanca'ya, nihayetinde Cebelitarık Boğazı'nın yakınlarına ulaşmak istiyoruz. O zaman Atlantik'e açılmak için hazırlığımızı yapacağız.

10 Salı günü, gün batımında, kuzeybatı ucundan birkaç on metre uzaklıkta buluyoruz kendimizi. Çok zayıf olmasına rağmen bizi buraya kadar getiren rüzgar, Menorca Burnu'nu geçerken bizi terk ediyor. Atabileceğimiz bir çapa yeri yok; ne bir koy, ne bir sığınak, ne de çapa atabileceğimiz bir zemin. Şanssızlığın zirvesi olarak, kara rüzgarı bizi açı k denize doğru itiyor. Menorka, vaat edilmiş toprak, tekrar kaybolacak mı? Valens Körfezi'nde tekrar cehennem çemberini mi başlatacağız? Yüzer çapa ile kuzeye sürüklenmemizi durdurmaya çalışıyoruz. Ne yazık ki, akıntı da bizi kuzeye sürüklüyor ve 11 Haziran Çarşamba günü, yolculuğun on sekizinci gününde, bu çok arzulanan kıyıdan en az 15 milya uzakta uyandığımızda umutsuzluğa kapılıyoruz.

Ama yakında cesaretimizi yeniden topluyoruz. Küçük bir deniz meltemi esmeye başlayınca, tekrar yavaşça kıyıya, her zaman batı ucuna – Menorca Burnu'na doğru yaklaşıyoruz. Bu burcu geçtikten sonra, yaklaşık bir mil güneyde, Ciudadela adında küçük bir limanın olduğunu biliyoruz; bu liman bize bir lütuf gibi görünüyor. Ve sabah saat on civarında, kıyıyı takip ederken, her yöne dağılan on kadar balıkçı botunu nihayet gördüğümüzde ne büyük bir sevinç! Hiçbiri bizi fark etmiş gibi görünmüyor. Ancak, içlerinden biri kuzeydoğuda kafesleri kaldırmaya gidiyor. Onun geri dönmeden önce bizimle karşılaşması imkansız. Li mana kadar bir römork talep etmeye kararlıyız. Ancak, hala bizi görmüş değiller. Bu Menorca Burnu'nu geçebilecek miyiz?

arzul? Ulaşmak üzereyken, rüzgar yine bizi terk ediyor. Her şey yeniden mi başlayacak? Hayır, kıyıdan yirmi metre uzakta, bir balıkçı botu yaklaşıyor, bize bir römork veriyor ve on dakika sonra, rüya gördüğümüze inanarak, birkaç dakika içinde hem bizi benimseyecek hem de büyüleyecek bu şirin küçük limana giriş yapıyoruz. Ayrıca, liman duraklarının tatlılığına karşı koyamayan, denizde cesareti, dayanıklılığı ve karakter dengesiyle harika olan arkadaşım için tehlikeli bir büyü.

Girişimiz büyük bir kalabalığın dikkatini çekti. İleride, zeka dolu bir bakışa sahip, belli bir yaşta bir İspanyol subayı duruyordu. Bayrağımızı görünce, iki nazik yardımcımla birlikte zorla ayakta durduğum için bana hitap etti. Kısa bir konuşma başladı:

– Fransız mısınız? – Evet. – Nereden geliyorsunuz? – Fransa'dan. – Bununla mı? dedi *l'Hérétique*'e bakarak. – Evet. – Hangi limandan? – Monte Carlo'dan. – Sayın bayım, bunu inanmam için...

Ona gelecekteki ayrılışımızı bildiren bir günlük kesimini uzattım.

O zaman, bayrağımızın önünde, bu yaşlı İspanyol subayı geri çekildi, selam durdu ve dedi ki:

– Eh işte, baylar, yaşasın Fransa!

Duygulanarak, ona acil yiyeceklerimizin bütünlüğünü kontrol ettirdim.

Önceki kırk sekiz saatle ne kadar zıt. Öncelikle, en hızlı şekilde, bizim için telgraflar. Ardından, bir kafede, ev sahibi bizimle her zaman anne gibi davranarak, Tanrıların bir lütfu gibi görünen soğuk bir bira büyük bir bardak bize servis edildi.

Ve bir rüya topraklarının büyüsü başladı.

Rehberlerimiz, arkadaşımız haline gelerek, bu mutlu küçük şe hrin zenginliklerini ve cazibelerini bize açıkladılar.

Teşekkürler, Guillermo, bizi fetihlerin, Mağriplilerin, Fransızların, İngilizlerin ve İspanyolların anılarının buluştuğu evlere tanıştırdığın için,

Kraliçe Anne'nin mobilyaları, İspanyol silahları ve muhteşem Flandre el yazmalarıyla... Bir gün bana, "Bu ev senin" dediğin için, senin gibi bir adamın ağzında bu söz boş bir laf değil.

C’est toi, Augustin, qui m’as yaptırdı, tipik minorquin ye meklerini tatmamı sağladın, özellikle de bu *Sobrasada* nın acı hatırasını hâlâ saklıyorum.

Sizsiniz, Fernando ve Garcia, bana merou, levrek ve çipura'nın hayallerimi süslediği bu küçük konforlu koyları açıkladınız, ben, uzun zamandır avsız kalan balıkçı.

Une seule şey eksik olabilirdi: ama diğer aşkım, müzik, bu unutulmaz durakta yanımdaydı. Guillermo, beni bir sonraki pazar bir minorquin bestecinin yanına götürdü, burada muhteşem Majorcalı piyanist Don Mas Porcel ile tanıştım, Alfred Cortot'un öğrencisi, ve Bach, Falla, Schumann ve Debussy beni yeniden etkiledi. Ayrılmanın ne kadar zor olacağını düşünmek bile zor!

Yine de, pazartesi günü, bize cesaret veren denizci arkadaşlarımız ve varışta bizi çok iyi karşılayan harika *Adjudante Militar de Marina* Manuel Despujol'un yardımlarıyla, tatlı küçük limandan katılımcıların alkışları eşliğinde ayrılıyorduk.

Bizi Alkudia'ya, Menorca kıyısından yaklaşık beş milya dışarıda bir sardalya teknesi çekiyordu.

Ce qui devait pour nous devenir familier se produisit pour la seconde fois. Après une dizaine de minutes, la remorque était lâchée et nous f ûmes à nouveau seuls. Notre route était courte, cette fois : nous voulions atteindre Mayorka, distante de quarante milya. Nous pouvions y être le lendemain matin, aux petites heures. Le grand problème était d’éviter d’ être rejetés vers la kıyı nord, chose assez difficile car nos dériveler, mal fixées et mal utilisées, ne tenaient plus, et le rüzgar soufflait du sud-est. Le point qui nous semblait le plus aisé à atteindre était Alkudia, le port de la kıyı nord-est. Pourtant tout semblait se passer très bien et la matinée du 17 salı nous trouva en bonne voie au milieu du kanal. Nous rencontrâ mes plusieurs sardiniers qui nous saluèrent amicalement. Le séjour à toprak n’avait pas été trop long et nous nous étions très rapidement réhabitués à la vie de l'*Heresy.* Nous avions d’ailleurs pris quelques vivres, jugeant inutile l’expérience entre les deux adalar. Les vivres de secours étaient toujours

değerli bir şekilde Atlantik için saklanmıştı. Nihayet, on sekiz saat civarında, bu sevilen Minorka adası, ufukta oldukça alçak, doğuda kayboldu; o sırada, görkemli ve kibirli Mayorka, batmakta olan güneşin ışığında belirginleşiyordu.

Her şey en iyi şekilde gelişti. Alkudia'nın ışıkları netleşti, yaklaşık beş milya kadar gelmiştik.

Birden, sakin bir şekilde, alıştığı gibi, dümen başında olan Jack bana şöyle bildirdi: "Alain, kuzeye doğru korkunç bir şekilde sürüklendik, rüzgar şimdi tam güneyden. Bu durumu hiç se vmiyorum çünkü güney ve kuzey rüzgarları boğazda korkunç fırtınalar getiriyor. Sonunda, bir kez daha deneyelim."

Ne yazık ki, Mayorka'nın sarp kayalıkları önümüzde belirdi. Yeniden Valens Körfezi'ne fırlatılmak üzereydik! Tek bir çözüm, yüzer çapa. Gerçekten, ne kadar umutsuz bir deniz! Onu ne zaman terk edeceğiz, sonunda düzenli rüzgarları ne zaman bulacağız? Gerçekten, kendime yemin ettim, artık Akdeniz'e en az bir yardımcı motor olmadan girmeyeceğim. Yine bir hareketsizlik gecesi geçireceğiz. Yarın bize ne getirecek? Akdeniz'den bıkkınlık gelmeye başlamıştı.

18. sabahı, etrafımıza gerçek bir endişeyle baktık. Rüzgar dinmişti, ancak umutsuzca, 10. salı günü, aynı saatte, belki biraz daha açıkta, N.C. burnu'ndan yaklaşık yirmi milya kadar kuzeydoğuda aynı pozisyonda olduğumuzu fark ettik. Tüm sorunlar: burnu aşmak, boğazı geçmek, tekrar çözülmesi gereken konulardı.

Pour comble de malheur, rüzgarın kuzeyden esmeye başlamasıyla fırtına çıkıyor. Kıyılardan uzakta, hiçbir şeyden korkmuyorduk, ama burada, kayalıklarla çevrili olmak son derece tehlikeliydi. Tek bir şey yapmamız gerekiyordu, Ciudadela'ya geri dönmeye çalışmak, orada havanın sakinleşmesini bekleyeceğiz. Hızlı gitmemiz lazım çünkü rüzgar giderek daha da şiddetli hale geliyor. Çok hızlı bir şekilde, yaklaşık dört saat içinde (yani ortalama beş deniz mili hızla), topraklara çok yakınız. Ama deniz coşkulu, ve bu kader anını geçmemiz imkansız hale gelecek. Doğuya geri dönmeye karar verdiğimiz anda, girebileceğimiz, nispeten sakin bir koy bulabileceğimiz bir yere, bir balıkçı botu yanımızdan geçiyor, bize bir römork veriyor. Ama

bu sefer, manevra daha zor, çok daha zor: her dalgada, römork gevşiyor ve sonra şiddetli bir sarsıntı ve *pizzicato*. benzeri bir gürültü ile geriliyor.

Her şey yolunda, dalganın içinde burun buruna olduğumuz sürece, ama Jack endişesini gizlemiyor: « Dalgaya dik olarak geçip rüzgar arkamıza geldiğinde ne olacak? » Aniden, bir zirvede olduğumuz sırada ip geriliyor, dalga tam o anda üzerimize çöküyor.

Heresy döner, suyun içindeyiz. Ben şiddetle yüzüyorum, Jack bana bağırıyor: « İp, Alain, ip! » Ona atacak bir ip arıyorum, çünkü o çok iyi yüzüyor, ama açıklıyor: « Bacaklarımın etrafında bir ip var, yüzemem. » Neyse ki, remorqueur yaklaşmakta ve biz de tekneye tırmanıyoruz. O anda, hala suyun içinde yarı yarıya, haykırıyorum: « Jack, deney devam ediyor, değil mi? » O ise, Britanya'nın sakinliğiyle cevap veriyor: « Kim şüphe eder ki? » Cesur Jack! Denizde harika bir adam olduğunu söylediğimde. Neden duraklar olması gerekiyor!

Heresy, sırtı üstü dönmüş bir kaplumbağa gibi görünüyor. Yavaş yavaş, onları tutan çadırdan, yüzeyde kalan nesneler çıkıyor. Her geçen dakikada kıyıya fırlatma tehlikesine rağmen, İspanyol balıkçılar “kaza” yerlerinin etrafında dönüyor. Beliren her nesne için, maksimumu kurtarmak amacıyla dalıyorum: önce yelken, ardından su geçirmez çantalar (Tanrı'ya şükür, kaydedilen filmler kurtarıldı), birkaç film, kürekler, uyku tulumları... Ne yazık ki! çağrıda eksik olanlar, kamera, fotoğraf makineleri, radyo ekipmanı, pusula, dürbün. Direk kırılmış, çadır delinmiş.

Başımızı eğerek Ciudadela limanına giriyoruz, *Heresy* geride kalmış. Ne oldu?

Çok hızlı bir şekilde ve yelkenli navigasyonumuzu mümkün kılmayan bir pozisyonda sürüklendik. Bu nedenle, rüzgarın çekişiyle birleşen bir torsiyon momenti ve talihsiz bir şekilde dalga üzerinde gelen bir dalga, bizi devirdi. Sonuç: Hiçbir zaman, yüzer çapa atmadan, rüzgarın bile avantajlı olduğu bir durumda dalgalarla yüz yüze gelmeden sürüklenmemeliyiz.

Sonunda, hayatlarımız kurtuldu, bot sağlam, irademiz etkilenmedi ve bu en önemli olanı.

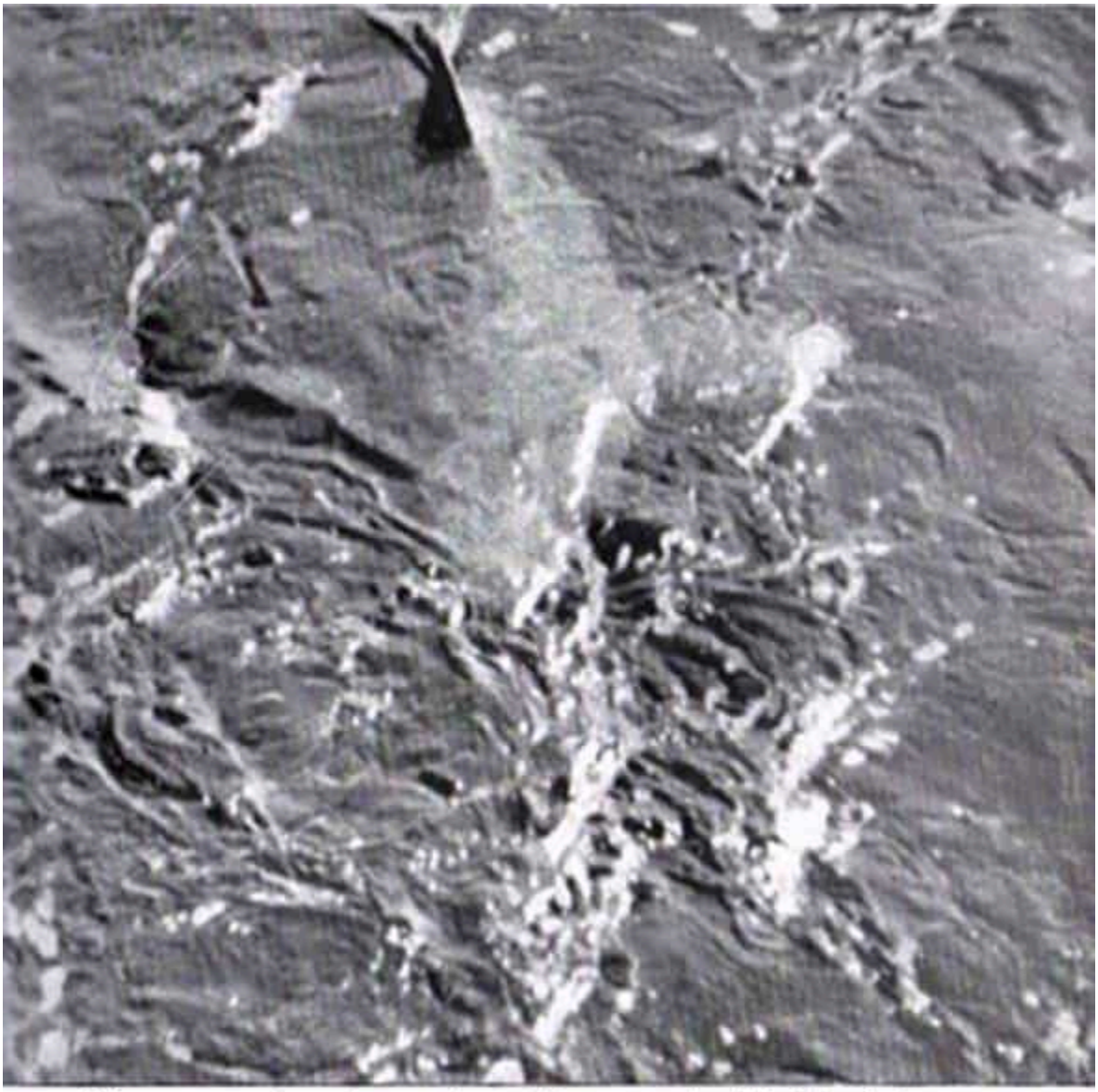

Un requin dans le sillage de l'Hérétique
(extrait du film pris par Alain Bombard)

L'*Hérétique* à Ciudadela (Minorque)

Le « Fétiche »
de l'*Hérétique*

BÖLÜM V : MALZEME VE TANCA SAVAŞI

Hemen indiğimde, kaybettiğimiz ve ihtiyaç duyduğumuz malzemenin yerine geçmesi için bir telgraf gönderdim. Cevap gecikmedi: "Jean Ferré Palma'ya geliyor." Demek ki Jean zaten Palma'daydı. “Karada bulunan üyelerin” delegesini beklerken, sadece akışa bırakmamız gerekiyordu. Perşembe, çok erken yola çıktım, büyük bir dalış avı seansı için.

Fernando ile, Minorka'nın dalış avı şampiyonu ile sakin bir şekilde balık tutuyordum ki, bir çocuk koşarak geldi ve bana, eşimle ilgili haberler getiren iki Fransızın bizi beklediğini bildirdi. "Tamam, Jean geldi," diye düşündüm. Beş kilometreyi kavurucu bir güneş altında kat etmek için bisikletime atladım, limana vardım ve Jack'in gemi günlüğünü ele geçiren ve onu pervasızca kopyalayan iki yabancı ile karşılaştım. Biraz şaşırmıştım ama yine de en iyi şekilde yurttaşlarımı karşıladım ve deneyimizin amaçlarını açıkladım. Zaten çok şey biliyorlardı çünkü liman komutanını sorgulamışlar ve deniz raporumuzu incelemek için zaman ayırmışlardı.

Tüm sabah boyunca, iki adam beni sorularla rahatsız etti, ardından bize öğle yemeğine davet eden arkadaşlarımızın yanına gittik ve orada bizimle mükemmel bir rahatlıkla fotoğraf çektirdiler.

O sırada aslında Ginette'in adresini bile bilmediklerini öğrendi m. Kendilerinden memnun olan iki muhabir, bizi şaşkın bir şekilde bırakıp Palma'ya doğru yola çıktılar. Hadi bakalım, karar verilmişti, artık böyle rahatsız edici kişiler için kendimizi yormayacaktık.

Cuma sabahı, komedi yeniden başladı: iki Fransız gelmişti; bizi soruyorlardı. Hemen onları görmemek için kaçtık. Bir saat sonra, Ciudadela'da, ter içinde, nefes nefese ve öfkeli bir şekilde... Jean Ferré ve Mahon'daki Fransa konsolosu Sanchez, Akdeniz güneşinin kafamıza vurduğuna ve kapatılacak durumda olduğumuza inanıyorlardı.

Haberler kötüydü. Seferin organizatörü, bize daha fazla yardım etmeyi reddediyordu.

Bu ani terk etmenin nedeni neydi? Bizi şaka gibi gören neredeyse tü m gazeteler, *Sidi Ferruch* ile yapılan buluşmadan sonra, Bombard seferinin başarısız olduğunu ilan etmişti. Gerçekten de bunu öğrenmek gerekiyordu... Jack'i Minorka'da bırakıp, Paris'e gitmeye karar verdim, Mayorka üzerinden. Büyük adada, Fransa konsolosu M. de Fréminville sayesinde her şey kolaylaştı ve 23 Haziran Pazartesi günü Paris'e doğru yola çıktık. Belki de en tehlikeli aşamalardan biri olan bu araba yolculuğundan bahsetmeyeceğim: sabah 8:00: Valens; 12:30: Madrid; 19 saat: Saint-Sébastien; sabah 6:00: Poitiers. Sonuç olarak bir rekor!

PARİS'te, mücadele başlayacaktı. Tek istediğim, yolculuğa devam edebilmek için kayığımın onarıma gerekli malzemeyi elde etmekti. Açıkça, artık ciddiye alınmıyorduk. Her taraftan, bazıları en yüksek hayal gücüne sahip olan seferler hazırlanıyordu: Ken Tooky, San-Sébastian-Dublin'i kano ile geçmek, Pas-de-Calais'i scooter ile geçmek. Ve hepimizi aynı torbaya koyuyorlardı. Biz gülünç duruma düşmüştük. Kendi taraflarında, eğer yapımcılar tamamen güvenlerini kaybetmemişlerse de, yine de bize yardım etmeye tereddüt ediyorlardı. Mecenamız ise, zafer kazanan "uzmanlar" tarafından büyülenmiş olarak, "intiharımı desteklemek istemediği" bahanesiyle hiçbir şeyi finanse etmeyi reddediyordu. Güvenliğimizin koşullarını tehlikeli bir şekilde azalttığını bile fark etmiyordu. Ne olmuştu? Neden şimdi seferi durdurmaya çalışıyorlardı?

Je commençai à percevoir les raisons de ce revirement. On avait pensé que nous échouerions en quelques jours sur la côte italienne. Maintenant que nous avions quelque chance de réussir, on s’affolait. Je ne tenais pourtant pas à prouver l’inutilité du matériel de sauvetage, mais seulement à montrer que, si ce matériel manquait ou était incomplet, le naufragé ne pouvait sauver sa peau. Des intérêts qui me restaient étrangers entraient en jeu. La manœuvre se précisa à Tanca, où mes soupçons se transformeront en certitude. L’expédition était en danger. Cependant, après des discussions épuisantes, j’obtins du matériel de réparation. C’est donc plus las et démoralisé que je repartis le dimanche 29 Haziran pour Palma de Majorca. Jack et *Heresy* devaient nous y rejoindre par le vapeur *Ciudadela.* De là, nous allions essayer de pousser le plus loin possible vers le boğaz. Si nous devions nous arrêter quelque part, nous étions décidés à nous faire transporter jusqu’à Tanca. Là, les gens penseraient ce qu’ils voudraient,

ama atlantik deneyimizde bizi durdurmak zorlaşacaktı. Ancak, manevraların sefer iznimin iptal edilmesine neden olmasından korkuyordum. O zaman deneyim gitti! Muhtemelen şöyle denmeyecek: "Deneyini yapamadı", ama şöyle denilecek: " Görüyorsunuz ki deneyini yapamıyor, o halde teorisi yanlıştır!"

Belki de bu korku, beni sona kadar gitme gücü verecekti.

Yedek malzeme uçakla geldi: bir direk, iki dérive, bir pusula ve birkaç kitap. Tanrı bilir, bu talihsiz malzeme ile gümrükte ne zorluklar yaşadık! M. de Fréminville olmasaydı, hâlâ tartışıyor olacağımızı düşünüyorum. Nihayet, her şey Yacht-Club'a getirildi; bize cömert misafirperverliğini sunmuştu ve pazar sabahı her şey hazırdı. Jack, bizi koydan çıkaracak olan kara rüzgarından faydalanmak için gece geç saatlerde yola çıkmaya karar verdi. Bu sefer, limandan kendi imkanlarımızla çıkmaya karar vermiştik. Ya Afrika'ya ya da İspanyol kıyısına ulaşmaya çalışacaktık.

Bu kalkış, ilkinden çok daha az resmiydi. Jack ve ben, kulübün küçük bir botu eşliğinde yavaşça kürek çektik. Doğudan bir rüzgar esti. Hoşça kal Mayorka. Bir kez daha, bir kalkış yapılmıştı.

O zaman, bu bir keyifli yolculuktu. Pazartesi sabahı, hâlâ adanın yakınındayken, birkaç güzel kefal tuttum. Geçimimiz büyük ölçüde sağlanmıştı. Ne muhteşem bir gündü! Rüzgar bizi iyi bir yöne itti. J ack, İspanya'nın güneydoğusundaki Alicante'ye ulaşmayı umuyordu.

De là, nous tâcherions de “caboter” le plus possible jusqu’à Malaga. Mais nous étions également décidés, dès que rüzgar nous abandonnerait, à profiter de la première occasion pour gagner Tanca à bord d’un cargo. Il devenait vital pour notre expédition d’atteindre l’Atlantik et de franchir les “Herkül Sütunları.” L’une des dünyanın yedi harikası commençait véritablement à nous fasciner. Notre soif d’Deney se trouvait à l’étroit dans cette deniz fermée. Elle ne pourrait prendre son expansion que dans l’okyanus. Il commençait à faire sérieusement chaud. Je me baignais tous les jours ; Jack préférait s’abstenir. Dans la soirée de salı, Mayorka s’était peu à peu estompée. Nous essayâmes de gagner le plus au sud possible d’ İbiza. Dans la matinée de salı, nous aperçûmes cette kıyı par tribord avant. Le rüzgar continuait à nous être favorable. Nous nous nourrissions

başarılı bir su altı balıkçılığı sayesinde. Ara sıra, marsuinler bize ziyarete geliyordu. Salı akşamı, saat on altıda, rüzgarın bizi itmesi gerektiği halde, ilerlemenin imkansız olduğunu endişeyle fark ettik. Bir akıntı, batıya doğru olan ilerlememizi iptal ediyordu.

Eğer rüzgar yön değiştirirse, Mayorka'ya sürüklenecektik. Kıyıyı takip etmeye ve *Heresy*'yi çevresindeki birçok küçük plajdan birine bırakmaya karar verdik. Kürekleri al! Oh hisse! Oh hisse! Kıyı çok yakın görünüyordu, ama sadece gece olunca yaklaşabildik. Etrafımızı saran yüzlerce resiften korkmuştuk. Sonunda, her şey karardığında, suyun ne kadar berrak olduğu büyülü bir küçük koy bulduk. Gece sıcak ve yıldızlarla doluydu. Karada uyumak ne büyük bir mutluluktu! Ada başkentinden yaklaşık on beş mil uzaktaydık. Neyse ki, karar vermiştik, mümkün olan en kısa sürede oraya ulaşacak ve Tanca'ya doğru yola çıkacaktık. Akdeniz'de daireler çizmek gereksiz hale gelmişti.

Şirin bir çiftçi bize ekşi ve son derece arındırıcı bir şarap içmeyi teklif etti. Küresel olaylardan hiç haberi yoktu, Truman, Stalin ve Eisenhower'ın isimlerini bile bilmiyordu. Dünyada hala bu kadar dinlendirici varlıkların olabileceğini hayal edemezdik. Yıldızların altında ve rahat bir çam iğnesi yatağında ne kadar güzel bir geceydi! Kendimizi başka bir dünyada gibi hissediyorduk.

Ertesi gün, Jack bana balığa gitmemi istedi. Daldım ve hemen hemen mükemmel bir levrek getirdim. Tüm Perşembe ve Cuma, yüksek kırmızı kayalıkların ortasında, mercan adalarına layık çok renkli bir zemin üzerinde, güneşin geçişiyle parlayan balıkların ışık patlamalarıyla çizgilenmiş bu zorunlu dinlenmede geçti. Cumartesi sabahı saat 6 civarında, rüzgarın çıktığını ve bizi İbiza limanına götürebileceğini fark ettiğimizde neredeyse hayal kırıklığına uğradık. Bu büyüleyici yerlerden ayrıldık, bu misafirperver koyun düz ayna suyu üzerinde küreklerimizle kaymaya cesaret edemedik, denizin dalgaları tarafından yakalanmadan önceki son huzur görüntüsüydü. Barınaklarımızdan çıktığımız an, daha fazla kürek çekmemiz gerekti. Rüzgar azalmıştı, ama nihayet bizimle karşıt esmediği için bundan faydalanıyorduk. Ne yazık ki! Ne yazık ki! ve bu bir nakarat gibi görünüyor, öğle vakti tekrar bize karşı esmeye başladı ve Tagomango adı verilen bir adanın yakınında küçük bir koya yanaşmamız gerekti, Es Cana plajı.

Biz bu doğaçlama duraklamalara t at almaya başlamıştık ve onu tanımlayan bu güzel kayıtsızlıkla, Jack her zaman bu verimsiz denizde yeniden yola çıkmamızı gerektiren nedenin ne olduğunu sordu. 12’ si akşamı, iki sivil gardiyan bize yaklaştı ve bunlardan biri tüfeğini okşayarak bize dedi ki:

– Başka bir yerde yanaşmak yasaktır. Hemen denize geri dönün.

– Bu imkansız, rüzgar ters.

– Bunu bilmek zorunda değiliz, dedi, öfkeyle kıpkırmızı.

– Peki, efendiler, bizimle gemiye binin, göreceksiniz.

Darbenin etkisi var ve uluslararası subayların iki temsilcisi bozulmuş görünüyor. Sonunda, danışmanın ardından, karargah bize iyi rüzgarı bekleyip yola çıkmamız için izin verme emrini verdi.

Ertesi gün, öğle yemeği arayışında, başımda gözlüklerimle yüzüyorum, iki güzel ayak, iki harika bacakla birlikte su altındaki ufkumu değiştiriyor. Bu iki bacak, üç Şilili'nin ablası Manuela'ya ait. Banyo, beş kişi olarak, denizde bir daire şeklinde oturup karpuz yerken sona eriyor. Manuela, karıştırdığım bir Mallarmé getirmişti. Uzun kalıyorum:

... Gidiyorum! Direği sallanan buharlı gemi,
Egzotik doğa için demir al! Kötü umutlarla
üzgün bir can sıkıntısı, Hala mendillerin nihai
veda ettiğine inanıyor! Ve belki de direkler,
fırtınaları davet eden, Kaza geçirenlerin üzerine
bir rüzgarın eğdiğilerden. Kaybolmuş, direksiz,
direksiz, verimli adacıklar olmadan... Ama, ey
kalbim, denizcilerin şarkısını duy!

Hava değişiyor, ağaçların tepe noktası batıya eğiliyor. Rüzgar geri döndü. Yola çıkıyoruz. Aynı gün İbiza limanına giriyoruz. Yat Kulübü, bu kadar misafirperver İspanyol misafirperverliğiyle bizi karşılıyor. Akdeniz ile işimizi bitirmeye kararlı olarak, Cuma günü *Ciudad-de-Ibiza,* ile Alicante'ye doğru yola çıkıyoruz.

Cebimizdeki paraları karıştırarak, Alicante'dan Sebta'ya, beslenmeden, köprüde yolcu olarak *Monte-Biskargü* için biletimizi ödeyecek kadar para buluyoruz. Başta şüpheyle bakılan bizler, sonrasında

harika bir şekilde tüm mürettebat tarafından ağırlandık. Yolcular, Bilbao'ya geçerken bana bir konser vaadinde bulunuyor.

Birinci mühendis yönetiminde, her durak ziyaret ediyorduk. Radyo dostça davranıyordu, ancak bir "sarhoş" gününde, bizi *un poco loco* (biraz deli) olarak değerlendirdiğini itiraf etti.

Kaptan bana bir gömlek verdi, benimki rüzgar tarafından yırtılmıştı. Jack, radyo görevlisinin ayakkabılarını aldı; steward sayesinde yemek yiyorduk.

BÖLÜM VI : İLK SONUÇLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ VE TANGA'YA VARIŞ

Bu deneyimizin ilk bölümünden hangi sonuçları şimdiden çıkarabiliriz?

İçecek. Benim için üç gün ve Jack için iki gün boyunca, 25 ile 28 Mayıs tarihleri arasında deniz suyu içtik. Bu süre zarfında atılan i drar normaldi, susuzluk hissi olmadı, ancak deniz suyu içmek için susuz kalmayı beklememek gerekir. Güneş altında, deniz suyuyla ıslatılmış bir bezle kaplı yüzümüzü sergileyerek susuzluğu önemli ölçüde azaltmayı başardık. İki gün boyunca yakaladığımız merou, beklediğimiz gibi, su ve yiyecek sağladı; tek dezavantajı, aşırı hızlı bir şekilde yeniden beslenmenin tehlike oluşturmasıdır. Ardından altı gün deniz suyu içtik ve o zaman güvenlik sınırına yaklaşmıştık - ardından iki gün daha - hiçbir böbrek rahatsızlığı kaydedilmedi. Diğer bir deyişle, on dört gün boyunca, dört gün balık suyu, on gün i se deniz suyu içtik. Bu deniz suyu rejimini kesmek, süresini iki katına çıkarmamıza, herhangi bir olumsuz etki olmadan olanak sağladı.

Yiyecek. Açlık şu şekilde kendini gösterir: ilk ve ikinci günün bir kısmında iki omuzun ön kısımlarına yayılan kramp tarzında ağrılar.

Üçüncü gün, bu ağrılar sona erer ve sürekli bir uyku hali ve yorgunluk başlar. Besin ihtiyaçlarını azaltmak için, organizmanın “ uyku moduna” geçmesini sağlamak ve neredeyse bitkisel bir yaşam sürmek önemlidir.

Kan basıncımız neredeyse hiç değişmedi, ancak bu konuda, deneyimin sonuç vermesi için yeterince uzun sürmediğine inanıyorum.

Deniz yüzeyindeki yoğun güneş kırılması nedeniyle göz iltihabı ve konjonktivit büyük bir tehlike arz ediyor.

Sonunda, deniz suyu alımının ardından bildirilen hiçbir olu msuz etkinin, ishal, kusma, ne benim ne de arkadaşımda ortaya çıkmadığını fark ettim. Aksine, rahatsızlık vermeyen, ağrısız, beyazlaşma olmadan inatçı bir kabızlık yaşadık.

Mukoza ve dilin beyazlaşması olmaksızın, on iki gün boyunca kötü nefes olmadan. Doğru, gazlar bol miktarda olmaya devam etti.

Lipotimi yok[27].

Cilt üçüncü günden itibaren kuru oldu, ancak hiç peteşi[28] göstermedik.

Ayak bileklerinde ödem yok; bende, iki gün boyunca, yüzümde belirgin bir şişlik oldu. Kötü iyileşmeler ve belirgin bir iltihaplanma eğilimi.

Beşinci günde, sağ alt birinci azı dişimde bir diş apsesi oluştu; ardından düzgün bir şekilde toplandı, ancak yine de bir sertleşme ve yaygın bir ağrı bıraktı. Mukozalar sadece başlangıçta, özellikle dudaklarda kuru kaldı. Detaylara girmek burada amacım değil. Ancak malzemem hakkında bir genel bakış vermek ve arkadaşım hakkında konuşmak istiyorum. Malzeme, beklentilerimi boşa çıkarmadı; en güçlü dalgalara rağmen, her koşulda dayanabildi. Güçlendirilmesi gereken iki şey var: direk ve derinliklerin yerleştirilmesi.

Jack için, denizde en mükemmel ekip arkadaşlarından biri olduğu ortaya çıktı. Monako'dan İspanyol kıyılarına geçmeyi başardığında, birçok deneyimli denizcinin imkansız olduğuna inandığı bir başarıya imza attı: en iyi uzmanlar bizi Korsika veya Sicilya'da en iyi şekilde bekliyordu. Ayrıca, aktif, cesur ve çıkar gözetmeyen bir arkadaş olduğunu gösterdi. Her zaman en konforsuz yerleri almaya istekliydi: en zor anlarda her zaman hazırdı; dudaklarından asla bir şikayet çıkmadı, durumu gerektirdiğinden daha karamsar bir tavır sergilemedi. Bu kadar ilkel bir kayıkta konum belirlemenin mümkün olduğunu kanıtladı. Hiçbir anında güvenini kaybetmedi. Böyle bir deneyim için hayal edilen arkadaştı.

Jack Palmer beni yalnız bırakmayacak ve hatta sona kadar benimle birlikte gidecekti, eğer yalnızca çok uzun bir mola vermenin onun için cesareti kırmak ve vazgeçmek anlamına geleceğini öngörebilseydim. Beni Tanca'ya götürdü, büyük atlantik deneyimim için hazırlık yapıyordum. Onun olmadan, asla oraya ulaşamazdım.

⁂

Nihayet, Sebta! Bir tatil günüydü. Kimse çalışmıyordu ve kaptan, bizi Tanca koyunda bırakmayı reddetti. Hatta argümanlarımızı dinlemeyi bile kabul etmedi. Nihayet, radyo devreye girdiğinde,

bizim lehimize, eğer polis, gümrük ve limanın üçlü iznini alırsak, bizi Tanca'nın önüne götürmeyi kabul etti. Saat 10:30'du, bot aslında 15:00'te kalkacaktı. Biz uzaklaşırken, kaptan kahkahalarla şunu söyledi: "İzin konusunda, bir bayram günü ve üç idarede, oldukça rahatım!" Saat 12:30'da her şey bitmişti. İspanyol yetkililer, basit bir talep üzerine, hem polis hem de gümrük işlemlerini t amamlamışlardı; liman komutanı ise *Monte-Biskargü* gemisinin kayıt defterine, bizi Tanca'nın önünde bırakma emrini yazdırmıştı.

À 9 heures G.M.T., le *Monte-Biskargü* sortit du port de Sebta et à 21 h 30 *Heresy,* après avoir été gonflé sur le pont, fut posé à la mer. Le kaptan, très sceptique sur les suites de notre deney, reconnut malgré tout que par un temps pareil jamais une baleinière n'aurait pu être mise à l'eau, car par rüzgar un peu fort le boğaz s'agite et bouillonne. Le *Monte- Biskargü* nous salua une dernière fois de sa sirène. Et nous voilà partis dans l' obscurité vers les lumières de la ville internationale où j'allais rencontrer des amitiés actives et efficaces, mais aussi des ennemis redoutables qui nous sépareraient, mon compagnon et moi.

Saat on iki olduğunda Tanca'ya vardık. Limanın karanlığında, Yat Kulübü'ne yanaştık. Akdeniz şimdi arkamızdaydı.

Tanca büyük ve güzel bir şehirdir. Ulusal önyargı burada tüm anlamını yitirmiştir. Ertesi sabah, konsolosluktan postamı almak için gittiğimde, M. Bergère, başkonsolos, Fransa'ya gidecek uçak biletimi almak için bana yardımcı oldu, biletin ücreti Paris'te ödenecek. Daha da iyisi, M. Mougenot, söz konusu bileti ödemem için bana para avans verdi. Konsolosluk, düzgün kıyafetler almak ve otelde kalmak için bana borç vermişti.

Ekip için fatal bir hata olarak, Jack'i 28 Temmuz pazartesi günü Paris'e gitmek üzere terk ettim. Atlantik'e açılmak için, aslında, *L' Hérétique*'i değiştirmek kaçınılmaz hale gelmişti. Bu tür bir deneyimi ilk kez denemek için, tüm şanslarımızı yanımıza almadan ilerleyemezdik. Oysa, şişme botumuz Akdeniz'de 1.000 milyondan fazla yol almıştı ve daha önce üç yıl boyunca hizmet vermişti. Mecenamız yeni bir tane hazırlatmıştı. Onu almak gerekiyordu.

Air France yöneticilerinin nezaketi sayesinde, aynı gün Paris'e varabildim.

Paris'te, son seyahatimden bu yana atmosfer biraz daha kötüleşmişti. Önümüzde hiç para yoktu. İlk sonuçları sunduğum “mecene”mizi gör mek için gittim; devam etmem gerektiği nedenlerini vurguladım. Görüşmemizin sonunda, kollarını açtı ve bana şunları söyledi: « İster benimle ister benimle olmadan devam edin, size yardım etmeye hazırım. »

Botun teslim edilmesi için emir verdi. Keşif devam ediyordu. Akşam yemeği için bir buluşma ayarlandı. Bu arada ne oldu? Hala bilmiyorum, ama yeniden fikir değiştirip, bize botu vermeyi reddetti. Her ne pahasına olursa olsun, devam etmemizi engellemek istiyordu. O zaman onu Tanca'ya gelmesi için ikna etmeye karar verdim; Jack'in onu ikna edebileceğinden emindim.

Yola çıkmadan önce, mühendislerle yaptığımız sohbetlerin, elde ettiğim sonuçların önemini ona göstermesi gerekirdi.

Aslında, kayıp denizcilerin deniz suyunu tuzdan arındırmak için bir sprey veya bir damıtıcı kullanıp kullanamayacaklarını ya da bir ip ile botun etrafında dönen bir motorun çalışıp çalışamayacağını öğrenmekle çok daha fazla ilgilendiği izlenimini edindim! Ve ben denizde... yiyecek veya patent olmadan yaşanabileceğini kanıtlamak için yola çıkıyordum. Görünüşte aynı idealle hareket eden bizlerin niyetleri şimdi oldukça farklıydı! Yeni şişme botu doğrudan fabrikadan aldıktan sonra, hayallerimin nesnesiyle Tanca'ya dö ndüm. “Mecenim” yanımdaydı. O gün Jack ile uzun bir sohbet ettik. Resmi teorinin savunucusu olarak, “mecenim” ona bir şişme botun denizde on günden fazla dayanamayacağını kabul ettirmeye çalıştı. Bunu bize söylemesi gerekmiyordu ve Jack buna öfkelendi. O zaman her şeyin kazanıldığını ve destekçimizin ihtiyaç duyduğumuz yardı mı bize vereceğini düşündüm. Bize güvenilir bir saat almayı, böylece konumumuzu belirleyebilmemiz için bir alıcı radyo satın almayı önerdi.

– Bu çok pahalı, dedim ona. – Ne kadar? –
Burada, Tanca'da, elli ila altmış bin frank. –
Fransa'da? – Yaklaşık iki katı. – Onu size
hediye ediyorum.

Tüccara gidiyoruz, adamımız ödüyor, faturayı düzenletiyor: « Dr Bombard, Okyanus Müzesi, Monako. » Ertesi gün yola çıkıyordu... radyo ile birlikte.

ATLANTİK

BÖLÜM VII: TANCA'DAN AYRILIŞ

Birkaç gündür Jack değişti. Heyecanı yavaş yavaş sönmeye başlıyor. Daha sonra, onun bir arkadaşımıza şunları söylediğini öğreneceğim:

« Eğer Alain beni burada daha uzun süre bırakırsa, artık gidemem... »

Bu hayal kırıklıklarını telafi etmek için yardımlar geliyor: M. Cleemens bize balıkçılık aletleri sunuyor, Deniz Kulübü bizi görkemli bir şekilde ağırlıyor, Mougenot beni Leclerc'in eski radyo operatörü Le Guen ile iletişime geçiriyor, M. Tarpin, bir kağıtçı, bana bir çift dürbün hediye ediyor, M. Bergère son anda bana yardım ediyor.

Bu aktif desteklere rağmen, bekleyiş sonsuz. Jack her zaman ayrılışı ertelemek için bir neden buluyor: rüzgar, gelgit, mevsim. O bir denizci, ben de saygı gösteriyorum. Ancak bir gün, bir taksi şoföründen, herkesin, benim dışımda, Tanca'da bildiği bir şeyi öğreniyorum. Jack, benim devam etmemi engellemek için her şeyi yapmaya kararlı ve asla yalnız gidemeyeceğime inanıyor. Bir an umutsuzluğa kapılıyorum, her şeyi orada bırakmayı düşünüyorum. Ama o zaman ne derler?: « Görüyorsunuz, bu mümkün değildi, teori yanlıştı. » Hayır! Onun doğru olduğunu biliyorum. Bunu kanıtlayacağım, devam ediyorum.

Sonunda, iterek, çekerek, Jack isteksizce işe koyuluyor. Öncelikle bana Akdeniz'e geri dönmeyi önerdi. Ben ise direndim. Amerikan deniz ataşesi, Pilots-Charts [29] elinde, Kazablanka'ya, hele ki Kanaralar'a gitmenin imkânsız olduğunu belirtti. Ben *biliyorum* ki bu mümkündür. Bir yıl boyunca Okyanus Müzesi'nde akıntıları inceledim. Mevsim çok geç değil. Aksine, bir ay içinde şanslarımızın maksimum olacağını biliyorum.

Kötü bir ruh haliyle, gelgit, rüzgar, harita eksikliği gibi itirazlardan sonra Jack, 11 Ağustos Pazartesi günü denemeyi kabul ediyor. Ama onun ikna olmadığını bildiğim için kafamda şüpheler oluşuyor: sadece benim uykumda botu döndürmesi yeterli olacak ve ben kendimi Akdeniz'de bulacağım. Birbirimizi gözetlemekle zaman geçirmek, ne kötü bir program! Oysa doğu rüzgarı çıktı. Muhtemelen üç gün sürecek. Cebelitarık Boğazı'nı geçmek için harika bir fırsat, bu nehir Akdeniz'e akıyor.

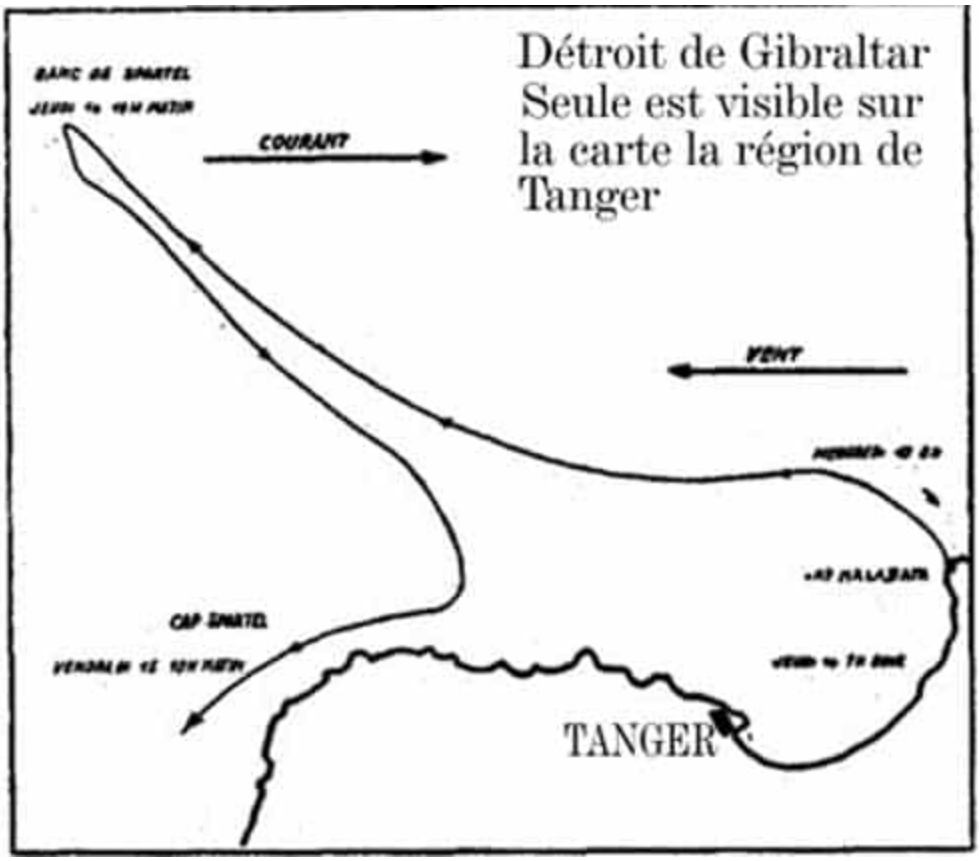

Bizi bir İspanyol kayığı çekiyor. Batıya, Atlantik'e gitmek yerine, Jack'in verdiği emirle kaygılı bir sürpriz yaşadık:

– Malabata Burnu'na doğru.

Bu, Akdeniz'in doğusuydu. O, rüzgarın daha az şiddetli olması içi n güvenli bir yerde beklememiz gerektiğini öne sürdü!

Deniz gerçekten de oldukça sert, ama eğer elverişli rüzgardan faydalanmazsak, canavarın ağzına girmek imkansız olacak. Bu ifade, hissettiğim şeye çok uygun: Akdeniz'i terk edip çok daha büyük bir şeye, bana aşırı gelen bir şeye girmemiz gerekiyor. Atlantik, adını almak için bir kıtayı yutmuş olan bu okyanus, bizim narin kayığımızı boğmak için ne kadar da kolay olurdu!

İspanyol kayığı bizi düzenli olarak doğuya çekiyor ve bir arkadaşımın, Kont Ferreto Ferreti'nin evinin önünde küçük bir plajda duruyoruz. Salı günü tüm gün boş geçiyor. Çarşamba sabahı, rüzgar hâlâ esiyor. Jack, sabah dokuzda Tanca'ya gitmek için yola çıkıyor.

saatlerinde birkaç alışveriş yapıp hızlıca geri dönmek için. Uygun rüzgarın son günü, en geç on sekiz saatinde yola çıkmak gerekiyor. On sekiz saatinde Jack yok. Tükenmiş durumdayım, eğer tereddüt edersem her şeyi mahvedeceğimi hissediyorum.

Gümrük memuru Jean Stodel tarafından yardım alarak, Jack'e bir not veriyorum: « Tek başıma gitme sorumluluğunu alıyorum, bunu başar mak için buna inanmak gerekiyor; eğer başarısız olursam, sorumlu olan bir uzman olmayan kişi olacaktır. Hoşça kal kardeşim Alain. »

Öfkeyle, hırsla ve güvenle dolu olarak yola çıkıyorum.

BÖLÜM VIII : YALNIZ KENARDA

Benim ilk amacım boğazı geçmek ve “Kanarya Akıntısı” ile karşılaşmak için açık denizde mümkün olduğunca fazla mesafe kat etmekti. Kıyıdan korkuyordum ve ondan mümkün olduğunca uzak duruyordum, naif olduğum için. Yalnızlığımı düşünmüyordum çünkü savaşmak gerekiyordu. Bu, bir dünyadan diğerine geçmekten başka bir şey değildi. Akdeniz'den Atlantik'e geçmek basit bir iş değil. Birkaç milya içinde, başka bir alana ve başka bir zamana girmiş oluyorsunuz. Referans birimi, gündüzden haftaya, milyondan yüzlerce mile dönüşecekti. Ancak Atlantik'e ulaşmak için, Doğu masallarının kahramanları gibi, neredeyse imkansız bir denemeyi geçmek gerekiyordu. Sel döneminde, suyun altı veya yedi knot hızla akarken her şeyi ezip geçtiğini gören herkes, benim mücadele ettiği m akıntının gücünü anlayabilir. Böyle akıntıları aşmak için kuzey somonlarına, Aşk'ın verdiği bu yeni, zorlayıcı, yorulmaz güç gerekir. Boğazı geçmek için, bana Macera'nın gücü, serbest alanın büyük arzusu, Okyanus'un çağrısı gerekiyordu; bu çağrı, yanımda çarpan dalgalar gibi, cevap vermemi engelliyordu. Neyse ki, bu engeli aşmak için bir müttefikim vardı ama onun süresi kısıtlıydı: doğu rüzgarı. Hava akımı, deniz akıntısına karşıydı: işte bu, oynanan oyundu. Bu il k gece uyumak benim için imkansızdı. Herhangi bir dikkatsizlik, beni Akdeniz'in boşaltma alanına geri atardı. Rüzgar tüm gece boyunca sürdü ve akıntının yüzeyinde uçtum. Etrafımda, gemilerin sayısı o kadar fazlaydı ki, ışıklar kesinlikle eksik değildi. Spartele Burnu kayboluyordu. Ancak sabah, konumumun güneydoğusunda, geçilmiş gibi görünüyordu!

Le lendemain, akıntı çabalarını iki katına çıkarırken rüzgar nefes nefese kalıyor. Çapraz geçmeye çalışıyorum. Ne yazık ki! Güney'e oldukça yaklaşıyorum, ama toprak ilerlediğini görüyorum. Bitkinim. Ama "ya geçmem ya da ölmem gerekiyor." Geçmenin mümkün olduğunu biliyorum. Ancak Spartel gözle görülür şekilde büyüyor. Korkunç, pusulaya bir göz attığımda, güneybatıdaki burun noktasını gösterdiğini fark ediyorum. İşte, boğaza geri döndüm. Cebelitarık nehrinin büyük girdaplarla akmaya devam ediyor, kayığım bunları aşıyor. Boşver!

mon çocukluğumdan kano sporcusu olarak, akıntıya karşı, kıyıya yakın ilerlemenin daha kolay olduğunu hatırlıyorum. Ve Spartel büyüyor, büyüyor. Sürpriz! Beyaz büyük villa, bulunduğum yüksekliğin biraz arkasından geçti gibi geliyor. Birkaç kaygılı dakika. Ama evet! Spartel burada, onu geçiyorum ve batmakta olan güneşin göz alıcı ışığında, benim için unutulmaz bu perşembe günü, vaat edilen okyanusa giriyorum! Beni bir kurtarıcı nehir gibi taşıyan akıntı, düşman büyük nehirdeki damarını açarak, büyük deneyimle buluşmam için oraya götürdü.

Après cette tension, arrivé enfin dans okyanus, je sens la première atteinte de la yalnızlık. Elle n'attaque pas brusquement, mon ennemie déjà connue, mais sa présence peu à peu m'envahira au fil de mes jours atlantik. Il lui faudra attendre que je sois vraiment dans "okyanus", alors que je suis encore dans la "kıyı" atlantik ; d'ailleurs, les problèmes affluent, m'empêchant d'arrêter vraiment ma pensée sur « l'installation à bord de la yalnızlık. » C'est seulement quand ces problèmes seront résolus qu'elle deviendra alors *le* problème.

Şu an için, öncelikle nereye gitmeliyim? Kazablanka mı yoksa Kanaralar mı? Elbette, Kazablanka'da duraklama yapmayı tercih ederim. Ama yalnız gidişimin ne gibi bir etki yarattığını merak ediyorum. Beni tehlikeli bir deli olarak mı alacaklar ve ilk durakta malzememi mi confiscate edecekler? Her ne pahasına olursa olsun bunu mu kaçınmak daha iyi değil mi? Hayır, yine de orada durmam gerekiyor, çünkü benimkiler artık yalnız olduğumu bildiklerinden, son derece endişelidirler.

O anda içimde kaygan bir rahatsızlık hissinin belirdiğini fark ediyorum: sonuçta, eğer beni durdururlarsa, bu artık benim hatam olmayacak. Bu durumdan bir tür rahatlama hissetmeyecek miyim? Olumlu yanıt vermeye cesaret edemiyorum, ama korkunun ilerlediğini çok iyi görüyorum.

Çözülmesi gereken acil sorun, ilk gelen plaja düşmemek; bu, "uzmanların" yalnız yolculuğumdan beri beklediği bir şey. Kuzey-kuzeydoğudan gelen bir rüzgarla batı-güneybatıya doğru bir rota alıyorum. Rota yönümü koruyabilirsem, Tanger-Casablanca ipini yapacağım.

⁂

Öncelikle navigasyonu öğrenelim. Pusula ve yelken kullanmasını biliyorum. Yolumu belirlemek için Cras kuralı kaldı. Birkaç denemeden sonra,

buluyorum. Ne harika bir basitlik! Meridyen veya paralel üzerinde merkezi daha güneyde yerleştirmek yeterli ve sayıyı doğrudan gözlerimizin önünde okumak, teorik yol böylece verilmiş oluyor. Değişim işareti ile birlikte ekleniyor ve gerçek yol biliniyor.

Bu, 15 Cuma günü boyunca beni meşgul ediyor. Etrafımda pek fazla bot yok. Neyse ki, M. Cleemens tarafından sağlanan hatlar çok etkili çıkıyor. Özellikle büyük castagnoles (veya brama raji) avlıyorum. İçecek ve yiyecek var. Ve bolca. Jack neden burada değil! İlginç ve faydalı hale geldiği anda cesaretini kaybetti. Şimdi gerçek bir kayıp denizciyim! Hadi, her gün tansiyonumu, nabzımı ölçeceğim...

16 Cumartesi günü, büyük bir bot beni ziyarete geliyor. Bu, Algésiras'tan bir balıkçı teknesi. Balıkçılar, sudan çıkardığım balık miktarını görünce şaşırıyorlar. Balık tutmanın verdiği keyif, zaman geçirmemi sağladı çünkü rüzgar gerçekten umutsuz edici; öğle saatlerinde düzenli olarak doğru yönde esiyor ve akşam sekizde düzenli olarak beni terk ediyor. Sektant ile çalışmaya başlıyorum. Öğle saatinde güneşin yüksekliğini ölçmek zor değil: teleskopta güneşin alt kenarını ufukla hizalamak yeterli.

Bir ölçek, güneş-gözlemci-horizon açısının değerini veriyor, ama bu hepsi değildi; bu basit ölçümle enlemimi nasıl elde edebilirdim?

Jack'ın navigasyon defterinde aşağıdaki hesaplama şeması vardı:

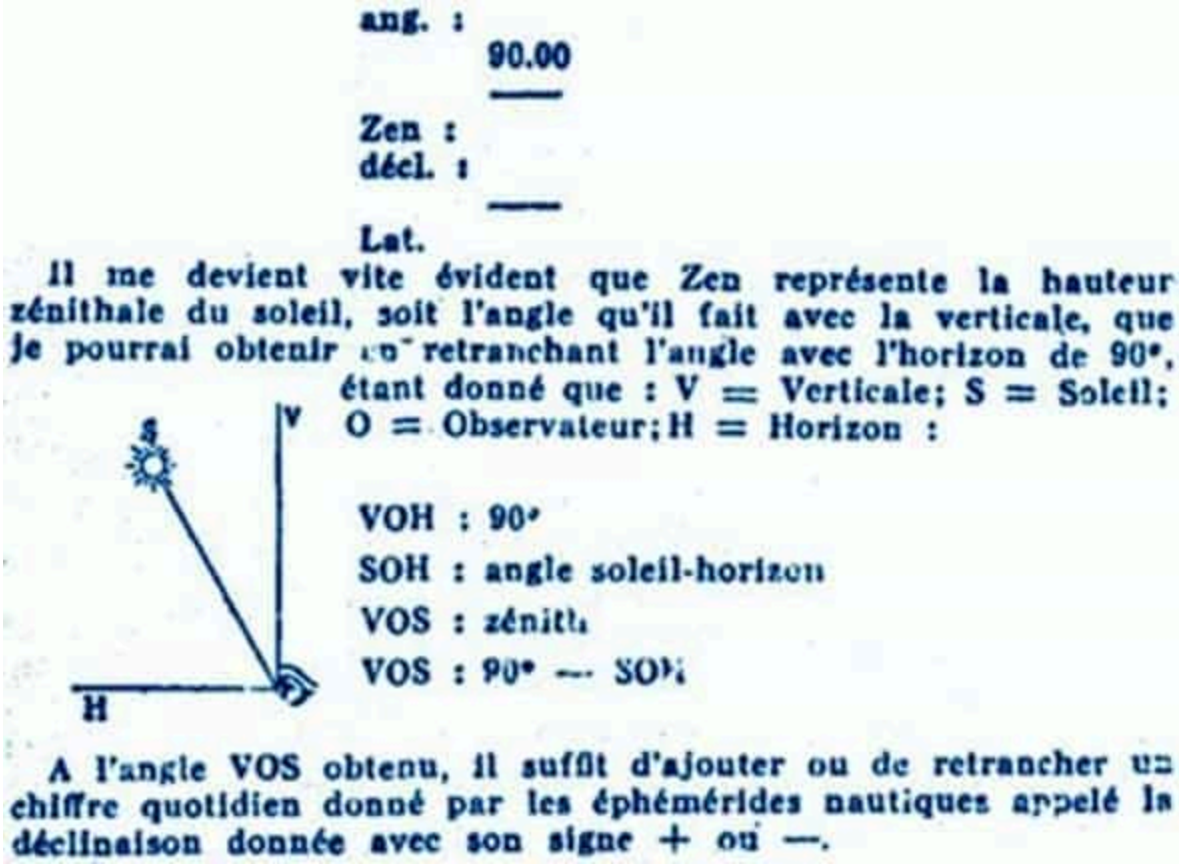

ang. :
90.00
—
Zen :
décl. :
—
Lat.

Il me devient vite évident que Zen représente la hauteur zénithale du soleil, soit l'angle qu'il fait avec la verticale, que je pourrai obtenir en retranchant l'angle avec l'horizon de 90°, étant donné que : V = Verticale; S = Soleil; O = Observateur; H = Horizon :

VOH : 90°
SOH : angle soleil-horizon
VOS : zénith
VOS : 90° — SOH

A l'angle VOS obtenu, il suffit d'ajouter ou de retrancher un chiffre quotidien donné par les éphémérides nautiques appelé la déclinaison donnée avec son signe + ou —.

Biraz araştırma yaptıktan sonra, enlemimi kesinlikle belirleyebiliyordum. Kesin saat bilgisine ihtiyacım yoktu, güneşin ufukla yaptığı açıyı, en yüksek noktasına ulaştığı anda hesaplamak yeterliydi. Bu ölçüm benim için yeterliydi çünkü neredeyse aynı meridyen üzerinde (Tanca yaklaşık 8o 15', Kazablanka ise 9o 50' civarında, yani yaklaşık 1o'luk önemsiz bir boylam farkı var), boylam aramama gerek kalmamıştı.

Her gün sektantımda kıyı ölçümleriyle noktalarımı kontrol ediyorum, bu da bana enstrümantasyon sonuçlarımı doğrulama veya, genellikle başlangıçta, çürütme imkanı sağlıyor. Neyse ki, saat 12 civarında deniz genellikle çok sakin oluyor, bu da oldukça net ve az hareket eden bir ufuk hattı sağlıyor.

Bu 16 Cumartesi, Kazablanka'ya uğrayan hat üzerindeki uçakları görüyorum. Onların rotası benim için oldukça faydalı, bana kontrol etme imkanı veriyor.

Yine de, son derece yalnız hissediyorum. Gerçekten, Kazablanka'da devam edip etmeyeceğimi yoksa vazgeçip geçmeyeceğimi merak etmeye başlıyorum. Saklamadan söyleyeyim ki, korku, ya da en azından sürekli bir kaygı beni hiç terk etmiyor.

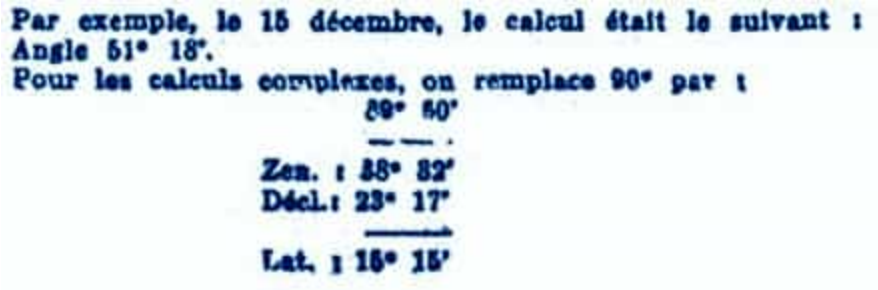
Par exemple, le 15 décembre, le calcul était le suivant :
Angle 51° 18'.
Pour les calculs complexes, on remplace 90° par :
89° 60'
Zen. : 38° 32'
Décl. : 23° 17'
Lat. : 15° 15'

Bu kıyıyı takip ettiğim sürece her şey yolunda gidecek; ama ya sonra? Atlantik'e baktığımda, büyüklüğünden korkuyorum. Gerçekten burada, geride bıraktığım şeyle kıyaslanacak hiçbir şey yok.

17 Ağustos Pazar günü, oldukça neşeliyim, belki de bu sabah çok güldüğüm için: uyandığımda hala neredeyse karanlıktı, derken, gökyüzünde bir yıldırım gibi, gözlerimin önünden bir uçan daire geçti. Onu filme almak için acele ettim ama hatamı fark ettim: bu, bir dönme hareketi sırasında görüş alanımdan geçen Jüpiter gezegeniymiş. Bu yanlış anlama beni çok güldürdü ve iyi ruh haliyle güvenim geri geldi. Ne kadar az şey yeter bize! Takip eden aylarda, zihnim neşe ve acıların kaprisli oyunlarına kapılacaktı.

Gün, alışılmış monotonisiyle geçiyor: birkaç bot, birkaç uçak. Gün boyunca kıyıyı göremedim ama orada olduğunu biliyorum ve bu kesinlik bana tüm güvenimi korumamı sağlıyor. Akşam, üç “kişisel” mesaj fenerler tarafından gönderiliyor. Sanırım, Medehia, Port-Lyautey.

Umutlu bir şekilde uykuya dalıyorum.

Her gece iyi uyuyorum, direğim ve yelkenim sabit. Ancak, her gece düzenli olarak, iki veya üç kez uyanıyorum, pusulaya, yelkene ve kıyıya bir göz atmak için gerekli olan süre kadar, ve görüyorum

her şeyin yolunda olduğunu, sonra da hiçbir nefesin bozamayacağı bu ezici huzur içinde tekrar uykuya dalıyorum. Rüzgarın huzurlu uykumu rahatsız etmekten korktuğu izlenimini veriyor. Bu yüzden, 18 Pazartesi sabahı, opak bir sisle çevrili bulduğumda ne kadar hoş olmayan bir sürpriz. Pusulanın faydasını her zamankinden daha çok takdir ediyorum.

Sisli havadan faydalanarak, konumumu belirlemek için astronomik navigasyonu öğrenmeye çalışıyorum, böylece öğle vakti güneşe tamamen bağımlı olmam. Ama kitabım İngilizce ve yazarlar genellikle şeylerin nedenlerini açıklamaya çalışmakla meşgul, nasıl yapılacağını göstermiyorlar. Sonuç olarak, durum oldukça sıkıntılı, bu da moralimi ç ok etkilemiyor. Ancak, sis içinde, siren sesleri sinirlerimi geriyor. Artık sadece bir tanesi değil, Kolombretler'deki gibi, bu sefer sonsuz bir yankı var. Sanki birbirleriyle konuşan ve cevap veren garip hayvanlar varmış gibi bir his var. Belki de ilk kez, yalnızlığın ne olabileceğini gerçekten anlıyorum. Bu varlığı, bu referans noktasını, arkadaşımın oluşturduğu bu kurtarma simidini düşünüyorum. Keşke ya Casa'da ya da Kanaralar'da benimle gelmeyi kabul etse! Yalnız, yalnız, her şey sizi yanıltıyor, her şey alay ediyor gibi görünüyor! Yanında, izlenimlerinizi doğrulayabilecek ya da onlarla mücadele edebilecek birinin olmaması... Gerçekten, bir yanılsamanın kurbanı olabileceğimi düşünüyorum, artık sahte ile gerçek arasında ayırt edemez hale geliyorum. Ah! Casa'da durup bir daha hiç ayrılmamak! İnsan teması ihtiyacım var. Sonunda, bugün toprağı görmedim ama belki bir ateş göreceğim? Hayır, yalnızım, yalnızım, t oprak gizleniyor, ateşler saklanıyor. Cesaretim kırılacakken, Stanvanger'den bir tanker yanımdan geçiyor, rotamı onaylıyor:

– Kazablanka ?

– Hep aynı rota. « İyi yolculuk », bana bağırıyorlar.

Salı, beni en çok harekete geçiren bir öfke duygusu: benim rejimim on altı saat sakinlik için sekiz saat rüzgar... Ne zaman o meşhur alizeleri bulacağım! Neyse ki, geçen uçaklar daha fazla sayıda, yönümü doğruluyor. Yaklaşıyorum, hiç şüphe yok. Eğer bu rüzgar devam ederse, bu akşam veya yarın sabah Casa'ya gireceğim. Kanaralardan Antiller'e ne kadar sürede gidebileceğimi bilmek için ortalama hesaplamaları yapıyorum. Yaklaşık elli ila altmış gün hesaplıyorum. Kesinlikle, moral daha iyi. Balık hala bol. Büyük

castagnole üzerime düşüyor. Kayığın içinde sıkıştığı dalgalardan kurtulmak için, ne yazık ki, kötü taraftan atladı. İyi pişirilmiş bir yemek dilemeye başlıyorum.

Saat 14:30'da Fedala'nın rezervuarları güneşin altında parlıyor; günlükme not ediyorum: "Bu akşam ya da yarın taze su."

Saat 20:30'da, Casa'nın dalgakıranından yüz metre uzaktayım. Girişi kaçırdım ve dalga, işaret şamandıralarını görmeme engel oluyor. Neyse ki, geceyi dışarıda geçireceğim. Dalgaların dalgakırana çarparken çıkardığı ses iç açıcı değil, ama yine de bir şekilde uyuyorum. Aslında, açık denizde kıyılara göre daha iyi uyunuyor. Kimse için, toprak denizden çok daha tehlikeli.

20 Çarşamba günü, her şeyin sessiz olduğu bir ortamda uyandığımda, kuvvetlice kürek çekiyorum ve Yat Kulübü'nün l imanına giriyorum; burada büyük bir etki yaratıyorum. Sabah gazetesini bana gösteriyorlar; başlıkta: « *Heresy* Cadiz körfezinde tehlikede. » Kendi durumuma acımaya başlamalıyım! Özel komiser Auradoux, polis ve gümrükle her şeyi ayarlıyor (bir diriltilen için bu zor!). Fas Balıkçılık Ofisi'nin müdürü Doktor Furnestin, bana bir plankton ağı hediye ediyor. Kazablanka'nın bana yaptığı muhteşem karşılama hakkında daha sonra konuşacağım. 24 Pazar günü, sabah 10'da, her ne olursa olsun yola çıkmaya karar veriyorum.

BÖLÜM IX : KAZABLANKA-LAS PALMAS

Tartışma yeniden başlıyor. Beni gerçekten döndürüp çeviren iki adam, bana: « Git, hazırsın. » diyor. Bu, Furnestin ve bir maden mühendisi olan Pierre Élissague. Tüm yeni arkadaşlarım etrafımda, endişeli, kaygılı, ama fikirsiz. Kararım üzerinde etkili olmaya çalışmayacaklar. Ancak üç adam kollarını kavuşturup yüksek sesle konuşuyor: kulübün Başkanı, kurtarma botunun kaptanı ve beni çekmesi gereken yatın sahibi. Kulüp odasında yalnızken, iki gazeteciyi duyuyorum:

– Gidebiliriz, o gitmiyor.

– Nasıl, ama sisin azalmasını bekliyorum ki treylerimi alayım.

– Hayır, treyler sizi terk ediyor.

Başkan, beni remorquage yapacak her botun kulübün bayrağını terk etmesi gerektiğini bildirdi, bu da bir dışlama anlamına geliyor.

O zaman kulüp başkanına yöneliyorum ve ona diyorum ki:

– Özür dilerim, denize açılmak için bir römork almak üzere gidiyorum. Eğer boğulursam, ayrılışıma karşı itirazınızı dile getirebilirsiniz.

Değerli ve kırılgan eşyalarımı geride bırakarak, öfkemle dolu bir şekilde, beni römorklayacak birini aramaya çıkıyorum. Orada, biri Jean-Michel Crolbois'a ait olan *Maeva* isimli iki yat var ve o kabul ediyor. O sırada etrafımda dönen bir grup gazeteciye dönüyorum:

– Bana kartlarımı getirmeye gider misiniz?

Onlar gidiyor ve yüzme şampiyonu Gisèle Vallerey kartlarımı getiriyor. (Gazetelerde yer alacak olan olay: "Görüyorsunuz, bu bir dolandırıcı, kartlarını unuttu! ")

Kazablanka limanından yavaşça ayrılıyoruz. Birçok motorlu tekne bana eşlik ediyor. Arkadaşlarıma el sallıyorum ve sisin içine doğru ilerliyoruz. Şimdi yalnız seyahatimin günlüğünü yazmaya başlıyorum.

Pazar 24.– El Hank açıklarında, rüzgarsız bir denizde römork bırakıldı. Sis. Mide kramplı, etrafımda çırpınan tüm tonlara rağmen aç değilim. Sis ve rüzgar, El Hank Feneri'nin kayıtsız ve keskin bakışları altında geceyle birlikte azalıyor.

25. Pazartesi. Sabah.– Aynı yer, rüzgar yükseliyor, iyi bir yön N.-N.-E., ama ne kadar sis var! Kıyıya olan mesafemi değerlendirmek mümkün değil.

14 saat. Tam güneyde bir kıyı, ama bu neyin nesi?

18 saat. Sanırım bu Azemmour. Gerçekten harika olurdu. Ne yapacağımı bilmeden balık tutuyorum. On beş milya içinde Sidi-Bouafi'nin ışığını görmem gerekir. Güneybatıda olmalı.

21 saat. Harika, beklenen ışık burada.

26. Salı. Sabah. – Mazagan'ın yanından. Hava çok açık. Bu, Beyaz Burun'un kuzeyinden geçmek için bir şans. Eğer sapmazsam, o zaman 240 dereceye doğru yönelmem ve bunu yedi gün sürdürmem gerekir.

Umarım cesaretim olur! Sektantım bana alışmaya başlıyor. Haritayı işaretliyorum.

Bu akşam Cantin Burnu'nun ışığını göreceğim. Bu, Kanaralar'dan önceki son kara görüntüm olmalı.

Akşam. – Kıyı bana doğru geliyor gibi görünüyor. Ancak, rotam ona paralel. Gece, Cantin Burnu yok. Feneri otuz milya kadar ışık veriyor, bu yüzden hala uzaktayım. Alacakaranlıkta balık tutmak gerçekten mucizevi. (Bonito. Bramraii.)

Sabah 1 saat. Cantin Burnu'ndan güney-güneybatıya ışık. Harika!

27. Çarşamba. – Doğu kıyısı çok net. Ne kadar görünürlük! “Kıyı manzaraları”ndan her şeyi tanıyorum *Denizcilik Talimatları*[30]. Safi Burnu görünür.

J’ai fait, sauf pazar, altmış milya kadar günde yaklaşık. Balık avı harika ve bol. Şimdi toprak görünümünden kaybolacağım. Altı gün boyunca batı-güneybatı yönünde ilerlemek zorundayım. Zayıflık yok. İlk tehlike gerçekten de Furnestin'in bana bildirdiği tehlike: Juby ile Fuerteventura arasında geçiş zorluğu. En batıda olmak en iyisi olacağına karar veriyorum. Mogador’a doğru kıyı çok görünür. Neyse ki *Denizcilik Talimatları* bunların denizde çok uzaktan ayırt edilebilir olduğunu söylüyor, bu da beni rahatlatıyor.

sektant kullanmak daha zor, ve boylam için hum ! Hum ! Batıya doğru sürüklendiğim izlenimini veriyorum, ama rüzgar geceye doğru hala azalıyor. Bu, tahmini navigasyonu kolaylaştırmak için yapılmamış.

Geriye dönük küçük bir titreme olmadan, gemi günlüğümden bu cümleyi tekrar okuyamam:

Perşembe 28. – Mogador'a çok kısa bir son bakış, ardından her şey sili niyor. Az rüzgar var, batıya doğru sürüklendiğimi hissediyorum. Umarım.

3 saat. Rüzgar kuzey-kuzeybatıdan esiyor. Dikkat et, sürüklenmemeliyim, güney yönüne inmeyeceğim! Korkunç bir şekilde yalnızım. Görünürde hiçbir şey yok. Acemi bir denizci olarak, nerede olduğumu bilmiyorum, sadece bildiğimi varsayıyorum. Kanarileri kaçırırsam, bu Güney Atlantik, *La Méduse.* filikasının trajik rotasıdır. Rüzgar harika: umarım devam eder!

Cuma 29. – Rüzgar sürdü, hatta yelkenimin yüzeyini azaltmak içi n "bir tur almak" zorunda kaldım.

9 saat. Büyük bir kargo gemisi bana çarpıyor, benimle aynı rotada ters yönde ilerliyor. Kanaralardan gelmeli. Bu nedenle doğru yoldayım. İniş sorununu saymazsak...

Cumartesi 30. – Tanrım! Geçirdiğim gece neydi böyle! Yorgunum, gözümü kapatmadım. Dün saat 16 civarında, büyük bir "fırtına" çıktı; yüzer çapa mı atmak zorunda kaldım. Gerçekten merak ediyorum: 1) Bu kadar narin bir tekne nasıl denizin saldırılarına "dayanabiliyor"; *2)* Kalbim nasıl dayanıyor. Moral bozuk; sanırım Kanaralarda duracağım. Umarım bu gece uyuyabilirim, ve sonra da her zaman bu korkunç, iki kara arasında görmeden geçme korkusu, ne sağda ne solda.

Pazar 31. – Gece boyunca, beklediğimden daha fazla güneyde sürüklendim ve saat 15:00'te, konumumu doğrulayan bir Portekizli botu durdurabildim. Bana içecek ve yiyecek teklif etti. Reddettim; aslında, bu açıdan her şey yolunda. Her gün muhteşem uskumrular avlıyorum ve gerçekten de çiğ balığa alışmaya başlıyorum. Su

Atlantik, Akdeniz'e kıyasla oldukça lezzetli görünüyor. Çok daha az tuzlu ve beni mükemmel bir şekilde ferahlatıyor. Bu durumu birkaç hafta boyunca sürdürmem gerektiğinde her şey bu kadar iyi gidecek mi? Yolu iyi; Allegranza'nın kuzeydoğusunda yetmiş mil uzağımda bulunuyorum. Dikkatimi toplamam için daha otuz altı saatim var ve takımadaların içine gireceğim. Tanrım, umarım oradan çıkmam! Her akşam tam dörtte, bana eşlik eden sevimli küçük siyah-beyaz kuşlar geliyor.

Pazartesi 1er. – Monaco'dan beri en zor gecelerimden birini geçirdim, çünkü deniz çok kötü. Ama gerçekten iyi bir ücret alıyoru m. Dün akşam, yatmadan önce, Tanrı'nın lütfu ile (akşam, dümeni ayarlayıp uyuyorum), kendime şunu söyledim: « Eğer iyi sefer yaptıysam, sabah ilk adayı solumda görmeliyim », ve bu sabah, kalktığımda, güneyde yirmi mil kadar ileride, solumda, Allegranza ve Graciosa isimli iki güzel ada görüyorum. Ne güzel bir işaret! Şimdi inişimi kaçırmamam gerekiyor. Ama güvenim tam. Birinci seferi kazandım, ikinciyi de kazanırım.

Salı 2. – Adaların birbirinden ne kadar uzak olduğunu görmekten dehşete düştüm ve kıyıyı kaçırırsam içine dalacağım korkunç boşluğu düşünüyorum. Çünkü geri dönmem imkânsız. Bunu gelecekte bilmem gerekiyor. Kanarileri terk ettiğimde, ya da eğer onları kaçırırsam, geri dönme umudum yok olacak. Kat etmem gereken en kısa mesafe altı bin kilometreden fazla. Elbette dayanabileceğimi düşünüyorum, ama ailem için ne korkunç bir endişe ve Las Palmas'a asla ulaşamayacağımı öngörenler için ne büyük bir zafer! İkna etmek istiyorsam, kanıtlamam gerekiyor. Büyük Kanarya'ya ulaşacağımı söyledim; oraya iniş yapmak istiyorum, sürüklenmek değil. Görülen ilk adalara yanaşmak benim için kolay olurdu. Nereye gitmek istediğimi kanıtlamak istiyorum. Bu, benim gibi kayıp denizciler için, belirlediği noktaya ulaşabilme yetisi açısından hayati önem taşıyor.

Öğle. – Tüm navigasyon imkanlarının herkes tarafından reddedildiği kurtarma kayığım her gün beni daha da şaşırtıyor. Yapmam gereken,

her sabah, on bir saat civarında, onu hafifçe indirmek, güneş tarafından genişletilen havanın patlamasını önlemek için. Her akşa m yeniden şişiriyorum. Neredeyse hiç su almıyorum ve huzur içinde uyuyorum. İlk geceler çok zordu. Her an bir felaket olmuş gibi uykudan irkilerek uyanıyordum, ama güven kazandım. Gündüz kayık devrilmediğine göre, gece neden devrilsin ki? Gün boyu ve gece boyunca dümen başında durmak imkânım yok. Ancak, rüzgar arka tarafta olduğunda kayığımın düz gittiğini fark ettim, dümenini sabitlesem bile, ve rüzgarın düzenliliğine güvenmeyi çok hızlı bir şekilde öğrendim. Bu nedenle, karadan uzaktayken huzur içinde uyuyabiliyorum, ama yaklaşmam gerektiğinde başıma ne gelecek? Rüzgarın karşısına geçemem; sadece “yan rüzgar” yapabilirim.

Çarşamba 3. – Tanrım, tanrım, ne oluyor? Tüm gece Las Palmas'ın ateşini bekledim, orada olmalıydım ama hiçbir şey göremiyorum. Ne yapmalıyım? Ne yapmalıyım? Sis dağılana kadar durmalı mıyım? Yoksa tam tersine, güneye doğru devam mı etmeliyim?

Öğle. Nihayet, sağımda bir uçak havalanıyor; henüz yükselmeye vakti olmadı; toprak orada, kazanacağım!

3 saat. Bitti, bu toprağa asla ulaşamayacağım. Uçağın kuzeyden havalandığını sanıyordum, şimdi kıyı belirmeye başladığında, kırk kilometre toprağı geride bıraktığımı ve inmek için sadece on kilometre kaldığını fark ediyorum. Rüzgar kuzeyden. Şiddetli bir akıntıyla güneye doğru sürükleniyorum; toprağa üç mil mesafeden geçeceğim ama asla ona ulaşamayacağım.

6 saat. Belki! Belki hâlâ bir şansım var, bir karşı akıntı sürüklenmemi telafi ediyor. Adanın güney ucu, Güney Atlantik’in sonsuzluğuna bakıyor, hâlâ solumda. Belki! ...

Bu satırları yazarak hâlâ umutlanmamda haklıydım! Saat 20 civarında, kıyıdan yüz metre uzaktayım, ama itiraf etmeliyim ki o kadar korktum ki bir an botu terk edip kıyıya yüzerek ulaşmayı düşündüm. Şimdi sorun, resiflere takılmamaktır. Balıkçılar beni fark etti ve kalabalık bir grup, çok keskin iki kayalık arasında kumda yanaşabileceğim yeri gösteriyor. Tehlike

atlattım, yanaşıyorum. Bir kauçuk botun neredeyse ters rüzgârla dokuz saat boyunca seyir yapabileceğini gösterdiği ilk kez bu. O ka dar korktum ki, şiddetle korktum ki, yürüyebilmem için birkaç saat geçmesi gerekecek. Ama sonunda, ulaşmak istediğim adaya vardım.

Sadece navigasyon yaptığımı değil, aynı zamanda hızlı bir şekilde navigasyon yaptığımı da kanıtlamıştım: Kazablanka'dan Kanaralar'a tam on bir gün (24 Ağustos'tan 3 Eylül'e) sürmüştü, bu da mükemmel bir süreydi. Gerçekten de, aynı güzergâhta Gerbault on dört gün, Le Toumelin on iki gün ve Ann Davison yirmi dokuz gün sürmüştü.

Bu navigasyon tam olarak nasıl gerçekleşmişti?

Elbette, hayatımda ilk kez kıyılardan uzakta enstrümantasyonla bir navigasyon gerçekleştirmiştim. Ancak, astronomik ölçümlerime güvenmediğim için, ayrıca bir tahmin navigasyonu da yapmıştım: her gün, pusula tarafından belirlenen yönde yaptığımı tahmin ettiğim mil sayısını not ediyordum. Bu, eğer kesinlikle sapmamışsam ideal bir rota veriyordu. Bu rotada, akıntının yönü ve kuvveti ile ilgili olarak denizcilik talimatları tarafından sağlanan bilgilere dayanarak, olası sapmam nedeniyle bir "güvenlik marjı" eklemiştim. Gerçekten de, fiziksel olarak hissetmeden hissettiğimiz bu hızlı akıntıyı unutmamak gerekiyordu. Gizlice, bu görünmez hareket, ancak Brown hareketi kadar gerçek olan bir hareket, beni güney yönüne doğru hissedilmeden sürüklüyordu ve beni adalar ile Afrika kıyısı arasında geçme riskiyle karşı karşıya bırakıyordu. Bu nedenle, her gün üç konumum vardı: hesaplanan, tah min edilen ve en kötümser olan, tüm olumsuz koşullar maksimum düzeyde etkili olsaydı bulunduğum yer. Bu noktaya dayanarak, önümde açılan tuzağa düşmemek için çalışıyordum.

« Ama Atlantik'i geçmek için yola çıkıyordunuz, adaları kaçırmanın ve hemen büyük sıçramaya başlamanın sizin için ne önemi olacaktı? » Elbette, ama büyük maceraya bu hemen kalkışı imkansız kılan üç neden vardı: öncelikle, benim on beş gün sürecek bir yolculuğa çıktığımı düşünen ailemin endişesi. İkincisi, moral olarak hedefimi kaçırmaya hazır olmadığım gerçeği; kendime belirlediğim aşamayı böylece kaçırmanın en kötü işaret olduğunu düşünürdüm. Son olarak, eğer on beş gün sonra kimse benden haber alamazsa, kamu otoriteleri büyük bir endişeye kapılır, arama çalışmaları başlatılırdı; bu çalışmalar beni bulabilir ya da bulamayabilirdi, ama eğer bulurlarsa, deneyim sona ermiş olurdu; bulamazlarsa, Kazablanka'dan ayrılışımın üzerinden yetmiş ya da seksen gün geçtikten sonra Antiller'e ulaştığımda kim bana iyi niyetle inanırdı?

haberler, kamu otoritelerini büyük bir endişe sarmış, araştırmalar başlatılmış, beni bulmuş ya da bulmamış olsalardı, ama olumluysa, deney sona ermişti; olumsuzsa, beni Kazablanka'dan ayrılışımın yetmiş ya da seksen gün sonra Antiller'e gelirken iyi niyetle kim inanırdı?

On bir gün boyunca navigasyondan sonra, toprakla buluşmuştum. Las Palmas'ın güneyinde yaklaşık on mil uzaklıkta bulunan bu küçük Castillo del Romeral köyü, bana kraliyet gibi bir karşılama yapmıştı. Gemim bildirildiğinde, sakinler her yönden koşarak gelmişti, gerçek bir kayıp denizci olduğuma inanarak ve plajda, açık renkli ve dikkat çekici giysiler giymiş, sade ve misafirperver insanlardan oluşan gerçek bir genel kurul beni bekliyordu.

Büyük Kanarya'nın kıyıları son derece kayalıdır ve eğer kumun baskın olduğu küçük bir plaja inebilseydim, yine de sağda ve solda büyük lav çıkıntılarının, yüzen lastik botumu tehdit etmeye devam edeceği gerçeği değişmezdi, hareket etmeye heveslenseydi. Her neyse, zorlukların ardından, kayığım ve çektiğim gururlu üç renkli bayrak onurdaydı. Bir anda, *Heresy,* tamamen yüklü olarak yirmi adamın güçlü omuzlarına kaldırıldı. İki nazik yerli tarafından zorla destekleniyorum. Ülkenin “şefi” Manuel, yanıma yaklaşıyor ve her zaman olduğu gibi, nereden geldiğimi soruyor: ben de ona alışıldık yanıtımı veriyorum:

– Fransa'dan, Nice'den, ardından Balyar Adaları, Tanca, Kazablanka ve Kazablanka'dan burada on bir gün.

Açıkça, bu onun anlayışını aşıyor. Etrafına bakıyor, diğerlerinin de bu inanılmaz cevabı duyup duymadığını görmek için. « Aures habent et non audient. » Tüm misafire karşı doğal kibarlıklarına rağmen, belli bir şüphecilik görüyorum. Bunun gerçek olduğunu anlamaları birkaç gün alacak. Bu arada, Manuel'de bana sahanda yumurta servis ediliyor. Orada “practicante”, yani hemşirelik diplomasına sahip ve öğretmen olan “kardeş” var. Beni ezen uyku ve yorgunluğa rağmen, akşamımı hikayemi anlatmakla geçirmek zorundayım, Fransızca “iberize” edilmiş kelimelerden oluşan tuhaf bir İspanyolca ile, ama muhataplarım bunu anlamayı başarıyor.

BÖLÜM X : TOPRAK, TUTKU, KAÇIŞ

Las Palmas'a ne zaman ve nasıl ulaşabileceğimi, varışımı teleğraflamak ve Fransız ve İspanyol yetkililerle irtibat kurmak için sormak istiyorum. Beni teskin ediyorlar; yarın beni adanın başkentine götürecek bir araba (şirin bir şekilde “Pirata” olarak adlandırılıyor) var. Manuel de bu yetkililerle iletişim kurma konusunda benim kadar hevesli. Bu rahatsız edici konudan kurtulmak ya da en azından gümrük ve polisle işleri yoluna koymak istiyor. Aynı kıyıda, yaklaşık bir ay önce bir yat kazası oldu: *Dandy,* Finlandiya'dan, Kazablanka üzerinden geliyordu. Görünüşe göre, t üm ülkelerin balıkçılarında bulunan masumiyetle, buradaki balıkçılar kıyı boyunca bulabildikleri tüm enkazları topladı: “ Hendekte olan her şey askerindir.” Bu atasözü gereği, bu şekilde birkaç eşyayı saklayabileceklerini düşündüler. İyi Manuel'in deniz kaydı ile ilgili son zamanlarda bazı ciddi sorunları var (o da), ve bunun benimle tekrar başlamasını hiç istemiyor.

Beklerken, yatağa gideceğim. Nereye? Okula. Ama nasıl? “Yedek” bir yatak yok, pansuman masasında uyumalıyım. Yay yok, ama yumuşak ve iyi gerilmiş bir yatakta da bu kadar iyi birkaç gece geçirdiğimi sanmıyorum. Toprağın biraz hareket etme eğiliminde olduğunu düşünüyorum. Deniz tutması olmak üzereyim!

4 Eylül sabahı, “Pirata” burada, beni bekliyor. Arkadaşım Manuel, ödeme yapmaktan bahsettiğimde çığlık atıyor. Son bir veda ve “Pirata” fırlıyor.

Ne kadar muhteşem bir ada burası, bu sabah bana en vahşi yüzünü gösteriyor! Çıplak ve tehditkar zirveler, içinde beyazlı kiliseleri ve düz çatılı sevimli küçük köyleri barındıran büyük lav akıntılarını domine ediyor. Taze tenli genç kızlar, sabah suyu görevini yerine getiriyorlar (çünkü su, Şanslı Adalar'ın en büyük sorunu). Kambur bedenleri ve asil duruşlarıyla, başlarında en çeşitli kaplarla, en klasik toprak çömlekten modern dalgalı sac varillere kadar, hiç çekinmeden yürüyorlar.

Muz ağaçları, adanın doğu kıyısındaki bu düzlükleri kaplıyor ve ben bu yeşil çalılarla, yaprakları düz olanlarla tanışmaya başlıyoru m; çünkü bunların yavruları onları ölüme mahkum ediyor. Her çalı bir yıl yaşıyor ve bir salkım veriyor, ardından gençlere yer açılıyor. Acımasız bir orak darbesi bu geçici varoluşa son veriyor ve annesinin koruması altındaki filiz, ne kadar kısa süreceğini henüz bilmediği aktif bir hayata başlıyor.

Bu bölgede ağaç sayısı az, çünkü su da az; sadece benim için büyüleyici olan güzel hurma ağaçları var, sıvı düzlüklerin kurak ufuklarına alışkın biri olarak.

Uzakta, çift kuleli bir katedral bana Las Palmas'ı müjdeliyor. *Denizcilik Talimatları* bana denizden görünür olan kiliseyi o kadar kesin bir şekilde tarif etmişti ki, rehberlerim onun daha önce gördüğümden emin olmuşlardı.

Las Palmas, başkent, harika bir liman olan Puerto de la Luz ile çevrilidir, Atlantik'in büyük limanlarından biridir. İşte burada, büyük bir kardiyologun kardeşi olan liman komutanıyla tanışıyorum. Gelmemi bekliyordu. *le Petit Marocain* gazetemden arkadaşlarım, birkaç gün önce *Armagnac* adlı, ilk seferini yapan büyük ticari uçakla Casa-Kanaralar yolculuğunu gerçekleştirmişlerdi. Yol boyunca beni görmeye çalıştılar, ama nafile, varışta da benimle ilgili bilgi aldılar. Buradaki herkes bu yüzden haberdardı.

Büyük atılıma girmeden önce, liman komutanına sektantımı kontrol ettirip ettiremeyeceğini soruyorum, böylece enstrü mantasyon hatalarından kaçınabilirim.

– *Memnuniyetle* [31].

Bu bazı gazetelerde şöyle yer alacak: « Navigasyon dersleri istedi. Liman komutanı, intiharına katkıda bulunmak istemediği için reddetti. » Bunu okuduktan sonra, bir mühendis bana navigasyonu öğretmeyi önerdi, böylece intiharımı önlemenin daha iyi bir yolunu gördü. Mektubunu kaybettiğim için ona teşekkür edemedim. Eğer bu satırlar gözlerine düşerse, minnettarlığımı ifade eden bir şey bulsun.

Henüz liman komutanının yanındaydım ki, konsolosluğun sekreteri beni almaya geldi; ve böylece harika bir dostluğun başlangıcı başladı. M. Farnoux'un benim için gerçekten ikinci bir baba olduğunu söylemem yeterli, beni konsoloslukta ağırladı ve ada'nın cazibesini benimle birlikte tatma fırsatı buldu. Gerçekten de Las Palmas'a yeni gelmişti ve ben de onunla birlikteydim.

Ofisinde, Las Palmas'taki Fransız kolonisinin en önemli tüccarı olan M. Barchillon kendini tanıttı. O zamanlar ayrılmaz bir üçlü haline geldik. M. Barchillon, kendini bizim akıl hocamız olarak tanımladı ve onun kardeşçe koruması altında en çeşitli çevreler bana açıldı ve ada, muazzam büyüsünü sergilemeye başladı. Bu Fransız kardeşlere, Yat Kulübü'nden muhteşem arkadaşlar da eklendi. Çoğu kulübün aksine, burası yalnızca yaklaşık %25'lik bir tembel oranıyla %75'lik bir denizci oranına sahiptir. Affedin, “hermanos”, hepinizi sayamadığım için ama sen Collachio ve sen Angelito, Capoue'nin etrafımda biriktirdiğiniz zevklerini tarif ederken sizi nasıl anmam mümkün olabilir ki, bu da ayrılma kararımı daha da zorlaştırıyor?

Fransa'ya dönmemeye, on gün kadar beklemeye, her şeyi düzeltmeye ve Fransa'da dövüşmeye geri dönmeden daha iyi koşullarda devam etmeye karar vermiştim. Konsolos bu kararı onayladı. Arkadaşlarım Barchillon ve özellikle pilot şefi Angelito, düşünmem için beni yalvararak ikna etmeye çalışıyordu:

– Denizi tanıyorum, dedi Angelito, yaptığın şey harika, gösteri min muhteşem, ama bana inan, Atlantik ortasında balık tutamayacaksın.

Zavallı Angelito, bu benim için yapılmaması gereken tek itiraz olduğunu bilmiyordun.

Denizciler, şimdi durursam, geri döndüğümde bana bunu kesinlikle söyleyeceklerdi:

– Tüm bunlar çok güzel, ama kıtasal şeridin dışında balık tutamayacaksın.

Gösterimin ikinci kısmı yapılmalıydı: çiğ balıkla hayatta kalmanın mümkün olduğunu kanıtlamıştım; şimdi ise, ortodoksların imkansız olduğunu iddia ettikleri yerlerde bile balık tutmanın mümkün olduğunu göstermem gerekiyordu.

Konsolos ve Barchillon, kararlılığımın nedenini anlamış ve bana yardım etmek için, biri nitelikleriyle, diğeri servetiyle, kendilerini sunmuşlardı. Sadece Ginette'ten "hoşça kal" diyen bir telgraf bekliyordum. O kadar gecikti ki, Fuerteventura'ya doğru uzun bir yat gezisi yapacak kadar zamanım oldu. Hiçbir şey gelmedi. Nihayet, bir sabah konsoloslukta beni bekleyen bir telgraf vardı: "Nathalie'nin mutlu doğumunu müjdeliyoruz. Tebrikler *Heresy.*"

Kızım, çağrıyı beklemeden, büyük yolculuktan önce doğmayı istemişti! Fransa'ya dönerken, toprak özlemine yeniden kapılacaktı m, çünkü çocuğumu görmeden ayrılamazdım.

Fransa'ya gitme niyetimi kulübe açıkladığımda, arkadaşlıklarıyla benim " büyük atlayışım"a karşı çıkanlar, zafer kazandıklarını düşündüler. Castillo del Romeral'dan Manuel, konsoloslukta çılgınca bir sıçrama yaptı:

– Bombard gerçekten vazgeçiyor mu?

Konsolos ona sadece belirsiz bir cevap verdi. İçlerinde hepsi şunu düşünüyordu: "Devam edeceğini söylediğinde samimi, ama ben oldukça rahatım; eşi onu durduracak ve bu deliliği yapmasına engel olacak."

Las Palmas-Paris direkt uçağındaki yerim, konsolosluk kefaleti sayesinde alındı ve 12 Eylül'de Fransa'ya uçuyorum. Kazablanka'dan geçerken, arkadaşlarımın kalabalığı beni havaalanında bekliyor.

Orly'de, sürpriz: iki gazeteci beni bekliyor. Bazı gazeteler, kızımın doğu mu nedeniyle yolculuğun sona erdiğini iddia etmeye başlıyor. İşte o anda, eşimin büyük cesaretini ve hayranlık uyandıran fedakarlığını görüyorum. O bana güveniyor, benim çalıştığımı gördü, bunun mümkün olduğunu biliyor, ulaşmayı umduğum sonuçları biliyor: hayatları, çok sayıda hayatı kurtarmak. Onu gidişimden dolayı mutlu olduğunu söylemek elbette doğru değil, ama gerekliliği anlıyor, benim gösterimimin bu yolculuğa ihtiyacı olduğunu biliyor. Beni tutmak için hiçbir şey yapmayacak.

İşte o zaman, komik ara olarak adlandırdığım şeyin devamı gerçekleşti.

Varışımın ertesi günü, iki jandarma Amiens'deki yurda kapıyı çaldı:

– Bizimle özel olarak konuşmak istiyoruz, dediler, ben geldiğimde.

–

·‥ İşte: 8.000 frank tutarında yargı masrafınız vardı, ödemediniz, ya vergi memuruna ya da hapse bizimle geleceksiniz.

– Kaç gün hapis?

– On iki. Ve bana bir tutuklama emri gösteriyorlar!

Ne yazık ki! Hapse gidecek vaktim yoktu! Bu yüzden 8.000 frankı ödüyorum, bu benim seferimin devamı için büyük bir maddi yardım.

⁂

Serbestim, burada on gün boyunca keyifli ve gevşetici zaman geçiriyoru m, oysa gazeteler şunları iddia ediyor: « Tekrar yola çıkmayacak » ve Palmer Tanca'da şunları söylüyor: « Bu mevsimde Kanaraların ötesine geçmek, bir delilik, bir intihar! » Seferim etrafında neredeyse genel bir şüphecilik var. Tek ilgi, kızımın doğumuyla ilgili. Poitiers çevresinde hasta bir arkadaşımı görmek için zaman harcıyorum ve Kazablanka üzerinden Kanaralara uçuyorum. Orada birkaç gün kalmam gerekiyor, Fas Bilimsel Balıkçılık Ofisi ile plankton hakkında konuşmak için. Ayrıca, geçeceğim bölgelerde balıkçılık imkanlarını incelemek de söz konusu.

Bir radyo alıcısı edinmeye de çalışmak istiyorum. Bir vericiye kesinlikle veda ettim, bana bir tane önerilse bile. Mantığım şöyle: öncelikle yalnızım, çünkü Jack artık bana katılmayacak ve onun için bir halef bulmaya kesinlikle kararlıyım. Bu yüzden, aynı anda bir jeneratör çalıştırmak benim için gerçekten zor, hatta imkansız olurdu. Ayrıca, en küçük bir arızayı bile tamir edemem; kötü bir bağlantı herkesin beni ölü sanmasına neden olabilir. Ailem üzerinde nasıl bir moral etkisi yarattığını görüyorsunuz! Yani bir verici yok, ama bir alıcı büyük bir yarar sağlayacaktır. Boylam, gerçekten de, dikkate alınan yerin güneş saatine ve keyfi olarak seçilen sıfır meridyenine karşılık gelen saate olan farkla verilmiştir. Şu anda uluslararası bir sıfır meridyeni seçilmiştir: bu, sıfır derece boylamda bulunan Greenwich meridyenidir. Bu meridyenle saat arasında dört dakikalık bir fark vardır. Doğuda dört dakika daha, batıda dört dakika daha az. Bu, on beş derece için bir saat eder [32].

Bir alıcı radyo, kronometreye bağımlı olmamamı sağlar: her gün saati öğrenebilir ve saatimi kontrol edebilirim, ama dayanıklı bir şeye ihtiyacım var. Ancak, fonlar düşük:

« Tanrı'ya şükür », umarım Kazablanka'da bana yardım ederler. Oysa bu karşılamayı beklemiyordum: havaalanında, beni bekleyen yaklaşık yüz kişi vardı! Orada Paris Şehri'nin renklerinde bir çiçek buketiyle güzel bir kadın bile vardı. “Mavi yaka” eski t emsilcilerinden, kurtarma konusunda uzmanlaşmış, “Navigasyon kitaplarına ihtiyacı yok, dua kitabına ihtiyacı var” dendiğinde benim savunmamı enerjik bir şekilde yapan biri de oradaydı. Bana, iki jandarma ile ilgili anekdottan rahatsız olduğunu bildirdi, *le Petit*

Faslı benim cezamı ödemek için bir bağış kampanyası başlatmıştı. İlk bağışçı, Fas'taki donanmanın komutanı Amiral Sol'du. Bağış kampanyası devam ediyordu. Nihayet, ya temiz ya da en azından düzgün bir sabıka kaydı olan bir adam olacaktım. Böylece komik ara sona eriyordu.

Yolda, tekrar suçlu!

Ve davetler yağmaya başlıyor. Beni ağırlamak isteyen eski "mavi yakalılar". Arkadaşım Pierrot (kelime oyunu yapmadan) bana dairesini bırakıyor. Balıkçılık Ofisi, beni harika bir evlat olarak karşılıyor, ve ben bir radyo aramaya başlıyorum. Bu arada, zayıflamıyorum. Akşam 11'de akşam yemeğine davet eden bazı arkadaşlarım iştahsızlığımdan şaşırıyor. Kimseyi incitmemek için, 19 saatlik ilk akşam yemeğini kabul etmek zorunda kaldığımı bilmiyorlar ve gerçekten de iştahım azalıyor. Sonunda, ufukta bir radyo. Arkadaşım Élissague ve onun diğer yarısı Frayssines, yazdığı m sırada önümde olan muhteşem bir bataryalı cihaz hediye e diyorlar. Onlar, teleskopik anteni tamamen saran su geçirmez bir naylon kılıf yaptırıyorlar. Ayrıca, organlarımdan olası yoğunlaşmayı önlemek için kullanacağım silika tuzunu nemden korumak amacıyla " kauçuktan küçük hijyenik aletler" hediye ediyorlar.

Sonunda, en yüksek onur, bir sabah Amiral'den gelen bir davetiye aldım. Beyaz giyinmiş, canlı bir adam beni karşıladı ve dostane bir tavırla, beni ciddi bir şekilde ızgaraya almaya başladı. Hedefimden, yöntemlerimden bahsetti, navigasyon hakkında zor sorular sordu, kısacası bilgi edinmeye çalıştı.

Eğer bilseydiniz, amiral, o gün bana ne kadar mutluluk verdiğinizi; uzun zamandır gerçeği öğrenmeye çalışan birini arıyordum. Bu dostane ama sıkı sorgulamanın sonunda, amiral bana şöyle dedi:

– Şimdi anladık ve size yardım edeceğiz.

Amiral, her seferinde bir yabancı bayrak, İspanyol, İngiliz veya Hollandalı ile karşılaştığımda, denizde kendimi biraz sizin sayenizde, Fransız donanmasının bir parçası olarak hissettim. Bana Atlantik için kişisel "routier"inizi verdiniz ve en önemlisi, başarıdan önce bana yazan tek denizci oldunuz: "Başaracaksınız." *Scripta manent*, amiral, bunu biliyordunuz, bana kartımı adamanızla birlikte.

Ancak gitme zamanı gelmişti. Kazablanka her geçen gün benim için daha değerli hale geliyordu ve bir zaman gelecek, ayrılış benim için bir yırtılma olacaktı. 5 Ekim'de, Las Palmas'a uçakla geri dönüyorum. Görüşmek üzere, Kazablanka!

Uçak beni Tenerife'ye bırakıyor ve oradan Las Palmas'a geri dönüyoruz. Orada, müzik, dostluk, doğa ve sporların beni tutmak için tüm çabalarını göstereceği on uzun günü bekleyecektim.

Müzik, tiyatrodaki konserlerdi; dostluk, kulüp, dost yatlar, *Maeva* ve *Nymph-Errant* benim yokluğumda gelmişti (denizin harika dostluğu: bir akşam on bir yatçının *Nymph-Errant*'ta toplandığını hatırlıyorum, dokuz ulusu temsil ediyorlardı: üç İngiliz, bir Amerikalı, bir İtalyan, bir İspanyol, bir İsviçreli, bir Danimarkalı, bir Hollandalı ve bir Fransız).

Doğa, Cruz de Tejeda'ya, Agaete'ye gitmek için muhteşem rehberler eşliğinde yapılan harika gezilerdi: Calmano ve Collachio.

Sporlar, havuzda yapılan bu canlı toplantılardı; burada İspanya'nın harika şampiyonu göz alıcı gösteriler yapıyor ve ben dinamik M. Boiteux baba tarafından iki yüz metre serbest yüzmede yeniliyordum.

« Dikkat, Alain, eğer çok uzun süre kalırsan, bir daha asla geri dönemeyeceksin! » Bu teşvik, uykusuz geçen uzun gecelerde beni kaç kez rahatsız etti. Yine de hiçbir şey yapamadım, rüzgar güneyde kalıyordu. Değişmediği sürece, yola çıkmayı denemek boşuna olacaktı. Yeni ay bana ne getirecekti?

Sonunda, 18 Ekim'de rüzgar değişti, ayrılış ertesi güne belirlendi.

BÖLÜM XI : TUZLU SU ADAMI [34]

Bu pazar 19 Ekim'de rüzgar uygun görünüyor; kuzey-kuzeydoğudan esiyor: bu, ayrılmak için sabırsızlıkla beklediğim alizeler.

Bir Fransız yatı beni limandan çekip çıkaracak. Bu ayrılışın at mosferi öyle ki, burada sadece şu anda ihtiyacım olan dostluğu bulmuyorum, aynı zamanda kalbime hitap eden bir anlayış da buluyorum. Las Palmas konsolosu M. Farnoux, bu sabah beni misa götüren kişi, beni Yat Kulübü'ne götürüyor. İlk niyeti, tugboat'a binmek, beni açık denize kadar eşlik etmek ve yalnızca orada veda etmektir. Ama ikimiz de duygulanıyoruz ve, muhtemelen daha fazla duygulanmaktan korktuğu için, birdenbire, neredeyse huysuz bir tonla bana şöyle diyor:

– Eh bien ! hayır, gelmiyorum. Sizi öpüyorum. Bu öğle burada olmayacağım, bana kızmayın.

Sanki ona kızabilirmişim gibi! Onu da öpüyorum ve ayrılık gerçekleşiyor. Boiteux'un babasıyla birlikte *Heresy*'ye doğru yola çıktım. Malzeme ve yiyecekler, daha önce konsolosluk yetkilileri tarafından kontrol edilmişti ve alıcı radyo istasyonu ile birlikte zaten yüklenmişti. Pilot şefi Angelito, son bir kontrol yapıyor ve benim sektantımın doğru noktayı verdiğini kontrol ediyor. Bu hazırlıklar sırasında etrafımızda gerçek bir kalabalık oluşmaya başlıyor. Bana kulübün bir bayrağı veriliyor, altın kitabı imzalatıyorlar, tüm arkadaşlarım orada, tanımadıklarım bile dostça. Denize açıldıktan sonra, Las Palmas limanından çıkarken beni takip eden gerçek bir bot alayının başında bulunmaktan şaşkın ve hayret içinde kaldım; iskeledeki gemilerin tüm sirenleri kalkışta çığlık atıyordu. Her boy ve şekilden yelkenliler etrafımda dönerken, beyaz yelkenleri martılara benziyordu; içindekiler bazen yanımdan geçerken şans getirmesi için haç işareti yapıyordu. Kalbimizin derinliklerinde büyük denemenin başlayacağını hissediyorduk.

Comme pour m’encourager dans mon voyage, un grand üç direkli yelkenli, le bot-école des officiers de la İspanyol donanması, se trouvait par hasard à l’endroit où j’avais décidé d’abandonner la remorque. Il me sembla que le sort en plaçant là ce témoignage des anciens temps de la navigasyon, avait voulu me donner quelque signe, m’adresser lui aussi son

elveda, çünkü bu, hayalet botların, skorbüt yolculuklarının, Medusa'nın kayıp denizcilerinin, denizde yiyecek bulamayanların ve denizin " *insan yiyici*[35] " olduğu, üzerine kapandığı son temsilcilerinden biriydi. Römorku bırakır bırakmaz, okul gemisinin bayrağının yavaşça selam durduğunu gördüm: tüm öğrenci subaylar, geçerken şapka çıkardılar. Dünyanın dört bir yanındaki tüm donanmalarda ölüleri böyle selamladıklarını düşündüm, istemeden. Ama ben yelkenimi çekmek için hayatı tanıklık etmekteydim. Beni, selam durarak dönen bu hafif yelkenlilerin arasına sürükledi; kim bayrağıyla, kim büyük yelkeniyle, ve kısa süre sonra uzaklaştılar.

Artık sadece okul gemisini görebiliyordum ve denizde yalnız olduğumu düşünüyordum, en son selamı aldım, en görkemli olanı: ortadakiler üç büyük yelkeni topladı ve rüzgar ve yelkenin gürültüsüyle yeniden bıraktı. Bu, benim için bir kırbaç darbesi gibi oldu, sanki başarıma selam duruluyordu, gidişime değil.

⁂

Akşam son derece sakindi, rüzgar kuzey-kuzeydoğudan esiyordu ve kayık düzenli olarak üç deniz mili ortalama hızlayarım [36] Büyük Kanarya'nın güneyine doğru ilerliyordu. Planlarım şunlardı: önce güney-güneydoğuya inmek, sonra doğrudan batıya yönelmek. Tam olarak 28° kuzey enleminde ve 15° batı boylamında bulunuyordum. Yaklaşık 60° batı boylamına ve kuzeyde 12° ile 18° arasında bir yere gitmem gerekiyordu. Hemen tam batıya yönelmemeye karar verdim, çünkü Sargasso Denizi, Pot au Noir ile birlikte, kaçmam gereken en korkutucu tuzaklardı.

Kuzeyde almam gereken yolun üzerinde, kuzey ekvator akıntısı ve Gulf Stream, onlarla birlikte, on beş bin kilometrelik bir çevrede, kökeni her zaman gizemli kalmış devasa alg kütlelerini karıştıran dev bir girdap oluşturuyor: Sargasso Denizi, içinde yaşamın tamamen yok olduğu bir yer. Hiç kimsenin burada yenilebilir bir balık avladığı iddia edilmez. Yine de bu bölge navigasyon için en tehlikeli olanlardan biri olmaya devam ediyor çünkü gerçek bir tuzak, alglerin sizi ağlardan daha güvenli bir şekilde sarıp sarmaladığı bir tür bitkisel ağ oluşturuyor. Bu nedenle, de niz kuzeyde korkutucuydu. Güneyde ise rüzgarlar öyle değildi.

pas moins, car s’y trouvait Kara Kutu. Les deux alizeler aussi puissants l’un que l’autre, l’un venant de l’est, Portekiz, l’autre du sud-est, Kongo, se précipitent, se livrent une gigantesque lutte d’ influence dans ce no man’s land d’averses violentes, de tourbillons imprévisibles, de calmes inquiétants, véritable État tampon entre kuzey yarımküre et güney yarımküre.

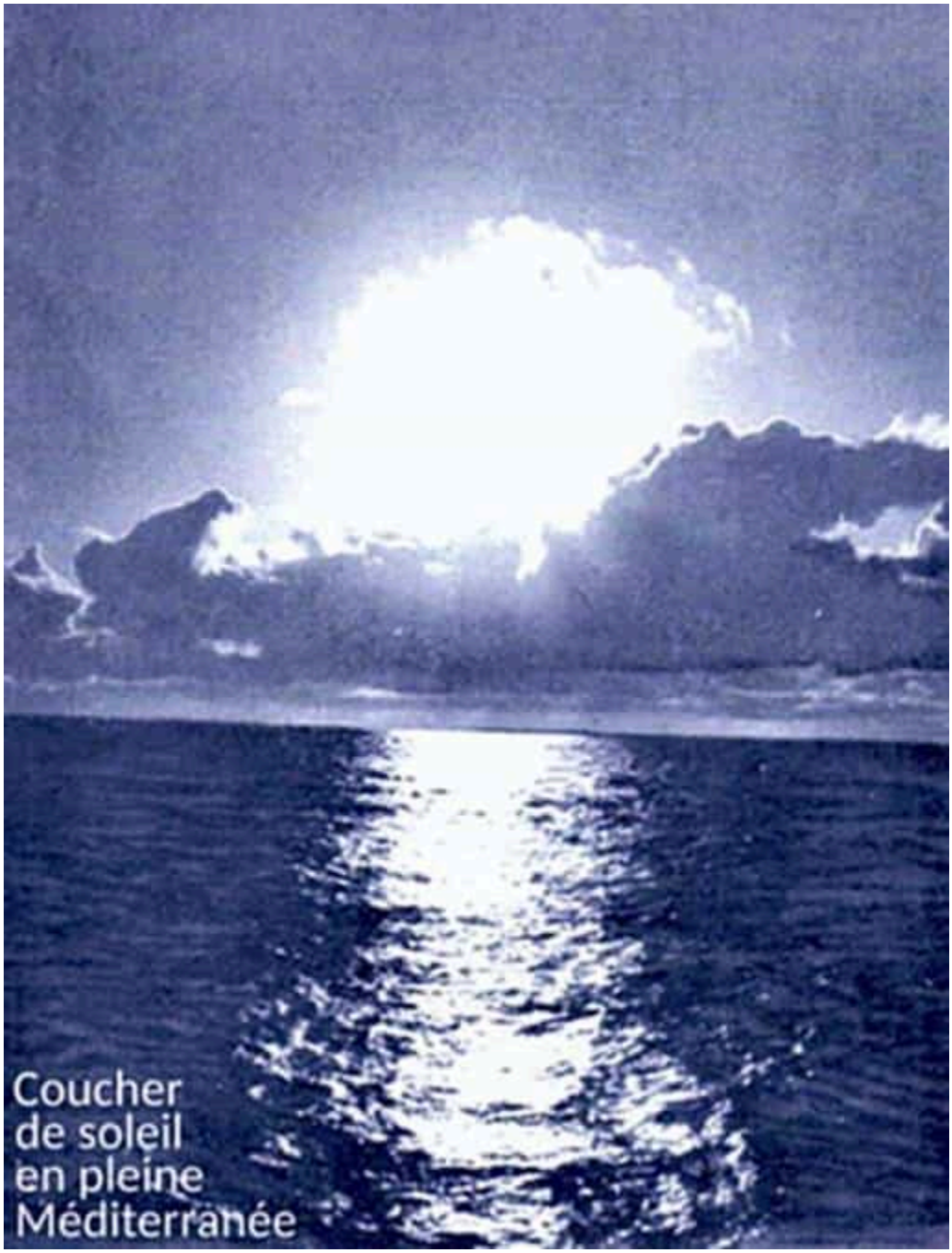

Le voilier école de la marine espagnole, saluant le départ d'Alain Bombard des Canaries en capelant ses huniers

Bu unsurlardaki anarşist şiddet Mermoz için ölümcül olabilirdi ve eğer bu duruma yakalansaydım, kurtulamayacağımı biliyordum. Sağımda bir akıntı girdabı, solumda bir rüzgar girdabı vardı.

Ne yazık ki! Başlangıçta sahip olduğum iyi rüzgar uzun sürmeyecekti: akşam saatlerinde beni terk etti; işe yaramaz yelkenime bakarken, sakin havanın ne kadar süreceğini merak ettim, ama bunu tahmin etmemi sağlayacak hiçbir şey yoktu; yavaş ve yenilmez bir şekilde, akıntı *Heresy*'yi güneye doğru itiyordu. Direğe, birçok geminin Büyük Kanaralar ile Fuerteventura arasında seyrettiğini görmek için beni işaretleyecek şekilde bir fener bağlıydı. Kürekle yönlendirilmiş, çadır bezi boynuma kadar çekilmiş, başım kurtarma yeleklerinin üzerine yerleştirilmiş olarak, saat sekiz buçuk civarında uykuya daldım. Rüzgarsız, *Heresy* yavaşça sürükleniyordu. Hava serindi ve gece çok aydınlıktı.

Ertesi gün ve ondan sonraki gün, rüzgar hâlâ çıkmamıştı ve ben tam olarak geldiğim gün, sisin adayı benden sakladığı pozisyonda kalıyordum. Tamamen izoleydim ve sağda bir ada, solda başka bir ada olduğunu sadece biliyordum, ama hiçbirini göremiyordum. Atlantik'in ortasına ulaştığımda, gece ışık yakmamın gereksiz olacağı anı sabırsızlıkla düşünüyordum, çünkü hiçbir gemi yoluma çıkmayacaktı.

Pazartesi günü etrafımda yaşamın ilk belirtileri belirmeye başladı. Ne yazık ki, bunlar hâlâ sadece, sanki bana rehberlik edercesine, teknenin önünde yüzen küçük balıklardı. Onları yakalamak zordu ve zaten beni pek de doyurmazlardı.

Sakinliğin uzayacağından korkmaya başlamıştım ki, öğleden sonra rüzgar çıktı ve nihayet 21o'ya doğru yönelmemi sağladı. Bu yönde yaklaşık on gün boyunca devam edeceğim ve Yeşil Burun Adaları'nın batısında yüz mil kadar yol alarak, oradan doğrudan Antiller'e gidebileceğim. O gün, günlükme şunları yazdım:

« Ahlaki mükemmel, ama güneş sıcak. Çok susadım, biraz deniz suyu içtim, çünkü balık yüz vermiyor; yakalayabildiğim her şey a ncak bir buçuk kilo kadar, bu da tamamen yetersiz bir su miktarı.

Ama sonuçta bu iş görecek. Su, Akdeniz'deki suya kıyasla pek tuzlu gelmiyor. »

O gece, deneyimim gerçek yüzüyle ortaya çıktı; Akdeniz'in, gemilerle dolup taşan, medenileşmiş bir göl olan bu deneme alanına kıyasla tamamen yeni bir gündü. Şimdi, ölçüsüz, karşılaşmasız Okyanus'a giriyordum; bu okyanus gerçekten de girişimimi yargılayacaktı. Başından beri, bu korkunç orantısızlığı hissetmemi sağlayan her şey vardı.

Alizeler giderek daha da güçlendi. Kısa süre içinde fırtına çıktı. Beni, bazen zirvelerinde, bazen de kıvrımlarında taşıyan dalgalar, sırayla beni rüzgardan koruyor veya maruz bırakıyordu. Etrafımda dalgalar kırılıyordu. Eğer bir sıvı kütlesinin kırılma noktasının tam altında bulunsaydım, ne olacaktı?

İnsansız ama kayığımın istikrarına güvenerek uyudum, rüyasız bir gece umarak. Bu bir kabus gecesi oldu. Suyun etrafımda yükseldiğini, her yeri kapladığını düşündüm. Kendimi çırpınırken buldum. Altımda hâlâ bir bot var mıydı? İçinde miydim? Dışında mıydım? Yüzüyorum. Daha hızlı yüzüyorum. Korkudan ölüyorum, uyanıyorum, *Heresy* tamamen suya batmış. Üzerimize tam olarak bir dalga geldiğini fark ediyorum. Her ne olursa olsun, suyu boşaltmalıyız. Sadece kauçuk şişmeler hâlâ yüzüyor ve etrafında, tek bir deniz var; *Heresy* sarsılmaz bir şekilde yoluna deva m ediyor, bir enkaza benziyor. Ama pes etme hakkım yok, moralimi bozmak için zamanım yok. Neredeyse içgüdüsel olarak, önce iki elimle, sonra şapkamla suyu boşaltmaya başladım: bu imkansız iş için absürt bir alet. En büyük dalgalar arasında yeterince hızlı suyu boşaltmak gerekiyordu ki *Heresy*, hafifleyerek, yeterince ortaya çıksın. Gerçek bir boşaltma aleti ile bile, zaten yıpratıcı bir tempoyu sürdürmem gerekiyordu: bize ulaşan her önemli dalga, arka panelde büyük bir darbe yaratıyor ve hemen ardından, okyanus yeniden üzerimize çöküyordu; bu, önceki on dakikalık veya çeyrek saatlik çabayı gereksiz, gülünç, umutsuz hale getiriyordu. Donmuş halde, nasıl iki saat böyle dayanabildiğimi anlamakta zorlanıyorum çünkü kayığı nihayet suya geri döndürmek için iki saatlik bir çalışmaya ihtiyacım oldu. Kayıp denizci, her zaman denizden daha inatçı ol: kazanacaksın.

Kurtulmuştum ama su her şeyi ıslatmıştı ve güneş her şeyi kurutunca, *Heresy* ince bir tuz tabakasıyla kaplanma riski taşıyordu, bu tabaka her akşam gece nemiyle tekrar ıslatılacaktı. Kayık gerçek bir tuz bataklığı haline gelmişti. Alınan malzeme su geçirmez çantalarda bulunuyordu, özellikle radyo etkilenmemişti. Maçalar ise ıslanmıştı. Onları etrafıma serip güneşte kurutmaya çalışıyorum. Bunun ne olacağını bilmiyorum ama her şeyi denemek her zaman gerekir. Şans eseri, yaklaşık yüz kutum var çünkü şimdi bir kibritin alev alması için bir bütün kutuya ihtiyacım olacak.

Hala toprağı görüyorum; bunun son kez olduğunu düşünüyoru m. Her halükarda, artık *Heresy*'nin asla geri dönmeyeceğinden emindim. Beklediğim gibi davrandı, bir aquaplane gibi, dalganın zirvesinde kayarak direncini göstermeden kaydı. En azından, botun diğer tarafa sağlam bir şekilde ulaşma şansı oldukça yüksekti.

Ertesi gece, böyle bir talihsizlik tekrar yaşanmasın diye korkarak ve rüzgarın arttığını görünce, yelkeni indirdim; kayığın içine dalga girmesin diye yüzer çapa attım, böylece ön kısmı dalgaya maruz kaldı. Ama iyi bir hız kaybetmek ne yazık. Henüz hiçbir balık tutmadım, ama etrafımda konsantrik daireler, hayvanların toplandığını kanıtlar gibi görünüyor. Beklediğim gibi, iki gün içinde balık yakalayacağım.

Perşembe 23'ünde, günlüğümde hiçbir şey yazmadım, çünkü zamanım yoktu, tüm gün dikiş işleriyle meşguldüm. Rüzgar doğru yönde yükselmişti; beni Antiller'e götürmesi gereken kuzeydoğu alizeleri tam da buydu. Kısmet, bilindiği gibi, ironiktir; rüzgar yeni yeni yerleşirken, en geniş yerinde yırtılan o sadık yelken, beni Monako'dan Kanaralar'a götüren yelken, onu mümkün olan en uzun süre kullanmaya karar vermiştim, artık işlevini yitirdiği gün sahip olduğum yeni yelkenle değiştirmekten başka çarem yoktu. Ama ne yazık ki, bu kadar erken olacağını düşünmemiştim. Bu yüzden yüzer çapa atıyorum, yelkeni indiriyorum ve yenisini direğe bağlıyorum. Yarım saat sonra, şiddetli bir rüzgar onu bir uçurtma gibi koparıyor, bir kanat hareketiyle; onu gönderirken ve daha ileride düşerken görüyorum.

flots. O onu tutan tüm halatları, dinlemesini ve direğini de dahil olmak üzere, yanında koparmıştı.

Bu yüzden eski yırtık yelkenime başvurmak zorundayım ve gönülsüz bir şekilde onu dikmeye başlıyorum. Malzemem, sıradan bir siyah ip bobini ve yine sıradan iğnelerden ibaret; bu yüzden her bir dikişi, gündelik hayatta olduğu gibi, tekrar tekrar dikmek zorundayım. Tüm çalışmamı önümde seremem, çünkü yerim yok. Yırtığı yavaş yavaş kapatmam gerekiyor, tıpkı dalgayı aştığım gibi, zamanla da aşacağım. Akşam, işim zar zor bitiyor; çok yorgunum ve çalışmamı fazla zorlamak istemiyorum, çünkü sonuçta elimde kalan son yelken bu ve onun benden koparılmasını istemiyorum, yüzer çapa ile uyuyorum; bazen değerli saatleri kaybetmeyi de bilmek gerekiyor.

Seyahatin geri kalanında, önümde bu yelkeni ve onu geçerek giden bir kumaş parçasını görmekten biraz korkacağım, bu da bir yaraya benziyor ve yeniden açılma tehdidi taşıyor, ama en çok bu korkudan korkuyorum, çünkü denizin yorgunluğunun insanı batıl inançlı hale getirdiğini ve batıl inancın zayıf ve korkak yaptığını biliyorum. İşte burada, kesinlikle unsurlara karşı vermem gereken mücadele kadar hayati bir uzun moral mücadelesinin başlangıcıdır. Her şey kötü gittiğinde bunu düşünmediğimi, ama her iyileşme sonrasında korkularımın yeniden başladığını fark ettim. O zaman malzemem hakkında kendime sorular soruyordum. Sonuna kadar dayanacak mı? Belki de endişem, o gece boyunca dondurucu soğukta kalmış olmamdan kaynaklanıyordu. Islak bir şekilde titremeye başladım, cildim tuzla kaplanmıştı. Hiç bu kadar güneşi sevmedim; doğuşunu gözlüyor, ondan medet umuyordum, benim kurtarıcım olacağını düşünüyordum. Onu kötü tanımak ya da daha sonra göreceğimiz gibi, hain dostların varlığını unut maktı.

O zamana kadar çok az ilerlemiştim ve daha da önemlisi, ne kadar mil ilerlediğimi bilmiyordum. İşte bu, boylamımı belirlemekteki hesap hatalarımın başlangıcı olacak; bu hatalar başıma dert açabilirdi; bunu daha sonra tekrar ele alacağım. Gerçek şu ki, güçlü alizeler bölgesindeyim, burada doğuyor, genç, dinç ve hala ilkel bir şiddetle esiyor. Ancak daha sonra sakinleşecek ve daha geniş bir alana yayıldığında, gücü de o kadar azalacak.

Şu anda dalgalar yüksek ve üstleri beyaz; deniz, korkunç bir çocuk gibi dişlerini gösteriyor. Tıpkı çocuklara olduğu gibi, korkumu gizliyorum ve yamalı yelkenimi yükseltiyorum. Hızlanır hızlanmaz balık avı başlıyor: etrafımda büyük yeşil ve mavi lekeler belirmeye başladı. Bunlar, başlangıçta pek yaklaşmayan ve yalnızca temkinle ortaya çıkan balıklardır. Gerçekten de, ilk hareketimde hızla uzaklaşıyorlar, dalıyorlar ve suyun derinliklerinde kayboluyorlar. Ancak balık tutmayı başarmalıyım. 24 Ekim günü boyunca, bıçağı mın ucunu yavaşça, kırmadan, düz küreğim üzerinde bir örs gibi bükmeye çalışıyorum. Sonra bıçağımın sapını küreğin ucu üzerine bir ip ile sabitliyorum, böylece yeterince yaklaşan ilk balığı zıpkınla maya çalışıyorum. Gemide her şey ip olarak kullanılabilir; bir kravat, bağcıklar, bir kemer, ipler... Bir kayıp denizcinin her zaman bunlardan birine sahip olacağına inanıyorum. "*acil balık avlama kiti* [37]." kullanmamaya kararlıydım çünkü çoğu durumda, bu çantanın bile kayıp denizcilere yetersiz kalacağını biliyordum. Kendi imkanlarımla balık tutmam gerekiyordu. Bu çalışma sırasında, büyük bir şaşkınlıkla, başımın üzerinde birkaç kuşun hala geçtiğini görüyorum. Karada olduğumda kuş kalmayacak diye düşünmüştüm. Yine bir karasal önyargı. Hiçbir günü kuşları görmeden geçirmedim. Özellikle bir kuş, bana yapışmış gibiydi: yolculuğumun her günü, varışımın öncesinde, saat dört civarında gelip *Heresy*'nin üzerinde birkaç daire çiziyordu.

Ama beni en çok balıklar ilgilendiriyordu.

25 Ekim Cumartesi günü, birçok balığı dokunup yaraladıktan ve onları şanssız kancamın ucunda kıvranırken görüp nihayet bir şeyler yiyebilme umudunu taşıdıktan sonra, sudan ilk doradeyi çıkardım. Kurtulmuştum: hem yiyeceğim, hem içeceğim, hem yemim hem de kancalarım vardı; çünkü kanca şeklindeki operkulumun arkasında, zaten tarih öncesi insanların mezarlarında bulunan harika bir doğal kanca vardı ve ben onun kullanımını yeniden icat ediyordum.

Benim ilk satırım yazılmıştı. Artık her gün bolca içecek ve yiyecek bulacaktım; bir daha asla açlık ve susuzluk ne demek olduğunu bilmeyecektim. Kayıp denizci olarak durumumda en çok bu, en heretik olanıydı.

⁂

İlk günlerde, denizde henüz tamamen yalnız değildim. Kanarilere doğru yönelen büyük botlar yanımdan geçiyordu; ancak hiçbiri ilgilenmedi. Beni görüp görmediklerini asla bilemeyeceğim, ama bir kayıp denizcinin fark edilmesi oldukça zor olmalı. Bunun bir kez daha kanıtını yaşadım. Öte yandan, balıklar artık *Heresy* etrafında toplanmıştı ve beni bırakmamaları gerekiyordu. Balıkçılar ve uzmanlar, ayrılmadan önce kesin olarak şunları bildirmişti: " Adalardan ayrıldığınızda, artık hiçbir şey tutamayacaksınız." Oysa, yeşil ve mavi lekeler, artık tanıdık hale gelen büyük balık silüetleri haline gelmişti ve kayığın etrafında cirit atıyorlardı. Tüm yolculuk boyunca, her sabah onların varlığını, arkadaşlarımınki gibi, arayarak bu çok renkli sırtlarla tanışacaktım. Ara sıra, bir patlama gibi bir ses başımı döndürüyordu, tam zamanında bir bedenin suya düşen gümüşi parıltısını görmek için.

Rüzgar şimdi düzenli bir şekilde esiyordu. Artık kaçmam gereken adalar kalmadığı için, yelkenimi gündüz gece açık bırakıyordum; beni iten nefese çok daha itaatkâr hale gelmiştim ve rüzgarın arkasında tam rüzgarla seyrederken, yavaşça beni geçen dalgaların önünde hızla ilerliyordum. Hız, bisikletçiye dengesini sağlarken, bu dalgalar bana güven veriyordu; çünkü durduğumda dalga arka panelime sert bir şekilde çarpıyor ve beni suyla doldurarak kırılıyordu. O zaman, 'malzeme kaygısı' olarak adlandırılabilecek bir duyguya kapıldım; malzeme kaygısı ve malzemenin dayanamayacağı korkusu, özellikle yaralı yelkenim için. Günlüğüme yazıyorum:

« Yola çıkmadan önce en zor şeyin içmek ve yemek olduğunu düşünmüştüm, ama hayır: bu 'malzeme kaygısı' ve nem kaygısı, hiç de az korkunç değil. En azından sahip olduğum ıslak giysilerle örtünmem gerekiyor, aksi takdirde beni öldürecek olan soğuk. »

Ve ben, bu günden itibaren, bir sonuç olarak not ediyorum:

« Kayıp denizci, ıslak olsa bile giysilerini çıkarmamalıdır. »

Yola çıktıktan sonraki gün ıslak olduğumda, giysilerin, hatta nemli olanların bile, vücudun sıcaklığını koruduğunu fark ettim. Normal bir şekilde, bir kayıp denizci gibi, bir pantolon, bir gömlek, bir kazak ve bir ceket giymiştim.

Deneyimden ders almıştım, bu yüzden en sıcak elbiseleri, en kalın yün çorapları ve en su geçirmez ayakkabıları giyerek denize giren Boulogne'daki midye ve karides avcılarının kıyafetleriyle artık dalga geçmiyordum.

⁂

26 Ekim Pazar günü, günlükme şunları yazıyorum:

« Boylamımı belirlemekte zorlanıyorum. Zirve saatinin yeterli olması gerekir. »

Bu soru ciddidir: prensip, öğle vakti güneşin ufuk üzerindeki yüksekliğinin enlemi vermesi gerektiğiydi, öğle vaktinin saatinin değişmesi ise boylamı vermeliydi. Oysa ben 15°'den yola çıkmıştım; bu nedenle öğle vakti güneşi normalde eğrisinin zirvesinde (saatime göre öğleden sonra 1'de) bulmam gerekiyordu. Gerçekte, güneşi öğle çeyrek geçe eğrisinin zirvesinde buldum. Bu nedenle yaklaşık 45 dakikalık bir düzeltme yapmam gerektiğini düşündüm. Bu hesaplamanın bana yaptırdığı hatayı daha sonra göreceğiz.

O gün cebimde, üç hafta sonra Kanariler'den ayrılacak olan *Nymphe-Errante* yatının kaptanı John Staniland'dan bir not buldum. Bu, ayrılmadan önce bana verdiği ve bir adaya, Antiller takımadalarından birine ulaştığımda hemen telgraf çekmemi istediği adresiydi: « John Staniland, care of King Harbour master Bridgetown Barbados » ve eklemişti: « *To await arrival of british yacht* », bu da kurnazca şunu ifade ediyordu: « Bizden önce varacaksın.. » Elbette ki benimden çok önce varacağını biliyordu, ama nihayetinde bana kanıtlamak, bana karşı tarafa ilk ulaşacağımı düşündürmek istiyor du.

Ancak, yazarken oldukça iyimserdim: « Eğer düşündüğüm noktada olsaydım, çarşamba günü 21ème derece kuzeye ulaşmış olurdum ve perşembe günü daha batıya gitmek için yön değiştirecek, ardından yedi yüz mil için on gün geçirecektim; oysa, geriye bin sekiz yüz mil kaldı, aynı hızda yirmi beş gün. Ancak, fazla iyimser olmayalım. »

Ama umut her zaman mümkündür ve umut içimde canlıydı, sonuna kadar da öyle kalacak. Sanki sadece bir gün önce gitmişim gibi hissediyordum. Oysa denizde sekiz gündür bulunuyordum. Benden sıkılıp sıkılmadığımı sıkça sordular. Denizle sıkılmak mümkün değildir. Bu macera, hayatımda mutlak bir kesinti olmuştu. Her ne kadar her gün son derece uzun görünse de,

zaman artık sayılmazdı, çünkü tüm referans noktalarımı kaybetmiştim: randevu saatleri, belirli bir anda yapılacak işler; ve günler, bunun farkında olmadan geçip gidiyordu. Ancak daha sonra, bu yaşam normal yaşamım haline geldiğinde, zaman tekrar ağırlaşmaya ve uzun gelmeye başlayacaktı, çünkü günleri tam olarak benzer diğer günlerle karşılaştırabilecektim.

⁂

İkinci hafta, bana biraz hüzün veren bir bayram günüyle başladı. Doğum günümdeydim. Barbados'a geldikten sonra, bana yaşımı sorduklarında, "Denizde yirmi sekiz yaşına girdim" diye cevap vermeyi alışkanlık haline getirmiştim.

Ancak, kader cömert davranmalı ve o gün bana bayram hediye mi sunmalıydı. Bir ip parçasıyla bağlı olan kanca, botun arkasında sürüklenirken, aniden İngilizlerin *shearwater* adını verdiği ve henüz Fransızca ismini bulamadığım büyük bir kuş yemle, başsız bir uçan balıkla üzerine saldırdı. Onu kenara çekiyorum, gagasının kauçuk silindirlere zarar verebileceğinden biraz endişeliyim. Neyse ki, bordaya geldiğinde, şiddetli bir deniz tutması geçiriyor, kusuyor ve botumu dışkılarıyla kirletiyor. Savaş dışı kalmıştı ve, isteksiz olmama rağmen, onun boynunu kırıyorum.

Hayır, bu benim hayatımda çiğ bir kuş yediğim ilk kezdi, ama sonuçta çiğ kıyma yiyoruz, neden bir kuş yemeyelim ki?

Deniz kuşu avlayanlara şiddetle tavsiye ederim ki, kuşu tüylerinden arındırmasınlar, bunun yerine derisini soysunlar, çünkü derisi son derece yağ açısından zengindir. Kuşumu iki parçaya böldüm; birini bugün için, diğerini ise güneşte kurutmak üzere bıraktım.

Ama sonunda balık tadı olmayan bir şey yiyebileceğimi düşünmemeliydim. Bu konuda korkunç bir hayal kırıklığına uğradı m. Et mükemmel olsa da, “deniz ürünü” tadı vardı.

Gece boyunca, şiddetli bir duygu yaşadım: çadırın üzerinde, garip bir ışık gördüm. Öncelikle ateş olduğunu düşündüm. Aslında, etrafında çok güçlü fosforesanslar yayan kuşumdu.

Bu garip ışığın, yelkenin üzerine yansıyarak ona hayaletimsi bir görünüm kazandırdığı noktaya kadar.

28 Ekim'de, sonrasında büyük bir öneme sahip olacak bir olay gerçekleşti ve o an bunun farkına varmadım. Kolumdaki otomatik olarak sarılan saatimin kayışını kırdım. Onu, cebimdeki kazakla sabitledim, böylece yine sarılacağını düşündüm, ama kayık içinde yapabileceğim hareketler yeterli değildi. Kısa süre sonra durdu ve onu yeniden sarılmak için çok geç oldu. Batıya, yani ulaşmak istediğim adaların yönüne göre kesin olarak nerede bulunduğumu bilmek imkânsız hale gelmişti. Bu olay, rastgele yaşamanın, istediğim gibi davranmanın, yapılacak işi önceden bilmememin bana ne kadar ağır gelmeye başladığını ortaya çıkardı. Hemen bir program oluşturmayı kararlaştırdım. Bence, insanın eylemlerinin kontrolünü elinde tutması ve olayların onu yönlendirmemesi son derece önemlidir.

Öncelikle, denizin sürekli ve tek varlığıyla bağımı koparmak için " köylü" bir yaşam sürmeye karar verdim, yani güneşle birlikte kalkıp güneşle birlikte yatmayı seçtim.

Sabahın erken saatlerinde, gece boyunca bu tuzağı görmeden yelkenime çarpan ve çadırın yüzeyine düşen uçan balıkları topluyorum. Üçüncü günden itibaren her sabah ortalama beş ila on beş balık yakaladım. Küçük öğle yemeğim için en güzel iki balığı seçiyorum. Ardından, günlük yiyeceğimi elde etmek için yaklaşık bir saat balık tutuyorum. Sonrasında, yiyeceğimi iki parçaya ayırıyorum; biri öğle yemeği, diğeri akşam yemeği için. Neden yemek saatlerimi değiştirmedim? Neden karada olduğu gibi sabah, öğle ve akşam yemek için bekleyeyim? Çünkü beslenme şeklimi zaten değiştirmiş olduğum için, midedeki çalışma saatlerini değiştirmekle yeni bir kargaşaya neden olmanın gereksiz olduğunu düşündüm. Mide, ye mek saatlerinde mide asidi salgılamaya alışkındır, böylece yiyecekleri sindirmeye hazır olur. Bu nedenle, ona ek bir iş yükü vermek gereksizdi.

Balık avından sonra botumun sistematik muayene saati geliyor; en ufak bir sürtünme benim için fatal olabilir; bir kitabın sırtı, bir

küçük tahta, hatta radyo bile, her zaman aynı noktada sürtünerek kauçuğu delip geçmek için birkaç gün içinde etkisini gösterir. *L'Hérétique* sergisini Paris'te, Deniz Müzesi'nde görecek olanlar, tüm önlemlerime rağmen, sırtımın dayandığı yerde sağ tarafta bir aşınma yüzeyinin görünür olduğunu görecekler. Kırk sekiz saat sonunda, sırtımı duvara yaslamanın tek başına boyayı silip süpürdüğünü görmekten dehşete kapıldım. Bu nedenle, onunla benim arama bir şey koymam gerekiyordu ki sürtünmeyi ortadan kaldırsın; çünkü boyadan sonra, kumaşın yapısı da gidecekti ve o zaman su geçirmezlik elveda derdi. O anda botu muayene ediyorum, kulaklarımı duvarların boyunca yapıştırarak, nerede bir sürtünme olabileceğini anlamak için, tam olarak bir kalbi muayene eder gibi "nefes" olup olmadığını anlamaya çalışıyorum. Bu nedenle, botumun "nefeslerini" muayene ediyordum, böylece hangi noktada bana ölümcül olabilecek bir sürtünmenin olabileceğini arıyordum. Bir akciğer gibi, hava ile dolu boudin bana sesleri bir ses kütlesi aracılığıyla iletiyordu; en ufak bir ıslık, herhangi bir sızıntıyı tespit etmem için yeterli olurdu. Ayrıca şu önlemi de alıyordum: ne olursa olsun, botum tüm yüzeyinde düzenli bir şekilde inmezdi; bu yüzden gece su geçirmez bölmeleri kapatıyorum, gündüz ise genellikle açıktı; ertesi sabah açtığımda, eğer kasalardan biri basınç kaybına uğramışsa, basınç farklı bölmeler arası nda yeniden sağlandığında bir ıslık duyulurdu. Bu fenomen asla gerçekleşmedi, Tanrı'ya şükür. Bu muayene, bu palpasyon ve bu auskültasyon, bana birkaç kez felaketten kurtardı. Benzer bir dikkat, tüm kayıp denizciler için bir zorunluluk olmalıdır.

Ardından kaslarımın ve eklemlerimin esnekliğini korumaya yardımcı olmak için yarım saatlik bir jimnastik yapıyorum. Sonunda, skorbütle mücadele için gerekli olan iki çay kaşığı planktonun avlanması geliyor; bu da bana on dakikadan yirmi dakikaya kadar zaman alıyordu. Ancak denize atılan her ağ bir engel olduğundan, bu ikilemle karşı karşıya kalıyordum: ya az plankton toplayıp hızlı gitmek ya da çok plankton alıp beslenmek ama ilerlememek. Bu nedenle, balık bol olduğu sürece planktonu sadece ilaç (C Vitamini) olarak almayı kararlaştırdım.

Öğle saatinde noktanın zamanı geliyor. Tatmin edici bir sonuç elde etmek için, yarım saat önce birkaç ölçüm yapıyorum çünkü botum her zaman çok sallanıyor. Yavaş yavaş, güneş yükselirken açının ilerlemesi sıfıra düşüyor; o anda, güneş meridyen üzerindedir.

Vague déferlante (extrait du film pris par Alain Bombard)
Au premier plan, l'avant de l'Hérétique

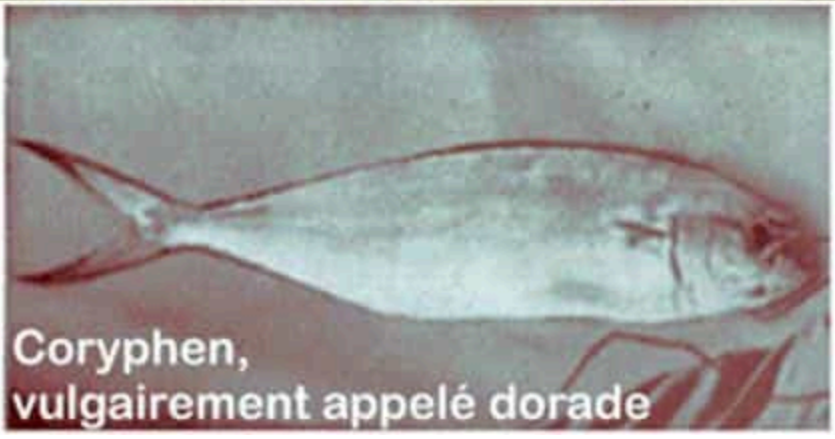

Coryphen,
vulgairement appelé dorade

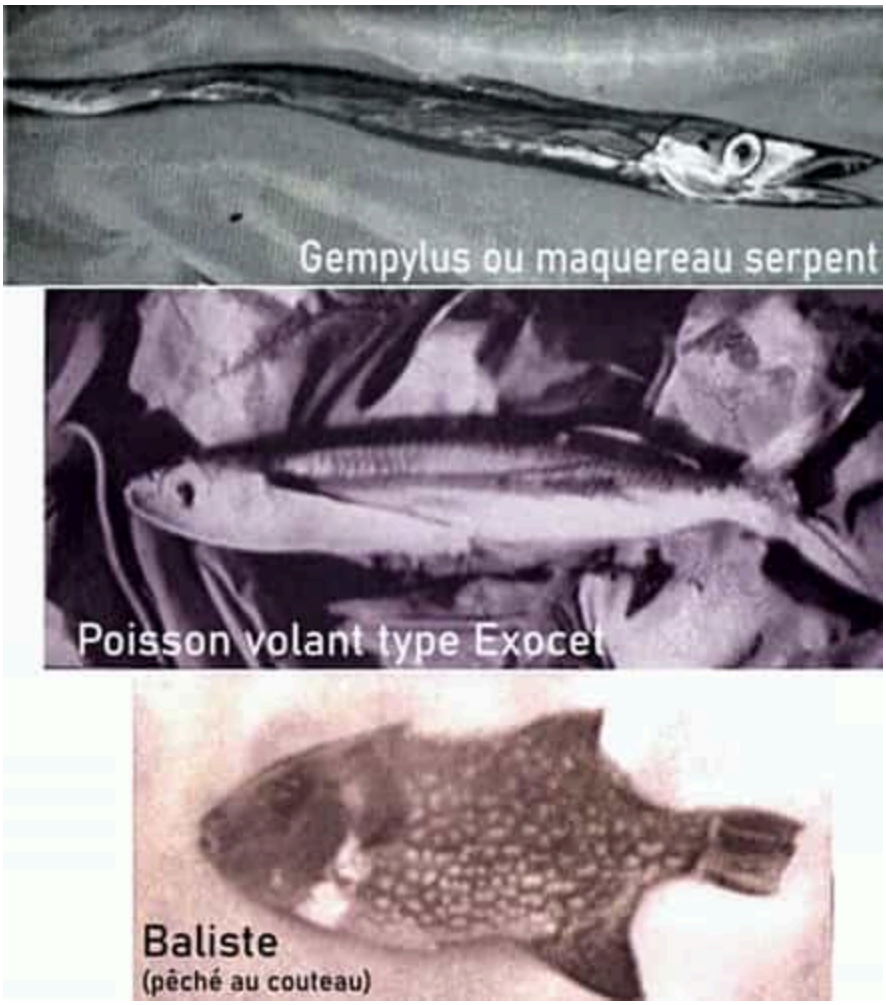

Malgré les terribles difficultés dues à mon peu d'élévation au-dessus de l'ufuk, je deviens rapidement habile à ce petit sport ; le grand danger était de prendre la crête d'une dalga pour l'ufuk réel. Les dalgalar étaient extrêmement fortes mais régulières car nulle kıyı voisine ne les modifiait ; j'avais découvert leur periyodiklik ve savais qu'au bout de la sixième ou septième, j'allais me trouver sur une haute crête d'où je dominerais l'ufuk ; je les comptais donc, sans les regarder, l'œil à l'oculaire du sektant et à la septième, je "jetais le coup d'œil." Il fallait à ce moment-là faire coïncider rapidement le bord inférieur du güneş avec l'ufuk, en imprimant un dairesel hareket au sektant pour que le güneş fût exactement sur la tangente. Si mes enlemler au départ étaient affectées d'une erreur d'une dizaine de milya, après une semaine environ, elles atteignaient la kesinlik d'un milya.

Öğle, günün en uzun ve en zorlayıcı anıdır, güneşin acımasızlığından kaçınmanın hiçbir yolu olmayan zor saatlerdir. Bunları tıbbi ve entelektüel çalışmalara adıyorum. Saat 2'de, tam tıbbi gözlem: kan basıncı, sıcaklık, cilt durumu, tüy durumu[39], mukoza durumu, su sıcaklığı, atmosfer sıcaklığı, atmosfer durumu, meteorolojik gözlemler. Sonra, "öznel" inceleme geliyor, psikolojik ve moral, hafıza egzersizi. Son olarak, eğlenceler: müzik, okuma, çeviriler.

Güneş yelkenin arkasına geçtiğinde, bana bir nefes alma fırsatı sunarak, akşam tıbbi muayenemi tekrarlıyorum: idrar miktarı, kas gücü, dışkı sayısı, ardından günün gözlemlerinin özeti: günün balık avı, balığın miktarı ve kalitesi, ve onu nasıl kullandığım, plankton alımları, doğası, tadı, miktarı ve karşılaştığım kuşlar.

Gece çökünce nihayet dinlenme fırsatım oluyor ve akşam yemeğinden sonra bir ila iki saat radyo dinliyorum.

Pendant tout le cours de la journée, se pose un problème constant : savoir comment me placer, car je commence à souffrir de la oturma pozisyonu. Je suis, soit assis sur le bord du bateau, les jambes pendantes, mais alors je risquais d'avoir les jambes lourdes et des œdèmes aux chevilles ; soit assis au fond de mon bateau, le dos appuyé sur le sosis, les jambes par-dessus le sosis d'en face, mais très rapidement la bacak ağrısı surélevées, que les kürek meurtrissent, me force à changer encore de position ; parfois étendu sur le bateau, mais comme je commence à maigrir, mes os me font souffrir à travers ma peau, et la position devenait vite intenable. Me tenir debout est pratiquement impossible ; la position l a plus rapprochée de la station verticale était yarı bükülmüş dizler, appuyés contre le sosis, dans la sürekli gözlem de la deniz. Je me suis d' autre part tranquillisé en accrochant une ip à ma ceinture, longue de vingt-cinq mètres, qui s'attache à l'implantation du direk. Le bateau garde certes une mükemmel denge, cependant il suffit que je change de place pour qu'une salınım rende ma position impossible : il faut toujours que je sois appuyé à quelque chose. Heureusement, je ne devais subir ni sallantı, ni dönme, mais une simple salınım. Malgré tout, j'ai le sentiment qu'il suffirait d'une dalga pour que tout fût terminé. Autour de moi s'écrasent avec des gök gürültüsü sesleri des dev dalgalar qui tombent sur place dès qu'elles sont

dengesizleşmiş kendi güçleriyle. İçlerinden sadece biri üzerime düşerse deneyimi ve hayatımı sona erdirebilir.

Bu 28 Ekim günü, not ediyorum:

« İyi bir işaret: “gıda rüyaları” görmüyorum », ve bu, aç olmadığımın en iyi kanıtıdır, çünkü açlık öncelikle bir takıntıdır. Aslında, hiçbir şey istemedim.

29 Ekim'de, durumumun trajikliğiyle ilk kez yüzleşiyorum. Önceki aşamalara kıyasla, onun uzunluğunun yanı sıra, bu geçişin kaçınılmaz karakteri de belirgin. Durmak imkansız, geri dönmek imkansız; hatta yardım istemek bile imkansız. Ben, bu devasa karışımda yalnızca bir unsurum. İnsan ölçüsünün olmadığı bir dünyanın parçasıyım. Sıklıkla sırtımda bir soğuk hissediyorum ve şimdi, birkaç gündür, hiçbir bot görünmüyor. Kanaralardan itibaren ilk köpek balığımı dün gördüm. Hızla geçti. Doradalar ise benim için artık tanıdık hale geldi; onlardan sık sık bahsedeceğim, çünkü etrafımda tek dostça varlıklar onlar. Gece uyandığımda, denizin fosforesansı tarafından ışık izlerine dönüştürülen, benimle paralel izler çizen bu hayvanların güzelliğiyle etkileniyorum.

Bir şekilde ne olduğunu bilmediğim bir merakla, bu hayvanlar üzerinde elektrik lambasının ışığının ne etki yaratacağını görmek istiyorum. Fenerimi yakıyorum ve denizin yüzeyi aydınlanıyor; hemen ardından balıklar ışık huzmesinin etrafında toplanıyor. Bu evreleri istediğim gibi yönlendirmekten dolayı hala hayranlık içindeyken, aniden bir darbe beni botun kenarına yaslanmaya zorladı. Bu bir köpek balığı, kuyruğunun üst kısmı alt kısmından çok daha büyük olan büyük bir köpek balığı. Sırtüstü dönerek bana doğru geliyor. Dişleri elektrik ışığı altında parlıyor; karnı beyaz. Tekrar eden burnu darbeleri şimdi kayığıma çarpmaya başlıyor. O anda beni ısırmak istemiş olabilir mi? Bilmiyorum: her zaman köpek balıklarının bir av almak için döndüğünü duydum. Kesin olarak söyleyebileceğim şey, korkumun büyük olduğu; bu tür sert davranışlara henüz alışmamıştım. Şimdiye kadar gördüğüm tek köpek balığı, Kazablanka ile Kanaralar arasında, saygılı bir mesafede beni takip etmişti, ama bu, muhtemelen herhangi bir kıyıdan çok uzakta doğmuş olduğu için bu kadar medeni görünmüyor. Işığımı söndürdüğümde, uzaklaşmasını umuyorum.

Uzun bir süre, kuyruğunun vuruşları etrafımda kamçılar gibi çırpınıyor ve beni başımdan ayaklarıma kadar düzenli olarak ıslatıyor. Karnı zaman zaman, fosforesans bir havai fişek gösterisinin ortasında beyaz bir leke gibi görünüyor. Nihayet, muhtemelen benim pasifliğimden bıktığı için uzaklaşıyor. Beni ısırmak istemiş olma ihtimali var, ama hiç futbol topuna ısırmayı denediniz mi? Bunun neredeyse imkansız olduğunu biliyorum ve yavaş yavaş kendimi rahatlatıyorum, aynı zamanda bu kadar istenmeyen misafirlerin bir daha yanıma yaklaşmamasını umuyorum. Ayrıca, deniz yüzeyini bir daha asla aydınlatmamaya yemin ediyorum. Bu günden itibaren, etrafımda hiçbir tekne olmadığı için ve petrolü de idare etmek amacıyla, gece lambamı kaldırmaya karar veriyorum. Moralim hâlâ iyi, ama gecenin soğuk, hareketsizlik ve gerçekten korkunç olan neminden dolayı zaten acı çekmeye başlıyorum. Deneyin ilk etkileri vücudumda kendini göstermeye başlıyor. Günlüğüme not ediyorum:

Sağ küçük parmağımın tırnağını kaybettim; ayrıca, muhtemelen tuzdan kaynaklanan garip bir döküntü, ellerimin sırtında belirdi; furunkulozdan korkuyorum, bu benim için korkunç bir acı olur ve verilerin doğruluğunu bozmamak için tedavi etmeye çalışmamayı düşünüyorum. Gemide antibiyotiklerim var, ama eğer kullanırsam, gelecekteki kayıp denizciler bana, bir kaza durumunda ilaçları olmayacağını söyleyecekler. Ancak, onları yalnızca en son çare olarak kullanmaya karar verdim.

Yalnızlık ve yorgunluğun ilk belirtileriyle, durumumu normal hayatımla karşılaştırmaya kapılıyorum:

– Ah gerçekten, karada geçirdiğim tatlı hayat günleri için ne kadar zor bir bedel ödüyorum ve her zaman iyimser olarak, geriye sadece 25 ila 40 günüm kaldığını umuyorum.

Yolda haritada nasıl bir toprak anlamı kazandığını görmek eğlenceli (o an için oldukça trajikti); hala günlükme yazıyorum:

– 21ème derece kuzeye ulaştığımda, *sağa döneceğim* ve 230 yerine 255 alacağım (ulusal yollar gibi görünen sayılara kadar), o zaman gerçekten ilkini alacakmışım gibi hissediyorum.

Sağa. Bu sınırsız okyanus benim için bir şehir gibi yönlendirilmiş, sadece bir yere gittiğim için...

– Günlüğümü yazarken, enlemimi kaçırdım; neyse, bu yarına kalır, vaktim var. Sonunda, bu yolculukta, Kolomb aynı mevsimde 22 gün harcadı: ben de 35 ile 40 gün arasında harcarım diye düşünüyorum.

Düşünmeye başladığımdan beri, her şey daha uzun görünmeye başladığı için, contemplatif ve bitkisel bir yaşam sürmeyi öğrenmek gerekiyor.

O zaman kendime şu soruyu soruyorum:

« Eğer yalnız olmasaydım, bu daha mı kolay olurdu? Bunu düşünüyorum. Ah! Jack, neden? neden? Sonunda, bu konuda daha fazla konuşmanın bir anlamı yok. Tanrım, bu alizeler ne kadar güçlü. Eğer yelkenim buna dayanabilirse, ne âlâ, daha hızlı varırım, ama ıslakım. »

30 Perşembe günü, gerçek bir iyimserlik deliliği beni sarhoş ediyor; kelime kelime yazıyorum:

« Yirmi üç gün daha (bu da beni yaklaşık 23 Kasım'a ulaştırıyordu); yine de ekliyorum: "Her şey yolunda giderse." »

Birçok kişi bu iyimserliğe şaşıracak ve bunu yolculuktan sonra olduğunu düşünecek, özellikle de kendi girişimime koyduğum s üreleri öne sürerek. Ama benim ailemin endişesine geniş bir alan tanımak gerekliydi. Eğer şöyle deseydim:

« Otuz beş gün sürecek », altmış değil, yirminci günde harekete geçeceklerini düşünmüştüm, oysa onlar ancak otuzuncu veya kırkıncı günde harekete geçeceklerdi.

« Ne güzel bir gün, sakin ve olaysız; gece de öyleydi. Diskotekimi rüyamda gördüm; bir uçak tam üzerimden geçti. Kesinlikle beni görmedi. En küçük sürtünme bile beni tehdit ediyor. »

Bu son yorum, kazadan sonra hızlıca şişirebilmek ve denize koyabilmek için botumun önüne yerleştirdiğim kurtarma kayığına atıfta bulunuyordu. Gece boyunca, yelkenimin bomu kauçuğa sürekli sürtündü ve güzel bir yuvarlak delik açtı. Yani, son derece hafif bir cismin bir gece boyunca sürtünmesi, kauçuk kumaşta tam bir delik açması için yeterli. Ne dersin, ne harika bir ders. Doğrusu, bu sonuçların ilki oldukça korkutucuydu: *L'Hérétique*'de bir kaza durumunda, suya koyacak hiçbir şeyim kalmayacaktı.

Doğru, bu kayıkta hayatta kalma şansları her halükarda son derece zayıf olurdu. Bu kauçuk canot, kıyılara çok yakın denize düşen insanları kurtarmak için yapılmış küçük bir bireysel dingiydi; Atlantik'i geçmemi sağlayacağını düşünmüyorum. Ancak bu delik, küçük kayığı römorkta taşımaktan ve *L'Hérétique*'i Atlantik ortasında, yelkeni açılmış halde yüzüyorken fotoğraflamaktan mahrum ediyor. Zamanla, olayların zorunluluğu gereği, kayıp denizcinin gerçek durumuna giderek daha da yaklaşmaktaydım. Onun gibi, benim aracım da son şansım haline geliyordu.

Dikkat, dikkat, günleri saymak bana çok sık geliyor ve bu, zamanın daha uzun görünmesine neden oluyor. Balık avı, yakalanan balık sayısında belirgin bir şekilde azaldı, ancak ağırlık olarak artıyor; artık balığımı her gün içmek için içine delikler açarak, hatta onu sıkmaya, küçük parçalara kesmeye bile ihtiyaç duymadan yapabiliyorum, eskiden olduğu gibi, bu küçük parçaları gömleğime yerleştirip sonra suyunu süzdüğüm. Gerçekten, bu 30 Perşembe, hava harika. Genç alizeler yaşlanmaya başlıyor; artık beni istediğim yöne iten güzel bir rüzgar haline geldi. O anda, yaklaşık olarak planlanan zamanlarda, 21o 28K koordinatındayım.

Gerçekten boylam 18 veya 19 civarında bulunduğumu çok daha sonra öğrenecektim. O anda batıda 35o ve güneyde 4 geçmem gerektiğini, yani yaklaşık 1.800 ile 1.900 mil olduğunu düşünüyordum ve yolculuğun yaklaşık dörtte birini yaptığımı hesaplıyordum. Daha sonra bunun ne olduğunu göreceğiz. 31 Ekim Cuma günü gemi günlüğümde şunları kaydediyorum:

« Rüzgar neyse ki gece biraz yükseldi ve şimdi yeniden yola çıktım; muhteşem bir *shearwater* tarafından uçuruluyorum ve onu yakalamaya çalışıyorum çünkü doğum günümdeki kuşu nostaljiyle hatırlıyorum. Ne yazık ki! bu kuş tamamen inatçı. »

Dün akşam çok keyifliydi, güzel müzik dinledim: Schubert'in 7. *Senfonisi*. Bu yolculuk bu senfoni ile geçecek, ilginçtir ki sık sık yorumlanmıyor ama denizde olacağım altmış beş gün boyunca onu altı kez duyacağım.

İnanılmaz bir iyimserlikle, bu gün yine yazıyordum: « 22 Kasım Cumartesi'den itibaren, toprak görme şansım var. » Onu ancak 23 Aralık'ta, yani bir ay daha, görmek ve dokunmak zorundaydım.

Ama zaten navigasyonumla ilgili ilk şüphelerim ortaya çıkmaya başlamıştı, çünkü saat 4'te yazıyorum:

« Navigasyon kesinlikle küçük bir iş değil. Özellikle bu meşhur sapma var; oysa haritam, “Atlantik rotası” bunu göstermiyor. Sorun, pusulanın verdiği rotayı doğru mu takip ettiğimi ve gerçekten batıya mı eğildiğimi yoksa batı sapmasının mı arttığını bilmek. Bu duru mda, düşündüğümden çok daha fazla güneyde kalıyorum. Enlemdeki değişim bunun hakkında bilgi vermeliydi, ama hızımı ölçmek o kadar zor ki, gerçek bir tahmini navigasyon yapmak imkansız. Günde 80 mil üzerinden hesap yapıyorum (sonradan bunun tamamen çılgınca bir tahmin olduğunu öğreneceğim), ama daha iyi yapmalıyım (daha da çılgınca bir durumdaydım!), sonuçta önemli olan 17. ile 18ème derece kuzey arasında kalmak. Yarın, eğer rotam iyiyse, 20° 20' kuzeyde olmam gerekir. Alizelerin ne harika bir şey! Yaklaşık boylamım 26° 40' (bu aslında bir hata idi ve ben 18° civarındaydım), yani batıda kat etmem gereken daha 33° var, bu da yaklaşık 1.700 mil, günde 80 mil ile, yani yirmi iki veya yirmi üç gün demek. »

veiller à ma tranquillité, je devais me résoudre à t’accepter, je ne sais pas si je pourrais un jour t’apprivoiser. Je suis dans un état d’ esprit où je ne peux plus faire semblant. La mer, qui m’entoure, est d’ un bleu profond, et je réalise que je suis seul, complètement seul, perdu au milieu de cette immensité. Les vagues viennent s’écraser contre le flanc de mon bot, et le vent souffle avec une force qui me rappelle que je suis à la merci de la nature. Chaque jour, je scrute l’ horizon, espérant apercevoir un signe, une lumière, un autre être humain. Mais l’horizon reste désespérément vide, comme un miroir reflétant ma propre solitude. Je me demande combien de temps je pourrai tenir ainsi, sans contact, sans interaction. La pensée de retourner à la vie normale me hante, mais je sais qu’il me faudra d’ abord affronter cette solitude.

duymak için sesimi yüksek konuşmaya başlıyorum, daha da yal nızım, sessizlikte kayıp denizci.

« Bu 1er Kasım 20 derece kuzey'e ulaştım ve sağa döndüm. Çok az güneyle batıya doğru ilerliyorum, ama her zaman biraz var. Boylamda birkaç derece kazanmayı deneyeceğim; amurumu değiştirdim, yani yelkenim sağ taraftan sol tarafa geçti ve normalde bu pozisyonda varışa kadar dokunmadan kalmam gerekir. » Gerçekten botumu yönlendirmediğimi söylemeliyim; pusulanın yönünde kalacak şekilde küreğimi sabitlemiştim ve ona ne gündüz ne de gece dokunuyordum.

Sadece zaman zaman, yaklaşık iki saatte bir, yönü hafifçe değiştiği için küçük bir hamle yapmam gerekiyordu. Gece, gün boyunca hava güzel olsa bile, sürekli bir nem içinde uyuyordum. Böylece on iki saat uyudum. Bu koşullarda bu kadar uyku almayı nasıl başarabiliyordum? Öncelikle güvenim vardı; artık kayığımın etrafımdan saldıran dalgalara dayanıklı olduğunu biliyordum, eğer üzerine yıkıcı bir dalga gelirse, ciddi bir kaza meydana gelebilirdi ama devrilmeyeceğini de biliyordum. Bu biraz basit ama son derece rahatlatıcı bir akıl yürütme şekliydi: gün içinde başıma bir şey gelmediğine göre, gece bir şeyden neden korkmalıyım?

Asla başımı korumadım, çadırı boynumun üzerine kadar uzatıp bir örtü gibi kullandım, yüzüm her zaman dışarıdaydı, daha önce hiç görmediğim bir yıldızlı gökyüzüyle kaplıydım. Ara sıra bir gece lambasıyla, yani ayla aydınlatılıyordum.

L’alizé düzenli ve sakindir. Çok fazla okumaya cesaret edemiyorum, bir gün pillerim bittiğinde meşgul olacak bir şeyim kalmayacak diye korkuyorum; ve zaten zayıflama belirtileri göstermeye başladılar. Bu günlerde birkaç nadir tekne yolculuğu dışında, yine de biraz daha kuru olmaya başlıyorum. Her gün hesaplarımı tekrar yapmak için bunu değerlendiriyorum ve her seferinde iyimser sonuçlar bana şunu söylüyor: 23’ünde karada olacaksın, 23’ünde karada olacaksın, 23’ünde karada olacaksın. Tahmini boylamım 27 derece 30’ diyor; kuş sayısı belirgin bir şekilde azalmaya başlıyor, balık ise biraz. Artık günde daha uzun süre, yaklaşık iki saat ile iki buçuk saat boyunca balık tutmam gerekiyor. Henüz çalılar ile karşılaşmadım.

de sargasso; doğru, onları kaçırmaya çalışmak için güneyden geçeceğim. Enlem kazandığımı fark ediyorum, çünkü şimdi en iyi duyduğum Fransız istasyonu Dakar ve boylamda, çünkü Amerikan istasyonları ortaya çıkıyor. Yine de Atlantik üzerindeki dalgalar iki ulusa aittir: İngiltere (BBC) ve Rusya.

Bu 2 Kasım pazar günü hafızamdan silinmeyecek çünkü güzel bir dikkatsizlik yaptım; "Başka türlü yapabilir miydim?" diye not aldım günlükime. Evet, kesinlikle.

Birkaç gündür sağlığım pek iyi değildi. Beslenme değişikliği ve sürekli nem, vücudumda acı veren küçük kabarcıkların çıkmasına neden olmuştu. Tek sahip olduğum küçük bir hava yastığı sayesinde bası yaralarını önlemeyi umuyordum. Yanlış bir hareketle denize düştüğünü fark ettim ve ona baktığımda, benim birkaç yüz metre uzağımda yüzüyordu. Yelkeni indirdim ve yüzer çapa attım, sonra dalarak onu aramaya çıktım. İyi bir yüzücü olarak birkaç dakika içinde ona ulaştım. Geri döneceğim sırada, kayığımın önümde su aldığını fark ettiğimde duyduğum dehşet tarif edilemezdi; ara mızdaki mesafeyi kısaltamıyordum. Yüzer çapa, bir paraşüt gibi, bayrak haline gelmişti. Artık sürüklenmeyi durduran hiçbir şey yoktu. Yakalayıp yakalayamayacağım konusunda yorgunluk kesinlikle beni ele geçirecekti... İşte o anda *Heresy*, yolculuğuna benimle devam etme tehlikesiyle karşılaştı.

1951'de Manş'ı geçmek için yaptığım antrenman sırasında, iyi bir fiziksel durumda, yirmi bir saat yüzmüştüm. Şimdi yetersizlikler ve egzersiz yapmadan geçen bir yaşam nedeniyle zayıflamıştım, ne kadar süre dayanabilecektim? Hemen yastığı kaderine terk ettim ve tüm gücümle kulaç atmaya başladım. Sanırım, hiç bu kadar hızlı olmamıştım, hatta M. Boiteux baba ile Las Palmas'taki yarışımda bile! Öncelikle, tekneyle aramdaki mesafeyi azaltmayı başardım, ama sonrasında sadece pozisyonumu koruyabildim. O zaman, aniden *Heresy*'nin yavaşladığını gördüm, onu yakaladım ve zorla ona tırmandım. Yüzer çapanın ipleri, bir mucize gibi çözülmüştü. Hem zihinsel hem de fiziksel olarak tükenmiştim ve bunun geçişteki son banyo olacağına yemin ettim.

Komşu deniz canlılarıyla olan ilişkilerim şekillenmeye başlıyor. Hızla sempatik hale gelen bir ailenin etrafındayım. Bu aile, beş veya altı dorade ve her gün saat dörtte beni ziyarete gelen bir petrelden oluşuyor. Paris'teki bir serçenin büyüklüğünde, kuyruğunda beyaz noktaları olan çok küçük bir siyah kuş. Onun denizin ortasında hayatını sürdürmek için bu kadar mesafe kat edebilmesini merak ediyorum. Her gün arkamdan yaklaşıyor; suyun üzerinde yürüdüğü için dört küçük adım atıyor ve güneş battığı anda kayboluyor. Doradeler ise çok daha sadıklar ve benimle yirmi dört saat boyunca kalıyorlar. Onları oldukça iyi tanıyorum: ilk gün onları avlamaya çalışırken, onlara sürekli açık kalan yaralar açtım. Bu konuda, balıkların, insanlar gibi, deniz suyunda kötü iyileştiğini fark ediyorum. Doradelerimden birinin sırtının arka üçte birinde, yüz kuruşluk bir paranın boyutunda büyük oval bir yarası var; bir diğeri ise yan yüzgecinin altında yaralı, tanıdığım beş veya altı tane daha var ve onlara yakında isimler vereceğim; en büyüğünün adı *Dora*: o düzenli olarak beni takip ediyor, ayrıca bir daha dokunmamam için tüm önlemleri alıyor ama yakında kalıyor, zaman zaman tekneye geri dönerken bana bir göz atıyor ya da havaya bakmak için yan dönüyor. Rüzgar dindiğinde ve yeterince hızlı gitmediğimde, hemen hepsi kauçuk halkaya kuyruklarıyla vuruyor, sanki neden bu kadar oyalanıyorum diye soruyorlarmış gibi. Düzenli olarak yenileri geliyor ve bunları avlayabiliyorum; sadece kemik kancayı kullanmak, bir ip ya da iplik parçasına takmak ve her sabah çadırımdan topladığım uçan balıklarla yemlemek yeterli. Onu hızlıca suya değdiriyorum, sanki yüzeyde sürtünerek dalış yapan bir uçan balıkmış gibi; doradeler hemen üzerine atılıyor, "fakir dünyaya acı gibi," ve hop, biri yakalanıyor! Tüm yeni gelenler bu stratejiye kapılıyor, ama beni çok iyi tanıyan eski balıklar artık hiç hareket etmiyorlar.

3 Kasım gecesi, bir havai fişek patlamasıyla, korkunç bir yılan benzeri balık yakalıyorum; korkunç dişleri olan bu balık, geceleyin beyazımsı bir zehir salgılıyor; ilginçtir ki, suyun altında çırpın masına rağmen, elementinden çıktığında ölmüş gibi görünüyor ve

artık tek bir kıvılcım bile yapmıyor, oysa balıklar genellikle yakala ndıktan sonra uzun süre hareket ederler. Bunun, derin deniz hayvanı olmasından kaynaklandığını düşünüyorum: başına göre devasa bir gözü ve kocaman dişleri var; o anda onu tanımıyorum ve benim için tam anlamıyla bir yabancı; bakır rengindeki görünümü ve üzerine yaydığı zehirli salya, *kancaya takıldığı* uyku tulumunun üzerine döküldü, onu dikkatlice kuyruğundan tutup suya geri atıyorum.

Daha sonra bunun gempilus olduğunu öğrendim, bu, *Kon-Tiki* mürettebatından birinin uyku tulumuna aniden giren yılan benzeri bir uskumru; bu hayvanın uyku tulumlarına özellikle çekildiğine inanmak gerek, çünkü gecenin ilerleyen saatlerinde benimki de ı sırıldı. Gelecekte onu dikkatle kullanacağım, Güney Amerika Yerlileri'nin oklarını zehirlemek için kullandıkları organik zehirleri korkuyla hatırlayarak.

Aynı gün saat 11'de, bir gemi on mil kadar ileride yolumu kesiyor. Beni görmüyor:

Zavallı gerçek kayıp denizci! Hayatını kurtarmak için sadece kendine güven; ben onunla güneş arasında kaldım, beni görmedi. Ancak boylamını almak için iyi bir on dakika durdu, ne yazık ki! Benimkiler rahatlayabilirdi; bu gemi kuzeydoğuya gidiyor, muhtemelen Amerika'dan Azorlar'a [40].

Eğer o anda geleceğin bana ne getireceğini biliyor olsaydım! Hesaplamalarıma yeni bir hata unsuru giriyor: Nautik tablo, benim enlemim ve sıfır boylamı için güneşin batış saatini veriyor. Normalde, her derece için 4 derece kayma olmalı. Ayın doğuş ve batış saatleri için de durum aynı. Ancak, tahmin ettiğim boylam, güneşin zirveye ulaşma saati ve güneşin batış saati tarafından verilen boylamla hiç örtüşmüyorsa, ayın batışıyla belirtilen saatle tam olarak örtüşüyor. Bu yüzden bunun ne anlama geldiğini hiç göremiyorum. Bu açıklama, milli deniz kuvvetlerinden bir subay tarafından bana daha sonra verildi; aslında bu, bir kırılma olayıydı.

Zamanımı çeşitli küçük oyunlar oynamaya başlamaya başladım, özellikle de küçük bellek oyunlarıyla.

Ben hesaplamaları hiç sevmem, ama 2.700 milyayı bölerek her zaman ortalama hesapları yapıyorum.

Günlük katettiğim mil sayısını alarak kaç günüm kaldığını bilmek için bu hesabı altı, yedi, sekiz, dokuz kez farklı ortalamalarla tekrar yapıyorum.

Kendimi kötü hissetmeme ek olarak, çeşitli batıl korkular beni sarmaya başlıyor, yalnızlığın alışılmış alayı. Eğer Canaralardan ayrılırken arkadaşlarım tarafından bana verilen küçük bebeğimi aradığım anda elimde bulmasaydım, bunu kötü bir işaret olarak görürdüm. Küçük bebeğime bakıyorum ve ona zaman zaman hitap ediyorum, ona tek heceli kelimelerle konuşmaya başlıyorum; sonra yüksek sesle konuşmaya başlıyorum, bir dakika içinde gerçekleştireceğim eylemi yüksek sesle ifade ediyorum. Cevap beklemiyorum, bu henüz bir diyalog değil, daha sonra öyle olacak; şu anda sadece kendimi ifade etme, bir şeyi ifade etme ihtiyacı.

Eğlenceli bir batıl inanç, kibritler hakkındadır.

Henüz birkaç sigaram var ve ara sıra birini yakıyorum; gözlerimde, sigaramı yakmak için çakmak zorunda olduğum kibrit sayısı, yolculuğumu tamamlamak için gereken gün sayısına karşılık geliyor. Şöyle hesaplıyorum: referans noktası olarak 23 Kasım'dan önce varamayacağımı alalım; eğer ilk kibritte yakmayı başarırsam, 23'ünde varırım, eğer ikinci kibritte yakarsam 23 ile 25 arasında varırım; nerelere kadar gidebileceğini görebiliyorsunuz; aslında, eğer bu beni çok uzaklara götürürse, sayımı tutuyorum, çünkü ben bir optimistim, - demek i stediğim, bana iyi görünen her şeyi aklımda tutar ve kötü görünen her şeyi unuturum. Bu mutlak taraf tutma, en sağlıklı olanlardan biridir.

Normal hızlarda gittiğinde botumu çok iyi tanımaya başlıyorum ve rüzgar hafif olduğunda, yelken üzerindeki ip gerginliğini ölçerek hızımı tahmin edebiliyorum.

İki gündür düşen rüzgar tekrar geliyor: *4* knot civarında, mükemmel! Bunun devam etmesi gerek, ve o zaman yirmi gün içinde! ...

Salı 4 Kasım – Ay, güneşle 9 derece fark ve kendimle 3 derece fark veriyor. Artık hiçbir şey anlamıyorum; radyom çalışmamaya başladı, sadece akşam en uygun dinleme zamanında birkaç saat duyabiliyorum. Ayı optimum alarak kendimle devam ediyorum. Dün batıda iyi bir yolculuk yaptım, ben

18o 58’ kuzeydeyim; beş ay önce, Minorka'yı görüyorduk ve ertesi g ün orada ilk durağımızı yapacaktık. O zamandan beri ne kadar yol katettik! Saat 18:00'de, gün boyunca hiçbir şey tutamadım. Bu, pilot balıklarla çevrili olmam nedeniyle daha da sinir bozucu. Nihayet saat 19:00'da, işte akşam yemeğim, gece aç kalmayacağım. Etrafta muhteşem beyaz bir martı ve marsuinler oynuyor. İdeal hava, ortalama rüzgar *Heresy* 'ye tüm etkinliğini veriyor ve dalgaların patlamasına izin vermiyor: umarım bu böyle devam eder!

İdrarım kesinlikle mükemmel. Karada geçirdiğim son haftanın hatırası, kıyas zor ve bir gün bu günü özleyeceğimizi söylemek zorunda kalacağım!

Yine de bu zor ve özellikle düşündüğümden daha uzun sürüyor. Sonunda, normalde on iki gün içinde haritayı değiştirmem ve Karayip Denizi'nin daha özel haritasını almam gerekiyor; o zaman yaklaşık 600 milya kalacak. Kazablanka-Las Palmas, ne de olsa! Uzun zamandır gece lambası yakmayı bıraktım. Belki de böylece haberlerimi iletme fırsatını kaçırıyorum ve bu beni rahatsız ediyor çünkü artık okuyamıyorum; gitmeden önce eski sorunu çözmem gerekiyordu: Eğer birkaç ay boyunca izole olsaydınız, hangi kitapları alırdınız? Türleri dengelerken, bir Molière, bir Rabelais tam, bir Cervantès, bir Nietzsche ve iki dilli Eschyle'nin *Tiyatro*sını, Spinoza, Montaigne'den alıntılar ve müzik notası olarak, Bach'ın iki *Tutku*sunu ve Beethoven'ın *Dörtlüleri*'ni almıştım.

« Bir çarpışmaya gelince, buna inanmıyorum; deniz boş, boş, kimse yok. 50ème derecede bir ateş yakacağım, yani on iki gün içinde *(sic),* eğer trafik artmazsa. »

⁂

5 Kasım Çarşamba, yeni bir batıl inanç: yolculuğumdaki çarşambalar üzerine derin düşüncelere dalıyorum.

On sekizinci gün. – Yolculuğumdaki çarşambaların önemi ilginç (en azından öyle düşünüyorum). O anda bir çarşamba günü karaya ulaşacağımdan eminim.

11 Haziran Çarşamba, Ciudadela'daki ilk durak.

18 Haziran Çarşamba, kaza sonrası Ciudadela'ya dönüş.

9 Temmuz Çarşamba, İbiza plajına iniş.

16 Temmuz Çarşamba, İbiza limanına giriş. 23 Temmuz Çarşamba, Motril limanına giriş. 13 Ağustos Çarşamba, Tanca'dan yalnızca ayrılış. 20 Ağustos Çarşamba, Kazablanka'ya varış. 3 Eylül Çarşamba, Kanaralar'a varış. 10 Eylül Çarşamba, Nathalie'nin doğumunun duyurulması. 24 Eylül Çarşamba, Paris'ten gelen Kazablanka'ya varış. 1er Ekim Çarşamba, bana radyo veriliyor. Ve 5 Kasım Çarşa mba, Kazablanka-Antiller yolculuğunun yarısı.

.

Köpekbalıkları hâlâ sık sık beni ziyaret etmeye geliyor, ama ben buna alıştım ve onlara derin bir küçümsemeyle bakıyorum. Ne korkaklar, ne pısırıklar! Onlara burnuna küçük bir darbe vermek yeter ve hemen kaçarlar. İşte sahne böyle geçiyor: bir köpekbalığı, botumun bir yerinde burnunu sürterek yaklaşır; ben de küreği alıp şiddetle başına bir darbe indiririm; o da en hızlı şekilde kaçar ve gerisini düşünmeden derinliklere dalar. Doradalarım iyi eğleniyor olmalı, çünkü bu boyutta bir köpekbalığı yaklaşınca temkinli bir şekilde uzaklaşıyorlar. Benden giderek daha fazla sayıda kalmaları, benim için ciddi bir saygı geliştirdiklerini göstermeli, çünkü *L'Hérétique.* etrafımda giderek artıyorlar.

Ama şunu söylemeliyim ki, eğer doradalar her zaman sadık kalacaklarsa, pilot balıklarım neredeyse hepsi beni terk edecek, çünkü daha sonra *Arakaka.* ile karşılaştığımda. Aslında bunlar korkak, fırsatçı balıklar; en güçlü olduklarını düşündükleriyle giderler.

O aynı çarşamba 5 Kasım'da büyüleyici bir gösteri gerçekleşti: daha önce birçok uçan balık sürüsü ile karşılaşmıştım. Çoğu zaman sadece planör gibi havalanıyorlardı, ancak dauradalarım tarafından saldırıya uğradıklarında, zaman zaman bir dalga tepesinde yeniden hızlanıyorlardı; ve kuyrukları yüzeye değdiğinde, rüzgara karşı yeni bir ivme kazanmak için gerçekten kanat çırpıyorlardı, böylece saldırganlarını şaşırtıyorlardı.

Bunlar aslında çok yetenekli; su yüzeyindeki sırt yüzgeciyle, uçan balıkları neredeyse her zaman beklerler.

Bunlar suya geri daldıklarında, denizin serbest olduğunu düşünerek, genişçe açılmış bir ağızla karşılaşırlar.

Ama bugün gösteri özellikle büyüleyici: devasa gruplar halinde uçan balıklar, bir grup *şahin kuşları* tarafından saldırıya uğruyor. Kıyıdan bu kadar uzakta on bir *şahin kuşu* etrafımda nasıl olabiliyor diye merak ediyorum (o anda Cape Verde adalarına oldukça yakını m, ama bunu bilmiyorum).

⁂

Her şey yolunda gidecek eğer arka tarafım beni biraz endişelendirmese. Acaba yaklaşan bir furunkuloz mu var? Ayrıca, bir küçük parotit [41], yaşıyorum ama sonuçta umut doluyum, dört gün içinde şunu diyebileceğim:

« Belki gelecek hafta! ... Hadi, daha kötü olabilirdi. Yine de yiyecek düşüncesiyle rahatsız olmaya başlıyorum. Varışta gerçek bir meyve şenliği vaad ediyorum. Balıklardan ve kuşlardan bıktım. » Kuşlardan bahsetmişken, burada küçük bir düşünce yapmak istiyorum. Kayıp denizciye denir ki: « Eğer çok sayıda kuş gör üyorsan, toprak oradadır. »

Gerçekten de öyleydi: toprak yaklaşık altmış mil uzaktaydı. Ancak ona ulaşmam imkansızdı çünkü rüzgar ve akıntı buna engel oluyordu. Ama kayıp denizciye de şöyle denir:

– Toprak, kuşların uçtuğu yöndedir.

Oysa, onlar batıya doğru uçuyorlar; toprak yaklaşık 1.500 mil uzakta ve güneydoğuya doğru değil, orada Cape Verde adaları var. Bu umutları vermek neden? Gerçekten, bu umutlar sadece ölmemize yardımcı oluyor, çünkü bunlar birçok hayal gibi kaybolup gidiyor.

Günlüğüm o zaman şöyle diyor:

« Hava sıcak: iyi bir bira yarım! Beni en çok acıtan şey, hâlâ tatlı suyun olmaması. Balık yemekten bıktım ama ondan daha çok içmekten bıktım. Hızla başka bir şey istiyorum! Keşke yağmur yağsa! Çünkü güneş sık sık bulutlanıyor, deniz hala çok sert ama yine de yağmur yağmıyor, daha önce hiç yağmadı. Ne zaman yağmur yağacak? »

Aslında, susuz değilim, sadece iyi şeyler istiyorum; tıpkı makarna için artık acıkmamış olan o adam gibi, tavuk yemeyi de isterdi. Tatlı su ihtiyacı beni takip ediyor, acı çekmekten daha çok.

⁂

Bu 6 Kasım Perşembe gecesi, tekrar bir köpek balığı tarafından saldırıya uğradım, bu sefer beni bırakmıyor; bu özellikle sert olanı: muhtemelen insan yemiştir. Botumun üzerinde vururken, bıçağımı küreğimin ucuna sabitliyorum. Kendimi savunmaya hazırım ve tekrar karnına döndüğünde, bana üç çeyrekten saldırmak için, silahımı vücuduna saplıyorum ve kuyruğundan neredeyse ağzına kadar karnını yarıyorum. Deniz, koyu bir renge bürünüyor, iç organları dışarı çıkıyor ve yaralıya doğru koşan doradalarımı görüyorum, iç organlarını parçalayarak. Bu cesur hayvanlar gerçekten aç gözlüler. Nihayet, bir kez olsun, avcı av tarafından yeniliyor.

Kayık gerçekten orijinal ve faydalı bir arkadaş olmalı, çünkü şimdi gerçek bir akvaryumun içindeyim; hayatımda hiç bu kadar balık görmemiştim, hatta Monako akvaryumunda bile. Bana hiçbir şey tutmamam gerektiğini söyleyenler gerçekten iyi görünüyordu! Ne yazık ki, bu diyet biraz ishal yapmaya başladı; dışkılarım daha fazla olmaya başladı. Ama kesinlikle deniz suyu değil, çünkü uzun zamandır ondan hiç içmiyorum.

Biraz sonra, yazı yazarken aniden yeni bir köpek balığı ortaya çıkıyor ve bu biraz daha büyük: dört ila beş metre uzunluğunda; nihayet onu filme alabileceğim ve kamerama atlıyorum[42]. Ne korkunç bir görünü mü var! Düzleşmiş burnu, geniş ağzı, gerçekten vahşi görünüyor: alarm cihazımı hazırlıyorum ve şişelerin su geçirmez bölmelerini kapatıyorum. Yine de dikkatli olmak lazım, çünkü eğer bir bölmeyi delerse, sadece diğer dört bölmeye güvenebilirim. Ama bu hayvanlar, her zaman korkak, gündüzleri geceye göre çok daha az saldırganlar. O, kürek-şamandıra kombinasyonumu koklamak için geldikten sonra, mesafede duruyor; etrafımda birkaç dönme hareketi yapmakla yetiniyor.

Geçen günkü küçük yüzme seansımı düşünüyorum ve kendime tokat atardım; gerçekten çok kötü bitebilirdi; eğer aynı büyüklükte bir köpek balığı bana saldırmış olsaydı? ...

J’entends encore la <radio> la nuit, mais cela devient de plus en plus f aible, bir gerçek nefes. Je suis obligé de coller mon oreille contre le poste. Il m’ est absolument impossible de conserver l’heure pour pouvoir faire mon point. Je ne sais pas me servir de la <étoile polaire>, et d’ailleurs les miroirs de

mon sektant deniz suyuyla saldırıya uğruyor, kuzey yıldızı bana yardım edecek kadar parlak değil. Toprakla en ufak bir bağım kalmadı, hatta haberim bile yok, insan sesinin kendisi bile sili kleşiyor. Sadece bir sesim var, sadece bir varlığım var, o da benimki; artık etrafımdaki hayvanlara benzer bir hayvanım. Duyularım, tepkilerim giderek onlarınki olacak. Aynı şeyi yiyoruz, her birimiz kendi uçan balıklarımızı arıyoruz. Kırlangıç her gün düzenli olarak saat dörtte buluşma yerine geliyor. Dauradalar benim korumam altında. Aynı güneşten acı çekiyoruz. Onlar benim botumun gölgesinde kalıyor, akşamları ben de yelkenin gölgesinde kalıyorum. Balık için referans noktam dalga, oysa karadaki adamlar için yaya geçidi veya ağaç sırası ve benzerleri.

Quand je pense qu'il y a des gens qui attachent de l'importance à leur habillement à toprak... quand je pense qu'il y a des gens ayant une vie régulière... moi, je vis maintenant au fil des jours, je suis mené par le güneş, je suis retourné à la vie primitive. Je reste encore ému, maintenant, en relisant mon günlük des jours où je commençais à m'épuiser, car je vois progressivement mon écriture changer. La solitude y apparaît de plus en plus douloureuse, de plus en plus obsédante, et ce günlük était devenu mon interlocuteur unique : alors que, dans les premiers temps, j'écrivais une page, une page et demie, maintenant je noircissais chaque jour de deux à trois pages et demie. J'écrivais peu à la fois, mais souvent.

Yine de yeterince kağıdım olmayacağından korkuyordum[43].

⁂

Cuma 7 Kasım : yirminci gün. – Kanarya kibritleri kesinlikle yanmayı reddediyor. Neyse ki, iyi olan birkaç kutu Fas kibritim var; bunları deniz suyunda bekletebilir ve güneşte kurutabiliriz, yine de çalışıyorlar; ama onlara dikkat etmemiz gerekecek.

Uygun bir gece, düzenli bir rüzgar, iyi bir uyku çektim. Ayın doğuş saatini almak için beklerken, denizin kelimenin etimolojik anlamında tuhaf, muazzam bir öğe olduğunu düşünüyorum. Bize ait olandan bu kadar farklı bir sistemin, başka bir gezegenin sistemi gibi, ayaklarımın altında, yaşayan ama anlaşılmaz bir şekilde durduğunu hissediyorum.

Derinliklerde burada ve orada ışıklar yanıyor, sadece tahmin edebileceğimiz ama yoğun görünen bir yaşamın işaretleri; fırtınalı bir gökyüzünde uzatılmış şimşekler gibi görünüyor. Etrafımdaki tüm balıklar her yöne zıplıyor, hiçbir fikrimizin olmadığı ve hiçbir şey göremediğimiz bir dramın aktörleri, çünkü yüzey dediğimiz ince tabaka, bizi tamamen yakalanamaz bir yaşamdan ayırıyor.

⁂

Yirmi birinci gün. – Sabah, kauçuk üzerindeki bir su damlası bana küçük bir hava sızıntısını gösteriyor; elimde parçalar var ama yapıştırıcım yeterince tutmuyor. Bu yüzden onları bir fizyolojik yapıştırıcı ile sabitliyorum [44]. Detay vermek istemiyorum! Umarım iyi tutar!

Güzel bir sabah balıkçılığı, sabahın erken saatlerinde ve akşam alacakaranlığında istediğim her şeyi yakalıyorum. Ah! Uzmanlar! Ayrıca kendime bir soru soruyorum: hiç deneyimlenmemiş bir şeyde nasıl uzman olunur? Muhtemelen çıkarım yaparak; bu pek bilimsel değil.

Sonunda birkaç bulut belirmeye başlıyor: gölgede tamamen çıplak olmanın ne kadar güzel olduğunu! Terlemeye bağlı olduğunu düşündüğüm küçük kabarcıkları incelemek için bunu fırsat bilirim, ama uçlarım sağlam ve fizyolojik fonksiyonlarım bozulmamış. Korkutucu bir sakalım var. "Ginette sevgilim, bunun bitmesini dört gözle bekliyorum; hâlâ görünürde bir bot yok."

O gün, *Balıkçılık Küçük Ansiklopedisi*'ndeki "Kılıçbalığı" başlıklı makaleyi okudum: « Cetacea'ların korkulan ve saygı duyulan rakibi; beklenildiği gibi mızrakla değil, biçerek silahını kullanıyor; bir de bakıyorsunuz ki, anlaşılmaz bir öfkeyle kayıklara saldırdığında, mızrağını katapult gibi fırlatarak kullanıyor. » Hiç de iç açıcı değil! Sonunda, karşılaşma şansımızın düşük olmasını umalım...

Je crois que benim pusulam bana oyun oynuyor, çünkü 290/280 yönünde yürüyorum ve yolum 260'tan biraz daha düşük, ya da düşündüğümden çok daha fazla yol alıyorsam, ama buna güvenmeyelim; bu şekilde 17. dereceye kadar inmeyi planlıyorum (17o 30'dayım), sonrasında bu enlemde kalmaya çalışacağım. Kara Kutu'ya, kıyıdan yaklaşık yüz mil uzaklıkta inmek istemiyorum. Deniz ilginç bir şey; genellikle iyi organize edilmiş, büyük dalgalar, yönü uniform, yavaşça kırılıyor. Sonra birdenbire, aniden,

rüzgarın kayda değer bir artışı olmadan, görünürde bir sebep olmadan düzensiz dalgalar. İlginç ama oldukça rahatsız edici. Her zaman benimle birlikte doradelerim var ve iyi avlanıyorum.

Ancak zaman benim için korkunç derecede uzun görünüyor; 23-30 Kasım haftasında bir varış üzerine tamamen, tamamen ve tereddütsüz bahis oynamaya başlıyorum. Aralık ayında bir gün denizde olacağımı bir saniye bile düşünmüyorum.

⁂

8 Kasım Cumartesi, uyanınca not ediyorum: “büyük kuş sürüsü”, ve buna rağmen en yakın karadan 1.000 milya uzaktayım. Boyutları büyük bir sardalyaya eşit olan çok sayıda uçan balık, botuma düşüyor; bu ne kadar lezzetli bir kızartma olurdu!

Ama nihayetinde, çiğ olsa da, fena değil, kesinlikle hamsi gibi görünüyor. Sevgili dauralarım artık yanımdan ayrılmıyor, özellikle de *Daura* ki o kocaman ve kesinlikle avlanmak istemiyor.

Bugün çok güneş var... Geceler serin ve gerçekten hoş. Hala çok hafif bir şekilde radyoyu duyabiliyorum, her gece yaklaşık on dakika, yeterince, Boulogne ve Dunkerque'de bir fırtına olduğunu öğrenmek için. Zavallı Ginette! Ne kötü bir kan döküyor olmalı. Tüm bunların bitmesini ne kadar çok istiyorum, onun için benden daha fazla! Şimdi, enlem kaybetmek istemiyorum.

Ah! Bu, radyo dinleyeceğim son kez olacak; bu günden itibaren benim için sessiz kalacak. O anda 17o 14’ üzerinde bulunuyorum, yani Guadeloupe'un kuzeyinde, Antigoa ile Barbuda arasında. Sonra yazıyorum:

« Her zaman gecenin gelmesini dört gözle beklerim, önce bir gün geçmiş olduğu için, sonra uykuya dalıp her şeyi Providence'a bıraktığım için, en sonunda da endişe verici olayları görmediğim için. »

Bu tür bir pasiflik, uzun süre yalnız kalan insanın oldukça tipik bir özelliğidir; sonunda hâkim olmayı bırakıp, başını eğerek ne olacağını merak etmeye başlar. Böylece, başıma bir şey gelmediği her gün, olumlu bir gündür.

O gün, iki veya üç metre uzunluğunda ve yirmi santimetre çapında büyük bir yeşil sosis tarafından takip ediliyordum. Bu bir yosun değil, çünkü hareket ediyor ve kıpırdıyor; artık yüzme isteğim kalmadı.

⁂

9 Kasım'da, her zaman oldukça güçlü kalan rüzgar çok daha şiddetli hale geliyor.

Bu harika çünkü beş düğüm hızla ilerliyorum; umarım yamanmış yelkenim sadece dayanır!

Bu gece oldukça ıslak kaldım ama hızın artışının yelkenimi kaybetmem durumunda zorunlu bir hareketsizlikle bana pahalıya mal olmayacağından emin miyim?

Bugün, ayrılış günümle birlikte denizdeki dördüncü pazarım; umarım su üzerinde geçireceğim sadece iki pazarım kalır; nihayet, yarından itibaren belki de 'gelecek hafta' diyebileceğim.

Artık uçan balık yemiyorum; etrafımdaki doradalar için harika bir yem, ayrıca gerçekten yeterince yedim.

9'dan 10 Kasım'a gece ve 10'undaki gün boyunca oldukça sert bir rüzgara maruz kaldım. Bu, ilerlememi hızlandırıyor, ama her zaman yelkenimin çatlama korkusuyla iç içeyim. Bugün, bir hafta önce bir bot görmemiştim. İlk kez gerçekten büyük bir uçan balık yakalıyorum, bu büyük bir uskumru boyutunda; bu harika.

« Yarın enlemimi almak çok zor olacak çünkü birçok bulut var. »

Yine, beni tehdit eden korkunç tehlike gerçekleşiyor: bir dalga botu yarı yarıya dolduruyor ve devrilmekten kurtulamıyor. Eğer bu kaza olursa, bunun kesin bir ölüm olacağını düşünüyorum. Şimdi bunu ilk kez itiraf ediyorum: bu felaketi öngörerek, gömleğimin cebinde, suya düşersem otuz saat boyunca çaresizce yüzmek zorunda kalmamak için yeterli miktarda barbitürat bulunduruyordum. Kimseyle karşılaşma şansım yoktu. O zaman en iyisi hemen uykuya dalmaktı.

İnsanların düşündüğünün aksine, giderek daha fazla korkuyorum; çünkü yirmi gün geçirmiş olmama rağmen, her zaman bir dalga ve sadece bir dalga yeterli. Yirmi gün boyunca hiçbir şey olmaması bununla ilgili bir değişiklik yaratmıyor. Her zaman, her zaman bir dalgaya mahkumum, hatta son günde bile! Eğer on gün içinde olursa, gemilerin geçiş noktasında olacağım, ama şimdi umut edilecek bir şey yok.

BÖLÜM XII: İKİ SU ARASINDA

11 Kasım. – Kayıp denizcinin nihayet bir kıyı gördüğünde bağırdığını biliyorum: toprak! toprak! Ben, 11 Kasım gününde, yağmur! yağmur! diye bağıracaktım.

Uzun zamandır, denizin yüzeyinde garip bir sakinlik olduğunu fark etmiştim, tam olarak yağın süzüldüğü gibi, ve aniden bağırdım: yağmur, yağmur, geliyor!

Uzun bir süre önceden hazırlık yapmıştım, çıplak, böylece üzerimdeki tuzu yıkayıp temizleyebilecektim; kayığın kenarına oturdum. Dizlerimin üzerine serili çadırı alarak, bacaklarımın arasında yetmiş litre kapasiteye sahip büyük bir şişme kauçuk koltuk bulunduruyordum, bekledim. Yağmurun gelişi, çıkardığı sesle duyuruldu. Önceden, tam olarak tuzun çıtırdadığı gibi, suyun suya düştüğünde çıkardığı sesi duydum. İyi yirmi dakika bekledim ve benim için bir cennet nimeti olan şeyin yavaş yavaş yaklaştığını gördüm. Dalgalar, gökyüzünden gelen su tarafından ezilerek durdu. Bulut bana ulaştığında rüzgar şiddetle esmeye başladı. Bulut yavaşça ilerliyordu, bu küçük siklonun oluşturduğu dikey tepe dönme hareketiyle itiliyordu. Gerçek tropikal yağmur üzerime yağmaya başladı ve çadırımı hızla doldurdu, dizlerimin arasında eğiliyordu. İlk suyu tadına baktım. Dehşet! Çadırın tuzuyla tuzlu olduğu için denize geri attım. Çadır temizlendikten sonra, korkunç bir kauçuk kokusu olmasına rağmen, bu sıvı bana gerçek bir nimet gibi geldi. Vücudu mu zevkle yıkadım. Bu tropikal yağmur kısa sürdü ama son derece boldu; bu gün sadece içmekle kalmayıp, koltuk rezervuarıma iyi bir on beş litre su biriktirmemi sağladı. Nihayet, başımın altında gürültülü bir yastık olacaktı: su rezervim, her gece bana ertesi gün yaşamımın güvence altında olduğunu hissettirecekti. Çünkü yemek olmasa bile, balık tutmasam bile, içecek bir şeyim olacaktı.

Yirmi bir gün boyunca, tatlı su damlası içmeden, sadece sıkılmış balığın suyu ile idare etmiştim. Oysa ben, tam bir alım durumundaydım: dudaklarımın arasından geçen bir sıvının verdiği o harika hissi sadece yaşamıştım. Cildim mükemmel bir durumda idi.

Koruma altında olmasına rağmen, tuzdan zarar görmüştü. Mukozalarım asla kurumuş değildi, idrarım her zaman normal kalmıştı; miktar, koku ve renk açısından; bu nedenle, yirmi, yirmi bir gün boyunca (ve hatta daha uzun süre, çünkü devam edebilirdim) kayıp denizcilerin tatlı su olmadan yaşayabileceği kesinlikle kesindi. Ancak, Tanrı'nın takdiri, bu tatsız balık suyunu yeniden içme zorunluluğundan beni kurtaracaktı; bu günden itibaren sonuna kadar, susuzluğumu gidermek için yeterince bu gökyüzü suyuna sahip olacaktım. Birkaç kez, stoğumun tükenmesinden korktum, ama tam zamanında yağmur geri döndü.

Boşuna, giysilerimi ve yatak malzememi tuzlarından arındır maya çalıştım; ne yazık ki! seyahatin sonuna kadar “tuzlu su adamı” olarak kalmak zorundaydım, Polinezya'nın dediği gibi, çünkü tuz, her zaman tuz, beni seyahatin sonuna kadar sarmalıydı.

O gün bana bir sevinç ve bir korku getirecekti. Sevinç, yeni bir kuş türüyle karşılaşmaktı; İngilizlerin « *white tailet Tropic bird* » dediği çok güzel bir kuşdu, kelime kelime “beyaz kuyruk tropik kuşu” olarak çevrilebilecek, Fransa'da ise “paille-cul” olarak adlandırdığımız bir kuş. Siyah gagalı, uzun bir püskülü olan beyaz bir güvercin hayal edin. Kibirli bir tavırla, bu püskülü derinlik dümeni gibi kullanıyor. Sahip olduğum deniz kazası geçirenler için bir kılavuz olan *Raft Kitabı*'na atıldım ve bu kuşla karşılaşmanın mutlaka kıyıya yakın olduğumuz anlamına gelmediğini okudum; ama yalnızca Amerikan kıyısından gelmiş olabileceğini, çünkü eski kıtada kesinlikle bilinmediğini, bunun iyi bir işaret olduğunu belirtiyordu. İlk kez, yöneldiğim kıtadan gelen bir kuşla karşılaşacağım konusunda kesin bir inancım vardı.

Öğle saat iki civarında tarif edilemez bir korkuya kapılmak üzereydim. Birden, huzur içinde Eschyle'ımı okurken, kürek-güvenliğime şiddetli bir darbe oldu:

« Tiens, encore bir köpek balığı », pensai-je, et je me retournai. J’aperçus alors un kılıçbalığı de grande taille qui paraissait d’humeur méchante. À six mètres environ, en colère, la sırt yüzgeci hérissée, il me suivait, et c’est en faisant des feintes autour de mon bot qu’il avait cogné mon gouvernail. Vraiment, je connus alors un combattant. Si je l’avais seulement blessé, il prendrait du large, reviendrait m’attaquer, et c’en serait fini de l*Heresy* ! De plus, comme je préparais mon zıpkın, un peu précipitamment, un faux mouvement le fit tomber à la su. C’était le dernier. Me voilà désarmé.

Fixing my pocket knife to my su altı tüfeği, I make a makeshift bayonet, determined to defend my life dearly if the attack occurs.

Bu dayanılmaz kaygı on iki saat sürmeliydi. Gece çökünce, kılıçbalığının pozisyonu, bıraktığı parlak şimşekler ve dalgayı yararak çıkardığı sırt yüzgeci sesiyle bana bildirildi. Birkaç kez, sırtı botun tabanına çarptı, ama yine de bana yaklaşmaktan korkuyor muş gibiydi. Asla ön tarafından yaklaşmaya cesaret edemedi.

Bana doğru hızla yaklaşıyordu ve bana ulaşmak üzereyken aniden yönünü değiştiriyordu. Korktuğunu fark ettim... Belki benim kadar.

Her canlı bir savunmaya sahiptir ve saldırganı korkutan, onun doğasını bilmemektir. Ardındaki parıltılar gece yarısına doğru kayboldu, ama yine de bir beyaz gece geçirdim.

O gün, bana topraktan uzak bir mesaj gibi görünen başka bir karşılaşma yaşadım. Denizcilerin ağlarını sabitlemek için kullanılan cam toplardan biriydi. Küçük kabuklu hayvanlarla dolu, ayak parmakları ve anatiflerle kaplıydı; kesinlikle uzun bir süre suyun içindeydi, ama nihayetinde bu, adamların bir işaretiydi.

Bu yorgunluk duygularından mı kaynaklanıyor? 11 Kasım'daki bu günün sonunda gerçekten de içim karardı. Gece yağmur o kadar şiddetli oldu ki, bu kadar acımasızca eksik kaldıktan sonra tatlı suya boğulacağımı düşündüm ve yazıyorum:

« Tatlı suda boğulmanın gerçekten de çelişkili olacağına inanıyorum: ancak yağmur böyle yağmaya devam ederse başıma gelecek olan budur. En az bir ay yetecek kadar suyum var. Ne yağmurlar, Tanrım! Üstelik, bir deniz fırtınası! Sabah, oldukça solgun bir güneş var, ama hâlâ yağmur yağıyor. »

İlk “sargasse”mi gördüm, ya da en azından öyle düşündüm – aslında bu, mavi ve mor bir şişe ile muhteşem bir medusa idi, adı *Portekizli savaş adamı*, yani Portekizli savaş adamı demek. Derinliklere dalan hain ipleri, etkisi kalıcı ve son derece tehlikeli olabilecek sokmalar yapabilir, bu da ülserleşmelere neden olabilir.

Bu birkaç uykusuz gece veya zorunlu uyanıklığın ardından, iyi uyumanın ne kadar önemli olduğunu anlıyorum: « Kırk sekiz saat uykusuz kaldım ve moralim bozuk; tüm bu denemelerden dolayı kendimi son derece kötü hissetmeye başlıyorum. Üstelik, bölge kılıçbalıkları ve tonlarla dolu;

onları her yönden etrafımda zıplarken görüyorum. Kuşlar, tonlar, bu kabul edilebilir, ama kılıçbalıkları, bunu hiç sevmiyorum. Yine de iyi ilerliyorum, ama biraz sakinlik içinde dinlenmek için beş veya altı gün daha eklemeyi memnuniyetle kabul ederim. Bu kurşun gibi ağır ve dalgalı denizden daha etkileyici bir şey yok. »

Gerçekten de etrafımda deniz yas tutuyor gibi görünüyor; siyah, mürekkep gibi siyah, zaman zaman planktonun fosforesansı sayesinde gecede parlayan beyaz bir tepe ile işaretlenmiş. Beyaz çiçeklerle işaretlenmiş bir akşam elbisesi gibi, Japonlar için bir yas. Artık bir yıldız yok, gökyüzünü görebilme imkanı yok, alçak, üzerime çökme çabasında. Artık "zaman ağır" ne demek olduğunu anlıyorum ve gerçekten omuzlarımda bir ağırlık hissediyorum.

Saat on yedi, 12 Kasım, not ediyorum: « Yağmur, hep yağmur, yeter, yeter! Yine de kıyıya benim tahminimden daha yakın olmadığımı merak ediyorum, çünkü kuşların sayısı artıyor; etrafı mda on tane var ve kuş kitabım, altıdan fazla göründüğünde yaklaşık 100 veya 200 mil kıyıya yakın olduğunuzu söylüyor. » Cape Verde adalarından sadece 100 mil kadar uzaklaştığımı bile tahmin etmiyorum.

⁂

12 ile 13 Kasım gecesi bir köpek balığı (ya da en azından bunun bir köpek balığı olduğunu düşünüyorum) bana bir ziyaret yapar. Bunun bir köpek balığı mı yoksa bir kılıçbalığı mı olduğunu nasıl anlayabilirim? Gündüz bir köpek balığıyla karşılaştığımda çok sakinim: ona ritüel olan kürek darbesini burun kısmına vuruyorum, ardından kaçıyor. Ama gece, bu şeytan balıklarından birinin beni kılıcıyla delmesinden korktuğum için müdahale edemiyorum; işgalciyi tanıyana kadar beklemek zorundayım ve onun uzaklaşmasını uyanık bir şekilde bekliyorum. Geceki huzurum sona erdi. Ve sıklıkla köpek balıkları ya da diğer hayvanlar, benim botumla cezasız bir şekilde top oynamaya kalkışıyorlar, ben de müdahale etmeye cesaret edemiyorum.

Artık şiddetli yağmur yağmayı kesmiyor. Bu sel altında, çadırı tamamen başımın üstünden çekmek zorundayım ve su birikiyor, yine de bıraktığım aralardan sızıyor. Bir süre sonra, su, direkleri çekerek barınakımı yırtma riski taşıyor. Onu dışarı atmak zorundayım. Çok az insan

bir kayıp denizcinin tatlı su rezervinden kurtulmak zorunda kalmasının ne kadar yıkıcı olabileceğini anlayabilir. Şimdi, köpek balıkları ya da kılıçbalıkları olmadan bile, uyku neredeyse imkansız hale geldi. Su durmaksızın düşüyor. Her çeyrek saatte, onu dışarı atmak zorundayım. Çadırın üzerine düşen ve her yerden sızan suyun ne kadar kötü niyetli olduğunu hayal etmek zor: en küçük deliklerden sızıyor.

Yavaş yavaş bazı cansız nesnelere karşı bir düşmanlık inancı bende yerleşti.

Böylece, konumumu belirlemek istediğimde, açımı ölçtükten sonra oturur ve hesaplamalarıma başlardım, kalemim yanımda olurdu. On saniye sonra arkamı döndüğümde onu almaya çalışmam yeterliydi, o yine kaybolmanın bir yolunu bulmuştu. Takıntılı bir şekilde takip edilme hissi beni tehdit ediyordu, oysa daha önce bu küçük aksilikleri gülerek karşılıyordum, örneğin ip hikayesini veya *Bir Botta Üç Adam* hikayesini düşünerek.

⁂

Cuma 14 Kasım. – Son kırk sekiz saatte bu yolculukta yaşadıklarımdan daha fazla acı çektim. Küçük kabarcıklarla kaplıyı m ve dilim kirli; bunu hiç sevmiyorum. Fırtına kısa ve şiddetliydi, birkaç saat yüzer çapa atmak zorunda kaldım, ama 9:30 civarında yelkenimi tekrar açtım; yine de şiddetli yağmur devam ediyor ve her şey ıslak.

Moralim iyi, ama bu sürekli nemden fiziksel olarak yorgun hissetmeye başlıyorum, çünkü güneş yoksa hiçbir şey kurumuyor. Sonunda, çok fazla zaman kaybettiğimi düşünmüyorum. Bir enlem belirlemek imkânsız, ne güneşim ne de yıldızlarım var ve ufukta bir başka o lanet olası sağanak hazırlanıyor. Güneş güçlü, rüzgar daha az rahatsız edici. Deniz oldukça sakinleşti, ama dün neler yaşadım! Derler ki: " Yağmurdan sonra güzel hava gelir"; onu sabırsızlıkla bekliyorum.

Gece, arkamdan beni alarak ve etkileyici bir hızla sürükleyerek dev bir dalga, *L'Hérétique*'i yeniden doldurmuş ve kürek-güvenliğimi bir anda kırmıştı. Bot hemen yan yatıyor ve yelkenim korkunç bir gürültüyle şiddetle çarpıyor.

Korkunç bir şekilde, geçici dikişlerini tehlikeli bir biçimde geriyor. Tüm kumaşı indirmek için öne atılıyorum, ama aniden düşen ağırlığım çadırda bir direk yüksekliğinde geniş bir yırtık açıyor. Bu, dalgaların saldırısına maruz kalacağım anda meydana gelen onarılamaz bir hasardı. İki yüzen çiviyi denize attım. Uysalca *Hérétique*, alışık olduğu yönün tersine dönerek sürekli saldıran düşman güçlerine karşı duruyor. O anda fiziksel olarak tükenmiş durumdayım ve her şeyi riske atarak, kesinlikle gerekli olan bir dinlenmeye karar veriyorum. Bu yüzden çadırı tamamen kapatıp, hava durumu veya olayların şiddeti ne olursa olsun yirmi dört saat uyumaya karar veriyorum.

Rüzgarlar yaklaşık on saat sürdü, bu süre zarfında ceviz kabuğum olağanüstüydü, ancak büyük tehlike henüz geçmemişti. Bu tehlike, rüzgarın azaldığı ve denizin yalnız ve azgın kaldığı anda ortaya çıktı. Rüzgar ve deniz birlikte güçlerini sergilediklerinde, demir bir kavramayla tutulmuş gibi olan dalga hızla ilerler ve düşmez, ama kendine bırakıldığında, öfkesini yatıştırması çok daha yavaş görünüyor: o zaman tüm ağırlığıyla düşerek önüne çıkan her şeyi ezip geçer.

⁂

Cumartesi 15 Kasım, 13:30. – Yağmurdan faydalanarak biraz yazıyorum. Elimde sadece iki kürek-güverte kaldı; umarım dayanırlar. Dün akşamdan beri saat 10'dan beri şiddetli yağmur yağıyor, en ufak bir güneş yok, ıslak kaldım. Her şey ıslak ve hiçbir şeyi kurutmanın yolu yok; uyku tulumum bir paspas gibi görünüyor. Konumumu belirlemek imkansız; bu gece o kadar kötü bir hava vardı ki bir an Kara Kutu'da olmadığım konusunda şüpheye düştüm; neyse ki rüzgarın estiği alizeler gerçekten var; iyi yürüyorum, bazen çok hızlı; bu benim yelkenim için tehlikeli değil mi? Hava ne zaman açılacak? Bugün mavi bir deneme yaptı, ama batıda ve rüzgar doğudan geliyor. Sonunda, belki yarın! Yine bir neşeli gece bekliyor! Sabah 7 civarında bir uçak oldukça alçaktan üzerimden geçti; varlığımı belirtmeye çalıştım, ama nafile: lambam çalışmadı; nihayetinde, 3 Kasım'dan beri insani bir işaret. Umuyorum ki diğerleri de takip eder. Batı şimdi oldukça açık, nasıl olduğunu merak ediyoruz.

Bu gün boyunca mavi ve siyahın mücadelesi olarak adlandırdığım bir çatışma gerçekleşti ve bu benim için güzel ve kötü hava arasında gerçek bir kozmik savaş gibi göründü. Batıda, şarkıda söylendiği gibi, bir jandarma şapkası kadar büyük bir mavi noktayla başladı ve bunun sonuç doğurabileceğini gerçekten düşünmüyordum. Siyah bulutlar, yoğun mürekkep siyahı bir renkte ve hiçbir çatlak olmadan, güçlerinin farkındaymış gibi görünüyordu ve bu talihsiz küçük mavi noktanın üzerine düzenli bir şekilde yürüyordu. Ama mavi, kanatlarından taşmıştı ve birkaç saat içinde, güneyde ve kuzeyde, yani sağımda ve solumda, bu dev mürekkep lekesi tarafından yutulması gereken kaybolmuş küçük mavi noktalar görünüyordu. Ama siyah, kitlesel itişlerle ilerlerken, mavi sızma yoluyla ilerliyordu ve yavaş yavaş siyah, güzel havayı azaltmaya başladı. Nihayet, sihirli bir şekilde, öğleden sonra 4 civarında, kazanan mavi oldu. "Tanrı, güneş ne güzel!" Ben döküntülerle kaplıyım ama güneş burada." Aslında, yolculuğun en zor dönemine girmeye başlayacaktım.

Artık nerede bulunduğumu hiç bilmiyordum; üç gündür kayıp olan güneş, beni tamamen bir cehalet içinde bıraktı ve bu 16 Pazar günü, noktayı belirlemek için sektantımı aldım ve endişeyle baktım. Harika! Aşağıya inmemiştim; Guadeloupe'un kuzeyinden geçen bir enlemde kalmıştım, tam olarak 16° 59’. Bu en önemli şeydi. Geri kalan her şey, botumun gerçek bir savaş alanı gibi görünmesiydi. Şapkam fırtına tarafından kapılmıştı ve tropik güneşten korunmak için sadece ince bir su geçirmez bez şapka kalmıştı; böyle bir iklimde bu kesinlikle yetersizdi. Çadırım iki yerden yırtılmıştı ve eğer botun kendisi zarar görmemişse, içeriye tamamen tuzlu su sızmıştı. Geçireceğim uzun güneşli günlerden sonra, gecenin nemi tüm sıcak giysilerimi ve yatak malzemelerimi etkilemeye devam edecekti. Karaya ayak basmadan önce kuru bir gece ne demek olduğunu unutmamalıydım.

Son derece endişe verici bir olay, her zamankinden daha fazla dikkatli olmak gerektiğini gösterdi.

Au cours de fırtına, j’avais dû protéger la partie arrière de l’ *Heresy* contre le ressac des dalgalar qui risquaient à tout moment de remplir le frêle kayık. J’avais donc tendu de gros morceaux de toile

kauçukla kaplanmış, ve dalgaların köpürmesini engelleyen iki ucu benim flotteur'lerime sıkıca sabitlenmişti. Fırtına dindiğinde, bu korumayı kaldırmanın faydasız olduğunu düşündüm. Ertesi gece, korkunç bir ses beni uyku tulumumdan fırlatıp çıkardı. Kauçuk korumalarım artık orada değildi. Onlar koparılmıştı. Hemen, botumun flotteur'lerinin zarar görmediğini ve hâlâ mükemmel bir şekilde şişkin kaldığını kontrol ettim. Hiç görmediğim bir hayvan, muhtemelen flotteur'lerimin arasında sarkan çok dikkat çekici sarı rengin cazibesine kapılarak, suyun dışına atlayarak onu koparmıştı. Bu, o kadar kesinlikte yapılmıştı ki, başka hiçbir yerde bu tahribatın izini göremedim.

Botum gibi, çok acı çektim: son derece zayıflamıştım ve her hareketim, Akdeniz'deki uzun oruç dönemimden sonra olduğu gibi, olağanüstü bir yorgunluk yaratıyordu. Çok zayıflamıştım, ama en ciddi durum cildimin halindeydi. Vücudum, birkaç gün içinde lekeden [45] papule [46] ve pustule [47] ile kaplıydı. Bulunduğum koşullarda, furunkuloz korkusuyla sürekli yaşıyordum, bu durum felaket olabilirdi. Yarattığı acı gerçekten de tüketici olabilirdi. Ayrıca, ne oturabilir ne de uzanabilirdim.

Bu riskleri önlemek için elimdeki tek ilaç merkür kromat idi, bu da bana trajik ve kanlı bir görünüm veriyordu. Gece, ağrı çok şiddetli hale geliyor ve herhangi bir kumaşın teması dayanılmaz oluyordu. En küçük yarada, genel bir iltihaplanma eğilimi ortaya çıkıyordu ve tüm yaralarımı dikkatlice dezenfekte etmem gerekiyordu. Elimdeki tırnakların hepsi batmıştı ve bunların yarısının altında çok acı veren küçük apseler oluşmuştu. Onları anestezi olmadan açmak zorunda kaldım. Elbette, sahip olduğum penisilini kullanabilirdim, ama ilaç modifikasyonu olmadan tam bir tıbbi gözlem yapmayı tercih ettim, en azından dayanabildiğim sürece. Sonunda, ayaklarımın derisi parçalar halinde dökülüyordu. Üç günde, dört parmağımın tırnaklarını kaybettim.

Ahşap zemin olmadan asla dayanamazdım; bu yüzden bu zeminin her botta kurulması gerektiğini düşünüyorum.

Kurtarma. Onsuz, kangren ya da en azından ciddi artrit sorunları olacaktı.

Şu anda sadece yerel rahatsızlıklardan etkilenmiştim. Tansiyonum iyi, terlemem düzenliydi. Yine de, 16'sında beliren zafer kazanmış güneşi minnetle selamladım; bu, sürekli bir nemin bana yaşattığı tüm sıkıntılara son verecekti. O zamanlar, bu güneşin, ardından gelen korkunç yirmi yedi gün boyunca bana en kötü denemeleri yaşatacağını bilmiyordum.

Yani, kayıp denizci, asla umutsuzluğa kapılmaman gerektiğini görüyorsun. İnsanlık sefaletinin dibine vurduğunu düşündüğünde, her şeyi değiştirebilecek koşullar ortaya çıkabilir. Ama yine de, umudunu çok aceleye getirme; bazı denemelerin dayanılmaz göründüğünde, ilklerin anısını silen diğerleri çıkabilir. Dişin ağrıdığında, bu korkunç bir şey gibi görünür ve ondan kurtulmayı istersin, hatta korkunç bir kulak ağrısı bedeliyle bile. Kulak ağrısı geldiğinde, diş ağrısı hoş bir anı gibi görünür. En kötü ile en iyi arasında, sana sadece bir tavsiye verebilirim: kendini soyutla.

Yağmur denemesinin son derece zor olduğu kesindir. Yine de, güneşin yeniden doğmasıyla daha pembe görünen o gelecek, daha da korkunç bir şekilde ortaya çıkmalıydı.

Bu 16 Kasım tarihine geldiğimizde, yirmi dokuz gün süren yolculuktan sonra, iyimser olmam için her türlü sebep vardı. Elbette, sağlığım başlangıçtaki kadar iyi değildi, ama navigasyon açısından yolculuğun en zor kısmını tamamlamıştım. Şimdiye kadar rüzgara eğik bir pozisyonda kalmak zorunda kalmıştım, şimdi ise tam olarak yönünü takip ediyordum. Yaklaşık bir ay yetecek kadar tatlı su stoğuna sahiptim ve yolculuğun başından itibaren etrafımda toplanan balıklar şaşırtıcı bir sadakatle yanımda kalıyordu. Gaziler, ilk günlerde yaraladığım, talihsizlikleri nedeniyle temkinli hale gelenler, hâlâ ulaşamayacağım mesafede duruyordu. Her sabah derinliklerden yüzeye çıkarken onları görüyordum ve bana temkinli bir bakış attıktan sonra, benimle paralel bir koşuda daha uzakta yeniden beliriyorlardı. Varlıkları benim için giderek daha değerli hale gelmişti. Öncelikle onları tanıdığım için ve özellikle de diğer balıkların gelmesinde bir güvence işlevi gördükleri için. Tam bir sürü halinde, alaycı akrabaları tarafından güven kazanan yeni gelenler,

etrafik etrafımda dans ediyordu. Bu, yakalamak için son derece kolay olan birçok avdı.

Des “uzmanlar” bana, botumun tabanında balıklarımı saklayacağım bir havuz oluşturmayı önermişti. Böyle bir tarifin ne kadar pratik olabileceğini buradan görebiliyorsunuz! Ayrıca, buna hiç ihtiyacım yoktu çünkü yiyecek stoğum yanımdaydı. Beni her yönden saran bu sadık arkadaşlar, uçan balıkları da bana doğru yönlendiriyordu. Onlar, bizim köşemize geldiklerinde dauradalarım tarafından ürkütülüyor ve uçarak her zaman gerili olan yelkenime çarpıyorlardı. Böylece her sabah kayığımda ortalama beş ila on tane topluyordum.

Bu hiç gündüz olmuyordu, muhtemelen beni gördükleri için. Ama beş dakikadan fazla geçmeden, bir veya iki filonun dalgaların üzerinde sıçradığını görmek mümkündü. Dauradelerin onları takip etmek için gösterdiği ustalık ve beceri, ağzı büyükçe açık, tam iniş yapacakları sırada pusu kurmaları, olağanüstü bir manzara oluşturuyordu. Bazıları, muhtemelen daha deneyimli olanlar, eğrilerini zirveden zirveye sıçrayarak değiştiriyor ve takipçilerini atlatmayı başarıyorlardı.

⁂

Fırtınadan sonra, botumun altında bir su altı incelemesi yaptım, beni ona bağlayan ipten ayrılmadan. Las Palmas'ta yaptığım neredeyse tüm onarımlar dalgaların saldırısına dayanamadı. Yapıştırıcı dayanmadığı için, kağıt parçaları acınacak bir halde sarkıyordu. Birçok kabuklu deniz canlısı, halk arasında "pousse-pied" olarak adlandırılan cirripedes, dikişlerin boyunca yerleşmişti. Tanıştığım *Rubber Life Boat* teknisyenlerinden yalnızca, şişme botumun deneyimli yapımcısı M. Debroutelle, eski bir hava balonu uzmanı, bana şunları söylemişti: "Anatifler botunuza yapışacak."

Ayrıca, *Heresy*'nin inşasında beni özellikle endişelendiren noktalar, pneumatik duvarların dikişleriydi. Flotalar kendileri açıl ma riski taşımıyordu. Her dikiş güvenlik örtüsüyle kaplanmış olsa da, küçükken kabuklar buraya girebilir ve boyutları büyüdüğünde güvenlik bantlarını sökebilirdi. Tanca'dan itibaren, botun bile...

dinlenme su üzerinde derin koylarda, birçok deniz kabuğu onun altına yapışıyordu ve özellikle bu ünlü dikişlerin boyunca. Oysa bunlar, arka tahtanın kauçuk zeminine ve şişmelere, şişmelerin de kauçuk zemine sabitlenmesini sağlıyordu.

Kazablanka – Kanaralar yolculuğu sırasında, derinlik ve hız parazit faunanın ortaya çıkmasını engelledi. Ancak Las Patanas limanındaki kalışım sırasında, kayığın tabanı gerçek bir yosun ve deniz kabukları ormanıyla kaplanmıştı. Temizledikten sonra, dikişlerin üzerindeki yapıştırılmış bantların boyunca uzanma riski taşıyan küçük kabarmalar gördüm. Deniz kabukları yerleşmişti. O zaman güvenlik bantlarını iki katına çıkardım.

Tamirlerin tam olarak, fırtınadan sonra su altındaki deneti mimle bana gösterdiği gibi, bozulmuş olanlardı. Botun alt kısmını su altında tamir etmenin imkânsızlığı karşısında, uzmanım M. Debroutelle'e duyduğum güvene dayanmayı kararlaştırdım ve fazla zorluk çekmeden tekrar bordaya çıktım.

BÖLÜM XIII : BOYLAM ?

16 Kasım Pazar. – Dört hafta oldu, bir ay; dört gündür ilk kez enlemimi ölçebildim; biraz korkuyordum; ama hayır, 17. paralel üzerinde kaldım (tam olarak 16o 59'). Harika: Guadeloupe, Monserrat ve Antigua arasında bir iniş. Varış tarihim ise, 22 Kasım Cumartesi ile 29 Kasım Cumartesi arasında makul bir yerde olmalı; bu, neredeyse iki uç sınır; aksi takdirde bir sürpriz olmazsa. Bu gece bir sarsıntı daha oldu; ne olduğunu bilmiyorum, ama botun içine su sıçramasını engellemek için çektiğim lastik parçaları yerinden kopmuş; burası pek iyi bir yer değil! Çok sıcak güneş, bol su sı çraması.

16 saat. – Ah, yine bir kılıçbalığı! Ama bu daha küçük. Zaten bir kez etrafımda döndü ve kaçtı, ama bunu sevmiyorum.

17 Kasım Pazartesi. – Bu gece, rüzgarın az olmasına rağmen denizin ne kadar kötü olduğuna şaşırmıştım; ah! bu sabah daha iyi anlıyorum: güzel bir yağmur bulutu üzerime geliyor, doğu tamamen kapalı; yine güzel bir fırtına bekliyor. Sayısız kuş.

16 saat. – Yine de yaklaşık olarak noktamı belirleyebildim, ama dalgalı bir denizde güneş kaybolurken bu ne kadar zor bir işti!

Şimdi rüzgar kuvvetli esiyor, hızla ilerliyorum. Zor günlere giriyorum, tahminimin iyi mi kötü mü olduğunu bilmiyorum. Keşke pozisyonumu kontrol etmek için bir botla karşılaşsam! Prensipte yaklaşık 500 mil yolum kaldı. Şimdi başarısız olmak çok aptalca olurdu. Haftanın bitmesini dört gözle bekliyorum ama aynı zamanda istemiyorum. Hava her zaman şüpheli. Sonunda, umarım ilerleyebilirim. Teoriye göre, altı gün içinde toprağı görmeliyim. Yorgunum ve gerçekten şunları istiyorum: 1) sıcak bir banyo; 2) su geçirmez ayakkabılar; 3) kuru bir yatak; 4) bir kızarmış tavuk; 5) bir litre bira.

Neyse ki uçan balıklar var; artık kılıçbalığı yakalamaktan korkuyorum, sinirlenmesinden endişeliyim; gece lambası yakma zamanını da erteliyorum: kılıçbalığının tehlikesi şu an için çarpışma risklerinden daha büyük görünüyor.

Deniz iyi değil! Başlangıçtan daha fazla korkuyorum. İlginç bir şey var: Deniz güçlü olduğunda o kadar tehlikeli değil, rüzgar tarafından düzenlenmediğinde tehlikeli. Bir rüzgarın başlangıcında çünkü "henüz orada değil", ve sonunda çünkü rüzgar onu artık desteklemiyor. Yine kötü bir gece geçireceğim, bunu hissediyorum.

Salı 18 Kasım. – Bugün moral daha iyi, yine de oldukça uzun; iniş problemiyle ilgili düşünmeye başlıyorum; eğer enlemimi korursam ya Port-Louis'e ya da Pointe-à-Pitre'a (Guadeloupe) inebilirim. Tüm limanlar rüzgardan korunmuş, bu yüzden benim için ulaşması zor, ama eğer Pointe-à-Pitre'ı kaçırırsam, Karayip Denizi'ne giriyorum. Eğer 16o 30' kuzeyindeysem, kuzey kıyısını deneyeceğim, aksi takdirde Désirade ya da Marie Galante. İnişte bir kaza geçirmek korkunç olur, o kadar aptalca ki buna inanmak istemiyorum, ama ayının derisini satmayalım! Neyse, bugün bir mesaj gönderiyorum: bunun ne getireceğini her zaman göreceğiz.

Çarşamba 19 Kasım. – Enlemimi alırken bir heyecan yaşadım: dün ile kıyaslandığında, 20 milya kadar güneyde bulunuyordum. Kontrol ettiğimde, bu bir okuma hatasıydı. Uff! Öğle noktasından sonra, uzun öğleden sonra saatlerine giriyorum. Her sabah balık avım neredeyse yeterli ve yapacak başka bir şeyim yok; hangi gün varacağımı tahmin etmekle meşgulüm; bu uzun sürüyor. Sıcak güneş, ama hava belirsiz; neyse ki, tıbbi gözlemlerim ve okumak için kitaplarım var. Bu sabah yine yağmur.

Perşembe 20 Kasım. – Yolum 16o 48' üzerinde tam batıya doğru, bu da beni Guadeloupe ile Antigua arasında bir yere işaret ediyor. Böyle devam edersem, Fransız toprakları olan Guadeloupe'a ulaşmaya çalışacağım. Seyahatimin en i yi gecelerinden birini geçirdim; çok sayıda kuş vardı. Bir şey, karaya yaklaştığımı düşündürüyor: 8:00 ile 11:30 arasında yükselen rüzgarın kaybolması, 11:30'da düşmesi ve 15:00'te yeniden başlaması. Bu, kıyı rüzgarlarının düzenini hatırlatıyor. Sonunda, “dayan” : aklımda tutmam gereken tek şey bu. Belki de zor bir bekleyişin daha sekiz günü var.

Yılmadan önce yemin ediyorum. Zavallı Ginette korkunç bir endişe içinde olmalı! Bu yüzden, mümkün olan en kısa sürede karaya çıkmak istiyorum.

Cuma 21 Kasım. – Elbette yaklaştıkça, tahminimin doğruluğu konusunda daha fazla şüpheye düşüyorum, ama yine de bu olmalı! Hala bir bot yok, ama Kanariler'e doğru giderken sadece ikisini gördüğümü unutmamalıyım ve bunlar da kıyıdan birkaç milya uzaktaydı. Kuşlar için ilginç bir şey: onları yalnızca sabah doğuya giderken ve akşam batıya dönerken görüyorum, muhtemelen kara doğru gidip geliyorlar, bu iyi bir işaret. Hava değişken ama oldukça güzel, rüzgar dengesiz. Varmayı dört gözle bekliyorum. Gece lambası yaktım, ne kadar çok uçan balık yağıyor! Sonunda, 22 Cumartesi ile 29 Cumartesi arasında varmam gerekiyor: büyük ihtimalle pazartesi, salı, çarşamba günleri varacağım. Enlemimi iyi koruyorum: 16o 48'.

22 Kasım Cumartesi. – Çok az rüzgar var, ben bir kaplumbağa gibi yürüyorum; bu hızla, en az sekiz gün daha sürer. Bu günler, düşündüğü m gibi, moral açısından çok zor; istemeden ufku tarıyorum ve bulutların nasıl toprak gibi görünebildiği çılgınca! Yine de toprak görünmeden önce pazartesi günü göremeyeceğimi biliyorum. Onu görmek, nihayet görmek, hatta önünde sekiz gün kalacak olsam bile!

Adalardaki kuşlar büyük bir sayı ile çoğalıyor; eğer bu bir şey ifade edebilseydi! Hala bot yok. Biraz rüzgar, lütfen!

13 saat. – Çok bunaltıcı bir sıcak var; bu zavallı Ginette'i düşünüyorum, beden ve ruh bakımından titriyor olmalı. « Zavallı tatlım, dört ila beş gün daha endişe ve sonra bu iş bitecek. » Keşke alizeler esebilseydi!

17:30. – Eğer bu rüzgar bu şekilde, hala çok zayıf kalırsa, on gün içinde karaya varamam.

Pazar 23 Kasım. – Denizde altıncı pazar; bunun son olacağını düşünüyorum. Rüzgar yeniden başladı ve oldukça düzenli; bu böyle devam ederse, salı veya çarşamba varacağım, ama nereye gideceğimi bilmiyorum, çünkü kuzeye çıkıyorum. Balistlere benzeyen garip balıklarla karşılaşıyorum [48], ama köpek balıkları gibi iki yüzgeçleri var: yakalamaya çalışıyorum, ama nafile; yine de uçan balıktan gerçekten bıktım gibi hissediyorum.

17 saat. – Güneydoğuda küçük bir fırtına patlak vermek üzere. İlginç bir ülke, ortada bir şey yok: ya bulutsuz parlak bir güneş ya da tam tersi, çok kötü hava. Bu şeytan balıklar, anatiflerimi yerken, kayığa vuruyorlar; bu son derece rahatsız edici. Fırtına yaklaşıyor, ne olacak benim halim? Ama nihayetinde fazla endişelenmiyorum, bir fırtına olsa bile, çok uzakta olamam. Bu sabah üç "kuş" gördüm, ve kayıp denizciler için kitabım şöyle diyor: « Üç kuş bir arada, en fazla 80 milya kadar yakınsın. » Ayrıca, fırtına güneyden geldiği sırada, üzerimden bir fregat kuşu geçiyor. Aynı kitap şöyle diyordu: « Fregat kuşu asla denizde gece geçirmez, kıyıdan 100 mil kadar uzakta bulunmaz; bunlardan biri, en yakın adadan 300 mil uzakta olağanüstü bir şekilde karşılaşılmıştır. » Ve öğleden sonra saat 2'de, *Kuzey Ganneti* gördüm, bu kuş, prensipte, karadan 90 mil uzakta olmamalıdır. Bu da beni, uzak olmadığım düşüncesinde pekiştirdi.

Fırtına belirtileri uzakta belirmeden çok önce, içimde bir endişe hissetmiştim, ama endişe oldukça yanlış bir terim. Bunu, kaçmam gerektiği, neye karşı kaçmam gerektiğini bilmesem de - ama zaman kaybetmeden kaçmam gerektiği - hissine benzetebilirim.

O an, etrafımdaki hayvanlarla benzer bir durumda bulunuyordum ve neredeyse onların içgüdülerini paylaşıyordum; tayfunların belirtilerini yeniden okumak için denizcilik talimatları kitabımı çıkardım; ufukta birkaç siyah noktanın altın rengi gökyüzünü süslemeye başladığını dikkatle inceledim ve özel olarak beni endişelendirecek hiçbir işaret bulamasam da, içimde bir şeylerin olacağını hissediyordum. Eğer yapabilseydim, üzerime doğru gelen felaketten önce kaçardım. Barbados'a indikten sonra, orada belirli bir mesafede, birkaç yüz milya kuzeyde bulunan çeşitli botların aynı rahatsızlığa kapıldığını ve denizcilerin de aynı etkiyi hissettiğini öğrenmem gerekti. Denizciler arasında büyük ama çok ince bir iletişim vardır.

Horizon boyunca, soldan sağa, arkamda, sanki ip ile çekilmiş gibi bir mürekkep hattı, güneşin görünmesini engelliyordu. Hava yavaş yavaş soğuyordu ve, demir bir perde gibi, karanlık görünüyordu.

Yeni bir görev, gökyüzünü tamamen işgal etmeye başlıyordu. Bu evrim, sabah saat 6 civarında başlamıştı ve aslında akşam saat 7'ye kadar bitmedi. Bulutların gelmesinden önce, rüzgarın en ufak bir artışını hissetmiyordum. Deniz sakindi ve yaklaşan fırtınayı savuşturabileceğimi düşünüyordum. Ama tanıdık bir ses, çatırdama ve makineli tüfek sesi yeniden başlamıştı: bulutun altında şiddetli yağmur yağıyordu, sanki bir yangında çıtırdayan binlerce çam kozalakları gibiydi. Nihayet, kasırga üzerime saldırdı ve daha önce belirttiğim ilginç bir etkiyle, altında bağımsız bir rüzgar barındırıyordu; bu rüzgar şiddetle esmeye başladı; ilerlemek için bunu değerlendirmeye kesinlikle kararlıydım ve yelkenimi mümkün olduğunca tutmak için ipi bileğime bağladım, rüzgarın çok şiddetli hale geldiğini fark edince bırakmayı göze alarak. O sırada, gece aniden gündüzün ortasında belirdi ve su damlalarının yüzeyde oluşturduğu parlak patlamaların ortasında, yelkenim patlayacak gibi şişti; bu kısa ama korkunçtu. Bir saat boyunca, büyük yelkenin ipi bileğime bağlı olarak, kendimi azgın unsurların ortasında buldum; bir saat sonra fırtına beni geçti, ama ip bileğimi kanatmıştı. Geçiş olmaksızın, bulutun arka ucu uzaklaştığında, rüzgar durdu, ta mamen kesildi ve Kanaralardan ayrıldığım günden beri ilk kez, yelkenim sarkmaya, sonra da hareketsiz bir şekilde dalgalanmaya başladı. Şimdiye kadar en zor dönemi geçtiğimi düşünüyordum, yani uzun bir kötü hava dönemi, aşırı rüzgar ve nem dolu bir ay; ama geçmişin yelkenlisinin büyük düşmanı beni yine vurmalıydı; uzun süreli durgunluk dönemine giriyordum. Bence günlüklerim, bu umutsuz durumun beni yavaş yavaş nasıl içine çekeceğini en iyi şekilde ifade ediyor.

24 Kasım Pazartesi. – Comme quoi il ne faut pas vendre la peau de l’ours : cet fırtına a fait tourner le rüzgar plein sud, et avec une dérive j’ai le plus grand mal du monde à me maintenir dans le 320 de mon pusula, ce qui me mène sérieusement au nord ; j’ai extrêmement peur d’être pris dans le Gulf-Stream et ramené au nord (il ne faut pas oublier qu’à ce moment-là je me croyais arrivé à la jonction du courant équatorial du nord et du Gulf- Stream). Il me faudrait alors encore au moins un mois. J’ai extrêmement

mal au cœur. Si je monte au nord du 23/24ème değer, je vais de plus être gelé, car il commence à faire froid. C'est l'hiver. Si seulement je rencontrais un bot ! Il faut que le rüzgar change. Et dire que je suis à 90 milya environ de la Désirade ! Il n'y a qu'à moi que de telles choses arrivent. L'alizé n'est plus là où il devrait être ! J'ai peur, une peur horrible que ça dure encore des jours et des jours. Oh ! J'étais si près !

15 saat. – Hava durumu yine aynı, ama moral daha iyi; çünkü « *Denizcilik Talimatları* » bu tür olayların sadece geçici olduğunu ve alizelerin çok hızlı bir şekilde geri döndüğünü söylüyor; yine de bu beni çok geciktiriyor, çünkü şimdi Guadeloupe 100 milya uzaklıkta; sanırım iş bitti, ulaşılabilir en yakın toprak Barbuda [50]120 milya, uzakta Porto Riko 400 milya. Sonunda, eğer rüzgar geri dönerse, bir hafta daha, ama aksi takdirde altı ay daha! Noktam gerçekten 19° kuzeye yükseldi, bu beni Barbuda ile Antigua arasında konumlandırıyor. Umarım bu hava duru mu değişir! Şansım kalmadı, tam varışta; ve eğer bir bot görebilsem, ama hiçbir şey, hiçbir şey, hiçbir şey.

Salı 25 Kasım. – Rüzgar biraz yeniden başladı, güneydoğu yönünde iyi bir pozisyonda ve güneyde 11 mil kazandım. Şu anda 17o 5'te, iyi bir rota ileyim. İyi gidiyor, ama son derece zor ve bunaltıcı günlere giriyorum, kötü hava koşulları nedeniyle gecikmiş durumdayım. Gerçekten düşündüğüm boylamda mıyım, bu da beni en yakın karadan yaklaşık 60 mil uzakta mı tutuyor? Yarın kesinlikle karayı göreceğim, aksi takdirde gerçekten ne kadar uzakta olduğumu bilmiyorum, yönünü bildiğim ama ne kadar yol katettiğimi bilmediğim bir yolda kayboldum. En karamsar tahminler beni doğuda 7o daha ileriye, yani yaklaşık 406 mil uzaklığa yerleştiriyor; aynı hızda altı gün daha. 2 Aralık Salı'dan önce umudu kaybetmemek gerek; oraya ulaşamazsam artık hiçbir şey anlamıyorum. Günlerin ne kadar uzun olduğu! Hatta 4 saatlik fırtına petrelim bile kayboldu; önceki gün geldi ama dün gelmedi; onu şimdiye kadar her gün görmüştüm. Peki, karada mı yoksa denizde daha mı uzaktalar? Navigasyona gelince, sanırım tüm botlar denizden çekildi, uçaklar da gökyüzünden.

26 Kasım Çarşamba. – Bu sabah kalktığımda: yeniden iki fregat kuşu, bunlar asla bir kıyıdan 100 mil uzakta görünmeyenler. Bu her zaman bir onay! Kanaralar için çok kötü görünürlük, muhtemelen 15 mil ile sınırlı; hiçbir şey göremiyorum ve adalar arasında 30 mil var. Umarım Kanaralarda başıma geleni yaşamam: hiçbir şey görmeden geçip gitmek. Eğer bunu bilsem, Porto Riko'ya kuzeybatıya yönelirim, ama eğer onları bilmeden geçersem, ne büyük bir dram! Önceki gün en az 40 mil görünürlük vardı! Ne fırtına ama! Guadeloupe'un paralelinde inmeye ve orada 16o ile 16o 30' arasında kalmaya çalışıyorum.

15 saat. – Bir kaplumbağa gibi yürüyorum, Antigua'dan 60 milden fazla değilim ve yine de ilerlemiyorum. Eğer günde 30 mil yapıyorsam, bu dünyanın sonu! Bu son iki yüz mil damla damla yapıldı. Sonunda bu bir saat meselesi, kırk sekiz ya da yetmiş iki (!). Uzun, özellikle şimdi her şeyin çok yakın olduğunu düşündüğümde; mümkün, hatta muhtemel olduğunu asla hayal edemiyorum ki gelecek salı, aynı saatte, karada olacağım. Bu benim için tamamen yabancı bir görüntü.

Perşembe 27 Kasım. – Ne yavaşlık ! Eğer pazar gününden beri 20 milya yaptıysam, bu maksimum. Bu hızla, önümüzdeki salı veya çarşamba orada olacağım; on gün işkence ! Gerçekten yeterince sıkıldım, ve buna ek olarak görünürlük, sürekli olarak içinden geçme korkusu veriyor. Ufku bu şekilde gözlemlemek yorucu. Tüm gün büyük gözlerimi açıyorum, ve güneşten korunmak için artık siyah gözlüğüm yok. Bot yok, uçak yok, kuş yok, *yeterince sıkıldım* (günlüğümde altı çizili), kırk gün, bu yeterince fazla.

18:00 – İyi bir işaret: botumda bir sinek var. Gerçekten toprak yaklaşıyor.

28 Kasım Cuma, 9 saat.– Bu sabah yine bir şey yok, ciddi şekilde endişelenmeye başlıyorum. Ve zavallı Ginette! Bugün kırk birinci g ün. Ancak ayın batışı, toprakla olan yakınlığımı onaylıyor, yaklaşık 60 milya, belki de? İyi bir enlemdeyim, ama

ancak zar zor ilerliyorum. Yüzen bir elektrik ampulüyle karşılaşıyorum. Gerçekten, denizin yüzeyinde tuhaf karşılaşmalar yaşıyoruz! Artık bununla başa çıkacak takatim kalmadı.

19 saat. – İyi bir rüzgar esiyor, son sekiz gündür böyle bir şey görmemiştim. Umarım bu devam eder, on sekiz saat içinde kıyıyı görebilirim. 3 Kasım Pazartesi'den beri bir bot görmedim.

29 Kasım Cumartesi. – Rüzgar tam on dakika sürdü; şu anda çadırımın altında kavurucu güneş var, 38-39o C. rüzgar yok, toprak yok, bot yok, uçak yok, kuş yok: umutsuzluk.

Şimdi pek ilerleyemiyorum. Saatte yarım mil gidiyorum, daha fazlası değil. Yine de on ila yirmi güne ihtiyacım olacak; bana alizelerin kıyıya kadar gideceği söylenmişti. Ailemdekilerin ölümcül endişesini düşündükçe korkuyorum. En azından bir bot benimle ilgili haber verebilse, ama hiçbir şey, hiçbir şey, hiçbir şey yok. Bugün bıçakla, küreğimin ucunda bir baliste yakaladım; yenip yememekte tereddüt ediyorum çünkü bir kitap bunu yenilebilir olarak veriyor, ama diğeri zehirli diyor. Kendimi tutmayı tercih ediyorum; yine de kayıp denizciler için uzmanların anlaşması gerek!

19 saat. – Rüzgar, dün olduğu gibi yükseliyor. Keşke bu böyle devam edebilse. Yeniden bir şişe fırlattım içinde bir mesajla. Yeni bir balık yanıma yaklaşıyor, bu yüzden toprak burada. Beni büyük bir barrakuda takip ediyor! Onu yakalamak isterdim, ama bana garip bir gözle bakıyor; sanırım o da beni yemeyi oldukça istiyor.

30 Kasım Pazar. – Ve işte bir haftalık hareketsizlik. Alizelerin karaya kadar gideceğini söyleyenler lanetlidir. Sekiz gün sakin, görünürde hiçbir şey yok. Günde en az yirmi kez, bordun üzerine oturmak zorunda kalmama neden olan bir ishale çok acı çekmeye başlıyorum. Alizeler bir aldatmacadır; sizi yolun üçte birine kadar götürür ve orada sizi terk eder. Yine de, en iyi olduğu dönem bu gibi görünüyor. Teslim olalım. Eğer telafi olarak günde yaklaşık 30 mil yaparsam, bu da yola çıkıştan beri günde yaklaşık 55 mil ortalama yapar, 7 Aralık Pazar günü varırım. Sabır. Yine bir hafta. Ama orada, bırakıyorum.

Pazartesi 1er Aralık. – İşte böyle! Kasım bitti ve ben toprak görmedim. Çeşitli duygular içindeyim; ayın doğuşu beni 50ème dereceye getiriyordu ve batışı beni 60èmedereceye getiriyor, bununla ilgili hiçbir şey anla mıyorum. Bu akşam, dolunay. Göreceğiz. Biraz ilerliyordum, iyi bir rüzgar çıkmıştı, ama bütün gece sakin bir hava vardı. Yani, ben 40 mı yoksa 1.200 milya mı yakınım? Çok bunaltıcı bir sıcaklık var. Ufuk boş ve sisli. Oh! Kesin ve doğru bir boylam yapmayı bilmek, yeniden bir batarya sahibi olmak, yeniden bir kronometre sahibi olmak!

Sabah saatlerinde "tropikal beyaz kuyruk" adlı bir kuşun ziyaretiyle karşılaştım; neredeyse direğime konacaktı. Onu fotoğraflayabildim, ama onu filme almak istediğimde korktu ve güneşin içine doğru kaçtı.

11 saat. – Tanıdığım kadarıyla Ginette için endişeliyim; kesinlikle umutsuz olmalı ve bu durumun on gün daha sürmesi mümkün. Yorgun ve endişeliyim, bu ishal beni yıpratmaya başladı; daha da endişeliyim çünkü dışkımda biraz kan görünmeye başladı.

15 saat. – Enlemim mükemmel kalmaya devam ediyor; rüzgar hâlâ biraz esiyor ve beş günde dördüncü kez bir frégate kuşu beni teselli etmeye geldi. En fazla 300 milya kadar görülebildiği düşünüldüğünde, beş gün önce gördüğüm için yapmam gereken sadece 100 mil kaldı. Umut! Umut!

18:00. – Fransa, Casa ve Las Palmas'taki fotoğraflarıma bakma hatasını yaptım; bu beni çok üzdü. Deneme gerçekten çok uzun ve nerede olduğumu bilmemenin belirsizliği korkunç. Yaklaşık 200 mil tahmin ediyorum ama yarın mı, on gün sonra mı, yirmi veya otuz g ün sonra mı varacağım?

Photo d'Alain Bombard prise par lui-même dans la première partie de sa traversée de l'Atlantique.

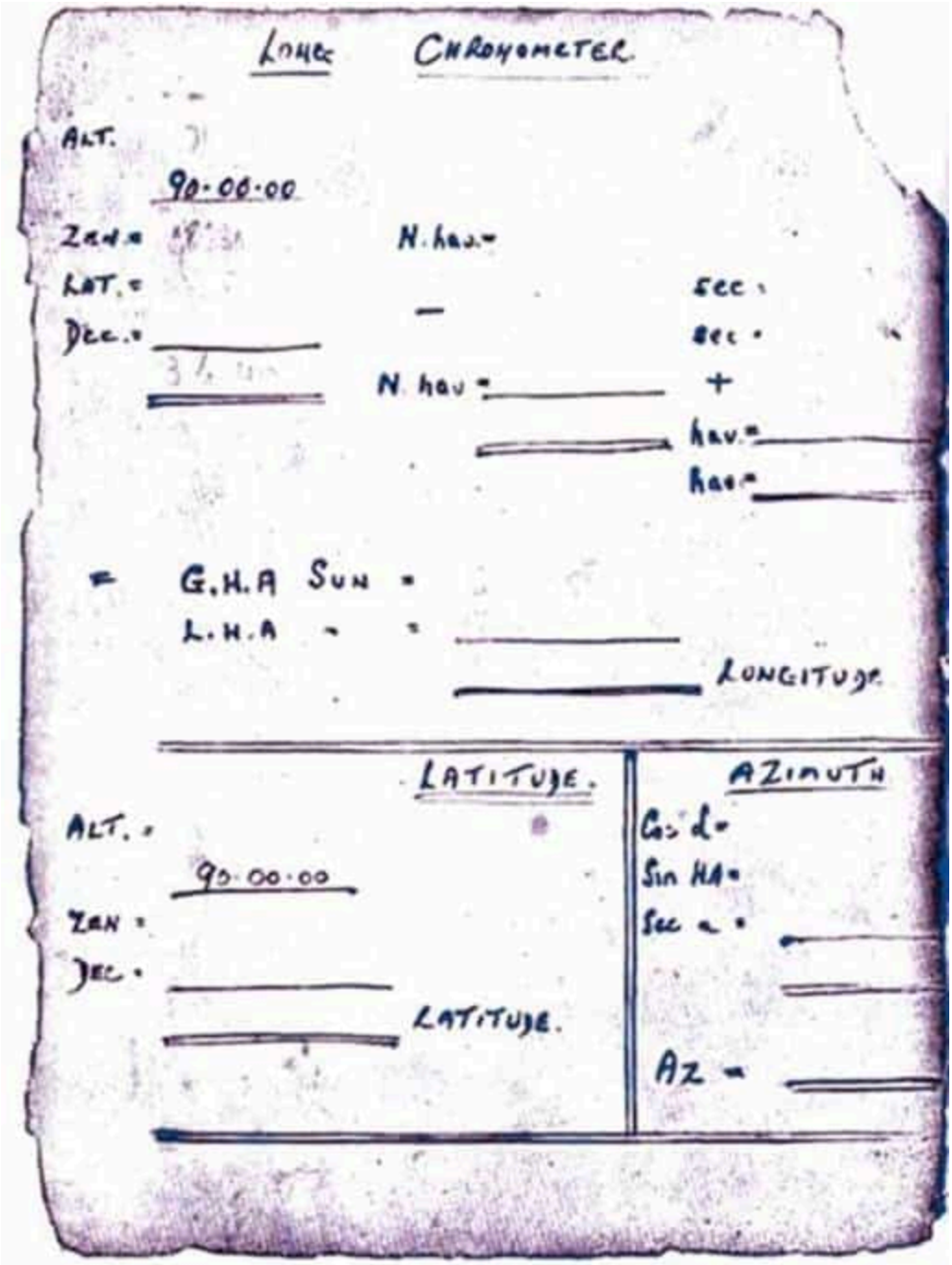

Page de calculs préparée par Palmer.
La seule leçon de navigation que je possédais.

Bilmiyorum. Kanaralar'da durmayı istediğim anlar oluyor. O zaman lanet olası gururum bana kanlı suçlamalar yapıyor. Eğer

sadece bir bot görseydim! Eğer radyo dinleseydim, dünyada daha az yalnız olurdum. Kuzeydoğudan doğuya kadar rüzgarın kaldığını iddia eden kişi için kızgınım. Ya rüzgar yok ya da geçen günkü fırtınamdan beri güneydoğu-kuzeydoğu arasında esiyor.

Salı 2 Aralık. – (Moralim o anda oldukça düşük ve günlük zor okunuyor.) Hala görünürde bir şey yok; bu sabah yine 100 milya kadar toprakta bulunan bir kuş türü daha gördüm, o da *Manx shearwater.*

Kara yakınlığındaki olumlu ve olumsuz işaretleri özetleyelim:

Olumsuz: güneşin doğuşu, güneşin batışı, meridyen saati, ayın doğuşu. Ancak ilk üçü, boylamımı bildiğimde, hareketten itibaren yaklaşık bir saatlik bir hata sağlıyor. Yani, ayın doğuşu yaklaşık 50o verirken, batışla dengeleniyor.

Olumlu: ayın batışı, beni 60o 2' üzerine yerleştiriyor, gece düşen rüzgarın düzensizliği, frégate kuşu, genel olarak az sayıda kuş ama yeni türler, tek bir albatros bile yok. Ayrıca, günde 50 mil ve 60 mil yol aldım, bu da Kanariler üzerindeki ortalamam; 2.320 ile 2.520 mil arasında; kat etmem gereken 180 ile 380 mil var.

En iyi varsayım beni 59 veya 60o meridyeni üzerinde, en kötü varsayım ise 50o üzerinde gösteriyordu.

Eğer başlangıçta olduğu gibi sonuna kadar rüzgarım olsaydı, s ekiz gündür karada olurdum; ama çok az rüzgar var, günde beş ila altı saat, Kazablanka'ya göre daha az; bu yüzden kalan 200 veya 300 milyayı asla yapamayacak mıyım? Bir ayda 2.500 mil yapıp, sonraki 300 mil için otuz gün harcamak sinir bozucu. Yeniden bir nefes bile yok, bu üzücü. Açıkça karamsar hale geliyorum. Deneyimim kırk dört gün boyunca işe yaradı, eğer hedefe bu kadar yakınken başarısız olursa ne kadar aptalca.

Keşke haberlerimi verebilsem! Ama hiçbir şey yok, ne uçak ne de bot! Kitaba gelince, "Raft Kitabı", bu kuşların bildirdiği ne kadar güzel bir saçmalık. Moral bozmak için tam olarak yeterli.

15 saat. – Anlamadığım bir şey daha var; güneyi hedeflememek için savaşmalıyım, oysa on gündür talihsiz nefes

rüzgarın geldiği yer kesinlikle güney sektörü. Peki ya? kuzeydoğudaki alizé? ısrarla güneydoğu. 45ème bugün, bir buçuk ay ve zavallı Ginette hâlâ hiçbir şey bilmiyor. Yine kaybedilmiş bir gün. Neyse ki, böyle bulutsuz günler pek yok, yoksa aklım hızla kaynar. Yine güzel bir fırtına yolda.

3 Aralık Çarşamba[51]. – Kesinlikle tiksinç. Rüzgar kuzeydoğudan geri döndü (zaten batıdan geçtikten sonra, oldukça hoştu!), ama pek fazla yok.

11 saat : aniden, sonunda kalktı ve sekiz gündür yaşamadığım bir nefesle soluyor. Umarım bu böyle devam eder!

15 saat : su stoğum ciddi şekilde azalmaya başlıyor. Umarım yağmur yeniden başlar, ama çok değil!

18 saat : bir frégate kuşu daha; sekiz gündür saymadım, ve "*Raft Kitabı*" diyor ki, bunları kıyıdan en fazla 100 milya kadar bulabiliyoruz; umarım bu doğru, çünkü eğer diğerleri için de gerçek olsaydı, çoktan varmıştım. Korkunç bir ishalim var ve her şeyden çok susuzum. Oh! bir litre süt içmek, nefes almadan.

4 Aralık Perşembe.– Görünürde hiçbir şey yok, hâlâ hiçbir şey yok. Fiziksel olarak tükenmeye başlıyorum.

Bugün, bir kelebek ziyareti aldım. Bu sabah Meryem'in ipi vardı. Nihayet, tüm bunlarla birlikte, toprak pek uzak olamaz. Ama, botlar + uçaklar = sıfır.

5 Aralık Cuma. – Belki de toprak birkaç on mil uzakta, ve ona ulaşamıyorum; rüzgarım yok. Bu korkunç ishal ve beni bunaltan bu kanama yüzünden bitkin düştüm. Artık yemek yemeye cesaret edemiyorum; bu böyle devam ederse, bot gelecek ama ben içeride ölmüş olacağım. Kurşun gibi güneş, tek bir bulut yok. Artık hiçbir şeyi anlamıyorum ve nerede olduğumu bilmiyorum. Bir şey istiyorum, eğer bot benim ölü bedenimle gelirse, birinin benim adıma deniz kazası geçirenler için yazılmış kitabın yazarını t okatlaması.

tamamen sahip olmanın şanssızlığına sahip olan talihsiz kişinin moralini kırmaktan başka bir işe yaramaz. Şunu yazdı: « Önemli sayıda Frigate kuşu, toprakların yaklaşık 100 milya uzaklıkta olduğunu gösterir. » Son 8 günde bir hayli gördüm ve yaklaşık 300 milya yaptım. Ahlak dersi: yazar, yanlış olduğunu bildiği şeyleri yanlış bir şekilde iddia etmekte dürüst değildir; ya da bilmiyorsa, bunları söylememelidir. Alizeleri tanımlayanlar için de durum aynıdır, hiçbiri kendileri oraya gitmemiş gibi görünüyor. Antiller'in yakınlarında, Kasım-Aralık'ta, on gün sakin hava için iki gün rüzgar vardır.

Küçük bir sorun: Saatte yaklaşık 100 metre gittiğime göre, beni karadan ayıran 150 km'yi ne zaman kat edeceğim, eğer hâlâ bir kara varsa.

Daha önce öleceğim, pişmiş, susuz, aç, gerçekten her şey bana karşı; bu sabahdan beri korkunç bir güneş altında kendi suyunda kaynıyorum ve önümde tek bir bulut yok, 800 metre kadar önümde ise gökyüzü kalın bulutlarla kaplı. Denizin yüzeyinde olduğunuzda, zulme uğradığınız hissinin ne kadar sizi takip ettiğini görmek çarpıcıdır; her şeyin size karşı birleştiği, hiçbir şeyin yolunda gitmediği hissine kapılırsınız. Küçük bulutlar yavaşça ilerliyordu, hafif bir rüzgarla itiliyorlardı ve sanki bana koruma sağlamak için güneşin önünden geçmek yerine onun etrafından dolaşmayı tercih ediyorlardı.

Tükenmiş durumdayım. Eğer başarısız olursam, gerçekten her şey bana karşı olduğu için: rüzgar yok, kavurucu bir güneş. Dün etrafımda şiddetli yağmur yağdı, üzerime bir damla bile düşmedi, bu korkunç. Yelkenim sağa sola çarpıyor, bu muhtemelen alizeler. Alizeler bölgesinin tanımı: neredeyse hiç rüzgar olmayan bölge. “ Kara Kutu”da olduğumu bilmek için bile gücüm yok; bu yılın bu zamanında, 5 derece kuzeyde ve bu enlemde, çoktan karaya çıkmış olurdum. Bir de bu korkunç ishal... Artık anladım: bir fırtına olursa, kesinlikle yüzer çapa atmam; Tanrı korusun! Ne yaptım ben? Sanki Kanaralar'da duramayacakmışım gibi! Jean-Luc, eğer varışta öldüysem, bu notlarla bir kitap yayınla; bu, Ginette'e bir tanıklık olacaktır. Denizcilerin bunun mümkün olduğunu düşündüklerinde kötü bir işaret olduğunu söylemiştim.

Akdeniz, Casa, Kanariler, başardım: imkansız dediler, ve burada, feci bir şekilde başarısız oluyorum. Kaç kişi zafer kazanacak! Önünüzde çırpınan o yelkenin sesi... daha kötü bir gün yoktu.

başlangıçta, fırtınayı tercih ediyorum, arkamda ne kadar süre göreceğimi görmek için bir fluorescein poşeti attım. Asla bile mezsiniz! Beni endişelendiren şey, şimdiye kadar rüzgarım olmadığında bile yükseklikte kalmasıydı, bugün hiç yok. Umarım bu 8 gün sürmez! Şimdi 32 gündür bir bot görmedim, ve 21 gündür bir uçak; tamamen umutsuzum, çünkü Jack diyordu: başarısız olacağız çünkü çok rüzgar olacak, fırtınalar ve tayfunlar; aslında başarısız oluyorum çünkü tamamen bir sakinlik var.

Ah ! Keşke bir *S.O.S.* yapabilseydim. Ne yazık ki! Bu bir şans işi. Güneşin önünden ne bir bulut geçiyor, ne de var! Hiçbir şey anlamıyorum: şimdi çok küçük, çok alçakta, hızla giden bulutlar var, ve benim ise Akdeniz'de nadiren gördüğüm kadar düz bir sakinliğim var. Keşke bir banyo yapabilsem!

6 Aralık Cumartesi. – Rüzgar kuzeyde oldukça güçlü bir şekilde çıktı, bu da hiç yoktan iyidir. Bu sabah, yine üç *Tropik Beyaz Kuyruk* gördüm: kıyının 60 ila 80 milya uzaklıkta olduğu söyleniyor. Kayıp denizciler için bir kitap yazan birinin her seferinde yanılabileceği mümkün değil; o zaman belki yarın ya da öbür gün karaya ulaşırım? Yine de, burada son dileklerimi yazmak istiyorum, çünkü belki de sağ çıkamayacağım!

1) Bu notların, haklarının Eşim Ginette Bombard'a verileceği bir kitap oluşturmak için kullanılmasını istiyorum. Yolculuğun başlangıcı hakkında... (bazı isimler) sorgulamak iyi olurdu.

2) Eşim ve kızıma yönelik düzenlemeler.

3) Diğer kayıp denizcilerin, kayıp denizciler hakkında yazılmış kitapların yalan yanlış kara toprak işaretleriyle moralinin bozulup, öldürülmesi için asla katledilmemesi gerektiğini belirtmek istiyoru m. Ayrıca, şu anda bir vericiye sahip olmadığım için, ölümümden sorumlu olanları da suçlu buluyorum.

Son olarak şunu söyleyerek bitiriyorum: deneyimim elli gün için geçerlidir; ben ölü olarak geldiğim için kayıp denizcilerin umutsuzluğa kapılmaması gerekir. Sonrasında, bu insan gücünü aşar; liselerde ve okullarda kozmografi derslerine pratik navigasyon dersi eklenmesi arzu edilebilir.

Pazar 7 Aralık, – Hala bir şey görünmüyor, ama çok uzakta olamam (burada yazım gücüm geri döndü). Ginette, Nathalie için gerekli,

Renaud ve Anne'in yanına sağ salim ulaşmam, ama bu korkunç.

Güneş acımasız, susuzum. Suyum tükenmek üzere, belki de sadece 5 litre kaldı; ne yazık ki, bordadan o kadar çok suyu atmaktan bahsediyorum! Litrelere ve litrelere! Az balık tutuyorum ama yeterince, ve eğer deniz suyunu ve balık suyunu içmeye geri dönmem gerekirse, bu korkunç ishal ile birlikte, bu gerçekten korkunç olur. Bu beni gerçekten çok acıtıyor. Dün kuzey rüzgarı beni güneye 18 mil sürükledi, böylece en yakın toprak olan Désirade'den uzaklaştım; şimdi rüzgar tekrar çok zayıf, bu umutsuz edici. *Denizcilik Talimatları* ise şöyle diyor *(Antiller,* cilt 2, sayfa 8, satırlar 9-14): "Alizeler, Aralık'tan Mart veya Nisan'a kadar en güçlü ve en düzenli olanıdır. O zaman en kuzey yönünde eser ve doğu-kuzeydoğudan kuzeydoğuya doğru eser, ortalaması yaklaşık 4 Beaufort'tur." Yine de ne kadar hata basılabilir! Eğer yarın veya en geç öbür gün karayı görmezsem, artık hiçbir şey anlamıyorum ve pes ediyorum. Başlangıçta, yaklaşık 15o 20'de, saat 12:10'da konumumu belirliyordum; oysa bugün saat 15:10'da yaptım, 3 saatlik fark var, bu da 60o 20 batı yapıyor. Désirade 61o'da, yani batıda 38 mil... Dominika ve Marie Galante sırasıyla 61o 20 ve 61o 12 batıda, yani 56 mil ve 49 mil uzaklıkta.

Peki? Günde 30 mil bile olsa, yarın 28 ve 19 mil olmalıyım; o zaman eğer öbür gün hiçbir şey görmezsem istifa edeceğim. Artık yeter, ve bu zavallı Ginette'i düşünüyorum, yavaş yavaş ölmekte olmalı.

16:30. – Her şey aleyhime; rüzgar geri döndü ama beni güneyde tutuyor. Gerçekten şansım yok. Neyse, umurumda değil, güneye gidiyorum, Grenada'ya kadar 240 milim var; sürüklenme beni çok yavaşlatıyor.

İşaretler, karanın yakınlığını gösteriyor, tek eksik kara kendisi; burada burada yüzen küçük odun parçaları, muletlere benzeyen bir balık sürüsü beni takip ediyor, bunlar açık denizde göremeyeceğiniz şeyler. Ama ben, görmek istediğim şey kara!

8 Aralık Pazartesi. – Yine hiçbir şey görünmüyor ve yine rüzgar yok. Sonunda, kayıp denizciler için kitap yazan insanlar gibi tiplerin Amerikan donanması için bir kitap yazdıklarına ve her seferinde yanıldıklarına inanmakta zorlanıyorum. Yazar, bir Frigate kuşunun görüldüğünü bildiriyor.

300 milya; kabul edersek ki, yalnızca, sonuncusu bir tane olmuşsa, onu çarşamba günü, en fazla 300 milya uzaklıkta gördüm.

Cumartesi sabahı tekrar birlikte üç tropik kuş görüyorum ve burada net: üç kuş birlikte, 60 ile 80 mil, hadi 100 mil diyelim ve kabul edelim, bu bir minimum, Cumartesi'den Pazar'a 40 mil yaptığımı ve sonrasında 40 mil daha yaptığımı varsayarsak, 20 mil olmalıyım. Ancak, görünürde hiçbir şey yok ve yine korkunç derecede güneşli bir gün hazırlanıyor. Ben 50ème günündeyim, bu da bana günde 54 mil ortalama yapar, oysa başlangıçta çok daha fazlasını yaptım ve o zamandan beri 30 mil ortalamasını korudum, sadece bir gün hariç. Artık bir nefes bile yok.

Kanaralara gitmek için (550 milya) on bir gün harcadım. Orada, aynı parkuru beş kez kat etmem gerekiyor, elli beş gün sürer, bu da beni cumartesi günü varmamı sağlar.

Kalan suyum az ve deniz suyunu artık dayanamıyorum, çünkü çok şiddetli bir ishalim var; çok az balık tutuyorum, balıklar temkinli. Ama umurumda değil, çünkü her zaman yeterince uçan balığım var. Gerekirse, geriye kalan tüm yiyeceklerimi yerim ve ölürüm. Deneyimime dayanarak bir kitap yazacak olan, değişen kuşların toprak yaklaşımını gösterdiğini i yi belirtmelidir, ama belki de hala yüzlerce milya uzakta. Oldukça umutsuzum; ama dayanmalıyım ve bu korkunç. Ah! Kesin bir boylam yapabilmek. Nerede olduğumu bilseydim, hatta uzak olsam bile, durum farklı olurdu gibi geliyor. Tüm botların ve uçakların adaların batısında, Karayip Denizi'nde geçtiğini düşünüyorum, bu yüzden birini görme şansım yok. Bir gün büyük rüzgarda yüzer çapa attığımı düşündüğümde; şimdi, ölümüne kadar yukarıda yelken. Ama işte, rüzgar yok! Ne yapmalıyım, Tanrım, bu korkunç belirsizlikten çıkmak için ne yapmalıyım?

Une journée atrocement chaude se prépare. Pas bir bulut ne va atténuer le güneş. J’ai vraiment toute la malchance possible. Il pleut autour de moi, mais pas une goutte sur moi ; des buluts tout autour, sur moi un güneş implacable ; c’ est l’époque de l’alizé régulier, et j’ai périodiquement un jour de rüzgar, un j our de brise, deux ou trois jours de calme plat. Je suis pratiquement immobile, ça fait trois jours que je vois la tache verte de fluorescéine derrière moi ; c’est comme ça depuis le samedi 22, voilà vingt jours de quasi-immobilité. Ah ! je les retiens, j’ai été assez idiot pour me

fier bir uzmanlar tarafından yazılmış bir kitaba! Ne yazık ki, onlara gerçeklerini söylemek için hayatta olmayacağım. Yirmi gün boyunca sakin, alizelerin en düzenli ve en güçlü olduğu zaman! Bu havada, canlı olarak ulaşmam imkansız, ama yine de çok uzakta olmamalıyım.

14 h 30. – İşte bu! Cuma gibi başlıyor: tamamen sakin ve yelken açılmış. Yaşasın alizeler! Beni şöyle diyecekler: bu, karaya yakın olduğunuzun işareti. O zaman, bana gösterin! Henüz yarın için hiçbir umut yok çünkü yerimden kıpırdamayacağım.

16 heures. – Bir banyo yapmak ve botun altını kontrol etmek istiyorum. O, bir kılıçbalığı çıkmadığı sürece, ne olursa olsun karaya sağlam bir şekilde ulaşacak!

16 h 30. – Deniz yükseldi, bu da bir yerde rüzgar olduğunu gösteriyor, ama burada zar zor bir nefes var. Sıcak ve susuzum.

17 heures. – Dominika'dan 40 milya uzaklıkta değilim, ama asla ulaşamayacağım, çünkü rüzgarım yok (ve, daha önce hiç olmadığı kadar dağınık bir yazı ile, not ediyorum): yine ne korkunç bir gün!

Kendi noktamın saatine göre uzun bir hesaplama yaptım:

14 Kasım 15o, saat 12:15;

19 Ekim, saat 14:00, yani kırk beş dakikadan bir saat fazla, 41o, bu tarihte 1.568 milya yol alındı, günlük hız 59 milya;

8 Aralık, saat 15:10, yani 59o, 14'ünden beri 1.044 milya yol alı ndı, hız 43,5 milya. Yani 116 milya daha gitmem gerekiyor, bu da benim ünlü kuşlarımı 300 milya ve 200 milya kadar getiriyor. Haritaya göre, bu beni çarşamba veya perşembe, eğer rüzgar eser ise cuma günü görünür hale getirir, ama bu konuda pek bir şeyim yok.

Hiçbir şeyin başıma gelmediği mutlak sükunet içinde, en kötü şeyin başıma gelmekte olduğunu hissettim. *Hérétique*'in arkasında oturmuş ve zayıf izini gözlemleyerek, uzaktan, dalgalanan ve düz bir tür siyah kütle belirmeye başladı. Yaklaştıkça, bu hareket eden masa benzeri şeyde, yansımalar ve beyaz lekeler ayırt edebiliyordum. On beş

metre mesafeye geldiğinde, bu canavarın dev bir vatoz olduğunu anladım. Mantıksız bir şekilde, bu “yenilebilir” hayvanın adıyla rahatladım ve onu sakin bir şekilde fotoğraflamaya başladım, oysa ki aslında beni yiyecek olanın ben olabileceğini düşünmemiştim. Vatoz yaklaşmıyordu, ama mesafesini koruyordu.

Hayvan yaklaşık iki saat boyunca beni takip etti, sonra derinliklere çekilmiş bir metal plakası gibi kayboldu. Ancak daha sonra Dakar'dan bir balıkçı bana şunu açıkladı:

« İşte burada en büyük riskinizi aldınız: vatoz bir tek kanat darbesiyle sizi ters döndürebilir ya da üzerinize atlayabilirdi! »

9 Aralık Salı, 15 saat. – Dün akşamdan beri biraz rüzgar var; umarım bu böyle devam eder! Güneş yine acımasız; tüm gece kabuslar gördüm; her şey hâlâ belirsiz, dün yaptığım az yol ile bunun bir mucize olması gerek. Bu sabah yine tropiklerden üç kuş gördüm, bağırıyorlardı ve kuşların topraktan uzak olduklarında bağırmadığı söyleniyor. Bir tanıdığımın masraflarını karşılayarak bana sunmak istediğim akşam yemeği menüsünü hazırladım, çünkü benim başarılı olamayacağımı iddia etti. İki menü planladım: ya trüf ile zenginleştirilmiş foie gras, karidesli sufle, kanlı ördek, patates kızartması, çeşitli peynirler, reçelli alevli o mlet, şampanyayla serinletilmiş meyveler; ya da Thermidor ıstakozu, kanepede trüf ile zenginleştirilmiş keklik, yeşil fasulye, çeşitli peynirler, Suzette krep (bir düzine), şampanyayla serinletilmiş meyveler. Şaraplar: Muscadet, Pommard 28, Vosne-Romanée 1930, Mouton-Rothschild 1947, Château-Yquem 1929, Vieille Cure ve sigar.

BÖLÜM XIV : ARAKAKA VE VARIŞ

Mucize yine bir çarşamba günü gerçekleşti!

O sabah, güneşin doğuşu sırasında, genellikle sabahları kalkmak için büyük çabalar sarf etmem gerekiyordu; genelde güneşin doğma saatinde uyanıyordum ama ufka bakmak için acele etmiyordum, çünkü biliyordum ki, umutsuzca, orası her zaman boş olacaktı. Bu yüzden, gece gibi uzanarak, güneş ufka yükseldiğinde beni ışınlarıyla yakana kadar bekliyordum. O sabah, saat on civarında, etrafıma bir göz attım ve elektrikli bir pile dokunmuş gibi irkildim. Yüksek sesle, "Bir bot!" dedim. Gerçekten de, sağ arka tarafımdan, yaklaşık 2,5 milya mesafede, bir gemi tam olarak yolumu kesmek üzere geliyordu. Yaklaşık 7.000 tonluk büyük bir kargo gemisiydi ve yavaş bir hızda ilerliyordu; kimse beni görmemiş gibiydi ve ben, bir çocuğun geçerken insanları rahatsız etmeye çalıştığı gibi, güneşi birinin gözüne göndermeye çalışmak için héliografıma atladım. Oldukça uzun bir süre geçtiğini düşündüğüm bir zaman diliminde, nihayet beni fark ettiler ve yön değiştirerek kargo gemisi arkamdan ilerlemeye başladı.

Moralim bir anda yükseldi ve bu kargo gemisinin Antiller'deki limanlardan birine girmek üzere olan bir bot olduğuna ikna oldum; bu da karanın yakınlığını doğruluyordu. Kürek ucuna küçük üç r enkli bayrağımı çekiyorum. Bot yaklaşırken, "Union Jack" bayrağının direğe çıkıp inmesini gördüğümde hissettiğim gurur tarif edilemez: denizde karşılaşılan savaş gemilerine yapılması gereken selam. Ben de bayrağımı sallayarak cevap veriyorum. Kargo benim hizama geldiğinde, kaptan bir megafon alarak bana bağırıyor:

– Herhangi bir yardıma ihtiyacınız var mı?

Ve ben cevaplıyorum: *– Tam zamanında, lütfen, ve tam boylamım nedir? – 49o B.*

Tam olarak 10o'daydım, yani bulunduğumu düşündüğüm yerden 600 mil daha uzaktaydım. Başımda bir çekiçle vurulmuş gibi sersemlemiş, şimdi umutsuzluğun dibine vurmuş bir halde, botun yanına yaklaşmak için küreklerimi alıyorum ve heyecanla tekrar ediyorum: "Boşver, elli üç gün geçti, vazgeçiyorum." Kaptan bağırıyor:

– Gemide bizimle gelir misin?

Ve düşündüm: « Ne yapalım, çekileceğim, deney sona erdi. Sonuçta, elli üç gün, zaten güzel bir deneme. »

Botu yanaşıyorum, *l'Arakaka,* Liverpool'dan gelen büyük bir yolcu-kargo gemisi, ve gemiye biniyorum. Orada, yaklaşık ellili yaşlarda, oldukça heyecanlı, küçükçe bir adam beni bekliyordu; o, Liverpool'dan Kaptan Carter'dı. Hemen bana sordu:

– Sizi ve malzemenizi alıyoruz, Georgetown'a, Britanya Guinesi'ne gidiyoruz, sizi götürüyoruz.

Öncelikle ona "evet" diyorum, ama hemen *Sidi Ferruch* örneği aklıma geliyor. Boulogne'dan denizcilerimin bana dediğini görüyorum:

« Eh bien ! Atlantik'i geçmedin. »

Elli üç gün süren deneme hiçbir işe yaramayacaktı. Teori yeterince kanıtlanmışken, sokaktaki adam ya da daha doğrusu denizdeki adam, geçişin kesilmesini, gösterimin tamamen başarısızlığı olarak görecekti. Deneyimin insan hayatlarını kurtarmaya yarayabilmesi için mükemmel bir başarı olması gerekiyordu. O zaman denizcilik camiasında ne büyük bir umut yükselecekti. Hemen kendimi toparladım ve kaptandan düşünmek için bir an istedim. Bu arada, bana bir duş teklif etti, ben de minnetle kabul ettim. Duş alırken, koridorda iki subayın şöyle dediğini duyuyorum:

« Yine de olsa, Fransızlarla birlikte kaynak var! » *

O halde kararımı verdim: devam edeceğim. Zihnimde küçük bir hesap yapıyorum ve aynı hızla, karaya ulaşmak için yaklaşık yirmi güne daha ihtiyacım olduğunu fark ediyorum. 10 Aralık'tan itibaren, 3 Ocak civarında varacağım; bu nedenle, noktaları belirlemek için 1953 yılına ait bir "Nautik Ephemeris" kitabına ihtiyacım var.

Kaptan duş alırken yanıma geliyor ve bana diyor ki :

– Bir yemek kabul edecek misiniz?

Öncelikle kesin bir şekilde reddediyorum, ama ısrar ediyor:

– Sıcak bir yemeği reddedemezsiniz.

Bu yemeği, iyi hatırlıyorum, elli üç gün sonra ilk olan, bir yumurta, küçük bir parça, çok küçük bir parça dana ciğeri, bir kaşık lahana ve iki ya da üç meyveden oluşuyordu; bu yemeği, daha sonra bazıları bana suçlayacaklardı, yolculuğum boyunca en büyük bağırsak tehlikesini yaşamama neden oldu. Sonra bir telgraf gönderdim.

kadın ve bana botu gezdirdiler. Her zaman o lüks subay kamarasını, deri koltuklarıyla hatırlayacağım. Masa öğle yemeği için hazırlanmıştı. Yolcular Britanya'ya özgü bir konforun tadını çıkarıyordu. Bu arada, kendime tekrar ediyordum: "Yirmi gün daha, yirmi gün daha!" Kaptan beni harita odasına götürdü, tam olarak nerede bulunduğumu ve karaya yaklaşırken geçmem gereken açılar hakkında bilgi vermek için. Bana 1953'ün verilerini sağlayacak bir deniz takvimi verdi ve bana Britanya Donanması'nın muhteşem yayının bir kopyasını hediye etti, üzerine de imzasını attı.

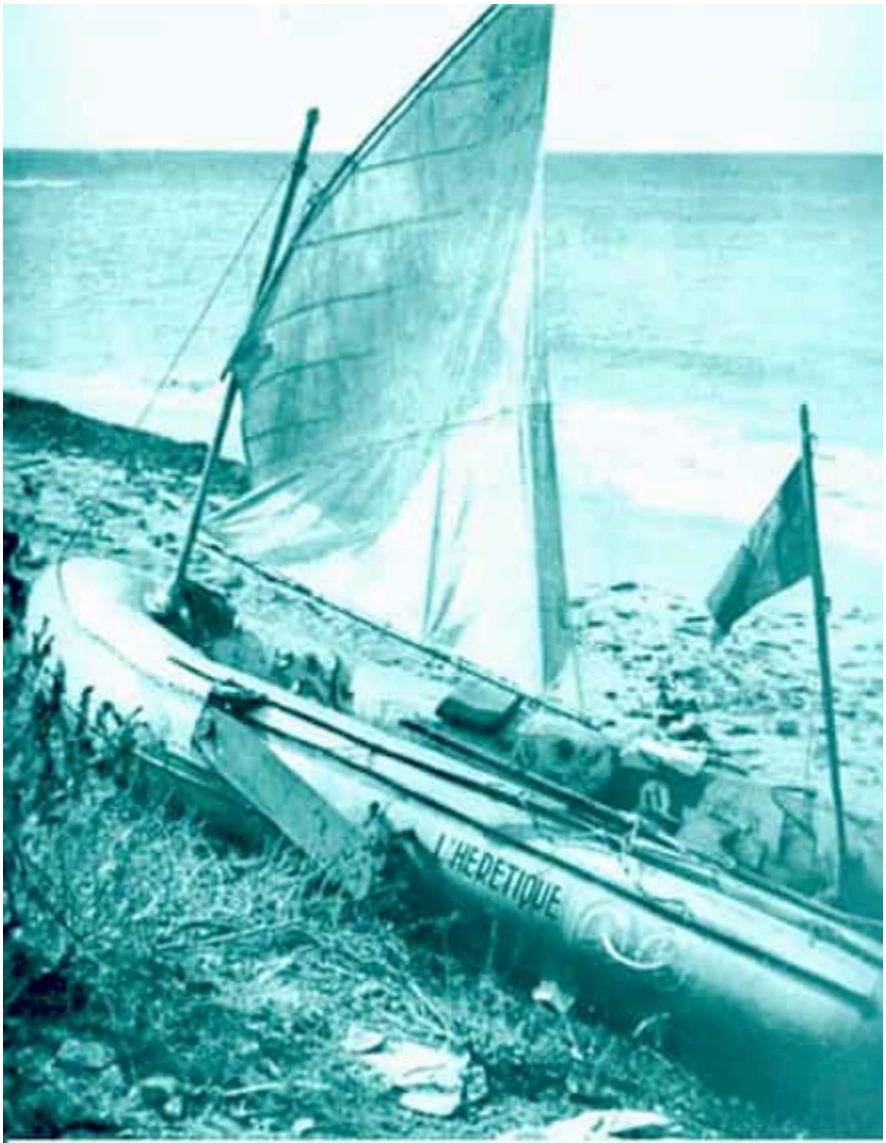

L'*Hérétique* échoué sur la plage de la Barbade après la traversée de l'Atlantique.

Alain Bombard accueilli par sa femme à Orly
(Photo France-Illustration)

Alors, traversant the bot d'un pas plutôt vacillant, mais enfin tout de même encore solide sur mes jambes, je me dirigeai vers la lisse, où l'on

had thrown a ladder so that I could come down to the *Heresy.* The kaptan was moved, the whole crew was encouraging me and meeting me on the toprak. At the moment I was descending the ip ladder, the kaptan shouted to me:

– Size ne yapabilirim, kesinlikle bir şey yapmam gerekiyor mu? Sizi memnun edecek ne olabilir, benden ne istiyorsunuz?

Bach'ı geçişin başından beri duymadığımı hatırladım ve ona Noel gecesi için 6. Brandenburg Konçertosu'nu dinlemek istediğimi söyledim.

– Gerekirse, bütün dünyayı rahatsız edeceğim. Noel gecesi için konsertonuzu alacağınızın sözünü veriyorum.

Römork bırakıldı. *Arakaka*, pervanesinin korkunç dalgalarından kurtulmamı bekliyor, bu dalgalar beni sürükleyebilir. Bu arada hafif bir rüzgar çıktı ve ben de bundan yararlanmak istedim. Yelkenimi açıyorum ve batıya doğru uzaklaşıyorum. Tüm bunlar yaklaşık bir buçuk saat sürdü. *L'Arakaka* motorlarını çalıştırıyor ve sirenlerinin gürültüsü içinde, bayrağıyla bana üç kez selam veriyor ve yavaşça uzaklaşıyor.

Sevgili *Arakaka,* seni özleyeceğimi biliyorum, bazı anlarda "Neden bu anın tadını çıkarmadım, bu muhtemelen son şansımdı?" diye düşüneceğim. Ama deneyiminin başarısı için yürümem, ileri gitmem, devam etmem kesinlikle gerekliydi ve aslında, ileride gurur duyacağım tek şey bu olacak. Şimdi gemi günlüğümde yazmaya başlıyorum:

« Çarşamba 10 Aralık. – Gerçekten çarşamba bana neredeyse her zaman bir şey getiriyor, bir bota çıktım, küçük bir yemek yedim ve devam ediyorum. Ama ne yazık ki! sadece 50o derecedeyim, hala 600 milya gitmem gerekiyor, bu da benim hızımla on beş ila yirmi gün daha demektir. Cesaret, moralim iyiye gitti, ama uzmanları t utuyorum! Artık boylamımı kesinlikle yapabiliyorum; hangi sapkınlıkla yola çıkarken 12:15 yazdım, aslında 13 saatti ve meridyen üzerindeki güneş saati gerçek konumumu veriyor. Ginette haberdar, seyahat devam ediyor, Tanrı iyidir. Bu, *Arakaka* adlı kargo, kaptan Carter, Liverpool'dan Guyana'ya gidiyordu, gerçekten de gemide kalmayı çok düşündüm. »

Aslında, okyanusun bu yerinde bir gemi ile karşılaşmak olağanüstüydü ve karaya kadar hiçbir şeyle karşılaşmadan devam etme şansım vardı. Eğer bu olmuş olsaydı, sanırım hızla deli olurdum. Toprağı n yakın olduğuna inanarak, giderek daha fazla zamanımı ufka bakarak geçiriyordum, böylece gözlerimi ve zihnimi yoran, her gün biraz daha moralimi bozan bir durumdaydım. *Arakaka,* sadece ailemi teskin ederek beni kurtarmadın, aynı zamanda beni moral olarak da kurtardın, nerede olduğumu biliyordum, ayrıca nihayet boylamımı hesaplayabiliyordum. Kaptan, aslında, denizcilik tablolarında bana zaman denklemi adı verilen küçük bir tablo göstermişti; bu tablo, her gün değişen küçük bir zaman düzeltmesi veriyordu ve bu düzeltmeyi güneşin meridyeni geçtiği saatte çıkarmamız gerekiyordu. Yani, güneşin meridyeni geçiş saatini yaklaşık olarak bilmem yeterliydi; böylece 60 milya kadar pozisyonumu bilebiliyordum. Artık nihayet bir navigasyon yapabileceğimden e mindim: saatim ayarlanmıştı ve bana yeni bir radyo bataryası verilmişti, bu da *Arakaka*tarafından bana emanet edilmişti.

O gün ve sonraki günlerde artık balık için açlık hissetmediğimi söylemem gerekiyor; oysa beslenmek için sadece balığım vardı; *l'Arakaka*. botunda yediğim küçük yemeğin etkisi. Daha sonra, Paris'te, beslenme hijyeni konusunda büyük bir uzman şunları söyleyecektir: "Eğer sizin, karşılaştığınız botun bordasında bir yemek yediğinizi bilseydik, hayatınız için pek umut vermeyecektik." O zaman benim başıma tam olarak, siyasi mahkumlar ve serbest bırakılan savaş esirleri arasında olanlar gibi bir durum geldi. İki diyet uygulamıştım. Elli üçüncü günün küçük yemeğinden önce, anormal bir beslenme. Sonrasında, balıktan derin bir şekilde bıktığım için, yetersiz beslenmiş kaldım. Gerçekten de, organizma yavaş yavaş alıştığı normal rasyonun çok altında kalmaya alışır, ancak normal bir beslenme yeniden verildiğinde ve bu besinlere yeniden alıştığında, bu normal besinin var olduğunu yeniden öğrenmiş olur; o zaman, sanki bırakıyormuş gibi, "Tamam, normal koşulları geri buldum, şimdi rahatlayabilirim" der gibi olur, tıpkı bir sporcunun çaba sırasında durup bir daha başlayamaması gibi. Ve bu, midenin umutsuzluğudur. Arakaka ile karşılaşmamdan sonra karaya çıkmam için gereken on iki günde çok daha fazla zayıfladım (fotoğraflar bunu gösteriyor), önceki elli üç günde olduğumdan daha fazla.

Artık kayıp denizciler için yazılan kitaplar hakkında ne düşünmem gerektiği konusunda kesin bir fikre sahibim, navigasyon için küçük tavsiyeler, kara yaklaşımının işaretleri, yüzeyde yüzen tahta parçaları, suyun yüzeyine giden kelebekler, bakirelerin ipleri, çeşitli sinekler veya kuşlar gibi. "Raft books" yazarları, hoşunuza gitmese de, frégate kuşu belki de denizde gece geçirmiyor, ama her durumda, herhangi bir karadan 1.500 mil uzağa kadar gidebiliyor; kitabınızda nadiren kendi hesabına balık tuttuğu da belirtiliyor, ama ben onu gözlerimin önünde uçan balıkları yakalarken gördüm, benim doradalarım denizden kovuyordu.

Navigasyon hatam için ne olmuştu? Kanaralardan çok dalgalı bir denizde yola çıkarak ilk noktamı belirlemiştim ve gerçek ufuk için bir dalganın zirvesini almıştım. Şans eseri, böylece tam enlemimi elde ettim, ancak yanlış bir saatte. Bu nedenle, 15° derecede öğle 15'te meridyenim olduğunu sanmıştım, oysa gerçekte meridyenim öğleden sonra 1'deydi. 45 dakikalık bir düzeltme yapmam gerektiği sonucuna vardım, yani en az 10 derece. Bundan sonra, $60^{\text{ème}}$ derecesine gitmek yerine, $50^{\text{ème}}$ derecesine gideceğim, orada bulunmaktaydım, o zaman 1.200 kilometre yol kat etmem gerekiyordu. Fransız topraklarına ulaşmak istiyordum; ayrıca Antillerimiz, korunan batı kıyısında bir limana sahip olan tek yerlerdi. Bu nedenle, Martinik'in paralelinde kalmaya çalışacaktım, kuzey rüzgarı yükselirse Barbados'a sürüklenmeyi göze alarak. Yine de İngiliz adasının güneyine sürüklenme riskiyle karşı karşıya kalıyordum ve yolculuğumun kıtaya kadar 500 kilometre uzayacağını görebiliyordum. *L'Arakaka* ile karşılaşmamdan üç gün sonra, yolculuğumun başından beri tanık olduğum en tuhaf hava koşullarından biri ortaya çıktı. Sabah saatlerinde, tamamen sakin bir hava tekrar hakim olmuştu. Ama bu sefer, son derece alçak, pamuk gibi bulutlar üzerimde hızla geçiyordu. Benim tekne ise hareket etmiyordu ve gün boyunca, onların karaya doğru bu kadar hızlı kayıp gidişine öfkelenmek zorunda kaldım.

Neyse ki, bu günü tek başıma geçirmedim. Biraz rahatsız edici bir arkadaş, elbette, ama yine de bir arkadaş, aniden belirdi. Solumda gelen büyük bir hırıltı dikkatimi aniden çekti ve yanıma büyük bir balina geldi. Başlangıçta, bu cesur hayvanın kayığıma fazla yaklaşmasından ve ona tehlikeli zararlar vermesinden korktum.

Ama çok akıllıca, kayıkla oyunları arasında ayıran üç veya dört metre mesafeyi asla geçmedi. Tüm gün boyunca etrafımda döndü. Gece olunca, ciddi bir şekilde uzaklaştı ve onu bir daha hiç gör medim.

Ancak, fırtına geliyordu. Sabah 1 saat, ilk dalgalar ceviz kabuğumla oynamaya başladı. Geçişimin son günlerinde, kurtulmam mümkün olmayacaktı. Daha önce yaşadığım yirmi günlük fırtına sırasında, dalgalar botumu iki kez doldurmuşsa, önümüzdeki on iki gün boyunca dört kez zorunlu bir banyo yapmam gerekecekti. Neyse ki, su boşaltma tekniğim gelişmişti. Kayık dolduktan sonra, iki ila üç litre su tutan şapkamla boşaltmaya başlıyordum, sonra ayakkabımla son dokunuşu yapıyordum. En basit yöntemler genellikle doğaya karşı en etkili şekilde mücadele etmemizi sağlar.

Ama yelkenimin çatlayacak şekilde şiştiğini görmek ve hızımın maksimumuna ulaştığımda karakteristik hışırtıyı yeniden duymak beni sevindiriyordu: yaklaşık üç deniz mili. Loch olmadan, kayığın su üzerindeki çıkardığı ses bana hızım hakkında bir fikir veriyordu.

Milyalar geçtikçe, amacına ulaşma anında aptalca bir kaza geçirme korkum daha da büyüyordu. Tek bir dalgaya, diğerlerinden daha kötü olanına bağımlı olma hissini devamlı olarak yaşıyordum. O zaman yaşanan tüm tehlikeler hiçbir işe yaramazdı. Denizde asla ta m bir dinlenme beklenmemelidir. Ama rüzgarın kulaklarımda uğuldamasını duyduğumda çıkardığım sevinç çığlıklarını hâlâ hatırlıyorum.

Je dormais, heureux, lorsque je fus réveillé par l'impression que quelque chose d'insolite se passait autour de moi. Je me levai. La deniz, derrière moi, était sillonnée des éclairs phosphorescents produits par un énorme balık. Était-ce un kılıçbalığı ou un köpek balığı ? Cette fois-là, l' animal fit montre d'une technique inusitée. Il fonçait sur moi, et passait sous le bot, en le râclant avec son dos. Ce jeu dura altı saat. Exaspéré, j' allais, enfin, me décider à l'attaquer, lorsqu'il disparut aussi rapidement qu'il était arrivé. Le lendemain matin, alors qu'aucune dalga n'avait rempli *l'Hérétique* pendant la nuit, je me retrouvai trempé. Je dus me rendre à l'évidence que le bot commençait à faire su. La bête, pendant la nuit, avait dû percer le fond de caoutchouc de sa peau rugueuse de papier de verre, il était temps que

j’arrive, car la durum içinde bulunduğum durum ciddi şekilde rahatsız edici hale geliyordu. Floaterlar, elbette sağlamdı, hava basıncı mükemmel bir şekilde korunuyordu, ancak infiltreyi onarmak imkânsızdı, teknenin tabanından yayılıyordu. Gerçek bir delik olmasını tercih ederdim. Beş saat aralıklarla, su ahşap zeminle temas ettiğinde, su tahliye etmek zorundaydım. Bu manevra, toprakla temas etmeden önce kalan on gün boyunca sürdü.

Kuşlar giderek daha fazla ve çeşitli hale geliyordu. Nihayet 13 Aralık'ta, ilk martı belirdi. Kendimi tanıdık bir ülkede buldum. Aynı gün, fantastik bir sahneyi görme ve filme alma fırsatım oldu. Birkaç gündür, var olan en güzel deniz kuşlarından biri olan bir frégate, üzerimde uçuyor ve zaman zaman bir uçan balık yakalamak için dalıyordu. Bu kuşun, avının yüzeyden ne zaman çıkacağını tam olarak nasıl tespit edebildiğini uzun süre merak etmiştim. O gün bir aydınlanma yaşadım: balıklarımı yakalamak için benim doradalarım ile işbirliği yapıyordu. Bir noktada, doradalar bu balık sürüsünün ortasına dalıyor ve onları havaya saçıyorlardı; bu arada, dev dalgaların üstünde büyük sıçramalar yaparak onları takip ediyorlardı. Kuş avın başladığını gördüğünde, gruba doğru dalıyor ve her seferinde uçuşunu düzeltirken, ağzında bir balık tutuyordu. Yüksek bir noktaya ulaştığında, balığı aniden bırakıyor, balığın düşüş ekseninde olmak için hızlıca dalıyor ve ardından açık ağzında balığı yakalıyordu. İşte bu şekilde frégate kuşu, avlarını havada yakalıyor.

En olağanüstü olan, balığın kuşun uçuşuna paralel bir şekilde sıçramasını görmekti. Elimde kamera ile bu doğanın şaşırtıcı sahnesini filme almaya çalışıyordum.

⁂

Hafif bir yemek yediğim *Arakaka* gemisinde garip sonuçlar doğurdu. Öncelikle, bir gecede, çektiğim korkunç ishal duruldu. Tam tersini bekleyebilirdim çünkü lahana ve meyveler laksatif etkisi yapar. Başka bir sonuç beni şaşırtmadı ve özellikle acı çekmeme neden oldu. Bu yemek beni acıktırmıştı. Ancak bu ünlü 10 Aralık'ta, *Arakaka* gemisinde yedikten sonra açlık çekmeye başladım. Korkunç mide krampları...

m’abandonnaient daha fazla. Benim rejimim aynıydı ve gemiyle tanıştığım zamandan önceki kadar boldu, ama aç bir adam gibi esniyordum, bu da önceki elli günde hiç olmamıştı. "Gastronomik" korkular gecelerimi rahatsız etmeye başladı. Bir tanesi diğerlerinden daha sık geri geliyordu, bir leitmotif gibi: pirinçte bir tavuk hayali. Nedenini asla anlayamadım.

20 Aralık gününü, Kurtuluş'tan sonra yapmış olduğum tüm "açlık" anlarını hatırlayarak geçirdim ve bunlar, ayrılmadan önce özellikle dikkat çekiciydi. Kazablanka'da geçirdiğim süre kadar denizde geçireceğim günler kaldığını hesapladıktan sonra, plankton ve balıkla yaptığım her öğünde, o güne denk gelen karada yaptığım yemeği hatırlıyordum. Örneğin, şu şekilde oluyordu: "Bugün, Amiral'de bir kraliyet tavşanı ile öğle yemeği yiyorum; bu akşam, Casa'daki doktorlarla beyaz şaraplı böbrek ile."

⁂

Sonunda "yeni bir haritaya girmiştim."

Atlantik'in genel haritasını terk ederek, şimdi Karayip Denizi'nin daha özel haritasında pozisyonumu belirliyordum. Daha büyük bir ölçeğin, daha büyük bir mesafe kat ediyormuşum hissini verdiğini görmek ilginç.

Bu harita değişikliğini onurlandırmak için, denize bir plankton kavanozunda son bir mesaj attım. Mesajda şunlar yazıyordu: "Deney başarılı, görev neredeyse tamamlandı. Bu mesajı bulan kişiden, lütfen göndermesini rica ediyorum, vb..." Denize bırakılan mesajlardan birinin alıcısına ulaşmasını merak ediyordum.

Kendimi varmış gibi hissediyordum. 21. gün, arkamda yaklaşık bir buçuk metre uzunluğunda, keskin bir gagası ve etkileyici dişleri olan bir balık belirdiğinde sona erdi. Bu benim ikinci barrakudamdı. Bana iştahlı bir ifadeyle bakıyormuş gibiydi. Öncelikle korktum ve ona makaramı attım, ipi tutarak. Bu, genellikle köpek balıklarını korkutmak için kullandığım bir yöntemdi, o zaman köpek balıkları hızla kaçıyordu. Hayvan yerinden kıpırdamadı ve bana kötü bir ifadeyle takip etmeye devam etti. O zaman, bükülmüş bıçağımı denizaltı tüfeğimin ucuna sabitledim ve onu iki ya da üç kez yaraladıktan sonra, bıçağı derin bir şekilde bedenine soktum. Böylece tartışmayı sona erdirmeyi başardım.

bu cesur hayvana saygı duruşunda bulunuyorum, ama etinin oldukça sindirilemez olduğunu pek takdir edemedim. 22'sinde, güneşin doğuşundan hemen önce uyandığımda, beni geçmekte olan büyük bir kargo gemisinin olduğunu fark ettiğimde ne kadar şaşırdım. Onun tam arkasındaydım. Beni görmemiş olması imkansızdı. Haberlerimi göndermeye kararlı olarak, doğmakta olan günde geri dönmesi için bir Bengal ateşi yaktım ve içimi rahatlatmak istedim.

Ama bot yavaşça uzaklaşmaya devam ediyordu ve bir an için Bengal ateşlerimi göremeyeceğini düşündüm. O zaman sonuncusunu kaparak havaya fırlattım, burada büyük bir ışık izi bıraktı. Kargo döndü ve geri geldi. Onu yanaşmak, *L'Arakaka* için olduğundan çok daha zor oldu, de niz çok daha kötüydü. Fort d'Espagne'e giden bir Hollandalı kargo gemisiydi, Trinidad'ın İngiliz adası, Antiller'in en güneyindeki. Ona, bir yandan Martinik ve Barbados'a yaklaşan varışım hakkında haber vermesini; diğer yandan ise, eğer bu geceyi hala denizde geçireceksem, Noel gecesini onurlu bir şekilde geçirmek için balık olmayan bir yemek vermesini istemeye karar vermiştim. Kaptan beni çok nazik bir şekilde karşıladı ve bir fincan kahve ikram etti. Pozisyonum onaylandı; gerçekten de hesapladığım gibi, 13° 50' kuzey ve 58° 20' batıda bulunuyordum. Ama inanılmaz bir konuşma başladı:

– Nasıl başardınız, kaptan, beni görmeden geçmek?

– Ama biz sizi gördük! Botunuza çok yakın geldik, etrafında döndük ve hiçbir yaşam belirtisi görmediğimiz için bunun ter kedilmiş bir dinghy olduğunu düşündük ve devam ettik. Sadece daha sonra sinyalleriniz bizi geri çağırdı.

– Hiçbir yaşam belirtisi yok, komutan, yelkenim açılmış, dümenim sabitlenmiş, radyo bir antenle, bunları yaşam belirtisi olarak saymıyor musunuz?

Ayrıca, beni tanıdınız sadece kendimi tanıttığımda; eğer ben gerçek bir kayıp denizci olsaydım, yarı ölü ve çağrı yapacak duru mda olmasaydım, beni orada, talihsiz kaderime terk mi ederdiniz?

Açıkça, kaptan bunun üzerine bile düşünmemişti ve inanılmaz bir şekilde, sonuç alınıp alınmayacağını görmek için sirenini çalıştırma fikrini bile aklından geçirmemişti.

Okuyucu, bunun istisnai bir durum olduğunu düşünmemelidir. Akdeniz'de, yolcu taşımacılığı için,

programın her şeyin önünde geldiğini, hatta olası kayıp denizcilerin hayatını bile hiçe saydığını zaten gözlemlemiştik. Burada artık gemilerden değil, gerçek “deniz tramvaylarından” bahsediyoruz. Sadece bir yolcunun şüpheli bir şey görmesi, müdahale etmelerini sağlayabilir. Aksi takdirde, tramvayın geçme olasılığı oldukça yüksektir.

Kayığıma geri indim ve haritada konumumu işaretledikten so nra, "bu sona geldiğim" farkına vardım. Kuzey Barbados kıyısına ulaşmak için 232 pusula yönünde, yani güneybatıda, yaklaşık 70 mil yolum vardı. Rüzgar sert esiyordu ve hızımı yaklaşık olarak hesapladıktan sonra, gece yarısı ile sabah iki arasında, kuzey ucunun ışığını görebilmeyi umuyordum (Beyaz ışık, çift kapanma ve 10 sa niye dönem. Menzil 20 mil).

Gün oldukça yıpratıcıydı çünkü, neyin mümkün olmadığını bilsem de, yine de, bir mucize umuduyla ufku gözlemlemeye çalışıyordum. Geceyi ilk bölümünde oldukça iyi uyudum ve uyandığımda son nöbetime başladım. Gece yarısı buçukta, gökyüzü aniden parlak bir şimşekle yırtıldı, hemen ardından ikinci bir şimşek geldi; kronometreime atıldım: on saniye geçmeden bulutlar tekrar aydınlandı. Altmış beş gün sonra, toprakla yeniden bağlantı kurmuştum: bu bulutlardaki fenerin yansımasıydı. O anda Barbados Adası'nın kuzey ucuna yaklaşık 16 mil mesafede olmalıydım ve böylece iniş sorununu düşünmeden önce en az on iki saatim vardı. Bu yüzden uyuyabilirdim, ama, artık inanmadığım şeyin yakınlığından sarsıldığım için: toprak –vaat edilen toprak!– orada, salıncaklarımın üzerinde aptalca oturup, bu düzenli şimşekleri izleyerek ve her seferinde yenilenen bir mucize hissiyle, saniyeleri sayarak kaldım. Yaklaşık iki saat geçmesi gerekti ki, artık rüyada olmadığımı ikna edebileyim.

Diğer herhangi bir adadan daha fazla, Barbados doğu kıyısından ulaşılması zor bir yerdir, burayı bilmeyen herkes için. Bu kıyının kuzey kısmı, aslında, sürekli olarak dalgaların kırıldığı kayalıklarla doludur. Daha güneyde, yaklaşık bir mil boyunca bir resif bari ile çevrilidir ve bu resifler ile ada arasında bir kanal bırakmaktadır. Bu bari boyunca birçok geçit bulunmaktadır, ancak bunlar yalnızca mükemmel bir

yer bilgisi ile kullanılabilir. Bu kıyıda, XVIIIe . yüzyılın başlarında, yerin efendisi, ünlü “Sam Lord” tarafından bir tuzak kurulmuştu.

İki paralel hindistancevizi sırası dikmişti, bunların üzerine bir limanın girişiymiş gibi görünmesi için kırmızı ve beyaz ışıklar yerleştiriyordu. Kandırılan gemiler, resiflere doğru hızla ilerliyordu. Bu sırada, Sam Lord, siyah kölelerini serbest bırakıyor ve tüm mürettebatı katletmeleri için salıyordu, hiçbir tanığın yaşamına izin vermiyordu. En az bir baş getirmeden geri dönen her köle hemen idam ediliyordu. Bu nedenle, onların vahşeti garanti altına alınmıştı ve geminin yükü, Lord'un koleksiyonlarını artırıyordu; ayrıca, Lord çok zengin hale geldi.

Bu kıyı benim için kapalı olduğundan, iki çözümüm kalmıştı: ya kuzeydeki çok küçük kıyı parçasına (7 km) yanaşmayı denemek ya da adayı geçip, batıda sığlıkta demir atmak ve héliografım yardımıyla Speighatown limanının pilotunu çağırmaktı. Gün doğdu ve toprakta düşündüğümden çok daha yakın olduğumu, yaklaşık 4 veya 5 milya kadar, hayretle fark ettim. Kanaralarda hissettiğimden çok farklı bir duygu beni sardı. Aslında, kuzey ucu geçme ve doğu kıyısının ölü mcül tehlikelerinden kaçınma şansım, 3 Eylül'deki yaklaşımım kadar sorunluydu.

Gidişten bu yana ilk kez, rüzgarı yanımdan almak ve en kuzey noktasındaki köpüklü kayalığı aşmak için derivelerimi suya bıraktı m.

Amiral Sol, inişte büyük önlemler almam konusunda beni uyarmıştı. Bu, deniz kazası geçirenlerin faydalanmasını istediğim bir deneyim.

Kayıp denizci, dostum, nihayet toprak görünümüne geldin, her şeyin sona erdiğini düşünüyorsun; gerçekten de bu anda seni kurtuluşun olan bu toprak tarafından öldürülmen çok aptalca olurdu. Zamanın var. Sadece sabırsızlığın her şeyi tehlikeye atabilir. Dur, gözlem yap ve seç. "Kazaların %90'ı inişte meydana gelir" olduğunu unutma. Denizin daha az dalgalandığı, kumun bulunduğu ve ölü mcül bir kaya değil, bir nokta bulmalısın. Bunun için denizin rengini dikkatlice gözlemle: beyaz noktalar, dalgaların çarptığını gösteren, sana şüpheli görünmelidir: bunlar bir resif saklar. Asla yalnızca büyük alanlara, girdaplar ve kırılmalar olmadan geçiş yapma.

Kuzey ucumu geçtikten sonra, helioğraf ile geçişimi kıyı boyunca sıralanan tüm çiftliklere ve şeker fabrikalarına bildirmeye başladım. Bu noktada deniz artık kırılmıyor, ama etkileyici bir dalga halinde çarpıyor. Aniden, yaklaşık yarım mil boyunca bu kuzey kıyısını takip ederken, korkunç bir his yaşadım: karaya çok yakın bir bot, beş adamla birlikte, umutsuzca çaba gösteriyordu. Beni görmüş müydü ve bu fırtınalı denize gelmek için mi gitmişti? Dehşet, bir dalga onu yakaladı ve bot yeniden belirdiğinde, beş adam orada yoktu. Panikledim. Bu adamlar beni tehlikede mi sandılar ve ben bir veya iki boğulmanın sebebi mi olacaktım? Mümkün olan en hızlı şekilde yaklaştım. Ses mesafesine geldiğimizde, tamamen şaşırarak, bunun beni hiç görmeyen zenciler olduğunu fark ettim. Sadece balıkçılardı ve her gün bu fırtınalı denizle karşı karşıya gelmek zorundaydılar, hayatları pahasına.

Çok berrak sularda yüzerken, büyük bir deniz kestanesi gördüklerinde, en yüksek dalgaların ortasında bile dalıyorlardı; oradan 200 metre uzağa, plajın kumuna atılmayı göze alıyorlardı. İşte orası, 300 metre uzaklıkta, karaya oturmaya karar verdiğim yerdi: bu mesafeyi kat etmek için üç saatten fazla zaman harcadım. Artık bir kum plajı keşfettiğim için, hayatım için tehlike geçmişti; kayığımı ve taşıdığı tüm malzemeyi sağlam bir şekilde getirmiştim. Değerli notlarım ise, belki yüzlerce hayatı kurtarabilecek olan, sonuna kadar korumayı düşünüyordum.

La manevra, benim kadar yorgun bir adam için yorucuydu. Afrika ve Antiller'deki tüm şeritlerde olduğu gibi, dalgalar eşit bir güçle kırılmıyordu, ancak her bir şerit türüne özgü belirgin bir artan ve sonra azalan dönem izliyordu: en tehlikeli olan yedinci dalga veya onaltıncı dalgadır, bunlardan her ne pahasına olursa olsun kaçınılmalıdır. Bu durumda, yedi dalgadan oluşan bir dönem söz konusuydu. Yanımda rüzgar vardı ve kayığı plaja karşı yerleştirdim. Üçüncü dalgadan itibaren, kara doğru yol almak için döndüm. Beşinci dalga geldiğinde, tekrar döndüm ve böylece yedinci dalganın üzeri me doğru gelen korkunç gürültüsüne daha iyi karşı koymak için ön pozisyonumu yeniden aldım. Yavaş yavaş bu şekilde kara yaklaştım ve her seferinde yedinci dalga önünde döndüm, bu dalga giderek daha tehlikeli hale geliyordu. Beni gören balıkçılar, gelişimdeki garipliği henüz fark etmemişlerdi: henüz

compris que, venant de cette direction, mon embarcation ne pouvait provenir que des kıyı lointaines de leurs ancêtres. Bientôt, trois bot m' entourèrent et, dans un anglais fantaisiste, nous engageâmes la conversation. Trois négrillons montèrent à bord de *Heresy* : pour la première fois, en Atlantik, j'avais un équipage ! Ils ne laissaient pas d' ailleurs de m'inquiéter, furetant partout, fouillant tout, chapardant à droite et à gauche. L'un d'eux me demanda ma montre, mais lorsqu'il eut constaté qu'on entendait à peine son tic-tac, la regarda d'un air méprisant. Un autre était beaucoup plus intéressé par un morceau de savon qu'il semblait vouloir manger. Un troisième tentait de contempler l' ufuk avec mes dürbün, qu'il mettait à l'envers devant ses yeux. Comme je lui expliquai qu'elles étaient pleines d'eau et qu'il ne pouvait rien voir, il se mit à les secouer comme pour vider une bouteille jusqu'à la dernière goutte.

Ne kadar mutlu olduğumdan dolayı, iki şeyden endişelenmeye başladım: çizgilerim ve özellikle de ilk polis karakoluna sağlam bir şekilde ulaştırmak istediğim yardım malzemelerim. Ama oraya kadar her şeyi gözlemlemek için çok yorgundum. Bu yüzden, mümkün olduğunda, iki ya da üç tanık almayı, malzemelerimi tüketmediğimi kanıtlayabilecek olanları düşünmeye karar verdim.

L'Hérétique her zaman plajdan yirmi metre kadar uzaktaydı; sarı olan plaj, meraklıların yoğun ilgisi nedeniyle siyaha dönmeye başlamıştı. Balıkçılar, dalgaların daha az güçlü olacağını iddia ederek, yaklaşmak için gelgitin alçalmasını beklememi önerdiler. Aslında, yerel halkın buraya burnunu sokmadan önce tüm kaynaklarımı derinlemesine keşfetmek istiyorlardı. Toprağa, onun kokusuna, sıcak kumun hissine duyduğum özlem o kadar büyüktü ki, botumu iyi tanıdığım için, kıyı dalgalarına dayanabileceğini gördüğümde, yeni mürettebatımın eylemsizliğinden bunalmış olarak, daldım, gerekli yirmi metreyi yüzerek geçtim ve *L'Hérétique*'in ankrajını tutarak, nihayet yüzlerce yardımcı tarafından desteklenerek karaya sürüklendim. Burası hareketli ve dengesizdi, ama toprak olduğu için, açlığın verdiği acıları bir an için unutturan bir sevinçle dolmuştum.

Bu, kayıp denizcilerin ilk yemeklerini çok hızlı ve aşırı al malarını önlemek için çok güvendiğim bir durumdur. Kardeşim, sana sunulacak olan her türlü sıvıyı kabul et,

katı olan her şeyden sakın: bu, zayıflamış bağırsağın için kesin bir düşmandır. Hayatını denizden kurtardın, toprağın onu almasına izin verme.

Benim gibi öğren ki, açlıkla mücadele, yola çıktığın anda, aşırı beslenmeyle bir mücadele haline geliyor.

BÖLÜM XV : TOPRAK

Barbados plajına adım attığımda, karşılaştığım toprak çok istikrarsızdı, çünkü plajın kumu hareketli ve kaygandı. Yine de bunun bir vaat edilmiş toprak olduğunu hissediyordum. Nasıl olurdu da ayakta durabiliyordum?

Henüz bilmiyorum, ama yürüyordum. İşlerime her yönden dikkat etmem gerekiyordu, çünkü etrafımda toplanmış olan yerli halk için, ne kadar önemsiz olsalar da, bunlar gökten inmiş bir hediye gibiydi ve ellerinin altında bulunan her şeyi kapma eğilimleri vardı. Öncelikle, bir anda, kaptan Carter'ın eşi tarafından bana verilen sigara kutusu içindeki tüm içerik boşaltıldı. Birisi, zıpkın olmadan benim zıpkınlı tüfeğimi aldı ve bunun ne işe yarayacağını merak ederek, onu verdiğimde son derece memnun görünüyordu. İkincisi, eski bir gömleği kaparken, üçüncüsü, bileğimdeki saatin kendisine oldukça hoş geldiğini işaret etti. Ona bunun tek sahip olduğum saat olduğunu anlattığımda, bilezik şeklindeki pusulayı göstererek bana şöyle dedi:

– Ama var, bir saniyeniz var!

Bir kadın deniz suyu için bir sabun ele geçirmiş, onu kararlılıkla ısırmış ve sıradan sabundan çok daha kötü olduğunu açıkça gösteren bir yüz ifadesi yapmıştı. Ancak, yavaş yavaş, botumdan eşyaları çıkarıyordum, en çok zarar görenleri bir kenara ayırarak, özellikle iniş sırasında, çünkü kayığım bu korkunç engeli aştığımda suyla dolmuştu. Doğal halkın yardımıyla, her zaman kapalı olan yiyecek kutumu çıkardığımda, yerli halk üzerindeki "Rasyonlar" kelimesini görünce bağırdılar:

– *Yiyecek! Yiyecek!*

Je m’aperçus avec effroi que jamais ben yeterince gözüm olmayacaktı her şeyi gözetlemek için; her an açık kutumu bulma riskiyle karşı karşıya kalıyordum, bu, teorinin gösterimi için zaten bir felaket olacaktı, içeriye hiçbir şey alınmamış olsa bile. Bir polis memuru o zaman yanıma geldi ve en yakın polis karakolunun buradan 3 km uzakta olduğunu söyledi; yürüyerek gitmem gerekecekti, insanüstü bir çaba. Nasıl başardığımı hâlâ merak ediyorum. Akıl sağlığımı koruyarak bazılarını aldım.

acil ve hemen alınacak önlemler, yiyeceklerimin bütünlüğünü tespit etmek için. Belirli bir entelektüel değeri olan kişiler tanıklık etti. Seçilen iki tanık, köyün öğretmeni olan ve aynı zamanda papazlık yapan kadın ve yerel polis memuruydu. Sonra, etrafımdaki insanlara Amerikan konserve kutularını dağıttım, böylece birçok yerlinin karnının minnettarlığını kazandım.

Bana, navigasyon kitabımı hemen mühürlettirmediğim için sonradan eleştirilerde bulunuldu. Böylece hesaplarımı sahte hale getirmek için zamanım olmadığını kanıtlamak istedim. Terlikli bir şekilde bana bu tür eleştirilerde bulunanların, bir adam için toprakla temas etmenin ne anlama geldiğini anlayıp anlamadıklarını merak ediyorum; tam altmış beş gün süren tam bir izolasyon ve hareketsizlikten sonra. Yavaş yavaş, yerel halk tarafından itilip çekilerek, her köşede bir bardak su içerek ilerledim; o kadar terliyordum ve o kadar yorgundum ki, polis karakoluna doğru yöneldim. Açıkça, karakolun şefi, karşısında büyük bir haydut mu yoksa son derece cesur bir denizci mi olduğunu merak ediyordu. Her halükarda, kendisine emanet edilenlerin babası olan Britanyalı polis memurunun muhteşem nezaketiyle, beni bir fincan çay, bir ekmek ve bir parça tereyağı ile karşıladı. Yeniden beslenme mücadelesi başlamıştı; bu nedenle sadece çay içtim ve içine bolca şeker koydum. Manzara oldukça resmiydi, çünkü karakol, bu adaların yerel halkının sevdiği en göz alıcı renklerde giyinmiş yüzlerce insanla çevriliydi.

Sonunda, saat 11 civarında, bana tüm İngiliz Antilleri'nin « *Polis Yüksek Komiseri* » albay Reggie Michelin'den kişisel bir telefon geldi. Bu, bana bir duş teklif eden polis memurunu olumlu bir şekilde etkiledi gibi göründü.

Polis Yüksek Komiseri, beni almak için bir aracın geleceğini bildirdi ve beni Bridgetown'a götürecekti.

Öğle 2 civarında başkente vardım. İlk sorum şuydu:

– *Nymph-Errant* orada mı?

– 1er Aralık'ta geldi, yani yirmi üç gün önce, ama sanırım geri döndü. Ann Davison ile buluşması gerekiyordu, o da Antigua'ya gelecek.

Kaptan ile *Arakaka* arasında hafif bir karışıklık oldu, çünkü bana nerede iniş yapmayı düşündüğümü sorduğunda, Antiller dedim. Oysa İngilizler Antiller'e Batı Hindistanları diyor. Bu nedenle Antigua'yı anladı ve bu adaya doğru gittiğimi bildirdi. Yani orada beni bekliyorlar ve Staniland arkadaşları, Ann Davison ile birlikte orada beni karşılamaya karar verdiler. Ancak başka biri bana, "Söz konusu yatın orada olduğunu düşünüyorum," dedi.

Sonunda, beni albayın evinde kabul ediyorlar, tipik bir Britanyalı, genç ve dinamik bir adam olan albay, Fransa konsolosu M. Collins'in huzurunda beni karşılıyor. Kısaca, birkaç gün dinlenmeyi ve Fransa'ya geri gönderilmek istediğimi açıkladıktan sonra, John, Bonnie ve Winnie adlı üç arkadaşımın bulunduğu bir araba geliyor; beni görünce sevinç çığlıkları atıyorlar ve yatlarının benim evim olacağını haber veriyorlar, eğer istersem. Bunu sevinçle kabul ediyorum. Kesinlikle, henüz topraktan ayrılmamın zamanı gelmediği yazılmış. Onlara, şehirden bir doktor olan Dr David Payne eşlik ediyor; hemen ondan bir tıbbi muayene yapmasını istiyorum, böylece yolculuğumun sonuçları bilinebilir. O gün hala oldukça neşeliyim ve ayakta durabiliyorum; hatta yürüyüp merdivenleri biraz çıkabiliyorum; yalnızca sonraki günlerde hareketsizlik, uzun yalnızlık ve geçirdiğim anormal yaşamın bedelini ödemeye başlayacağım.

Sonunda, gümrük işlemleri tamamlandı; Fransa'ya, hoş konsolos aracılığıyla mesajlar gönderdim ve akşam 6 civarında *Nymph-Errant*'ta bulundum, burada en az sekiz gün boyunca sadece sıvı ile beslenmem gerektiği için fazla yememeye dikkat etmem gerekiyor. Kabinime çekiliyorum, son derece sinirli, uyuyamıyorum; radyo ile çalışmaya başlıyorum, onu deniz sıçramalarına karşı koruyan naylon örtüsünden çıkarıyorum ve Fransa'ya mümkün olduğunca sağlam bir şekilde geri getirmeye çalışmak için silmeye başlıyorum.

Akşam saat 10 civarında, BBC'yi dinlemeye çalışmak için d üğmeyi çeviriyorum ve şaşırmış arkadaşlarımın önünde, BBC'nin denizaşırı hizmetinin Fransızca söylediğini duyuyorum:

« Doktor Bombard, *Arakaka* kaptanının mesajı bize ulaştı; deniz kazası geçirenler için yaptığınız çalışmalardan dolayı teşekkür ederiz, şu anda okyanusun yüzeyinde, *Hérétique* adlı salınızda; *Concerto brandebourgeois* yarın akşam şu ve bu frekansta çalacak, o saatte dinlemeye hazır olun. » Ertesi sabah, Barbados'a varışım hakkında bilgilendirilen BBC, konserimin aynı akşam çalacağını doğrulayan bir telgraf gönderdi; mesajın dışında en çok sevinç verebilecek iki şey de geldi:

1) Barbados Kraliyet Yat Kulübü, bu şehirdeki kalışım süresince kulüp üyesi olarak atandığımı bana bildirdi;
2) Kaptan Carter'dan bir telgraf: « *Güvenlik ve Lüks önerildiğinde, inançlarına sahip cesur bir beyefendiye tebrikler.* İmza *Carter.* »

Bu, sonrasında bana yapılan birçok saldırıyı unutturdu. Okyanusta tanıştığım, gerçek bir denizci olan adam, bana saygısının, hayranlığının ve dostluğunun ifadesini gönderiyordu.

Barbados'ta geçireceğim sonraki sekiz günü, her gün artan yorgunluğuma rağmen, tam bir büyü içinde geçirecektim; bu yorgunluk önce bir baston almama, ardından neredeyse tamamen yürümeyi bırakmama neden oldu. Bu adayı arabayla gezdim, bana bir büyü gibi gelen; sonunda, sürekli gözlerimin önünde olan maviye yeşil bir manzara eşlik etti, ve ne kadar yeşil, çünkü Noel dönemindeydim, Antiller'in gerçek bahar dönemindeydim.

Vali, beni son derece nazik bir şekilde karşıladı ve Japonların eski bir mahkumu olarak, gerçekleştirdiğim deneyin ahlaki önemini herkesten daha iyi takdir edebiliyordu. Fransa'dan cesaretlendirici telgraflar alıyordum ve sokakta, yerli halk, dostça samimiyetleriyle, her karşılaştıklarında "Merhaba, Doktor." diyorlardı.

Bu gerçekten benim için teselli verici bir şeydi. Sakalım Bridgetown sokaklarında efsanevi hale gelmeye başlamıştı ve Fransız kolonisi, aralarında Bay Pommarès ve saatçi Baldini'nin de bulunduğu kişilerle beni keyifle karşılıyordu; onlara tamir etmesi için saatimi vermiştim. Ancak, Capoue'nin nimetlerinden kopmanın zamanı geliyordu ve geri dönmeliydim.

Fransa'ya, Ginette'in telgrafında söylediği gibi, beni sabırsızlıkla bekliyordu, arkadaşlarım da öyle. 31 Aralık günü yola çıktım.

British West Indies Airways Co, beni Porto Riko'ya kadar aldı. Antigua adasında durakladığımızda, Kanaralardan çok sonra yola çıkan Ann Davison'ın, bir gün önce English Harbour'daki küçük limana girdiğini öğrendiğimde başka bir büyük sevinç yaşadım.

Bu haberi, arkadaşım Staniland'a hemen ilettim çünkü onların arkadaşları hakkında endişelenmeyeceklerinden emindim.

Porto Riko'ya varınca, göçmenlik hizmetlerine yöneldim ve vizesiz olduğum için Amerikan müfettişinin gökyüzüne kollarını kaldırmasına tanık olunca ne kadar şaşırdım. Geçişte olduğumu söylememe rağmen, göçmenlik yasası denizdeyken değişmişti ve Amerika Birleşik Devletleri'nden geçmek için bir geçiş vizesine sahip olmak gerekli hale gelmişti. Bu nedenle yolculuğuma devam edemedim ve yolda durmak zorundaydım.

Beni oraya götüren İngiliz uçağının mürettebatı, vizeyi beklerken beni şehirde lüks bir otele yerleştirmekle ilgilendiler; vize, söylediklerine göre, gecikmeyecekti. Onu almadan, Britanya Antilleri'ne ya da Fort-de-France'a geri dönmek zorundaydım, ardından doğrudan Fransa'ya gitmek için.

Yılbaşı günü bu vizeyi almak çok zordu ve herkes tatildeydi. Göçmenlik memurları son derece nazik davrandılar, büyük bir çaba sarf ettiler ve San Juan, Porto Riko'nun büyüleyici ortamında geçirdiğim yirmi dört saat sonra, seyahatime devam etme izni ve otuz günlük vizeyi almam için onay geldi. Gerçek bir bahar güneşinin altında, New York'a doğru yola çıktım, beni bekleyen arkadaşım Percy Knauth vardı.

New York'a indiğimde gerçek bir kar denizinin ortasındaydım. Hava korkunç soğuktu: bir yıldan fazla bir süredir bu kadar soğuk hissetmemiştim, yaptığım tüm yolculuk tropikal iklimde geçmişti. Noel gecesini, tamamen temiz ve sıcak bir gökyüzünün yıldızlarıyla aydınlatılmış bir plajda, rahatça uzanarak geçirmiştim.

Seyahat beni yormuştu ve dinlenmek için Avrupa'ya yapacağım yolculuğumu, beni sabırsızlıkla bekleyen arkadaşlarıma rağmen, ertelemek zorunda kaldım. Günlerimin çoğunu yatakta uzanarak geçiriyordum.

Otel veya arkadaşlarımın yaşadığı, “Beyaz Balina”nın hoş ve oldukça karakteristik tabelasıyla süslü küçük Sag Harbour limanında.

Yine de olsa, ayrılmak giderek daha gerekli hale geliyordu; Fransa'da beni sabırsızlıkla bekliyorlardı ve 6 Ocak akşamı uçağa binmek zorunda kaldım.

Aşağıdaki güzergahı izledik: New-York-Montréal-Gander-Paris. Montréal'dan geçerken, Atlantik'i geçişimle ilgili olarak beni tebrik eden birkaç Fransız Kanadalı genç tarafından tanındım ve bir aktrisi n uçağa binerken beni işaret ederek sorduğu magnesium flaşları patladı:

– O kim? Diğerleri cevap verdi: – Doktor Bombard. –
Doktor Bombard mı? – Evet, Atlantik'i yeni geçen. –
Ama ben de, dedi, Atlantik'i geçiyorum.

Hostes, öfkeli bir şekilde, zavallı aktrisi, geçişimin "biraz özel" koşullarını açıklamadan terk etti.

Gece boyunca, mürettebat bir alarm verdi: ısıtma bozulduğunda, sıcaklık bir yangın başlangıcı olduğu izlenimini yarattı. Hava mürettebatının muhteşem sükunetiyle, hostes kaygısını kendine sakladı.

Ve benim seyahatimin moral etkisine daha güzel bir saygı duruşu olamazdı, bana dedi ki: « Eğer denize iniş yapmam gerekirse, bunun bugün olmasını istiyorum, sizin burada olduğunuzda. » Amacım kısmen gerçekleşmişti. PARİS'e vardığımda, beni bekleyen kalabalığı gösteriyorlar. Sınavdan geçecekmişim gibi duygulandım. Uçak iniyor, kapı açılıyor ve kendimi dalgalı ama misafirperver bir denizle karşı karşıya buluyorum, Fransa topraklarına varışımda beni bekleyen arkadaşlarımın denizi. Dönüş tamamlanmıştı.

SONUÇLAR

Le voyage de *Heresy* est terminé. Je vais lutter maintenant pour que benim heresim anlaşılsın ve gelecekteki kayıp denizcilerin ortodoksluğu olsun.

Her kayıp denizci, en azından benim gibi iyi bir durumda karaya ulaşabilir. Ben diğerleri gibi bir kayıp denizciydim. Fiziksel olarak olağanüstü değildim. Hayatımda üç kez sarılık geçirdim ve savaş sonrası beslenme yetersizliğinden kaynaklanan ciddi hastalıklar yaşadım. Bu nedenle bu yolculuğa çıkmam için hiçbir şey beni hazırlamamıştı. Elbette zayıf geldim ama hayatta kaldım.

Tekrar ediyorum, mesele iyi yaşamak değil, karaya ulaşmak veya bir gemiyle karşılaşmak için yeterince süre hayatta kalmaktır.

Şimdi, denizin bize güvenle kurtuluşa giden yolculuğu başlat mak için yeterince "içecek ve yiyecek" verdiğini savunuyorum.

Kanaralar'dan Antiller'e olan yolculuğum boyunca altmış beş gün boyunca özel bir şansım olmadı ve hiçbir durumda yolculuğum cesur bir başarı olarak, bir istisna olarak değerlendirilemez.

Yirmi beş kilo verdim ve birçok sorun yaşadım, başlangıçta beş milyon kırmızı kan hücrem vardı, varışta ise iki milyon beş yüz bin oldu ve hemoglobin seviyem güvenlik sınırında kalıyordu.

L'Arakaka'da yediğimiz hafif yemekten sonraki dönem neredeyse benim için ölümcül oluyordu.

İşte kan basıncımın tablosu:

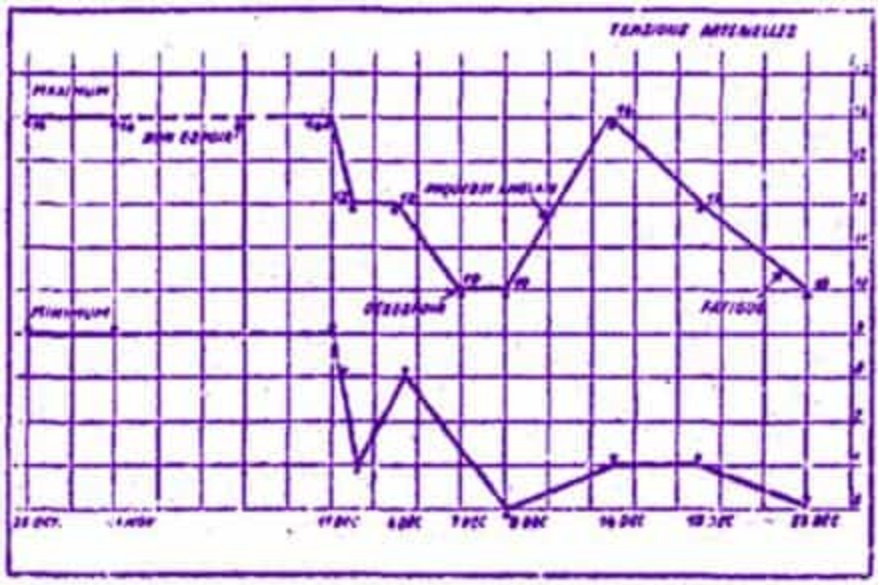

Rakamların etkileyiciliği, bir olayın psikolojiyi nasıl altüst edebileceğini ve sağlığı nasıl alıp geri verebileceğini gösteriyor.

Gerçek bir ishal, 26 Kasım'dan 10 Aralık'a kadar on dört gün boyunca beni acı çekmeye zorladı, önemli kanamalarla birlikte. İki kez bayılma tehlikesi geçirdim: 23 Kasım'da, fırtınadan önceki sezgi sırasında ve 6 Aralık'ta, vasiyetimi yazdığım gün. Dehidrasyona uğramış cildim vücudumun her yerinde yaygın bir döküntü yaşadı. Ayak parmaklarımın tırnakları düştü. Önemli göz sorunları yaşadım, kas gücümde belirgin bir azalma oldu ve açlık çektim. Ama hayatta kaldım.

Altmış beş gün boyunca sadece deniz ürünleriyle yaşadım. Protein ve lipid miktarım yeterliydi. Şüphesiz, karbonhidrat eksikliği zayıflamama neden oldu, ancak gitmeden önce hissettiğim güvenlik marjının gerçek bir durum olduğunu kanıtladı.

Zihnin fizik üzerindeki baskınlığının yeni bir kanıtı: *Arakaka* sonrası yaşadığım psikolojik açlık, Akdeniz'deki oruç dönemi boyunca Palmer ile hissettiğim organik açlıktan çok daha fazla sağlığımı etkiledi.

İlk gerçek açlık değildir, daha çok başka bir şey istemektir ve elde etmeden istemek tehlikelidir. İkincisi, ilk kırk sekiz saat içinde kramplar şeklinde ağrılarla kendini gösterir, bu ağrılar

sonrasında geçer ve bir uyku hali ile dikkate değer bir zayıflamaya yol açar.

İlk durumda, organizma kendini yakarken, ikinci durumda duraklama moduna geçiyor.

Varışta, tıbbi muayene vitamin eksikliğinden kaynaklanan hiçbir hastalık belirtisi göstermedi. Plankton bana C Vitaminini verdi.

Yirmi üç gün boyunca sadece yağmur suyu içtim. Bu nedenle, bu yirmi üç gün boyunca balığın beni susuz bırakmaya yeterli olduğunu kanıtladım, *denizden içecek elde etmenin mümkün olduğunu.*

Monako'dan ayrılışımın ardından on dört gün deniz suyu, kırk üç gün balık suyu ile yaşadım. Denizde susuzluğu yendim.

Bana deniz suyunun müshil etkisi olduğu söylenmişti, ancak uzun Akdeniz orucu döneminde ne Palmer ne de ben on bir gün boyunca dışkılama yaşadık. Beklenen zehirlenme belirtilerinden hiçbiri ortaya çıkmadı. Mukoza zarlarım asla kurudu.

Tıbbi sonuçlarım, tüm gelişmeleriyle birlikte, tezimde verilecektir. Milli deniz kuvvetleri ile iş birliği içinde, kayıp denizci için bir eser, deneyimlerimin sonuçlarını özetleyecek ve kodlayacaktır.

Ama burada şunu belirtmek istiyorum: bir kurtarma botu, denizde o n günden fazla dayanabilir. Kayıp denizciyi hayata döndürmek için yeterince sefer yapabilir. Benim *Heresy*im bu tür botlardan biridir. Ayrıca kayıp denizciye yaşam kuralları vermek, gününü aktif bir şekilde geçirebilmesi için bir program detaylandırmak istiyorum; her zaman bu amaca yönelik bir irade ile: yaşam.

Umutsuzluğun dibine ulaştığını düşünen bir adam, devam etmesine ve yeniden doğmasına izin verecek bir ikinci nefes bulabilir; tıpkı Antaeus gibi, ayakları toprağa değdiğinde.

Kurtarma botlarının dibinde, dünya üzerindeki tüm denizler için rüzgar ve akıntı haritası basılmalıdır. Afrika kıyısına yakın olsa bile, kayıp denizci Amerika'ya ulaşmak zorundadır, mesafe ne olursa olsun.

Ona umut vermek ve hayatın denemesinin sonunda olduğunu ikna etmek için, "Bir adamın 1952'de bunu yaptığını unutmayın" yazdırmak isterim.

Ama böyle bir deney, insanın hayatını yalnızca yararlı bir neden için riske atabileceğini ve atması gerektiğini doğrulamaktadır.

Umut etmek, daha iyi bir duruma yönelmektir. Kayıp denizci, felaketten sonra, her şeyden mahrum, sadece umut edebilir ve etmelidir. Hayatta kalmak mı yoksa ölmek mi sorusu ona acımasızca dayatılır ve bu, umutsuzlukla savaşmak için cesaretine koyacağı tüm kaynaklarını, hayatına olan inancını gerektirir.

Çocuklar, gençler, ünlü olabileceğinizi ya da Amerika'da veya başka bir yerde ücretsiz olarak bir sal ile gidebileceğinizi düşünenler, lütfen düşünün ya da benimle görüşmeye gelin. Hayal ile aldatılmış, kolaylık tarafından sürüklenmiş, eğlenceli bir oyun oynadığınızı sanarak, bu yaşam mücadelesinin ciddiyetini ancak çok geç olduğunda ve tüm cesaretinizi toplamak için zamanınız kalmadığında anlayacaksınız. Panik, hayatınızı gereksiz yere tehlikeye attığınız için daha da büyük olacaktır. Güzel ve soylu bir amaç için riske atabileceğiniz o kadar çok fırsat var ki!

Ama sen, kayıp denizci, kardeşim, eğer inanmayı ve umut etmeyi kabul edersen, Robinson Crusoé'nun adasında olduğu gibi, zenginliklerinin her gün artacağını göreceksin. Ve artık inanmak için bir nedenin kalmayacak.

S
ON

EK EKİ 1 : MONAKO PRİNSİ ALBERT Ier İN İLETİŞİMİ

7 Aralık 1988

Denizde kayıp denizcilerin beslenmesi hakkında.

« Prens yazıyor ki, pelajik faunanın Okyanus üzerindeki araştırmalarıyla ilgili olarak Akademi'ye çarpıcı bir sonucu iletmenin faydalı olduğunu düşünüyorum. Dört yıldır sürdürülen bu araştırmalar, *Hirondelle* ile birlikte diğer bilimsel araştırmalarla eş zamanlı olarak yürütülmüştür. 1888 kampanyası, gece boyunca kolayca avlanabilen pelajik faunanın bolluğunu gözlemleme imkanı sağlamıştır.

Bir ses blutörlü ipek kumaşından yapılmış bir ağ, 2 m. 60 cm açıklığıyla, yüzeyde yarım saat çekildiğinde, her seferinde daha az ya da çok sayıda balık *(Scopelidae)* ve yaklaşık 70 santimetreküp kullanılabilir organik madde getiriyordu.

Gece yine, 0 m. 60 cm'lik bir ağ, bir kepçe gibi düzenlenmiş ve sıkça karşılaşılan birçok denizanası bankasının içine basitçe daldırıldığında, yaklaşık 16 santimetreküp kabuklu deniz hayvanı *(Hyperia Latreillei)* sağlıyordu; bu hayvanlar bu denizanaslarının yakınında yaşamaktadır.

Sargasso denizinin üzerini kaplayan bölgede, bu göçebe bitkinin dalları arasında gizlenmiş, daha öncekiyle kıyaslandığında çok daha önemli bir fauna (kabuklular ve balıklar) keşfedilmektedir; ancak, bu fauna, sunduğu kamuflaj nedeniyle, uyanık olmayan gözler tarafından zor fark edilecektir.

Geçtiğimiz Temmuz ve Ağustos aylarında, *Hirondelle* Avrupa'nın batısında ve güneybatısında 600 deniz miline kadar, tonların varlığı üzerine araştırmalar yaptı: iki yapay yemli hat 53 ton tuttu ve bunların toplam ağırlığı 908 pounddu.

Yeterince eski olan enkazlar, anatifler ile dolmuş durumda, genellikle yeterince büyük balıkların peşinden gelir; Temmuz ve Eylül aylarında ziyaret edilen altı tanesi, toplamda 303 pound ağırlığında 28 merou sağlamıştır. Bu kampanya ve önceki kampanyalar sırasında, bu balık gruplarından istenilen miktarda (bir gün hatta 300 pounda kadar) balık alınmış, ancak sayılarında belirgi n bir azalma olmamıştır! ...

⁂
*

EK 2

M. Budker, bazı fotoğraflarını görebildiği hayvanlar hakkında bize aşağıdaki kesin bilgileri vermeyi kabul etti.

Beyaz balina.

Muhtemelen bir Baleinoptère: *Balaenoptera physalus* veya Ortak balina, balina avcılarının « Fin » veya « Finback » dediği türdür. Bu tür, Akdeniz'de birkaç kez bildirilmiştir. Baleinoptères'in, balina franches'ten, hayvanın dalış yaptığı sırada net bir şekilde görülen bir sırt yüzgecinin varlığıyla ayırt edildiği bilinmektedir. Bu yüzgecin şekli ve konumu, ilgili örneğin dalış hareketleri, bunun gerçekten bir Ortak balina olduğunu düşündürmektedir. Ancak, yalnızca daha kapsamlı bir inceleme kesin bir belirleme yapabilir.

Beyaz renklenmesine gelince, oldukça dikkat çekicidir: soluk beyaz bir vücut, arka kenarında siyah desenli beyaz bir yüzgeç, gri bir kuyruk bölgesi. « Finbacks » normalde belirgin bir pigmentasyonsuzluk asimetrisi gösterir. Ancak, tam albinolar çok nadirdir. Şu anda yayımlanan çalışmalarda böyle bir durum bildirilmemiştir. Ancak, meslektaşım N.A. Mackintosh, Keşif Komitesi'nde Araştırma Direktörü, bana çok yakın zamanda (Mart 1953) Antarktika'daki bir balina avcısının, görevde olduğu « Fabrika Gemisi »nin yakaladığı bir beyaz Rorqual gördüğünü söyledi. Üzerinde fazla durulmasının gerekli olmadığına karar verildi ve albinolar, pigmentli olanlar gibi, hiçbir merasim olmaksızın kesildi.

Deniz memelilerinde sadece bir başka albinizm vakası bilinmektedir: 1951 yılında « Anglo-Norse » tarafından Peru kıyılarında yakalanan Beyaz kachalo.

Köpek balığı.

Beyaz uçlu, çok uzun pektoral yüzgeçler; yuvarlak ve uç kısmı da beyaz olan dorsal yüzgeç; burun görünümü: tüm bunlar bu köpek balığını *Carcharhinus longimanus* (Poey) olarak tanımlar, ya da "Beyaz uçlu köpek balığı".

Cousteau ve Tailliez, bu türden bir örneğin fotoğrafını, Yeşil Burun Adaları bölgesinde dalış yaparken çekmişler.

Bu pelajik bir köpek balığıdır, akrabaları *Carcharhinus* ile karşılaştırıldığında daha "okyanik", daha az kıyısaldır. Akdeniz'de bildirildi, ancak özellikle tropikal Atlantik'te, genellikle açık denizde bulunur. ABD kıyısında asla yakalanmamıştır ve ben de Afrika kıyısında hiç görmedim. İnsanları saldırmakla suçlamışlardır, ancak hiçbir resmi kanıt yoktur. Kesinlikle ölçülen en büyük örneği 3 m. 50 cm uzunluğundaydı, ancak 4 m. ve daha fazlasına ulaşabilir. Vivipar ve plasentaldir. Genellikle açık denizde yaşadığından, kıyısal türlerden daha az bilinmektedir.

Baliste

Balist, genellikle kıyısal olan balıklardır ve nadiren beslenmede kullanılırlar, çünkü zehirli ve hatta ölümcül oldukları bilinmektedir. " Trigger-fish" ya da gâşet balığı adı, daha kısa olan ikinci dikenin etkisiyle, sırt yüzgecinin ilk dikeninin kilit mekanizmasından gelmektedir.

Jordan ve Evermann'da, *Kuzey ve Orta Amerika Balıkları,*cilt II, 1898, s. 1698'de şunlar yazılıdır: « D^{r}. Day'a göre, bu balıkların etini yemek bazı yerlerde en şiddetli zehirlenme belirtilerine yol açar. D^{r}. Meunier, Mauritius'ta, zehirli etin öncelikle mide sinir dokusu üzerinde etkili olduğunu, bu organın şiddetli spazmlarına ve kısa bir süre sonra vücuttaki tüm kasların spazmlarına neden olduğunu düşünmektedir. Vücut spazmlar nedeniyle sarsılır, dil kalınlaşır, göz sabitlenir, nefes almak zorlaşır ve hasta aşırı acı içinde bir paroksizmle hayatını kaybeder. »

Paul Budker Çeviri: *Bu balıkların etini yemek, en şiddetli zehirlen me belirtilerini tetikler. Dr Meunier, zehirli etin öncelikle midenin sinir dokusu üzerinde etkili olduğunu, bu organın şiddetli spazmlarını tetiklediğini ve kısa süre sonra vücudun kasları üzerinde etkili olduğunu düşünmektedir. Vücut spazmlar ile sarsılır, dil kalınlaşır, göz sabit hale gelir, nefes güçleşir ve hasta acının doruk noktasında nefesini verir.*

***

[1] 1 m³ su içinde, aynı ölçüdeki topraktan iki yüz kat daha fazla yaşam vardır.

[2] Kaptan Bligh, sekiz günlük yiyecekle, denizde kırk günden fazla kaldı.
sadece, kendisini denizde terk eden isyancı mürettebatına olan nefretinin desteğiyle,
bot

[3] Hitch Hiker. Türkçe: otostop

[4] Gemi kaptanı, bir gemi kaptanına vaisselier, bir fregat kaptanına frégaton ve bir korvet kaptanına korvettard denir.

[5] Cilt sonundaki ek kısmına bakın

[6] Plankton, tuzlu veya tatlı tüm sularda askıda bulunan neredeyse mikroskobik milyonlarca küçük canlıdan oluşur. İki ana gruba ayrılır: hayvansal mikroorganizmaları içeren zooplankton ve balık yumurtaları (küçük alglerden oluşan fitoplankton; bu, bitkisel planktondur). Bu planktonun biyolojik önemi büyüktür, çünkü mevcut en büyük memeli olan balinanın tek besin kaynağıdır.

[7] Deniz suyu: Jean Rouch, Fizik Okyanografisi Üzerine İnceleme, Flammarion

[8] Paul V. CREAC'H Dr. Sa., Dr. Pharm: « Balığın Sıvı Proteinleri »

[9] Malpighi glomerülü, böbreğin süzmesi gereken unsurların önünde bulunan filtredir. Bu, mineral tuzların aşırı konsantrasyonu durumunda en çok çalışan böbrek kısmıdır. Sorun, bu işçinin ne kadar süre dayanacağıdır.

[10] Amino asitler. Bunlar: 1. Arginin. – 2. Histidin. – 3. İzolösin. – 4. Lösin. – 5. Lisin. – 6. Metiyonin. – 7. Fenilalanin. – 8. Treonin. – 9. Triptofan. – 10. Valin.

[11] Jean Merrien: « Yalnız Yelkenciler » (Denoël)

[12] Gambarotti. Planktonun küçük bir kabuklusu, balinaların besin maddelerinin başlıca unsurlarından biri; benim bilgime göre, yalnızca Menton ile Cap Martin arasında yüzeye çıkmaktadır.

[13] F90V. Her amatör radyo, P.T.T.'den bir çağrı işareti alır. Fransız çağrı işaretleri F ile başlar, Monako çağrı işaretleri ise 3 ile 9 arasında başlar.

[14] Yüzer çapa. Eski denizciler tarafından yaygın olarak kullanılan bu alet, ünlü kaptan Voss tarafından yeniden onurlandırılmıştır. Bu çapa, geminin ön tarafına uzun bir ip ile bağlı, yarı suya batmış herhangi bir nesneden oluşabilir. Prensip şudur: botun burnunu dalgaya doğru tutmaya çalışmak, böylece denizin darbelerini en iyi pozisyonda almasını sağlamak. Fırtına durumunda, yelkenler indirilir ve gemi, rüzgarın itişiyle sürüklenirken, suya batırılmış nesne üzerinde bir çekiş uygular.

Bu dirence dayanıklı olan gemi, her zaman direncin yönüne doğru burun kısmıyla kendini gösterecektir. Böylece sürüklenme engellenir ve gemi, devrilmesine neden olabilecek bir dalga tarafından yakalanamaz. Bizim yüzer çapa, geminin çekişi altında şişerek istenen görevi yerine getiren küçük bir paraşütle oluşturulmuştu. Kısacası, biz sürüklenmeye, bir paraşütçünün inişe direndiği gibi direniyorduk. Daha sonra, yüklenen malzemeyi azaltmak ve teorimin ruhu doğrultusunda, çapanın başka amaçlar için kullanılmasını sağlamalıydım.

[15] Gıdalar, kaliteleri veya miktarlarıyla hareket ettiklerine göre iki ana gruba ayrılır. İlk gruba plastikler denir: bunlar, eşit kalorifik güçteki yağlar, şekerler ve etlerdir; bunlar birbirinin yerine geçebilir. İkinci gruba dinamikler denir: bunlar, vitaminler ve bazı proteidlerdir: triptofan, arginin. Kimyasal yapılarıyla hareket ederler ve zorunlu ve yerine geçilemezler.

[16] Almanların bu konudaki çalışmaları bu teoriyi doğrulamaktadır.

[17] Fenerler ve sis sinyalleri her biri kendi kişiliğine sahiptir. Onların dönemi, frekansları, renkleri ve parlamalarının grupları, isimleri ve konumları hakkında bilgi verir. Milli deniz kuvvetleri tarafından yayımlanan “fener kitabı”, her birinin özelliklerini sunmaktadır.

[18] P. Valéry, Deniz Mezarlığı

[19] Dengelenme. Bu fenomenin nedenleri şunlardır: sabah, güneş doğduğunda, toprak denizden daha hızlı ısınır, sıcak hava yükselir (“boşluğun korkusu” yanlış bir açıklamaydı, ama ne kadar şiirsel, ey Pascal!). Soğuk hava denizden karaya doğru akın eder, burada ısınır ve bir deniz-toprak akıntısı oluşur. Ancak deniz yavaş ısınırsa, akşam aldığı ısıyı daha uzun süre tutar, çünkü daha uzun süre sıcak kalır ve ters hareket gerçekleşir. Bu nedenle gece rüzgarından yararlanacak ve gündüz rüzgarına dikkat edeceğiz.

[20] Bu komik bir açıklama gerektiriyor. Ayrılış günümde bir “kurtarma uzmanı” eşime şunu söylemek için gelmişti: “Kocanızı bir daha asla göremeyeceksiniz.” Ve nedenini sorduğunda, ona şöyle cevap verildi: “Hiçbir hazırlık yok. Örneğin, altı hafta denizde olacaklar ve bir tuvalet kabı getirmemişler.” Bu toplantının tanıklarını her inanmayan için hazır bulunduruyorum.

[21] Pusula, dörtte bir (rüzgar gülü) olarak bölünmüş bir pusuladır ve ayrıca 360 dereceye ayrılmıştır. Kuzey, 0 veya 360 derecede, doğu 90 derecede, güney 180 derecede ve batı 270 derecededir.

[22] Eğilme, belirli bir yerdeki manyetik kuzeyin coğrafi gerçek kuzeyle yaptığı açıdır. Pusulanın iğnesi, gerçekten kuzeyin doğusunda veya batısında düşmektedir; bu durum yere bağlıdır. Haritalar, bu açının değerini verir ve gerçek yolu bilmek için doğu veya batı olup olmadığına bağlı olarak bu açıyı çıkarmak veya eklemek gerekir.

[23] Görmek. Denizcilik terimi: bu, bir doğum sırasında "işin denemesi"nin denizcilik karşılığıdır. Güvenlik sınırına kadar beklenir.

[24] Bu fırtına, Monako Meteoroloji Servisi tarafından bize itiraz edildi. Mantık şudur: diyagramlarımıza bakın, fırtına beklememiştik, dolayısıyla fırtına olmadı (sic). Air-Atlas pilotları, bu bölgeyi uçtuklarında, o kötü hava döneminde bizi düşündüklerini daha sonra söylediler.

[25] Beyaz Balina: cilt sonunda M. Budker'in notuna bakın[26] Richelieu. Bu vesileyle mayonez icat edilmiştir, mahonnaise'in kökeni [27] Lipotimi. Senkopa eğilimleri [28] Peteşi. Ciltte kırmızımsı lekeler

[29] Pilot Haritaları, İngiliz ve Amerikan donanması tarafından her iki veya üç yılda bir düzenli olarak yayımlanan özel haritalardır ve özellikle rüzgarlar ve akıntılar hakkında bilgiler içerir. Ayrıca, bu rüzgarların ve akıntıların belirli bir sürekliliğe sahip olduğu bölgeler dışında, birden fazla yorumlamaya yol açabilirler.

[30] Denizcilik Talimatları, denizcinin yaklaşmakta olduğu kıyının özellikleri hakkında bilgi verir, eğer bu kıyıyı bilmiyorsa. Dünyanın dört bir yanındaki kıyılar için mevcuttur ve her yerin meteoroloji ve hidroloji (akıntılar) hakkında ayrıntılı bilgiler de içerir.

[31] Memnuniyetle. İspanyolca: büyük bir zevkle

[32] On beş derece. Bu artı veya eksi işaretini hatırlamak için İngilizce bir hafıza tekniği vardır: Boylam Batı, Greenwich En İyi, Boylam Doğu, Greenwich En Az.

[33] Aslında, iki başka denizci, Yalnız Kaşifler'in yazarı Jean Merrien ve Hidrolik Laboratuvarı'nın direktörü Jean Laurent da bana yazdı: « Başardığınızda, çünkü başaracaksınız... »

[34] Tuzlu Su Adamı. Polinezya yerlilerine verilen isim, m'den yaşamlarını sürdüren. er

[35] İnsan yiyici. İngilizlerin, insanları yiyen köpek balıklarına verdikleri isim. [36] Düğüm. Saatte altı ile yedi kilometre arasında. [37] Balıkçılık kitleri. Genellikle kurtarma botlarında bulunan, kapalı kutudaki balıkçılık seti. [38] Bu puffin ile ilgilidir (*sayfa numercisinin ek notu*). [39] Tüyler. Tüm keratin sistemi: tırnaklar, kıllar, saçlar. [40] Kendimi gerçekte olduğumdan çok daha batıda hissettiğimi unutmamalıyım ve muhtemelen bu gemi Yeşil Burun Adaları'ndan Kanaralar'a gidiyordu. [41] Parotit. İki büyük tükürük bezinin, parotidlerin iltihabı; enfeksiyöz parotidin türü kabakulak. [42] Okuyucu, M. Budker'in kitabın sonunda yer alan notuna başvurması için davet edilmektedir. [43] İhtiyaçlarım için bir kitabı feda etmem gerektiğinde, tereddüt ediyorum ve uzun bir düşünmeden sonra Rabelais'i kullanmaya karar veriyorum, böylece en iyi fener... burunları bölümüne bir sonuç getiriyorum. [44] Rabelais'i gemiye almak gerekli değildi! [45] Makül. Derinin yüzeyinde, dokunma hissi olmaksızın renk farklılığı ile karakterize edilen küçük leke. [46] Papül. Makül ile aynı özelliklere sahip olan ve ayrıca parmakla hissedilebilen küçük leke. [47] Püstül. Deride iltihaplı küçük şişlik, iltihaplanma ile sona erer. [48] Balist. M. Budker'in kitabın sonunda yer alan makalesine bakınız. [49] Kayık saatte 5 düğüm, yani yaklaşık 9 kilometre hız yapmalıydı. [50] Barbuda 17o40 kuzey - 61o50 batı; Barbados 13o10 kuzey - 59o30 batı. [51] Bu dramatik koşullarda yazılmış olan bu pasajlar için yazar, gemi günlüğünü sadık bir şekilde kopyalamakla yetinmiştir. (*Yayıncının notu.*)